

DEMOKRACIJA

Kdo v Sloveniji je prav- zaprav podoben Hitlerju?

“Zato se mi zdi, da je treba to zgodbo zdaj resnično zaustaviti, če ne drugače, tudi na silo, da tako rečem, za vsako ceno,” je pred dnevi nestrpno menil Ropov poslanec Jelko Kacin (LDS).

“Združena lista je preprečila, da bi se pravica do odškodnine priznala ... tudi potomcem kolaborantov.”

Rasistična formulacija iz poročila o delu poslanske skupine ZLSD izpod peresa Mirana Potrča.

POLITIKA
EPP v Bruslju
obsodila
komunizem

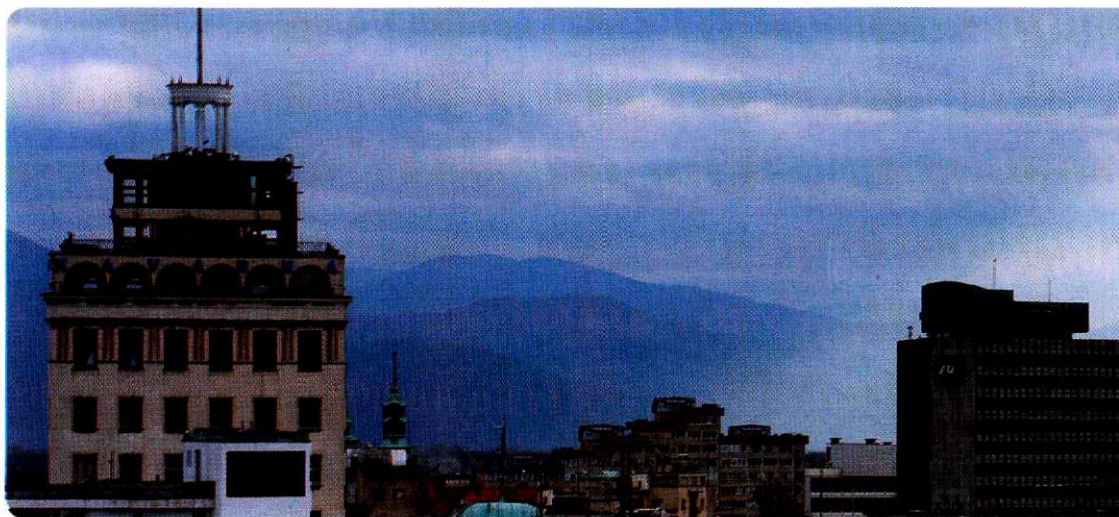

ZGODOVINA
Zločinska pot
partizanskega
vodstva

INTERVJU
Marko Pogorevc
Ne verjame
ministru Bohincu

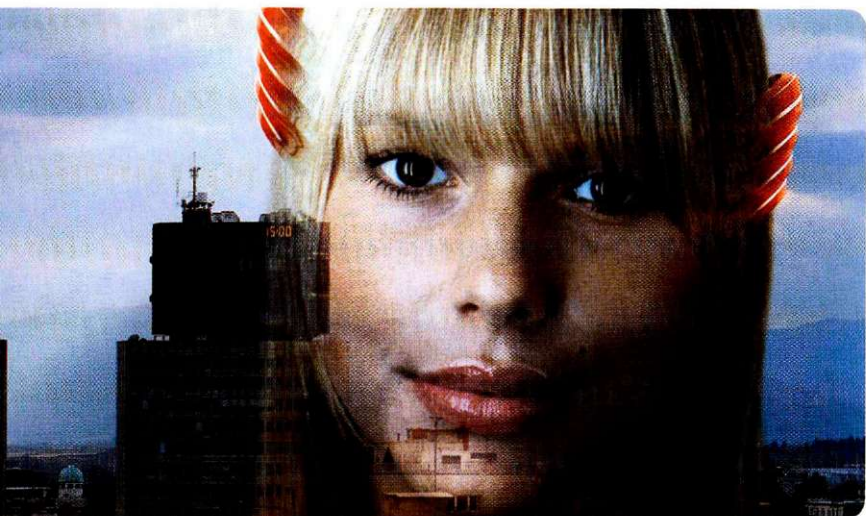
Kako hitro je življenje?

Med prvimi operaterji na svetu in kot edini slovenski smo uvedli UMTS (univerzalni Mobilni telekomunikacijski sistem), tretjo generacijo mobilnih telekomunikacij.

Zaradi izpopolnjenega prenosa podatkov (do 384 kb/s) zagotavlja UMTS uporabo vsebinsko bogatih audio in video storitev ter pošiljanje in sprejemanje multimedijskih vsebin nekajkrat hitreje kot sistem GSM. S tem omogočamo bolj kakovostno uporabo že znanih in razvoj novih storitev. **Mobilnik je tako postal prenosni multimedijski pripomoček**, ki združuje lastnosti telefona, fotoaparata, kamere, interneta, televizije in radia.

Začenjamo novo štetje na področju slovenskih mobilnih telekomunikacij.

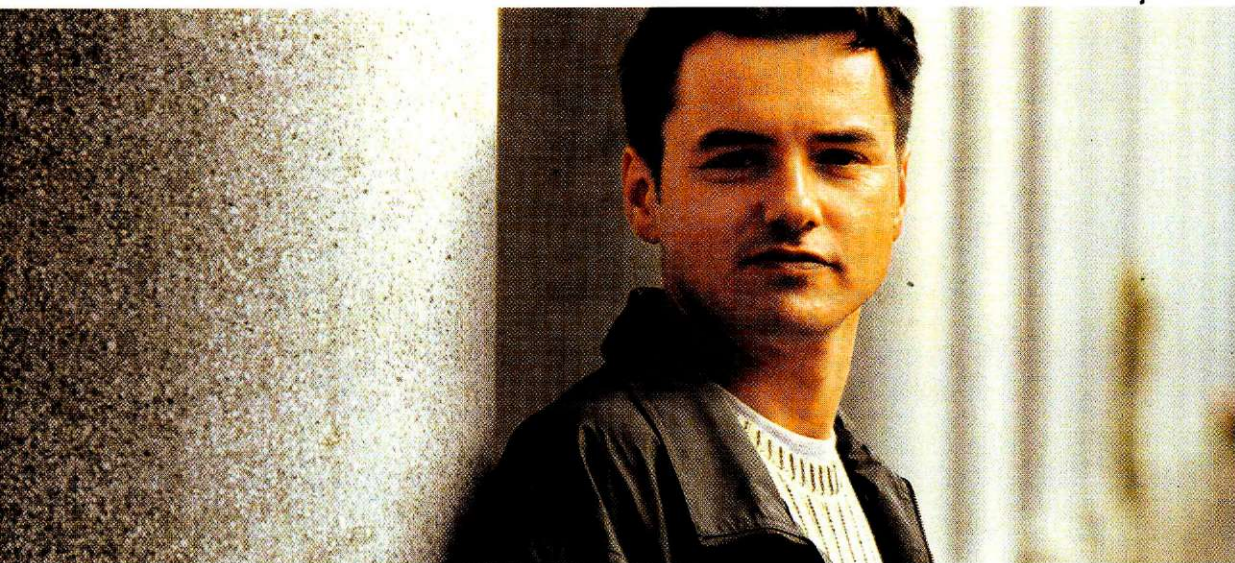

Agencija 41, design: LUKS Studio, foto: T. Dregerič, J. Pukšič, Mobitel d.o.o., 1537 Ljubljana

Mobitel UMTS

Nova generacija mobilnih telekomunikacij

Kdo v Sloveniji ...

... je pravzaprav podoben Hitlerju, smo se z dokajšno mero cinizma (in izjemoma po miselnem vzorcu, ki ga tako radi uporabljajo kontinuitetni mediji) vprašali na naslovnici naše revije. To vprašanje smo si postavili zato, ker v zadnjih tednih in mesecih številni politiki in komentatorji iz vrst tranzicijske leve brez kančka objektivnosti in samokritičnosti vsepo-vprek opletajo s tem diktatorjem in vse tiste, ki se ne strinjajo z njimi, zmerjajo s ksenofobi, fašisti in celo nacisti. Glavna tarča napadov je kot pogosto v vseh letih tranzicije prvi človek opozicije Janez Janša. Primerjanje z nacizmom je v zadnjem času sprožil varuh človekovih pravic Matjaž Hanžek, ko je ob razpravi, ki poteka v Sloveniji na temo "izbrisanih", zelo resno menil, da je stanje v današnji Sloveniji podobno stanju v nacistični Nemčiji v tridesetih letih prejšnjega stoletja. Varuhu so z velikim veseljem sledili drugi in prav hitro se je prvi človek opozicije v enem izmed kontinuitetnih časopisov znašel na naslovnici kot Hitler z iztegnjeno desnico in napisom "Juden Raus". Iz dneva v dan smo torej pričeli komentarjem, ki skušajo za diskreditacijo političnih nasprotnikov delati vzporednice med slovensko opozicijo in fašizmom ali nacizmom. Tako od vlade plačani lobist in član liberalne demokracije Mile Šetinc v Dnevniku piše, da se "primerjave med fašističnim diskurzom in desničarskim govorom o izbrisanih ponujajo same od sebe. Za (zgodovinski) fašistični diskurz je bila značilna prikazen Žida kot univerzalnega krivca za 'razbitost' družbe in posameznikove eksistence". Po Šetincem mnenju se v Sloveniji "izbrisanim" podobno pripisujejo vse negativnosti, kot so jih nekoč pripisovali Judom." In po njegovem mnenju naj bi opozicija in predvsem njen najvidnejši predstavnik Janša delala prav to. Na take nesprejemljive in neprimerne primerjave slovenskih demokratičnih politikov z nacizmom je pred dnevi v Sobotni prilogi Dela v članku Analogije z nacizmom opozoril pisatelj Drago Jančar. V članku navaja direktorja Inštituta za študije holokavsta v ZDA dr. Rafaela Medoffa (Jud), ki pravi, da problem ni samo v tem, da so analogije s Hitlerjem neumne, am-

pak da je problem tudi v tem, "da prikrivajo realnost nacizma in holokavsta ter izbrisujejo njegov resnični pomen v političnem in zgodovinskem diskurzu". Po Medoffu problem Hitlerjevega režima ni v tem, da je jemal prstne odtise tujcem, ampak da je bila to "brutalna diktatura, ki je izbrisala svoje politične nasprotnike, 'narijcem' odvzela vse pravice, napadala miroljubne sosednje države in povzročila vojno, v kateri je bilo ubitih 50 milijonov ljudi". Ob tem pisatelj Jančar ugotavlja, da med intelektualci, ki se ukvarjajo s problemom analogij z nacizmom, prevladuje mnenje, "da sklicevanje na naciste kot taktika v razpravi, ki ni neposredno povezana z drugo svetovno vojno ali s hokokavstom, avtomatično pomeni poraz. Preprosto zato, ker sta bila ta dogodka človeške zgodovine tako strašna, da je vsaka primerjava z dogajanjem, manj resnimi, kot sta genocid ali iztrebljenje, popolnoma nesprejemljiva in neokusna".

Nedvomno se je politični diskurz ob problematiki tako imenovanih izbrisanih približal vrelišču. Opozicija je opozorila na arogantno ravnanje vladajoče koalicije ob sprejemanju t. i. tehničnega zakona. Na to je opozarjala tudi v nadaljevanju zapletov, povezanih s to problematiko. Podobno je ravnala tudi v drugih primerih. Ker se je opozicija zavzela za interese nove slovenske države, za enakopravnost vseh ljudi pred zakonom in protestirala proti privilegiranju določene skupine, je bila torej deležna hudih besednih napadov in žaljivk, ki presegajo mejo dobrega okusa. Na legitime proteste in zahteve opozicije so se prejšnji teden v vladni koaliciji odzvali s kršenjem ustave in zakonov, ko niso sprejeli odloka o razpisu referendumu o t. i. tehničnem zakonu. Vladni poslanec Jelko Kacin (LDS) pa je celo zagrozil z uporabo sile, če se ne bo neubogljiva opozicija "spametovala". Izjavil je: "Zato se mi zdi, da je treba to zgodbo zdaj resnično zaustaviti, če ne drugače, tudi s silo, da tako rečem, za vsako ceno. Kajti vojna v Sloveniji se je končala v desetih dneh. In to Slovenijo je treba zavarovati pred najbolj zaslužnimi osamosvojitelji." Podobno nestrpen do drugače mislečih je bil pred časom poslanec združene liste Miran Potrč. V poročilu o delu njihove poslanske skupine se je pohvalil, da je "združena lista preprečila, da bi se pravica do odškodnine priznala ... tudi potomcem kolaborantov". Nedvomno rasiščična izjava ob današnjem poznavanju zgodovine in dejstvu, da se Potrč tako zagrizeno zavzema za popravilo krivic "izbrisanim".

V Demokraciji zato nasprotujemo takšnemu političnemu diskurzu in opozarjamo (v članku Slovenski samodržci) na nepravilnosti vladajoče elite, ki ima oblast. Predlagamo, da se vladajoči v tem predpustnem času malo pogledajo v ogledalo. Odsev bo zanimiv ...

Metod Berlec

V Demokraciji zato nasprotujemo takšnemu političnemu diskurzu in opozarjamo na nepravilnosti vladajoče elite, ki ima oblast. Predlagamo, da se vladajoči v tem predpustnem času malo pogledajo v ogledalo. Odsev bo zanimiv ...

9 Evropa in demokracija

Večine naših sedanjih problemov Evropa sama po sebi ne bo rešila. Eden od njih je stanje naše demokracije.

11 Človek za vse čase?

12 Slovenski samodržci

V zadnjem času smo priče primerom, ko vladajoča postkomunistična nomenklatura vsako, še tako demokratično potezo opozicije označi kot ksenofobno, fašistično in nestrpno, po drugi strani pa izjave in dejanja prav te vladajoče garniture spominjajo na vse našeto.

16 EPP obsodila komunizem

V evropskem parlamentu v Bruslju je 4. in 5. februarja 2004 potekal šestnajsti kongres Evropske ljudske stranke (EPP). Udeležilo se ga je več kot sedemsto delegatov iz več kot šestdesetih sorodnih političnih strank, med drugim treh iz Slovenije – SDS, NSi in SLS.

18 Srbska simbolika na zmagovalnem predlogu

20 Beg Petrinove pred odgovornostjo

22 Upokojencem odvzetih več kot 100 milijard

31 Kdo je prodajal jedrsko bombo?

Dr. Abdul Kadir Kan, "oče" pakistanske jedrske bombe, se je očitno potrudil, da bi bilo njegovo nevarno "potomstvo" čim večje. Sumi, ki so jih pakistanske oblasti še pred nekaj meseci zavračale kot nesramno obrekovanje, so se prejšnji teden dokončno potrdili. Potem ko je z jedrskim orožjem opremil lastno državo, je Kadir Kan poskrbel še za Severno Korejo, Iran in Libijo. Malokdo verjame, da bi to lahko delal na svojo roko in brez vednosti pakistanskih oblasti.

34 Ne verjamem ministru, ki je bil na drugi strani

Pogovor z Markom Pogorcem

Moram reči, da kot državljani ne morem verjeti ministru, ki je bil leta 1991 na drugi strani procesa osamosvajanja, ne z nami, saj je aktivno ustanavljal politično stranko, ki je bila projugoslovanska, danes pa deli odločbe. Zato sem nezaupljiv in dvomim, da je to korektno.

44 Zločinska pot

56 Odločilni biatlonski krog

Biatlonci v teh dneh tečejo odločilni krog sezone, saj v nemškem Oberhofu poteka biatlonsko svetovno prvenstvo.

Demokracija, p.p. 4315, SI - 1001 Ljubljana, obzorja@siol.net; telefon: 01-434-54-48 (uredništvo), 01-434-54-63 (tajništvo); faks: 01-434-54-62

Glavni in odgovorni urednik: Metod Berlec; tehnični urednik: Bojan Jovan; novinarji: Vida Kocjan, Denis Vengust, Mihaela Praprotnik, Monika Maljevič, Barbara Kavtičnik, Gašper Blažič, Aleš Kocjan, Gjyle Vishaj, Ivo Zajdela, Mitja Volčanšek; kolumnisti: dr. Janez Juhant, dr. Janez Jerovšek, dr. Matej Makarovič, dr. Janko Kos, mag. Andrej Aplenc, dr. Peter Starič, dr. Ljubo Sirc, Esad Babadžić; stalni zunanji sodelavci: Esad Babadžić, Igor Gošče, Miran Mihelič, Peter Colnar, Lovro Kastelic, Vera Ban (p.p. 1716); lektoriranje: Joža Gruden; skeniranje: Matej Šoper; prelom: Tone Tehovnik, Matej Šoper; realizacija: Nova orbita, d.o.o.; fotografija: Dane Kostrič (urednik), Reuters; tisk: Florjančič tisk, d.o.o., Maribor; datum natisa: dan pred izidom; izhaja vsak četrtek; cena 550 tolarjev; izdaja: Nova obzorja, d.o.o.; direktor: Božo Predalič; naklada: 11.000 izvodov; TRR: 24200-9004125033, Krekova banka d. d. Maribor, poština plačana pri pošti 1102. Fotografija na naslovnici: fotomontaža

Nenaročenih člankov in fotografij ne plačujemo in ne vračamo.

Na podlagi zakona o davku na dodano vrednost (Ur. l. RS, št. 89/98) sodi tednik *Demokracija* med proizvode, za katere se obračunava davek na dodano vrednost po stopnji 8,5 %.

Naročniški oddelek: obzorja.narocnine@siol.net; Naročniki prejmejo položnico s prvo revijo v mesecu. Odjave sprejemamo pisno do 15. v mesecu z veljavnostjo prvega v naslednjem mesecu. Letna naročnina za tujino znaša 230 evrov oziroma 240 ameriških dolarjev.

Rešitev je ustavni zakon

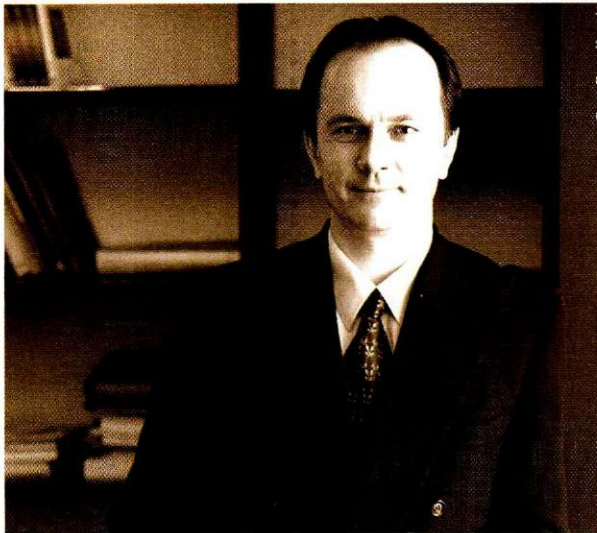

Foto: Dane Kovacic

Z Brankom Grimsom, svetovalcem poslanske skupine SDS, smo se pogovarjali o zapletih okoli vprašanja "izbrisanih" in mogoči rešitvi.

Poslanci LDS in ZL so na izredni seji zavrnili odlok o razpisu naknadnega referenduma o t. i. tehničnem zakonu. Kaj to pomeni?

Zavrnitev dopolnitve odloka o razpisu referenduma, kar sta storili LDS in ZLSD skupaj s političnimi sateliti prejšnji ponedeljek, pravno pomeni očitno kršitev Ustave Republike Slovenije, zakona o referendumu in ljudski iniciativi, poslovnika državnega zbora in odločbe ustavnega sodišča. Prepričan sem, da je prav dejstvo, da so poslanci LDS in ZLSD zavestno kršili odločbo ustavnega sodišča, razgalilo njihovo ravnanje. Ves čas so se slepo sklicevali na odločbo ustavnega sodišča (to deluje v sestavi, ki jim je ideološko blizu), tudi tedaj, ko je bila v očitnem nasprotju s temeljnimi vrednotami slovenske osamosvojitve. Toda v hipu, ko odločba ustavnega sodišča ni bila več povsem po njihovi meri, so jo mirno poteptali. To o LDS in ZLSD pove zelo veliko.

Slovenska demokratska stranka je vložila tudi zahtevo za začetek zbiranja podpisov za predhodni referendum o sistemskega zakonu, o katerem je bila minuli teden opravljena druga obravnava. Kaj želite doseči s tem referendumom?

Predvsem želimo prepričati sprejetje nekaterih za Slovenijo škodljivih določil. Hkrati poudarjamo, da je naš cilj prepričati LDS in ZLSD, da je edina prava pot za trajno rešitev tega problema ustavni zakon. Vsako določilo v navadnem zakonu, pa če je še tako dobro napisano, lahko Ribičič na ustavnem sodišču dan po volitvah razveljavi. In stanje bo še slabše, kot je sedaj. Vprašanje v referendumski pobudi koalicije Slovenija je oblikovano tako, da razkriva neustrezne rešitve v predlaganem zakonu in jih sanira. Zadnjo alinejo vprašanja, ki pravno pomeni samo to, da bi nedvoumno ustavno določbo še dodatno zavarovali z ustrezno sankcijo (kar je v pravi nekaj samoumevnega, določilo, za katerim ni sankcije, je vendar nepopolno), sem dodal z

namenom razgaliti problematičnost sedanje pravne situacije. Tako določilo bi pred letom dni vsak presodil kot povsem ustrezno, v luči sedanjega dogajanja pa je prav ta del vprašanja deležen največ kritik provladnega dela stroke, ker jasno pokaže prej omenjeno dejstvo: ustavno sodišče v svoji sporni odločbi ni samo poseglo v Temeljno ustavno listino RS, ampak je tudi negiralo vsaj dva člena obstoječe ustave. Problem t. i. izbrisanih je dejansko velik, a ne z vidika kršitve človekovih pravic, saj status stalnega prebivališča sploh ni nikakršna temeljna človekova pravica. Dejanski problem je dejstvo, da sta LDS in ZLSD v pridobivanju dodatnih volivcev očitno pripravljeni z zlorabo državnih institucij poteptati tudi ustavo in ustavne temelje slovenske osamosvojitve, da o tem, koliko nas bo to stalo, ne zgublamo besed. Dejanska omejitev odškodnin je mogoča samo z ustavnim zakonom!

Katero pot bi morala ubrati politika, da bo prišlo do rešitve zapleta glede "izbrisanih"?

Tisto, o kateri sedaj soglašajo že vsi ustavni strokovnjaki, predsednik države in predsednik parlamenta – ustavni zakon. Vso jesen in zimo smo to LDS in ZLSD ponujali zama, njihov napuh je začel plahneti šele po razpisu referenduma, zlasti potem ko je postalo očitno, da se mu ne bodo več mogli izogniti. Ko sem opazil na dopisu ustavnega sodišča, da je bila vloga državnega zbora vložena dan prepozno, sem vedel, da se bodo stvari začele obračati na bolje. Da so tudi oni hitro spoznali, kakšnega kozla so ustrelili, pove dejstvo, da je o zamujenem roku poročala POP TV, potem pa dva tedna nihče drug. Si predstavljate privošljive naslovnice, če bi se taka napaka zgodila koaliciji Slovenija? Referendum je postal edino sredstvo za zniževanje napuha LDS (zato ga hočejo z ustavnimi spremembami izničiti). Toda očitno je tem ljudem en odmerek tega zdravila premalo, zato sedaj že sami zahtevajo dvojnega. Toda to bo odpravilo le simptome, vzrok pa je mogoče sanirati le z ustavnim zakonom, a tudi ta možnost je zaradi izdajanja odločb brez zakonske podlage pod velikim vprašajem.

Mihaela Praprotnik

Tričetr štajerka, četrt Dolenjka (Stran 10)

Nedorečene ustavne spremembe (Stran 15)

Slovenska zmešnjava (Stran 19)

MOL skriva dokumentacijo (Stran 23)

Privilegirane avtoceste (Stran 24)

Nevestni psihiatri? (Stran 26)

Kazen, da te kap (Stran 28)

Pravi Putin (Stran 30)

Iskanje izgubljenega časa (Stran 38)

Prešernovo slavje (Stran 39)

Dan za ljubezen (Stran 40)

Med Vzhodom in Zahodom (Stran 41)

Sprehajanje po času (Stran 48)

Mora me tlaci (stran 55)

Moč vonja (Stran 60)

Inžinir Stanko Bloudek (Stran 62)

"Polentarska polica" (Stran 65)

Ograje našega mesta

Stavbo ministrstva za obrambo ali bolje rečeno slovenski Pentagon naj bi kmalu obdali z visoko ograjo. To veseli predvsem nekdanjega ministra za obrambo in poslanca LDS Jelka Kacina, ki je znan po tem, da ima rad ograje okoli vojašnic.

Obisk

Ljubljanska županja Danica Simšič se je ravno vrnila iz Zagreba. Menda je bila na obisku pri svoji kolegici Vlasti Pavič in se z njo pogovarjala o marsičem. O čem neki? O tramvaju, iglatih, rokometnih navijačih in seveda o džamiji. Morda je prav slednje razlog, da se ni nič kaj zadovoljna vrnila domov. Kaj pomaga, če smo namahali Hrvate v rokometu, če Slovenija ne premore niti ene džamije. Verjetno je tovarišica, pardon, gospa Danica o tem razmišljala še nekaj dni po obisku, saj se je pred zagrebškimi kolegi tako rekoč osramotila zaradi džamije. Zato se je odločila, da bo osebno pomagala pri njeni graditvi.

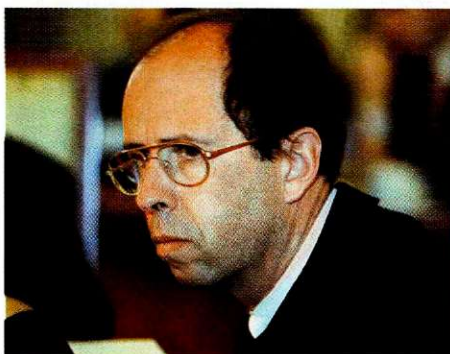
Rečeno, storjeno! Gospa Danica je hitro zavrtela telefon in povprašala, ali bi se morda našlo kaj denarja za finančno podporo mestne oblasti pri graditvi džamije, pa ločitev verskih skupnosti od države gor ali dol. Na njeno veliko žalost pa so ji ljubljanski finančniki sporočili, da so mestne finance že tako obubožane, da si mestna oblast nikakor ne more privoščiti kake nove naložbe. Že tako so morali opustiti načrt o graditvi nogometnega stadiona v Stožicah. Sicer pa niti obnova bežigrskega stadiona ni potrebna, kajti nogomet v Sloveniji ni več priljubljen, odkar so nas Hrvati premagali. Ljubljanski županji je zato v glavo šinila ideja, da bi morda z denarjem, namenjenim za obnovo stadiona, poleg džamije zgradili še prizidek, v katerem bi se zbirale ženske, saj je vstop v džamijo ženskam menda prepovedan. Je že tako, da je treba poskrbeti za enakopravnost spolov, pa čeprav z zasilnimi rešitvami. A kaj ko ljubljanske mestne finance tega ne dopuščajo ... Preveč je bilo že porabljenega denarja za SIB pa vzpenjačo na ljubljanski grad itd. Ne nazadnje bi lahko tovarišica, pardon, gospa Danica odščipnila nekaj milijončkov tudi od sredstev za nakup novih mestnih avtobusov. Saj so Ljubljančani skromni ljudje – če imajo že neugledno avtobusno postajo, naj imajo še stare avtobuse. In da seveda ne govorimo o pediatrični kliniki, v kateri je navsezadnje čisto dovolj prostora in bi bilo škoda metati denar stran za novo, kajti obstajajo objekti, ki so za Ljubljano pomembnejši od pediatričnih klinik, stadionov in novih stanovanj.

Naslednji dan je gospa Danica dobila prijazno pismo, v katerem ji je neznan finančni strokovnjak svetoval, kako naj reši problem džamije. Za začetek bi lahko v džamijo preuredili kar lutkovno gledališče. Glede na to, da je z zmago HDZ na hrvaških volitvah konec prijateljstva med levicariji obeh držav, je gledališče zdaj prazno in tudi bližina ljubljanske stolnice ne bi bila moteča, pa čeprav je slednja še vedno brez obljubljenega spomenika ... **Gašper Blažič**

"In še mimogrede: se je županja za džamijo dovolj spodobno oblekla, tako kot velevajo islamski predpisi?"

(Boris Jež se sprašuje, po kakšni modi se je oblekla ljubljanska županja Danica Simšič, ko je obiskala zagrebško džamijo. Nekateri ljubljanski meščani ji po novem že pravijo Fatima.)

"Jeseni je zagrozila taka suša, da niti Mercator nikjer ni mogel nabaviti zelenih količin krompirja."

(Finančni minister Dušan Mramor razkriva katastrofalne posledice suše, pred katero niso varni niti trgovski giganti, kakršen je na primer Mercator.)

"Če prav poznam naše razmere in politike, tudi to zadnje laganje za odstavek ministra Bohinca ne bo dovolj."

(Matevž Krivic je že obupal nad možnostjo, da bi bil notranji minister Rado Bohinc odstavljen.)

"Italijana Strazzabosca sem enkrat pošte-no premlatil, sedaj pa me je po tekmi iz spoštovanja povabil na kavo."

(Hokejist Bojan Zajc očitno med hokejskimi kolegi vzbuja strah in spoštovanje.)

"Delavcem Tobačne bomo svetovali pri iskanju dela in pomagali pisati življenjepise."

(Direktor Tobačne Ljubljana Peter Uhlig je solidaren z delavci, ki bodo zaradi zaprtja proizvodnje ostali brez dela.)

"Iz politike sem res odšel, niso me pa še izbrisali."

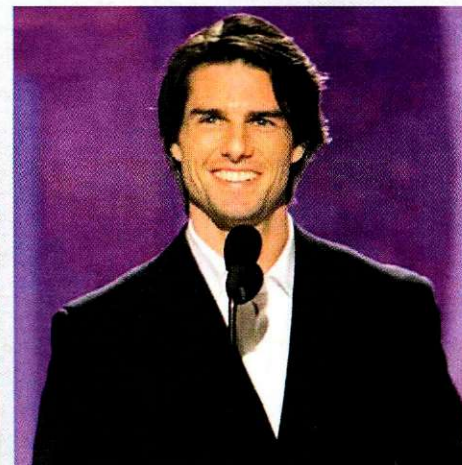
(Gregor Golobič se med strankarskimi kolegi iz LDS za zdaj še ne počuti odpisanega.)

"O tem bi moral razmisliti. Ne vem, pojma nimam. Ti bom odgovoril drugo leto."

(Sandi Pirš z Radia Krka se ni mogel odločiti, kateremu politiku bi dal pomarančo in kateremu limono. Očitno bo raje počakal do volitev.)

"Stanje, ko slovenski intelektualci za vsak najkrajši spis potrebujejo lektorja, bo moralo biti preseženo."

(Predsednik Društva slovenskih pisateljev Vlado Žabot se pritožuje zaradi nepismenosti slovenskih intelektualcev.)

"Nič ne bom rekel."

(Tom Cruise ne želi komentirati govorice, da s Penelope Cruz pričakujeta otroka.)

"Mars je suh, mrzel in žalosten kraj. Ni ravnokolje, primerno za življenje."

(Astronavt Steve Squires kljub vsemu prisega na mater Zemljo.)

Oblast pozabila na veterana

V soboto, 7. februarja, so se domači, veterani vojne za Slovenijo, domačini in redki politiki na domačem pokopališču pod Kumom poslovili od Ivana Starine, ki je umrl za posledicami ran med napadom JLA junija leta 1991. Ivan Starina je bil pripadnik enote slovenske teritorialne obrambe, ki je branila oddajnik RTV Slovenija na Kumu. Ob napadu letalstva jugoslovanske vojske na oddajnik je bil le-ta močno poškodovan, ranjenih pa je bilo tudi sedem pripadnikov TO. Ivan Starina, rojen leta 1955, delavec v termoelektrarni Trbovlje, je bil zadet v glavo in je ostal vse do svoje smrti invalid. Vsak dan vseh trinajst let se je bojeval s smrtjo in jo ob pomoči matere in drugih domačih in prijateljev veteranov premagoval. Zasavski veterani vojne za Slovenijo so mu s pomočjo ministr-

Med redkimi znanimi obrazi na pogrebu smo opazili le Marka Pogorelca. Topeta Krkovića in Janeza Janšo.

stva za obrambo leta 1993 postavili manjšo montažno hišico, v kateri je potem zanj skrbela predvsem njegova ljubeča mama. Čeprav je bil Ivan Starina odlikovan z najvišjim državnim priznanjem, znakom svobode, na njegovem pogrebu ni bilo nobenega uradnega predstavnika ministrstva za obrambo, predsednika države niti ministra Dimovskega, ki je v vladi pristojen za veteranske zadeve. Nasprotno, veterani so na ministrstvu za obrambo naleteli na več ovir, preden so za pokojnega zaslužnega vojaka, ki je umrl za Slovenijo, izposlovali vojaški pogreb. Ta je potekal dostojanstveno, od pokojnega Ivana sta se med drugim poslovila predsednik zasavskih veteranov Jože Čibej in trboveljski župan Bogdan Barovič, ki je dejal, da ne smemo dovoliti, da danes tisti, ki so se med vojno za Slovenijo skrivali ali glasovali proti osamosvojitvenim korakom, omalovažujejo vrednote slovenskega domoljubja, za katere je dal svoje zdravje in življenje Ivan Starina. In za konec še drobec, ki pove veliko o stanju duha v naši nacionalni medijski hiši. Na pogrebu ni bilo nobenega predstavnika RTVS, kaj šele da bi nacionalni radio ali TV o smrti Ivana Starine poročala, čeprav je Ivan leta 1991 branil prav lastnino RTVS. Nihče se ne more sprenevedati, da ni vedel. V Delu je bila namreč že v petek osmrtnica, ki so jo naročili veterani vojne za Slovenijo, prav tako pa je bila pravočasno obveščena državna STA. M. B.

Končno poziv za vlaganje zahtevkov

V začetku februarja je bil objavljen javni poziv za vlaganje zahtevkov za vračilo vlaganj v javno telekomunikacijsko omrežje. Rok za oddajo zahtevkov se izteče 6. junija letos. Sprejemajo jih na krajevno pristojnih državnih pravobranilstvih v Ljubljani, Celju, Kopru, Kranju, Mariboru, Murski Soboti, Novi Gorici in Novem mestu. Vsi upravičenci morajo predložiti ustrezne pogodbe o vlaganju v javno telekomunikacijsko omrežje, ki so bile sklenjene z namenom pridobitve telefonskega priključka do vključno 6. aprila 1998. Če je iz pogodbe razvidno, da se pogodbeni vrednost določa tudi na podlagi računov in drugih verodostojnih listin in dokumentov, je treba zahtevku priložiti tudi te dokumente. Poziv tudi določa, da lahko zahtevek vloži oseba, ki ni upravičenec, če lahko dokaže, da je pravni naslednik (na primer s sklepom o dedovanju). Če upravičenec nima pogodbe, nima niti pravice do vračila oziroma jo mora dokazovati po sodni poti. Za marsikoga je verjetno sporno dejstvo, da je Telekom Slovenije po

Dokler ne bodo prodali vsaj dela državnega lastniškega deleža v Telekomu, izplačil ne bo.

zakonu o vračilu vlaganj sicer dolžan upravičencu, ki izkaže pravni interes, predložiti vse podatke, s katerimi razpolaga, in omogočiti vpogled v dokumentacijo, ki se nanaša na vračila vlaganj, vendar pa se dokumentacija hrani le določen čas. Iz tega je razvidno, da bo tisti, ki pogodbe ali računov nima, Telekom pa mu iz svojih arhivov ne bo mogel dati pogodb, svojo pravico do vračila le težko dokazal. Sicer pa so s pristojnega ministrstva že sporočili, da vračil ne bo mogoče izvesti, dokler ne bo prodan vsaj del državnega lastniškega deleža v Telekomu. Letos prodaja ni načrtovana, kar pomeni, da tudi vračil še ne bo. Dodajmo, naj bi bila vsota vračil okrog 30 milijard tolarjev, v državi pa je 180.000 upravičencev do njih. V. K.

Kritike na nacionalni energetski program

Že nekaj mesecev poteka razprava o predlogu resolucije o nacionalnem energetskem programu. S to listino naj bi uredili področje energetike, vendar strokovnjaki že ves čas opozarjajo, da določila resolucije niso to, kar bi glede na slovenske razmere morala biti. Do predloga so torej precej kritični. Zdaj pa so se oglasili tudi gospodarstveniki. Ti so na okrogli mizi, ki je bila pretekli teden v prostorih koroške območne gospodarske zbornice v Dravogradu, opozorili, da je resolucija v delu, ki se nanaša na izrabo lesne biomase v energetske namene, pripravljena tako, da ogroža obstoj industrije lesnih plošč in celuloze. Menijo, da spodbuja izrabo lesne biomase v energetske namene, pri tem pa ne upošteva potreb in pomena lesnopredelovalne industrije. Predlog pomeni tudi popolno ignoriranje slovenske lesnopredelovalne industrije s 25.000 zaposlenimi, saj neposredno posega na področje uporabe lesa in les-

Minister Janez Kopac še vedno ne sliši vseh opozoril strokovnjakov in gospodarstvenikov.

ne biomase, temeljni surovini lesnopredelovalne industrije. Prav tako v resoluciji ni upoštevana prednost lesnopredelovalne industrije, da več kot 70 odstotkov potreb po energiji pokrije z uporabo lesne biomase, ki ni primerna za industrijsko predelavo. Pri tem so udeleženci okrogle mize opozorili tudi na ugotovitve evropske lesarske stroke, da se bo v prihodnosti zaradi povečanja kurjenja lesa lesna industrija znašla v izrazito nekonkurenčnem položaju, saj se bodo cene lesa zvišale do 27 odstotkov, s tem pa bo ogrožen obstoj industrije. Zato predstavniki lesnopredelovalne industrije predlagajo, da vladne službe znova preučijo učinke nacionalnega energetskega programa. V. K.

modrosti tedna

“Če je ena stranka dolgo na oblasti, se ustvarjajo monopoli oblasti. Znan je izrek, da oblast korumpira, absolutna oblast pa korumpira absolutno. Dalj časa kot je nekdo na oblasti, več je možnosti, da pride do zlorabe oblasti v zasebne namene.”

(Direktor Urada za preprečevanje korupcije Boštjan Penko)

•••

“Toda ko stroka pove kaj, kar je v nasprotju s skrbno grajeno in varovano mitologijo partizanstva in revolucije, se zadeva poskuša utišati. Tako je npr. razstava Temna stran meseca že v deponiji, zgodovinarji ne dobivajo subvencij za objave, ki bi kompromitirale partijo ...”

(Teolog in publicist dr. Drago K. Ocvrnik)

Grešni kozli

“To je naša dolžnost, to je naša odgovornost za pravno državo,” je bilo mogoče slišati iz ust ministra za notranje zadeve Rada Bohinca kot odgovor na očitke, da je začel z izdajanjem dopolnilnih odločb brez zakonske podlage.

Ali pomeni delovanje državnih organov brez zakonske podlage res pravno in ustavno dopustno ravnanje? Če preberemo Ustavo RS, potem je odgovor negativen. Če poslušamo pravno stroko, je odgovor prav tako negativen. Nekoliko drugačen pa je odgovor, ki prihaja z vladne strani oziroma iz liberalne demokracije in združene liste in njenega notranjega ministra Bohinca, ki je prepričan, da ravna pravilno in zakonito in da bo z neposredno izvedbo odločbe ustavnega sodišča vzpostavil pravno stanje v državi in odpravil posledice nezakonitega “izbrisa”. Več kot očitno je, da na eni strani vlada, na drugi pa opozicija in pravna stroka ne bodo našle skupnega odgovora na

NSi prav, ko sta dosledno zagovarjali tak pristop v ustavnem zakonu (preverjanje vsakega primera posebej). Vendar je po toči zvoniti prepozno. Njene besede bi bile verodostojne, če bi jih izrekla, preden je prišlo do izredne seje, na kateri so obravnavali sistemski zakon, in preden so bila tako rekoč enostransko, s strani LDS in ZL, ki sta vzporedno z dogovarjanjem opozicije priprav-

ljali besedilo sistema zakona, pretrgana pogajanja o ustavnem zakonu. Zmeda je torej popolna.

In kdo bo zanj odgovarjal? V opozicijskih strankah, predvsem v SDS in NSi, naj bi že intenzivno razmišljali o interpelaciji zoper notranjega ministra Bohinca. Povod zanjo naj bi bila Bohinčeva že omenjena poteza – izdajanje dopolnilnih odločb “izbrisanim” o stalnem prebivanju. To pa ni vse. Prvi mož SDS Janez Janša je že napovedal, da bodo, če se bodo odločili za inter-

Referendumi

V zadnjem času, ko referendum postajajo znova aktualni, smo priče najrazličnejšim pomislekom zoper njih. Predvsem s strani predstavnikov vladajoče garniture lahko slišimo, da so predragi, nepotrebni, da se z njimi manipulira in podobno, kar nekatere vodi v pomisleke, čemu referendum in ali ne bi bilo bolje, da jih sploh ne bi bilo. Pa bi bilo slednje res smotno?

Velikega števila referendumov volilna udeležba na njih zelo nizka, vendar to ne zmanjša njihovega pomena. V Sloveniji imamo v primerjavi s Švico seveda neprimerno manj referendumov, vendar pa nobeden izmed švicarskih referendumov ni zbudil toliko pozornosti kot dva slovenska, to sta referendum o volilnem sistemu in za bližnjo prihodnost napovedani referendum o t. i.

Če si vladajoča elita demokracije ne želi, naj razglasi diktaturo. Je najcenejša.

Referendum velja za najpomembnejši instrument demokracije in je v bistvu namenjen predvsem dobesedni uresnitvi tistega, kar v svojem imenu nosi naša država. Naša država se namreč imenuje Republika Slovenija, pri čemer beseda republika pomeni, da ima v njej oblast ljudstvo. Slednje se v praksi uresničuje predvsem na dva načina: prek volitev, na katerih ljudstvo izvoli svoje predstavnike, in referendumov, s katerimi lahko ljudstvo neposredno vpliva na zakone,

tehničnem zakonu o “izbrisanih”. Pri obeh je namreč vladajoča koalicija (v obeh primerih sestavljena večinoma iz LDS in ZL) samovoljno posegla bodisi v že izglasovane izide, bodisi v pravico ljudstva, da odide na referendum, in s tem jasno pokazala, kaj si misli o enem izmed najvišjih instrumentov demokracije. Pri prvem je po na referendumu izglasovani odločitvi, da mora državni zbor uzakoniti večinski volilni sistem, s pomočjo SLS izid revidirala tako, da je spremenila ustavo, v primeru referenduma o “izbrisanih” pa je, s tem ko je glasovala proti spremembam odloka o razpisu referenduma, s katerimi bi morala določiti rok za njegovo izvedbo, preprosto glasovala proti referendumu.

Iz tega je seveda jasno, da bi vladajoča nomenklatura referendum najraje odpravila. Ker tega ne more storiti (odziv javnosti bi bil verjetno prevelik), ga skuša zato prikazati kot drago in nepotrebno zlo, ki je tukaj samo zato, ker pač mora biti. Odgovor na to bi bil: če si referendum ne želi, potem naj to jasno pove in razglasi diktaturo; je najcenejša pa še najbolje bi se ujemala z njenim zdajšnjim načinom vladanja.

Aleš Kocjan

Pri izginotju davkoplačevalskega denarja se kot akterji pojavljajo prepoznavni člani združene liste.

vprašanje, ali je izdajanje dopolnilnih odločb zakonito ali ne.

Ko sem se o tem pogovarjala s človekom, ki je dejavno vključen v reševanje primera “izbrisani”, in ko je beseda nanesla na Bohinčovo izdajanje dopolnilnih odločb, je dejal, da se mu zdi zanimivo to, da je kmalu po tem, ko je Bohinc začel izdajati odločbe vseh, celo predsednica ustavnega sodišča Lukičeva dejala, da odločba ustavnega sodišča v bistvu ne izključuje individualne obravnave vsakega primera in na podlagi ustreznih meril. Lahko bi rekli, da je s tem priznala, da sta imeli stranki koalicije Slovenija SDS in

pelacijo, le-to utemeljili tudi z vrsto drugih nezakonitih dejanj, ki so se zgodila v času, ko stolček notranjega ministra zaseda Rado Bohinc.

Pričakujemo lahko, da se bo ob morebitni interpelaciji zoper Bohinca razpravljalo in iskalo odgovore na vprašanje o morebitnem nezakonitem delu znotraj notranjega ministristva. Prva iskrica, ki bi lahko zažela požar, je namig o izginotju visokih zneskov davkoplačevalskega denarja, pri čemer se kot akterji v zgodbah pojavljajo člani ZL, katere član je tudi minister Bohinc.

Mihaela Praprotnik

ki jih sprejemajo ti njegovi predstavniki. Lahko jih potrdi, zavrne ali pa samo izrazi svoje mnenje o njih. Referendum je torej instrument, s katerim ljudstvo pove, ali se z neko zakonsko rešitvijo strinja ali ne, s čimer ima neposredno možnost vplivanja na odločitve.

Tako kot so različni referendumi (poznamo zakonodajnega, posvetovalnega ...), je različna tudi njihova uporaba. Po referendumih in s tem po demokraciji najbolj znana država je Švica, kjer skorajda ni vprašanja, predpisa ali zakona, o katerem se na referendumu ne bi izreklo ljudstvo. Res je sicer, da je zaradi

Dr. Matej Makarovič

Bližajoči se vstop v Evropsko unijo je nesporen razlog za zadovoljstvo. Glede na to, kar vemo danes, smo kot odgovor na izzive globalizacije s tem izbrali najbolj pravo pot, pri kateri bodo dolgoročne prednosti odtehtale nekatere kratkoročne težave. Hkrati pa se moramo varovati lastnih previsokih pričakovanj – že zato, ker lahko ta vodijo v razočaranje in zatekanje k nasprotnim skrajnostim.

Evropa in demokracija

Večine naših sedanjih problemov Evropa sama po sebi ne bo rešila. Eden od njih je stanje naše demokracije, ki je v mnogih elementih še daleč od najboljših evropskih zgledov. Pomanjkanje splošnega soglasja o temeljnih vrednotah, šibka alternativa vladajoči retencijski eliti, nizka dinamika menjav na oblasti, pomanjkanje medijskega pluralizma, nesposobnost strpnega dialoga, demonizacija političnih nasprotnikov, selektivno spoštovanje pravnih in moralnih norm, ogroženost verske svobode, pri čemer so žrtve vsi od večinskih katoličanov do manjšinskih muslimanov, ali pa nizka vključenost žensk v politiko so le nekatere od najznačilnejših "okvar" v našem demokratičnem sistemu.

Že večkrat smo lahko prebrali ali slišali sicer dobronamerno, vendar nekoliko naivno stališče, da Evropa takšnih odstopanj ne bo več dopuščala in da se bomo morali potem podrediti drugačnim – bolj demokratičnim – pravilom igre. Žal drži to prepričanje le v manjši meri.

Evropska unija je za nas vsekakor že od osamosvojitve Slovenije dalje vir demokratičnih standardov. Demokratizacija je praktično ves ta čas potekala skladno z evropskimi zgledi in deloma celo neposredno na podlagi formalnih napotkov Evropske unije. Zahteva po sprejemanju evropskih demokratičnih standardov s strani Evropske unije tako ne bi bila nič novega, temveč je nekaj, česar smo deležni že ves čas. Malo verjetno je, da bi se tak "pritisk" k temeljitejši demokratizaciji po naši formalni vključitvi povečal. Mogoča je celo nasprotna domneva, da se bo evropska pozornost glede demokratičnosti slovenske politike celo nekoliko zmanjšala. Slovenija bo namreč nesporna članica "kluba" demokratičnih držav in večja pozornost bo namenjena novim kandidatkam – seve-

da pod pogojem, da bo Evropa sploh zmožna "prebaviti" prvo deseterico in se bo sposobna širiti še naprej.

Nekatere evropske posege lahko pričakujemo le v primeru ekstremnih situacij, ki glede na nespodbuden razvoj slovenske demokracije v zadnjih letih prav tako niso izključene. Evropska unija lahko pomaga slovenski demokraciji vsaj v smislu, da varuje njene temelje, vendar je evropski standard za demokratičnost razmeroma ohlapen in že zaradi upoštevanja medkulturnih razlik in razlik v institucionalnih ureditvah ne more iti posebej "v globino". Finejša "uravnavanja" posameznega demokratičnega sistema ostajajo v pristojnosti nacij, s tem pa tudi predvsem naš problem.

Z vidika demokracije pa lahko Evropska unija prinaša tudi dve pasti, ki se ju je dobro vnaprej zavedati. Evropska unija ima precejšnje pristojnosti, o katerih v veliki meri odločajo – prek evropskega sveta – predstavniki vlad, ne pa voljeni predstavniki ljudstev. Del pristojnosti, ki so na nacionalni ravni v nesporni pristojnosti voljenih parlamentov, se na evropski ravni prenaša na predstavnike izvršnih oblasti. Evropska

koliko ublaženi, ne pa tudi odpravljeni. Vsaj za zdaj se zdi, da egoizem nacionalnih vlad preprečuje, da bi se Evropska unija preoblikovala v bolj avtentično transnacionalno demokracijo, ki bi kot subjekte poslednje upoštevala tako posamezne nacije kot posamezne državljane.

Če so za prvo past krivi predvsem zunanji dejavniki, si lahko drugo Slovenci nastavimo kar sami. Že zdaj se zdi, da bo Evropa postala vir vse-slošnih izgovorov. Kriva bo za vse od nepriljubljenih vladnih potez do zapiranja tovarn in odpuščanja delavcev. Vlade bodo lahko izkoriščale kompleksnost evropskega sistema in za svoje zgrešene poteze iskale realne ali namišljene utemeljitve v različnih "evropskih direktivah". Transparentnost, zmožnost nadzora in ugotavljanja odgovornosti, se utegne tako celo še nekoliko zožiti. V najslabšem primeru bi lahko vladajoča elita začela predstavljati Evropo kot tujo in skoraj sovražno silo in pozivati k nacional(istič)nemu poenotenju (beri: zavračanju opozicijske kritike v imenu kvazienotnosti). Kljub temu se nekdanja jugoslovanska zgodba, ko so slovenski komunisti gradili svojo legitimnost na kombi-

Evropska unija nam lahko pomaga pri reševanju naših težav z demokratičnim primanjkljajem in varuje temelje naše demokracije, vendar le pod pogojem, da si znamo pomagati tudi sami.

unija ima – in v tem je sorodna drugim, ohlapnejšim mednarodnim organizacijam – resen problem z demokratičnim primanjkljajem na nadnacionalni ravni. Edini voljen nadnacionalni organ – evropski parlament – ima namreč še zelo simbolične pristojnosti. Ta demokratični primanjkljaj je tudi veter v jedra raznih neinstitucionaliziranih protestnih gibanj, kakršni so t. i. antiglobalisti. Ti problemi bi lahko bili s sprejetjem evropske ustave sicer ne-

naciji vztrajanja v Jugoslaviji in odhajanja iz nje, na srečo nikakor ne more ponoviti. V nasprotju z nekdanjo Jugoslavijo in današnjo Slovenijo je sama Evropa veliko preveč transparentna, da bi bile takšne igrice – vsaj na daljši rok – mogoče.

Evropska unija nam lahko pomaga pri reševanju naših težav z demokratičnim primanjkljajem in varuje temelje naše demokracije, vendar le pod pogojem, da si znamo pomagati tudi sami.

Ime in priimek?

V osebni izkaznici piše: Bernarda Zarn.

Kje ste prišli na svet?

V dolenski prestolnici, sicer se po mojih žilah pretaka 3/4 štajerske in 1/4 dolenske krvi.

Kdaj?

Jeseni, že kar nekaj let nazaj.

Kako bi označili svoj značaj?

Optimističen, vedoželjen.

Verjamete v Boga?

Mislím, da skoraj vsakdo potrebuje vero v nekaj, nekoga.

S čim se prevažate?

Odvisno, kako daleč želim.

Kdo vas je povabil k vodenju predizbora letošnje prireditve EMA?

Ustvarjalci razvedrlnega programa.

Kako sta se ujela s Petrom Polesom?

Približno tako, kot je bilo videti na ekranu.

Kaj se vam je v dosedanjem predizboru vtisnilo najbolj v spomin?

Celotna EMA mi bo ostala v lepem spominu, kakšen nenačrtovan spodrsaljček pa je samo pozvil dogajanje na odru in za

Imate kakšnega skritega favorita za zmago?

O favoritih ne smem govoriti, o zasebnih ne želim.

Kaj še počnete?

Vodim in urejam oddajo Prvi in drugi na Televiziji Slovenija, študiram za magisterij in skušam čim lepše živeti.

Najljubša jed?

Mnogo mi jih je ljubih.

Pijača?

Sok sveže rdeče pomaranče.

Hobi?

Življenje.

Skriti kotichek?

Na to vprašanje je nemogoče odgovoriti, odgovor bi razkril skrito.

Najljubši kos oblačila?

Požimi – kapa.

Najljubši del dneva?

Jutro.

Pesem, ki si jo zjutraj najraje prepevate?

“Vem, da danes bo srečen dan ...” ali “Dobro jutro, dober dan, ni lepo, če si zaspan, bodi vedno nasmejan, pa bo zate srečen dan ...”

Najljubše dnevno opravilo?

V vsakem opravilu skušam najti kaj ljubkega, ljubega.

Recept za premagovanje žalosti?

Misel na kaj lepega, klepet z ljudmi, ki so mi blizu.

Prva stvar, ki bi jo naredili ob potresu?

V osnovni šoli so nas učili, da se je treba skriti pod kaj trdnega ali pobegniti kam na prosto.

Pesnik, ki ga ne morete pozabiti?

Ne da ne morem, ampak marsikaterega niti ne želim pozabiti. Posebej ljub mi je Tone Pavček.

Knjiga vašega življenja?

V različnih obdobjih in razpoloženjih različne. Ta čas Gejsa Arthurja Goldna.

Film, ki vas je spravil v solze?

Življenje je lepo.

Tričetr Štajerka, četr Dolenjka

BERNARDA ZARN

Človek za vse čase?

Potem ko je Anton Rop na mestu prvega moža LDS zamenjal "večnega" Drnovška, se sprememba na vrhu očitno obeta tudi v združeni listi. Že pred časom so se namreč pojavila namigovanja, naj bi Borut Pahor kandidiral za evropskega poslanca, vendar bi se moral prej umakniti z mesta predsednika stranke, prav tako pa bi moral še pred koncem mandata odstopiti z mesta predsednika državnega zbora. V ozadju teh namigovanj pa seveda lahko prepoznamo tudi zahteve, da se Borut Pahor umakne z vrha stranke. Vse torej kaže, da se utegne ZL odkrižati svojega predsednika na podoben način, kot je to lani storila SLS s t. i. džentelmenskim sporazumom.

Na vrhu priljubljenosti

Vendar pa Borutu Pahorju očitno ni veliko do tega, da bi zapustil slovensko politično prizorišče. Razlogov za to ima kar precej, saj sodi med najbolj priljubljene politike v Sloveniji. Prehitel je celo Drnovška in Ropa, kar je po svoje razumljivo zaradi njegove umirjene države in političnih stališč, s katerimi je dostikrat spravil v zadrego marsikateriga starejšega strankarskega tovariša. Pahor ima namreč, čeprav je relativno mlad (40 let), že kar precej političnih izkušenj, saj je v slovenskem parlamentu že vse od leta 1990. Leta 1997 je bil izvoljen za predsednika ZL in na tem mestu nasledil Janeza Kocijančiča. Pričakovati je bilo, da se bo ugled ZL po zaslugi Pahorja v javnosti dvignil, vendar kljub temu ZL ni dosegla želenega učinka, saj ji na volitvah v državni zbor ni uspelo doseči izida, ki bi bil sorazmeren z ugledom Boruta Pahorja v javnosti.

Opozicija znotraj ZL

Pripombe glede Pahorjevega vodenja stranke seveda niso nove, kajti že pred nekaj leti je zaradi svojih stališč glede obsodbe totalitarnega komunističnega režima naletel na precej hud odpor v stranki, na televiziji pa se je celo moral soočiti z nekdanjim sindikalistom in upokojenim politikom Vinkom Hafnerjem. Ko je Pahor leta 2000 prevzel vodenje državnega zbora, je s tem povzročil stranki kar nekaj sivih las, kajti z nastopom te funkcije je moral izražanje strankarskih stališč prepustiti "starim mačkom", predvsem Miranu Potrču, vodji poslanske skupine ZL. Kasneje je Luka Juri, nekdanji predsednik Mladega foruma ZL, pisal pismo Pahorju, v katerem mu je namignil, naj se odloči za vodenje stranke ali za vodenje državnega zbora. Tudi lanska ustanovitev t. i. Foruma za levico, kjer glavno vlogo igra poslanec ZL Aurelio Juri, je bilo očitno znamenje, da Pahor ne uživa več toliko zaupanja in da bo očitno doživel usodo Dimitrija Rupla, ki je še vedno nekakšen enfant terrible znotraj LDS. Očitno je Pahorjeva opredelitev za Nato zmotila nekatere dogmatične levičarje in seveda Mladi forum.

Ga bo nasledil Dimovski?

Čeprav predstavniki ZL o morebitni zamenjavi na strankarskem vrhu ne govorijo radi, pa je zadnje dogajanje v zvezi z afero "izbrisani" sodu izbilo dno. Tako je moral Pahor požreti kar precej očitkov s strani LDS in celo lastnih strankarskih tovarišev. Razlog je bržkone v tem, da se Pahor očitno ne navdušuje za takšno rešitev problema "izbrisanih", kakršno ponujajo v LDS in ZL. Zato povezuje "izbrisanih" z neuradno napovedjo Pahorjeve kandidature na volitvah v evropski parlament zagotovo ni naključje. Čeprav je Pahor zavrnil možnost, da bi kandidiral na volitvah za evropski parlament, nekateri njegovi strankarski kolegi menijo drugače, saj so prepričani, da bi Pahor kot nosilec evropske liste ZL lahko pripomogel k boljšemu uspehu ZL na volitvah v evropski parlament, na mestu predsednika stranke pa naj bi ga nadomestil sedanjí minister za delo, družino in socialne zadeve Vlado Dimovski (omenja pa se tudi Danica Simšič). Vprašanje pa je, ali bi ZL tvegala s tem, da bi bil za njenega predsednika izbran Miran Potrč, ki je med veljaki ZL še najbolj prepoznaven, vendar pa velja za nekakšen "fosil" iz socialističnih časov.

Menjave šele po volitvah?

ZL pa najbrž ne bo tvegala, da bi Pahor zapustil vodstvo stranke, kajti evropskim volitvam bodo sledile še volitve v državni zbor. O morebitni zamenjavi Boruta Pahorja bo torej odločal šele volilni izid. Glede na to, da so zadnje javnomnenjske meritve pokazale, da je dogajanje glede "izbrisanih" škodovalo ugledu stranke (vendar ne zaradi nestrne države Slovencev, ampak zaradi neustreznih rešitev, ki jih ponuja vladajoča koalicija), bodo jesenske volitve zelo verjetno "odplaknile" Boruta Pahorja. Vsekakor pa je precej negotovo napovedati, ali se bo ZL odpovedala Pahorju, ki je medijsko še vedno zelo priljubljen. Odločitev bo težka.

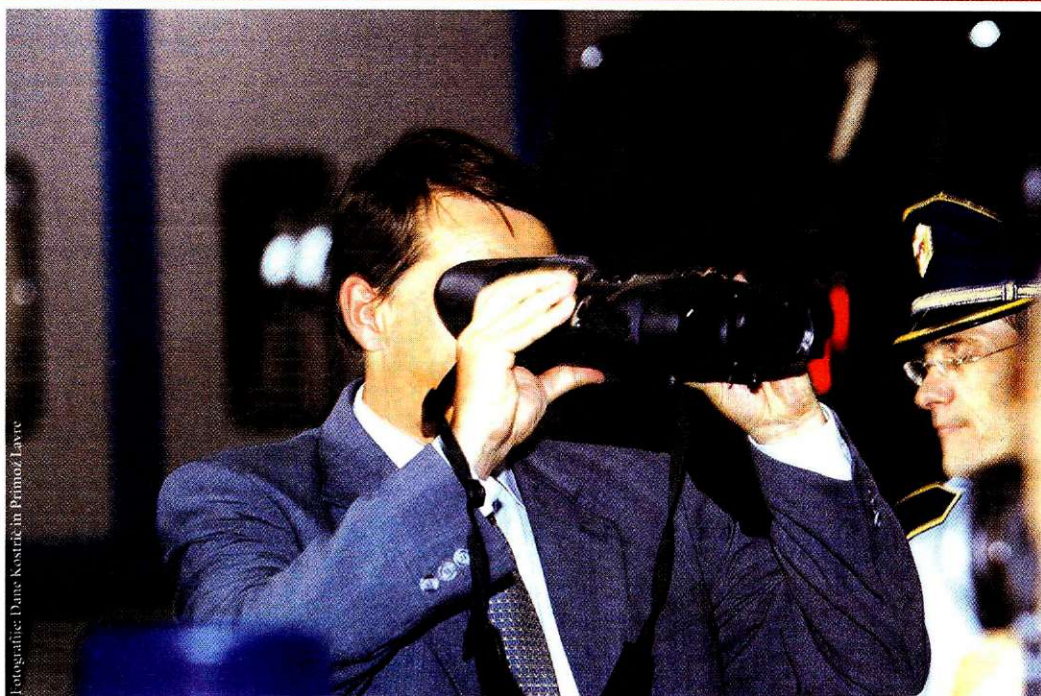
Predsednik ZL in državnega zbora Borut Pahor kljub namigom ne namerava nastopiti na volitvah v evropski parlament.

Glede na to, da so zadnje javnomnenjske meritve pokazale, da je dogajanje okoli "izbrisanih" škodovalo ugledu stranke, bodo jesenske volitve zelo verjetno "odplaknile" Boruta Pahorja. Če se to ne bo zgodilo že prej zaradi notranjih sporov v stranki.

Gašper Blažič

V zadnjem času smo priče primerom, ko vladajoča postkomunistična nomenklatura vsako, še tako demokratično potezo opozicije označi kot ksenofobno, fašistično in nestrpno, po drugi strani pa izjave in dejanja prav te vladajoče garniture spominjajo na vse naštet.

Jasno je seveda, da so primerjave z nacisti, fašisti in Hitlerjem, ki jih v zadnjem času odkrito izrekajo posamezniki nekaterih strank in medij, namenjene predvsem populističnemu zastraševanju z "zloglasno in ne-

Fotografije: Dano Kostreč in Primož Lavre

Slovenski samodržci

varno" opozicijo. Opozicija in njen neformalni vodja Janez Janša sta nevarnost za demokracijo in sožitje v državi, zato bognejši, da bi se kdaj po kakšnem naključju povzpela na oblast. Taka razmišljanja, ki nimajo resnejše realne podlage v dejanskem političnem dogajanju, so seveda samo demagoška in pretkana govornica postkomunistične leve, katere namen je poleg ustrahovanja ljudi z opozicijo skriti tudi lastna dejanja, ki so velikokrat na meji zakona in čez. Takšnih primerov je bilo, če se omejimo samo na zadnjo vladu Antona Ropa in mogoče delno še na preteklo Drnovskovo, ničkoliko. Ta-

ko vrsta odločb ustavnega sodišča ostaja neizpolnjena, poslanci vladajoče koalicije so z izjemo SLS pred kratkim zavestno in grobo kršili ustavo in zakone, ker so glasovali proti odloku o razpisu t. i. tehničnega zakona o "izbranih", vladajoča nomenklatura na položaje javnih podjetij mimo zakonov imenuje neprimerne direktorje, za povrh pa krivci za različne nezakonite finančne malverzacije ostajajo nekažnovani.

Politika in pravo

Če se najprej osredinimo na dogajanje na področju zakonodaje, se že na začetku postavlja vprašanje, ki

se je postavilo v primeru t. i. izbranih, in sicer, ali se organ zakonodajne veje oblasti oziroma njegova vladajoča večina lahko postavi nad organ sodne veje oblasti? Kaj pa obratno?

Če izhajamo iz dejstva, da je v Sloveniji uveljavljeno načelo delitve oblasti na zakonodajno, izvršilno in sodno oblast, potem to pomeni, da nobena od teh vej oblasti ne more dobiti prevlade in monopola nad drugima dvema. Takšna delitev oblasti varuje in zagotavlja osebno svobodo posameznika,

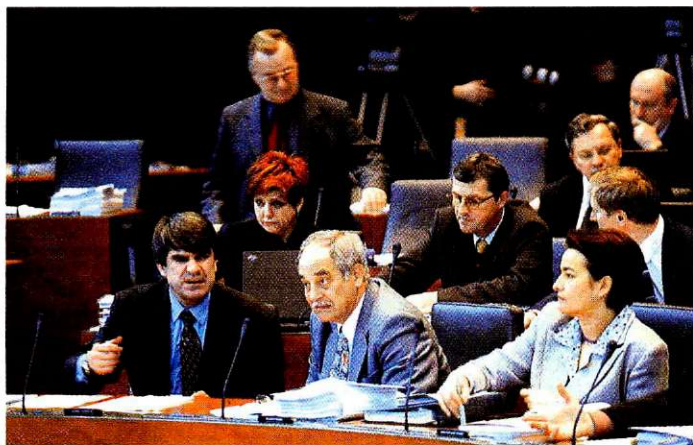
preprečuje koncentracijo in monopol oblasti in tako enakomerno porazdeljuje moč med posameznimi vejami oblasti in njihovimi nosilci. Z načelom delitve oblasti je vzpostavljen nadzor nad njo, preprečuje se njena samovolja, zloraba in brezpravje. Varuh takšne ustavne ureditve je oziroma naj bi bilo ustavno sodišče. Slednje kot najvišji organ sodne oblasti med drugim izdaja odločbe, ki so obvezne, kar pomeni, da jih morajo državni organi spoštovati in izvrševati.

V nebo vpijoče kršitve

Nespoštovane odločbe ustavnega sodišča

Iz poročila o delu Ustavnega sodišča Republike Slovenije za leto 2003 je razvidno, katere odločbe ustavnega sodišča do 31. 12. 2003 niso bile spoštovane in je rok za njihovo uresničitev že potekel.

- 1996: neustavnost zakona o dohodnini
- 1997: neustavnost zakona o davku od dobička pravnih oseb, zakona o posebnem davku od določenih prejemkov in zakona o dohodnini
- 1998: neustavnost zakona o ustanovitvi občin in o določitvi njihovih območij (mestna občina Koper)
- 1999: neustavnost zakona o dohodnini
- 2001: neustavnost zakona o postopku za ustanovitev občin
- 2002: neustavnost statuten občin Grosuplje in Trebnje, predstavnik romske skupnosti
- 2003: neustavnost zakona o lastninskem preoblikovanju zavarovalnic, brezpredmetno; neustavnost zakona o kmetijsko-gozdarski zbornici; neustavnost obrtnega zakona; neustavnost zakona o urejanju statusa državljanov drugih držav naslednic nekdanje SFRJ v RS; neustavnost zakona o zdravniški službi

Poslanci vladajoče koalicije (z izjemo Slovenske ljudske stranke) so, s tem ko so glasovali proti odloku o razpisu referenduma, ravnali neustavno.

Primer Borisa Šuštarja je le vrh ledene gore na področju koruptivnih dejanj. Pa še tega ne bi bilo, če se Šuštarju ne bi bili odrekli v LDS.

Po prepričanju večjega dela pravne stroke je ravnanje ministra Rada Bohinca, ki se je odločil za izdajanje dopolnilnih odločb brez potrebne zakonske podlage, protustavno.

ti. Vprašanje na mestu je torej, ali se državnih organi tega držijo.

Skrb zbujajoče število nespoštovanih odločb

Podatki iz poročila o delu ustavnega sodišča za lansko leto kažejo, da skupno število nespoštovanih odločb ustavnega sodišča ni majhno in da so razmere zaskrbljive. Še posebej če se zavedamo dejstva, da pomeni vsaka neizvršena odločba kršitev ustave. Če pogledamo nekatere nespoštovane odločbe ustavnega sodišča, lahko iz tega ugotovimo, da zakonodajalec izbira in dejansko izvršuje samo tiste, ki mu v določenem času in v določenih okoliščinah ustrezajo. Dokaz za to je zagretost vlade in poslancev državnega zbora (predvsem iz vrst LDS in ZL) za uresničitev odločbe ustavnega sodišča v primeru "izbrisanih". Vse lepo in prav, da se tudi ta odločba uresniči (več o tem, kako si politika razlaga vsebinsko te odločbe in njeno izvršitev, nekoliko kasneje), pa vendar se po-

stavlja vprašanje, kaj pa vse druge odločbe, ki čakajo na uresničitev že po več let (najstarejša med njimi je odločba o neustavnosti zakona o dohodnini, ki jo je ustavno sodišče izdalo že davnega leta 1996). Res je, da sta za izvršitev izdanih odločb (govorimo o tistih odločbah ustavnega sodišča, ki so vezane na zakon) odgovorna državni zbor in vlada, a v Sloveniji se lepo vidi, da sta lahko za nespoštovanje ustavnih odločb krivi ena ali dve politični stranki, ki obvladujeta politični prostor, imata večino v parlamentu in oblast v rokah.

(Pre)moč LDS in ZL

Razmerje sil v državnem zboru je po zadnjih državnoborskih volitvah takšno, da ima največja vladna stranka LDS s pomočjo poslancev iz vrst ZL in DeSUS (od časa do časa tudi poslancev SLS) vse vaje v rokah, kar pomeni, da lahko s pomočjo državnega zbora sprejema takšne politične smernice, ki ji ustrezajo. Opozicija je glasna, kaže zobe, ugrizniti pa

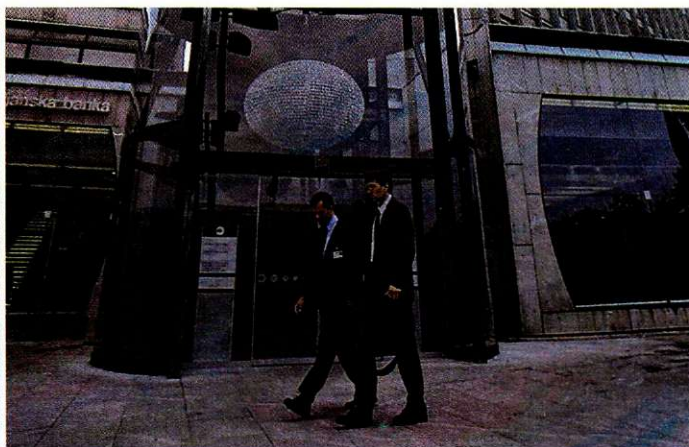
ne more. V primeru "izbrisanih" – ob sprejemanju t. i. tehničnega in ne nazadnje tudi sistemskega zakona, ki naj bi uredila vprašanje izbranih – se je izkazalo, kaj vse lahko naredijo tisti, ki imajo prevlado v parlamentu. Vladne stranke (z izjemo SLS) so se spustile celo tako daleč, da so želele onemogočiti izvedbo enega temeljnih instrumentov demokracije – referendum, na katerem bi lahko državljani in državljanke izrazili svojo voljo. Argument za zaviranje razpisa referenduma je bil, da je referendum o t. i. tehničnem zakonu nesmiseln in brezpredmeten. Tudi ko je ustavno sodišče odločilo, da je referendum treba razpisati, je večina (poslanci LDS in ZL) v državnem zboru zavrnila odlok o razpisu referenduma. To je bilo po mnenju pravne stroke nezakonito in neustavno ravnanje, ne pomeni pa nič drugega kot to, da so se poslanci postavili nad ustavno sodišče in njegovo odločbo, ki je obvezujoča, in odvzeli državljanom in državljanke pravico do referenduma.

Pravna stroka pa opozarja še na eno neustavno in nezakonito dejanje vladajoče elite v primeru "izbrisanih". Vlada oziroma ministristvo za notranje zadeve je začelo izdajati dopolnilne odločbe, ki nimajo nikakršne zakonske podlage, temveč se izdajajo neposredno na podlagi odločbe ustavnega sodišča, kar pomeni kršitev 153. člena ustave, ki pravi, da morajo dejanja državnih organov temeljiti na zakonu ali zakonitem predpisu.

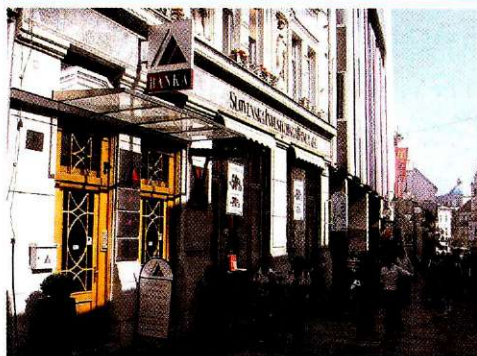
Skratka, samo v primeru "izbrisanih" je s strani vlade in vladnih strank, ki imajo v državnem zboru premoč, prišlo do vsaj dveh nezakonitih ravnanj, na kateri je opozorila tudi pravna stroka. Vse to potrjujejo številne kritike in opozorila tistih, ki pravijo, da se v Sloveniji, čeprav imamo v ustavi zapisano, da oblast izvršujejo državljani in državljanke neposredno in z volitvami po načelu delitve oblasti na zakonodajno, izvršilno in sodno, oddaljujemo od demokratičnega političnega sistema in od tega, da ima

Ustavno sodišče opozarja, da smo lahko v Sloveniji zaskrbljeni nad številom nespoštovanih odločb ustavnega sodišča. Najstarejša nespoštovana odločba je iz leta 1996.

Nova Ljubljanska banka je še vedno v večinski državni lasti. Kot takšna je pod preprogo pospravila vse nepravilnosti v SIB. Če imaš oblast, si lahko privoščiš tudi to.

Pri prodaji SIB so zaslužili izbrani posamezniki. Ljubljanci so bili oškodovani za najmanj 3 milijarde tolarjev, vendar vladajoči LDS in ZL krivce za afero še vedno ščitita. Razumljivo, saj prihajajo iz njihovih vrst.

Če ni šlo z bankami, so ustanavljali hranilno-kreditne službe. Primer, kjer so dokazano imeli prste vmes tudi predstavniki LDS, je HKS Sicura.

Premoženje Zavarovalnice Triglav vladajoča elita lastnini več kot 12 let. V tem času so posamezniki z vrha zavarovalnice predvsem po zaslugi neustrezne zakonodaje zelo obogatili. Postkomunistična garnitura je že vedela, zakaj je tako dolgo odlašala.

»oblast v rokah ljudstvo. Oblast je čedalje bolj v rokah LDS in ZL.

Uzurpacija Zavarovalnice Triglav

Kako dobro se največja vladajoča stranka zaveda, da ima moč (in oblast) tisti, ki ima denar, je razvidno tudi iz naslednjih primerov. Eden od njih je Zavarovalnica Triglav, kjer je trajalo kar 12 let, da je vladajoča stran sprejela zakon o lastninjenju nekdanjega državnega premoženja zavarovalnic. Lastninjenje še vedno ni končano, lastniki bodo znani še letos, če bo šlo vse po sreči. Spomnimo, da je v zavarovalnici, katere premoženje presega 60 milijard tolarjev, celo desetletje veljalo, da je v večinski lasti nekaj izbranih posameznikov. Pri tem je bila prva uprava z Nado Klemenčič na čelu, hkrati pa je vladajoča elita poskrbela za to, da je bila v tej zavarovalnici zavarovana večina državnega premoženja. Da je bil spor med Klemenčičevo in finančnim ministrstvom, ki ga je takrat vodil Anton Rop, le navidezen, kaže to, da se po odstopu Klemenčičeve z vodilnega mesta kljub številnim očitkom pa tudi dokazom vodilni ekipi pri njihovih mahinacijah z delnicami ni zgodilo nič. Na to je med prvimi opozoril Boštjan Penko, direktor Urada za preprečevanje korupcije, ko je poudaril, da se vladajoča in bogata elita obkroža z močnimi odvetniškimi pisarnami in da imen vpletenih v sporno lastninjenje premoženja zavarovalnice ne kaže omenjati, saj se lahko zgodi, da bodo na koncu obsojeni tisti, ki so na to opozarjali, in ne tisti, ki so to delali. Dejansko ni prišlo do sodnega epiloga pri ničemer, kar je v preteklih letih burilo duhove na Slovenskem. Še danes javnost ne

ve, kolikšne so bile nagrade vodilnih v zavarovalnici, kolikšno odpravnino sta prejela Klemenčičeva in njen pomočnik Jože Obersnel, kolikšne lastniške deleže ima vodilna ekipa v zavarovalnici, še manj pa, kako so se končali sporni nakupi delnic pri Abanki Vipra, za katerih poročstvo so kupci zastavljali še ne kupljene delnice. Klemenčičeva se je elegantno umaknila, nadzorni svet pa je junija lani brez javnega razpisa na to delovno mesto imenoval Jožeta Leniča, nekdanjega poslanca LDS in direktorja Slovenske odškodninske družbe.

»Velika svinjarija« tudi SIB

Do enega največjih oškodovanj je prišlo tudi pri spornem nakupu Slovenske investicijske banke (SIB). Pri tem so bili za najmanj 3 milijarde tolarjev oškodovani meščani in meščanke mesta Ljubljane, za prav toliko so obogateli posamezniki. Delnice so bile namreč bistveno preplačane, nakup je bil izveden na sporen način in tako, da je javnost zanj izvedela, šele ko je bilo vsega konec, opozicija v mestnem svetu pa je potrebovala precej časa, da je nezakonitosti spravila v javnost. Kaj več od razkrivanja nepravilnosti se tudi na tem področju ni zgodilo. Nekaj ovadb je bilo sicer vložnih, vendar je do sodnega epiloga še daleč. Vladajoča elita je nato SIB za borih 400 milijonov tolarjev prodala Novi ljubljanski banki (NLB), ki je še vedno v večinski državni lasti. Ta je terjatve dolžnikov SIB prodala banki Faktor, kjer v nadzornem svetu sedi Samo Lozej, nekdanji vodja kabineta županje Viktorije Potočnik (LDS), pod taktirko katere je bil sporen nakup, v katerem je obogatelo več posameznikov, iz-

veden. SIB počasi postaja zgodovina, saj so se lastniki odločili za likvidacijo, 120 ljudi, zaposlenih v banki, pa je postalo presežnih delavcev.

Če nišlo drugače, so prišle prav HKS

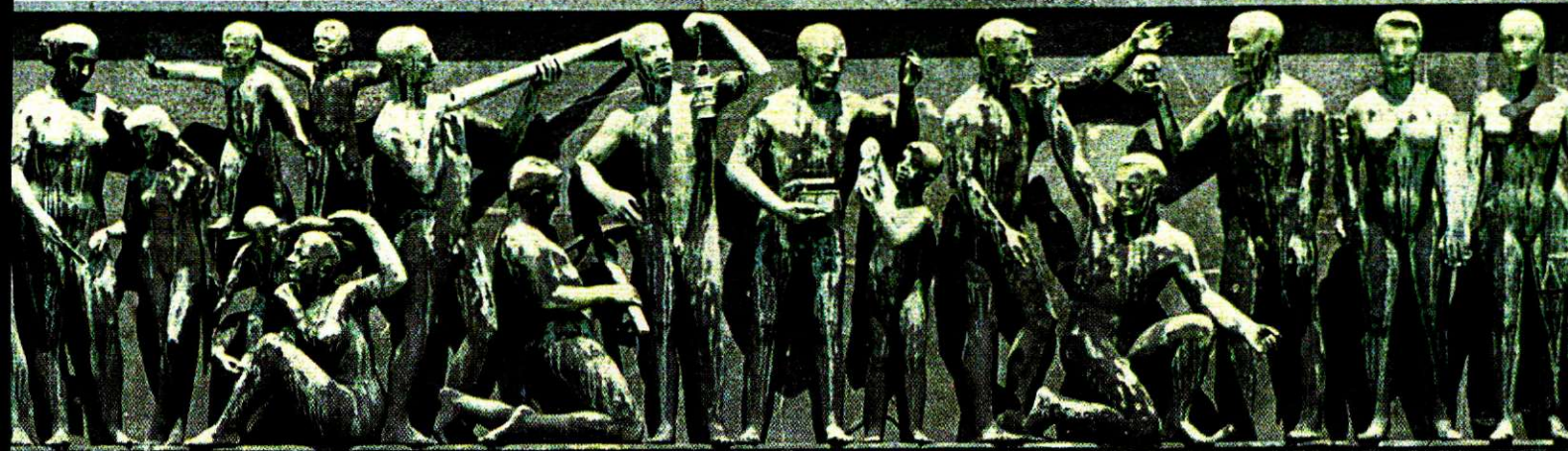
Nasploh je pranje denarja šibka točka vladajoče elite. Spomnimo na primer Hranilno-kreditne službe Sicura, katere lastnik je bil Andrej Sever. Sicura je izšla iz postojanskega podjetja Optimizem in o njej je bilo sodelovanje vladajoče LDS (Vladimir Slejko - Bogdan Biščak - Mitja Gaspari - Andrej Sever) pred leti dokazano. V HKS Sicura je svoje prihranke izgubilo več sto ljudi, ki danes čakajo na to, da bodo iz stečajne mase prejeli približno 5 odstotkov prihrankov. Tudi v tem primeru se Severju, čeprav je iz računalnika »izbrisal« vse potrebne podatke in je denar poniknil »neznano kam«, ni zgodilo nič. Eden zadnjih primerov, ki jasno kažejo na to, kako nekateri v državi neupravičeno bogatijo na račun drugih, je družba Orion. Ta je v preteklem desetletju dajala posojila predvsem kmetom, pri tem pa jim je zaračunavala več kot oderuške obresti. Po pričevanju posojiljemalcev so jih po posojila v Orion napotili iz SIB. Še danes se ne ve, kdo vse je lastnik Oriona, katera podjetja so povezana z njim in kam je poniknil denar. Opeharjenih naj bi bilo okrog štiri tisoč slovenskih državljanov. Podobnih posojilnic denarja je v Sloveniji še veliko, vsem pa je skupna velika nepreglednost. Skrivajo se za imeni društev, raznih svetovalnih gospodarskih družb pa tudi posameznikov – samostojnih podjetnikov. Vsem je skupno, da posojajo denar po oderuških obrestih in se v primeru neplačila

polaščajo premoženja slovenskih državljanov, denar za »obračanje« pa si sposojajo tako v domačih kot izbranih tujih bankah in dobrotelčnih ustanovah (primer Rdeči križ Slovenije). Poslovanje seveda ni zakonito, vendar oblast pri tem početju miži na obe oči. Le domišljamo si lahko, da nihče v državi ne ve, kdo vse se ukvarja s finančnim posredništvom in koliko zasluži pri tem. Vse to je t. i. pranje denarja, s katerim je povezana tudi korupcija. Primer Borisa Šuštarja, edinega »visokega« funkcionarja v državi, ki je bil na sodišču zaradi suma storitve korupcijskega dejanja že obsojen (sodba pa še ni pravomočna), je le vrh ledene gore. Poznavalci razmer celotno pravijo, da še primera Šuštar ne bi bilo, če se mu vladajoča LDS ne bi bila odrekla zato, ker je sodeloval v t. i. Bajukovi vladi. Na koncu se bo najverjetneje tudi ta sodba iztekla tako, da bodo »stvari zastarale«.

Cilj opravičuje sredstva

Vsa našeta kršenja zakonodaje, uzurpacija oblasti in državne lastnine seveda izhajajo iz arogance in občutka moči vladajoče nomenklature, ki je po toliko letih oblasti očitno prepričana, da je nepremagljiva in da ji v tej državi prav nihče ne more do živga. Od tod vsa aroganca in argument moči, ki ga uporablja vedno, kadar je treba (tudi s kršenjem zakonodaje) uveljaviti svoje interese, pomesti pod preprogo kakšno afero ali zavarovati svoje skorumpirane posameznike. Edina svetla stvar pri vsem skupaj je, da že iz zgodovine vemo, da do zdaj noben samodržec na oblasti ni ostal večno.

Aleš Kocjan,
Mihaela Praprotnik,
Vida Kocjan

Nedorečene ustavne spremembe

Ustavna komisija državnega zbora se je na zadnji seji minuli konec tedna ukvarjala z vprašanjem ustavnih sprememb na področju državnih simbolov in sodstva. Obe temi povzročata članom komisije precej sivih las, saj jim niti tokrat ni uspelo narediti koraka naprej, kaj narediti z "nesrečnimi" državnimi simboli in kaj s sodno vejo oblasti.

Zaradi nesoglasja jim ni preostalo nič drugega, kot da sprejmejo odločitev, da odločanje o novih državnih simbolih in o predvidenih spremembah na področju sodstva preložijo za nedoločen čas. Kar zadeva državne simbole, bo ta preložitve pomenila, da njihovo spreminjanje prav gotovo še ne bo prišlo na dnevni red državnoborskih sej v tem mandatu, kar zadeva reformo sodne veje oblasti, pa naj bi o njej ustavna komisija znova razpravljala konec tega meseca.

Politične stranke so večinoma podobnega mnenja, da s sprejemanjem sprememb na področju sodstva ne gre hiteti, da pa je treba podpreti tiste spremembe, ki bi pomenile izboljšanje razmer na tem področju.

Naj spomnimo, da je državni zbor lanskega novembra kljub negativnemu stališču pravne stroke in tudi ustavne komisije sklenil, da bo začel postopek spremembe členov

ustave, ki se nanašajo na ureditev trajnega mandata sodnikov, sestavo sodnega sveta in pristojnosti državnega zbora pri izvolitvi sodnikov. Stališča večine parlamentarnih strank (LDS, ZL, SLS, DeSUS in tudi opozicijske SDS) odstopajo od vladnega predloga, po katerem bi sodnike po novem imenoval predsednik republike na predlog sodnega sveta, zavzemajo pa se za uvedbo ustavne kategorije t. i. sodnika na preizkušnji pred njegovo izvolitvijo v trajni mandat (kar predlaga vlada).

Ženske kvote

Svoj prostor na listah za volitve v evropski parlament bodo, kot kaže, imele tudi ženske. Parlamentarni odbor za notranjo politiko je pripravil besedilo zakona o volitvah poslancev iz Slovenije v evropski parlament, v katerem so med drugim zapisane enakopravne možnosti obeh spolov za kandidiranje na volitvah. Glede na predlog zakona bodo morale vse politične stranke, ki bodo oblikovale kandidatne liste, na le-teh spoštovati t. i. žensko kvoto, in sicer bodo morali na kandidatne liste uvrstiti najmanj tri kandidatke, v nasprotnem primeru bo lista neveljavna.

Temeljni cilj takšne zakonske ureditve naj bi bil, da se z njim vpliva na razporeditev v političnih strankah, da bi na listah vendarle kandidiralo čim več žensk. Pri tem pa so se pojavili tudi nekateri pomisleki, med drugim vprašanje ustavne spornosti takšne ureditve. Gregor Virant, državni sekretar na

ministrstvu za notranje zadeve, je ob tem opomnil, da bi lahko ob uveljavitvi takšnih kvot prišlo do tega, da bi bili na liste avtomatično uvrščeni trije kandidati le na podlagi spola ne glede na druge kvalifikacije. Končno besedo o t. i. ženskih kvotah bodo imeli poslanci in poslanke pri sprejemanju zakona, predvidoma že v mesecu februarju.

Jerovšek pisal Ropu

Poslanec Slovenske demokratske stranke Jožef Jerovšek je na predsednika vlade Toneta Ropa naslovil poslansko vprašanje, povezano z nekaterimi izjavami poslancev in članov liberalne demokracije, izrečenih na tiskovni konferenci stranke. V pisnem vprašanju je med drugim zapisal, da je državni zbor na izredni seji 2. 2. 2004 z glasovi LDS in ZL zavrnil sprejetje odloka, ki mu ga narekujejo ustava in zakon o referendumu in ljudski iniciativi, in to kljub opozorilu o kršenju ustave s strani številnih poslancev in predsednika državnega zbora.

Jerovšek se je v pismu obregnil tudi ob izjave Jelka Kacina na tiskovni konferenci, povzeti v oddaji 24 ur na POP TV, ko je izjavil: "Zato se mi zdi, da je treba to zgodbo resnično zaustaviti, če ne drugače, tudi na silo, da tako rečem. Za vsako ceno, kajti to Slovenijo je treba zavarovati pred najbolj zaslužnimi osamosvojitelji."

Glede na Kacinovo poznavanje in vpliv na razmere v vojski in drugih represivnih organih Jerovšek predsednika vlade Ropa sprašuje,

kaj pomeni napoved, da se je treba s silo zavarovati pred zaslužnimi osamosvojitelji. Je to napoved aretacij nekaterih politikov in borcev za osamosvojitve (npr. koroških veteranov osamosvojitvene vojne), ki so v zadnjem času javno izražali svoja stališča, pomeni "zaustavljanje referendumske zgodbe na silo" napoved suspendiranja Ustave RS? Jerovšek se na koncu pisma še sprašuje, ali so takšne izjave uradnih predstavnikov največje vladne stranke zavestno zastraševanje slovenske javnosti ali celo napovedovanje puča.

Kako in katere trgovine odprte ob nedeljah?

Člani parlamentarnega odbora za gospodarstvo so sprejeli usklajeno dopolnilo k predlogu zakona o spremembah zakona o trgovini. Sprejeto dopolnilo določa zaprtje prodajaln ob nedeljah in omejitev prodajne površine, ki velja za izjeme (le-ta je sedaj 80 kvadratnih metrov, kar je prav toliko, kot je bilo zapisano v predlogu zakona, na katerega se je navezovalo referendumsko vprašanje). Kar zadeva odprtje oziroma zaprtje prodajaln, dopolnilo določa, da so lahko prodajalne za nujne življenjske artikle odprte največ do deset nedelj v letu, kar pa ne velja za bencinske servise, prodajalne v bolnišnicah, hotelih in na letališčih, mejnih prehodih ter železniških in avtobusnih postajah z omejeno površino. Le-te so lahko odprte brez omejitev.

Mihaela Praprotnik

V evropskem parlamentu v Bruslju je 4. in 5. februarja 2004 potekal šestnajsti kongres Evropske ljudske stranke (EPP). Udeležilo se ga je več kot sedemsto delegatov iz več kot šestdesetih sorodnih političnih strank, med drugim treh iz Slovenije – SDS, NSi in SLS.

EPP obsodila komunizem

Med pomembnejšimi dokumenti, sprejetimi na kongresu, je akcijski program dela za obdobje prihodnjih petih let in resolucija o obsodbi totalitarnega komunističnega režima.

Dvodnevno zasedanje EPP, največje politične stranke v Evropi, je minilo v znamenju udeležbe številnih visokih predstavnikov iz političnega življenja držav Evropske unije in njenih prihodnjih članic. Tako so na kongresu sodelovali številni predsedniki vlad: francoski Jean-Pierre Raffarin, španski José María Aznar, portugalski José Manuel Durão Barroso, italijanski Silvio Berlusconi, luksemburški Jean-Claude Juncker, nizozemski Jan Peter Balkenende, slovaški Mikulas Dzurinda, malteški Edward Fenech Adami, estonski Jühan Parts, latvijski Einaris Repše, norveški Kjell Magne Bondevik in hrvaški Ivo Sanader. Poseben gost kongresa je bil nekdanji predsednik konvencije o prihodnosti Evropske unije Valéry Giscard d'Estaing. Kongres je potekal pod geslom Evropska ljudska stranka: Vaša večina v Evropi, kar odraža dejstvo, da EPP z 232 poslanci predstavlja najmočnejšo politično skupino v 626-članskem evropskem parlamentu. Po vseh napovedih naj bi EPP ohranila položaj vodilne ev-

ropske politične sile tudi po evropskih volitvah junija 2004. Prav na pripravo slednjih se je osredinil tudi kongres. Tako so njegovi udeleženci sprejeli delovni program EPP 2004–2009, volilni manifest in resolucije o aktualnih političnih dogodbah.

SDS, NSi in SLS, pridružene članice EPP

Kongresa so se udeležili tudi predstavniki treh slovenskih strank, pridruženih članic EPP, ki bodo po širitvi Evropske unije 1. maja postale njene polnopravne članice. Slovensko demokratsko stranko (SDS) so na kongresu predstavljali njen predsednik Janez Janša, predsednik sveta SDS Milan Zver, mednarodna sekretarka Barbara Medved Špi-

letič in svetovalec v poslanski skupini EPP v evropskem parlamentu Anže Logar. Novo Slovenijo (NSi) so zastopali predsednik Andrej Bajuk, opazovalec v evropskem parlamentu Alojz Peterle, glavni tajnik Anton Kokalj in moravska županja Ljudmila Novak. Na čelu delegacije Slovenske ljudske stranke (SLS) sta bila predsednik Janez Podobnik in kmetijski minister Franci But.

Novinke v Evropski uniji

Po uvodni slovesnosti je prvi dan kongresa potekal v dveh delovnih skupinah, kjer so delegati razpravljali o delovnem programu EPP med letoma 2004 in 2009, volilnem manifestu in resolucijah ter sprejemali dopolnila na omenjene kongresne dokumente.

Drugi dan so na plenarnem zasedanju nastopili predsedniki vlad in vodje največjih opozicijskih strank. Državniki so v svojih govorih največjo pozornost namenili sprejetju novink v Evropsko unijo in izrazili obžalovanje, da ustavna pogodba še ni sprejeta. Kot predsednik največje slovenske opozicijske stranke SDS je Janez Janša v svojem govoru poudaril, da se bodo postkomunistične družbe novih članic še dolgo soočale s težavami, ki so posledica polstoletnega življenja brez demokracije, političnih svoboščin in varstva človekovih pravic. Ena od posledic so tudi težave, s katerimi se srečujejo nove politične stranke, ki so nastale po padcu berlinskega zidu; med njimi je izpostavil ostanke finančnih, me-

Z vstopom Slovenije v EU bosta polnopravni članici EPP poleg janševe SDS postali tudi Bajukova NSi in Podobnikova SLS.

Predsednik SDS Janez Janša je prepričan, da bodo program in resolucije, sprejeti na kongresu, presegli dosedanje stereotipne odgovore na izzive 21. stoletja.

dijskih, ideoloških monopolov in pomanjkanje vrednot. Oblikovanje vrednostnega okolja je temeljni pogoj, da se iz zaprtih, nadzorovanih družb s prestrašenimi prebivalci ustvarijo odprte, svobodne družbe, v katerih sta cenjena iniciativa in podjetnost posameznika. Program in resolucije, sprejeti na kongresu EPP, bodo po prepričanju predsednika SDS presegli dosedanje stereotipne odgovore na izzive 21. stoletja.

O programu dela in volilnem manifestu

Delegati kongresa so nato potrdili program dela za naslednje petletno obdobje, volilni manifest za evropske volitve in številne resolucije. Program temelji na svobodnem podjetništvu, nižanju davkov, zmanjšanju birokracije, podpori gospodarstvu, deregulaciji ...

Volilni manifest Evropske ljudske stranke poziva k podpori na evropskih volitvah 2004, ko bo ob 25. obletnici prvih neposrednih volitev v evropski parlament sodelovalo deset novih držav članic. Cilj Evropske ljudske stranke je oblikovati učinkovito Evropsko unijo, ki bo temeljila na demokraciji in bo v stiku z državljanji. Evropsko združevanje vidijo države Srednje in Vzhodne Evrope kot osvoboditev izpod komunistične diktature. EPP se zavzema za blaginjo in socialno varnost v Evropi, za evropski prostor svobode, varnosti in vladavine prava. EPP bo poskrbela za Evropsko unijo, ki bo svojim državljanom služila na podlagi njenih vrednot.

Resolucije, zadržki in prihodnost

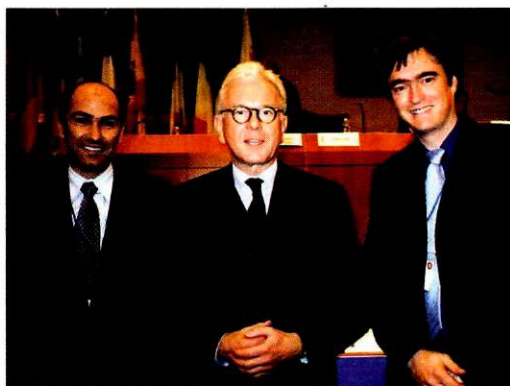
V resolucijah se je EPP zavzela za izboljšanje odnosov med EU in ZDA, za vključitev enotnega Cipra v EU, za odpravo neenakosti med moškimi in ženskami v pokojninskem sistemu, za izobraževalni sistem, ki mladih generacij ne bo le izobraževal, temveč tudi vzgajal v duhu temeljnih vrednot humanistične, krščanske Evrope. EPP je podprla demokratične sile in civilno družbo v Belorusiji. V resolucijah o aktualnih vprašanjih, ki so bile vložene v obravnavo na samem kongresu, se je EPP zavzela za čimprejše sprejetje ustavne pogodbe Evropske unije, po možnosti še pred junijskimi volitvami v evropski parlament. Predlog za novega predsednika evropske komisije in celotna sestava prihodnje evropske komisije morata po mnenju EPP odražati izide junijskih volitev v evropski parlament. Evropska ljudska stranka je v eni od

resolucij podprla vstop Hrvaške v Evropsko unijo, vendar mora Hrvaška izpolniti mednarodne obveznosti in konstruktivno reševati odprta vprašanja s sosednjimi državami.

Obsodba komunizma

Evropska ljudska stranka je v eni od resolucij obsodila totalitarni komunistični režim. Resolucija izhaja iz dejstva, da je bil totalitarni fašistični režim v Evropi že obsojen in razgrajen, medtem ko totalitarni komunizem še ni bil deležen moralne mednarodne obsodbe. Zavzema se za ustanovitev neodvisnega strokovnega telesa, ki bo zbiral in ocenil podatke o kršitvi človekovih pravic med totalitarnim komunizmom. Na podlagi tako zbranih podatkov bi Evropska unija sprejela uradno deklaracijo o mednarodni obsodbi totalitarnega komunizma in ustanovila evropski raziskovalni in dokumentacijski center za zgodovinske raziskave. Žrtev totalitarnih komunističnih režimov bi se spomnili z dnevom žrtve

in postavitev spominskega muzeja za žrtve komunizma. Resolucija EPP o obsodbi totalitarnega komunizma poziva vse, ki nameravajo prevzeti politično funkcijo v institucijah Evropske unije, naj razkrijejo poklicno in politično dejavnost v nekdanjih komunističnih državah in se odrečejo mestu v evropskih institucijah, če so bili del represivnih komunističnih organov ali vpleteni v zločine zoper človeštvo. "V EPP nasprotujemo tako skrajnostim na levi kot na desnici," je bilo mogoče slišati iz ust Wilfrieda Martensa, predsednika EPP, ki je pred udeleženci kongresa med drugim dejal, da je to prvič, da politična skupina jasno izraža stališča, s katerimi zavrača levičarske skrajneže in totalitarne sisteme. Pričakovano so resolucijo podprle vse tri politične stranke iz Slovenije, ker je treba, kot je dejal predsednik NSi Andrej Bajuk, komunizem obsoditi, saj gre za enega največjih totalitarizmov 20. stoletja, katerega obsodba se v zgodovini razširjene EU še ni sprejela. **Mihaela Praprotnik**

Hans Pöttering (na sredini) je vodja EPP-EDU, največje politične skupine v evropskem parlamentu.

Kongresa EPP se je udeležil tudi nekdanji predsednik konvencije o prihodnosti Evropske unije Valéry Giscard d'Estaing.

Šestnajste kongresa Evropske ljudske stranke v Bruslju se je pretekli teden udeležilo več kot sedemsto delegatov iz več kot 60 sorodnih političnih strank.

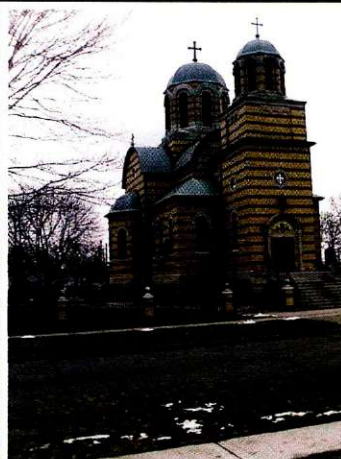
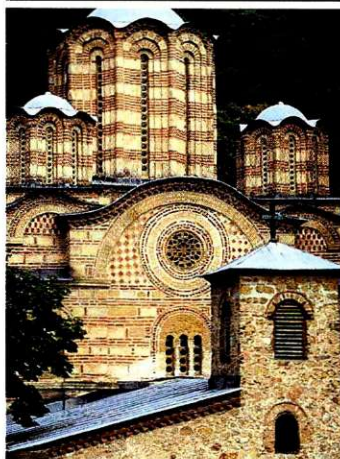

Predsednik EPP Wilfried Martens je optimistično napovedal, da bo EPP oziroma EPP-EDU tudi po letošnjih volitvah ostala vodilna politična skupina v evropskem parlamentu.

Samostanska cerkev v Kalenici (levo spodaj), samostanska cerkev v Dečanih (desno) in cerkev (desno spodaj), za katero nam ni uspelo ugotoviti, v katerem srbskem kraju stoji.

Na lanskem javnem natečaju za novo zastavo je zmagal predlog Dušana Jovanoviča iz Kopra, po katerem slovensko zastavo sestavljajo modre, bele in rdeče proge. Zdaj so nekateri ugotovili, da takšna upodobitev spominja na upodobitve pročelij nekaterih srbskih samostanskih cerkva iz 14. in 15. stoletja.

Na slednje nas je opozoril univerzitetni diplomirani inženir arhitekture Karl Filipčič iz Kapel, ki je, kot pravi, nedavno listal po Enciklopediji likovnih umetnosti, ki jo je izdal Jugo-

vi je, da gre v Jovanovičevem primeru za uveljavljenega in priznanega koprskega oblikovalca (slednje smo izvedeli na predstavitvi izbranih predlogov za nove slovenske simbole), ki verjetno zelo dobro pozna arhitekturo in umetnost in torej tudi oblikovalski slog na pročeljih cerkva, ki ga zaradi njegove specifičnosti in izstopanja nikakor ni mogoče prezreti; drugi pa, da Jovanovičev priimek nakazuje, da bi utegnil izvirati iz krajev, kjer je cerkev, ki jo je v enciklopediji zasledil Filipčič, ena bolj znanih in priznanih cerkva. Če namreč pobrskamo po internetu, ugotovimo, da je samostanska cerkev v Dečanih arhitekturno in oblikovno zelo znana srbska cerkev, katere notranja in zunanja zasnova predstavlja višek tako imenovane raške šole. Gre za smer v oblikovanju pročelij, ki je spojila bizantinsko umetnost in romaniško in dosegla svoj vrhunec prav s samostansko cerkvijo v Dečanih leta 1335. Poleg nje sta po istem slogu in tudi pročelju znani vsaj še dve cerkvi, ki izvirata iz istega obdobja –

Srbska simbolika na zmagovalnem predlogu

slovanski leksikonografski zavod, in pri tem naletel na nekatera zanimiva pročelja srbskih pravoslavnih cerkva. Njihova posebnost je ta, da močno spominjajo (pravilneje bi bilo reči obratno) na rešitev prvonagrajenega Jovanovičevega predloga za novo slovensko zastavo. "Vodoravni beli in barvni pasovi, ki se ponavljajo v enakih intervalih in v enakem ritmu po vsej vidni površini, predstavljajo dominantni motiv na celoti. Preostali liki so pri tem predrejeni in delujejo kot manj pomemben dodatek. Prav takšen in tako dominanten likovni vzorec je v svojem osnutku uporabil Jovanovič, pravi Filipčič.

Sumljiva podobnost

No, če podrobneje pogledamo pročelje in izbrani Jovanovičev predlog, ugotovimo, da je podobnost (če-

prav mogoče na prvi pogled ni videti tako) res precejšnja. V obeh primerih se svetlejša in temnejša črta prepletajo v enakih in zaporednih pasovih, v obeh primerih pa potekajo po celotni površini pročelja oziroma zastave. Ali je glede na to mogoče, da je Jovanovič idejo za novo

slovensko zastavo "ukradel" iz srbske sakralne arhitekture? No, v državnem zboru naslovov udeležencev nedavnega natečaja ne dajejo (slo naj bi za varovanje osebnih podatkov), zato Jovanoviča nismo mogli povprašati o tem. Obstaja pa več indicij, ki bi lahko kazali, da je tako. Pr-

samostanska cerkev v Ravanici (prav tako v Srbiji), ki je bila zgrajena v približno istem času kot cerkev v Dečanih, in samostanska cerkev v Kalenici, ki je bila zgrajena nekaj desetletij pozneje – v začetku 15. stoletja.

Potreben je razmislek

Zdi se torej, da bo morala natečajna komisija temeljito razmisliti, ali bi bilo v tem primeru Jovanovičev predlog ob morebitnem spreminjanju državnih simbolov (v uredništvu smo mnenja, da smo se na sedanjo zastavo že navadili in je zato ne bi bilo smiselno spreminjati) smotno podpreti. Že zdaj se zaradi umanjkanja tipično slovenskih zgodovinskih elementov in kombinacije barv, ki zelo spominjajo na staro jugoslovansko zastavo, ni zdel preveč posrečena izbira, po novem pa se nam to zdi še manj.

Aleš Kocjan

Urad za preprečevanje pranja denarja, že od ustanovitve dalje ga vodi Klaudijo Stroligo, je v letu 2003 preiskoval 79 zadev, ki bi utegnile biti povezane s pranjem denarja. Med končanimi zadevami je urad sum kaznivih dejanj ugotovil v 25 zadevah.

Od tega so v desetih primerih ugotovili sum pranja denarja in o tem obvestili policijo oziroma državno tožilstvo, v 15 zadevah pa so ugotovili sum drugih kaznivih dejanj, kot so davčne utaje ali zlorabe položaja. Najvišji znesek suma oprane denarja presega 11 milijonov

Slovenska zmešnjava

nekdanjih nemških mark, ki po ugotovitvah urada izvirajo iz Poljske. Urad je odredil začasno blokado, sodišče v Novi Gorici pa je storilce, ki so bili tuji državljani, spoznalo za krive pranja denarja, vendar je koprsko višje sodišče konec leta 2003 prvostopenjsko sodbo razveljavilo.

Goljufij ne raziskujejo

Stroligo je pretekli teden na tiskovni konferenci dejal, da se urad skladno z zakonskimi določili ukvarja le s preprečevanjem pranja denarja ali odkrivanjem poskusa le-tega, goljufij pa ne raziskuje. Tako se vse doslej še nikoli niso ukvarjali na primer s podjetji, ki se ukvarjajo s posojanjem denarja na nebančnem trgu, niti z njimi ali kako drugače povezanimi denarnimi transakcijami med povezanimi osebami, četudi gre za podjetja, ki sodijo med zavezanca za izvajanje zakona o preprečevanju pranja denarja. Šele letos naj bi na uradu vzeli pod drobnogled finančno družbo Orion, urad ima namreč vso pravico do pregleda njenega poslovanja. Pri tem je Stroligo pojasnil, da pri pregledu ne bodo preiskovali morebitnih goljufij ali načina obratovanja obresti, za katere posojiljemalci zatrjujejo, da so bile oderuške. Urad namreč za odkrivanje tovrstnih poslovnih dogodkov ni pri-

stojen. Menda je bil to tudi razlog, da se urad "ni smel začeti ukvarjati z obravnavo poslovanja Oriona". Družba Orion se poleg tega ukvarja z dejavnostjo, v kateri je obvezana sama poročati uradu o gotovinskih transakcijah v višini nad pet milijonov tolarjev. Vendar pa doslej uradu ni sporočila niti enega takšnega podatka, prav tako ni niti enkrat poročala o kakšni sumljivi transakciji.

SIB so "zgrabili" šele lani

Zanimivo je, da se je Stroligo pohvalil z dejstvom, da je urad "lani sodeloval tudi pri preiskavi sumljivih poslov v Slovenski investicijski banki (SIB)". Pojasnil je, da je bila preiskava sprva omejena le na obrav-

navo nekaterih strank SIB, pozneje pa so jo razširili še na nekatere fizične osebe. Pri tem so v zvezi z eno fizično osebo ugotovili, da obstajajo razlogi za sum, da je prišlo do neupravičenega jemanja podkupnin. Poleg SIB so lani na pobudo hrvaških kolegov vzeli pod drobnogled Zavarovalnico Triglav, vendar pri pregledu niso ugotovili nobenega suma pranja denarja. Jeseni 2002 pa so v zavarovalnici zaznali sum zlorabe položaja ali sprejemanje podkupnin. Šlo je za posameznike iz vodstva te zavarovalnice. To so prijavili policiji, vendar povratne informacije, kako postopki potekajo dalje, še niso prejeli. Stroligo na tiskovni konferenci ni pozabil omeniti, da se je urad

lani ukvarjal tudi s primerom koprkega župana Borisa Popoviča in z njim povezanih oseb. O odkritjih naj bi bili julija obvestili policijo, konec novembra naj bi bili svoje poročilo še dopolnili. Kako stvari potekajo naprej, Stroligo ni pojasnil. Urad že od leta 2000 sodeluje tudi pri preiskavi primera jemanja podkupnine s strani nekdanjega državnega sekretarja na gospodarskem ministrstvu Borisa Šušarja. Od decembra 2000 do junija 2003 so policiji in tožilstvu podali deset vlog v zvezi s tem primerom, preiskave so končane, po Stroligovih podatkih pa so se sumi v preiskavi potrdili in bo obtožnica predvidoma vložena. Urad je sodeloval pri vseh zadevah z začasno blokado denarja na računih Šušar-

Nejasna zakonodaja

Stroligo je poudaril, da urad ni policija, in dodal, da se ne ukvarja s preiskovanjem, zapiranjem, odvzemanjem sredstev, prisluškovanjem ali zasliševanjem. Edino represivno pooblastilo, ki ga ima, je začasna ustavitev izvršitve transakcije. To pooblastilo so lani uporabili dvakrat in skupaj zavarovali oziroma zablokirali 225.800 evrov, kar je nekaj več kot 50 milijonov tolarjev. Sicer pa urad lahko zablokira bančne račune za največ tri dni in tožilec je v tem času v obeh primerih predlagal preiskovalnemu sodniku izdajo odredbe o začasnem zavarovanju teh sredstev. Dodajmo, da je delovanje urada nekako v zraku. Na drugi strani imamo namreč tudi Urad za preprečevanje korupcije, vendar urada med seboj ne sodelujeta niti si ne izmenjujeta informacij. Poleg tega nobeden od njiju ni pristojen za ugotavljanje izvora premoženja oziroma denarja. Na dlani je torej, da je treba zakonodajo na tem področju temeljito dopolniti. Čas za to je že zdavnaj potekel. **Vida Kocjan**

Boštjan Penko, direktor Urada za preprečevanje korupcije, nam je zagotovil, da urada med seboj ne sodelujeta. Nujno je torej spremeniti zakonodajo in stvari postaviti na svoje mesto.

Klaudijo Stroligo, direktor Urada za preprečevanje pranja denarja, jasno pove, da ima urad zelo majhne pristojnosti. V opozicijski koaliciji Slovenija menijo, da bi kljub temu lahko storil več.

Beg Petrinove pred odgovornostjo

Tea Petrin, ministrica za gospodarstvo, ki se že vsa leta sooča z najnižjimi ocenami svojega dela, je za svojo neuspešnost pri vodenju gospodarskega resorja nagrajena z lepšim in lažnejšim delovnim mestom. S 1. majem namreč odhaja v Haag, kjer bo opravljala delo veleposlanice Republike Slovenije. Za njo ostaja razsulo v gospodarstvu.

Četudi je tako v strokovni kot drugi javnosti že vsa leta po imenovanju Tee Petrin za gospodarsko ministrico veljalo mnenje, da ni najustrenejša ministrska kandidatka in bi bilo bolje, da jo vladni predsednik zamenja ali odstopi kar sama, so se že pred časom pojavile vesti, da bo Petrinova resnično odšla z ministrstva, vendar je ne bodo zamenjali. Uradno bo napredovala v veleposlanico in se s tem elegantno rešila vse odgovornosti za vodenje takšne gospodarske politike v državi, kot jo je vodila zadnja leta. Po vseh neuradnih informacijah je tako pretekli teden tudi Petrinova potrdila novico, da "jo je vlada predlagala za slovensko veleposlanico v tujini, več pa da ne more povedati, ker diplomatski postopki še potekajo". Že s 1. majem naj bi odšla v Haag, ki očitno postaja odskočna deska za (neuspešne, vendar "naše") ministre iz vrst LDS. Prvega maja namreč poteče veleposlaniški mandat Borisu Frlec, nekdanjemu ministru za zunanje zadeve, na katerega so ves čas ministrovanja letele podobne kritike kot na Petrinovo. Veliko kritik na delo ministrstva, izrazita neuspešnost obvladovanja področja in po vseh javnomnenjskih raziskavah daleč najnižje ocene javnosti so značilnosti tako za Frleca kot Petrinovo in oba sta bila kot ministra ves čas "v zraku". Namesto odhoda sta oba dočkala veleposlaniško mesto v Haagu, kjer je sedež nizozemske vlade. Prvemu se mandat izteka, druga čaka potrditev za zasedbo tega uglednega mesta.

Počistila vse, kar je "dišalo" po Zagožnu

Spomnimo, da je Tea Petrin, redna profesorica na ljubljanski ekonomski fakulteti, ki bo 9. julija dopolnila 60 let, na ministrstvu za gospodarstvo sprva nadomestila Metoda Dragonjo, nato pa se je z zamenjavo Drnovskove vlade aprila leta 2000 morala posloviti s tega delovnega mesta. Po jenskih volitvah je 1. decembra 2000 vnovič zasedla ministrski stolček, le s to razliko, da je iz ministrstva za gospodarstvo kar se da hitro izločila področje energetike, ki je tako prešlo pod okrilje ministrstva za okolje, prostor in energijo, hkrati pa je vlada v eno združila dve dotakratni ministri, ministrstvo za gospodarske dejavnosti in ministrstvo za ekonomske odnose in razvoj. Področje energetike naj bilo iz ministrstva izločeno izključno na zahtevo Petrinove, saj poznavalci razmer zatrujejo, da tega področja nikoli ni razumela in ga potemtakem niti voditi ni mogla. Sicer pa se je vodenja obeh resorjev Petrinova neposredno po volitvah zelo zavzeto lotila. Najprej je "pometla" z vsemi tistimi zaposlenimi na ministrstvu, ki so v času, ko je ministrstvo vodil Jože Zagožen, kakorkoli sodelovali z njim. Odstavila je celo dolgoletnega voznika osebnega avtomobila, zadolženega za prevoz vseh dotakratnih ministrov. Kriv naj bi bil, ker je bil "prijazen tudi z Zagožnom". V nemilost je prišla tudi tiskovna predstavnik ministrstva, četudi jo je na to delovno mesto že kmalu

po letu 1992 pripeljal takratni minister Maks Tajnikar, da o drugih niti ne govorimo. Že takoj po objavi izidov volitev je prek predstavnice kadrovske službe, ki je bila očitno ves čas zvesta članica LDS, preprečila redne zaposlitve vsem tistim, za katere je odločbe tisto jesen podpisal Jože Zagožen. Očitni strah pred vsem, kar je "dišalo" po Zagožnu in takratni Bajukovi vladi, je prišel do izraza tudi pri tem, da se je sama odrekla pisarni gospodarskega ministra in se je v stavbi na Kotnikovi iz drugega nadstropja, kjer je delovalo ministrstvo za gospodarstvo, preselila v tretje nadstropje, in sicer v pisarno nekdanjega ministra za ekonomske odnose in razvoj. Takrat se je izvedelo, da je uvedla malo manj kot izredno stanje, strah pred njo med zaposlenimi na ministrstvu je bil izrazito velik. Vendar pa Petrinovi pri vodenju gospodarskega resorja niti to ni pomagalo. Posebnih uspehov v treh letih na področjih, ki jih vodi, ni zaznali. Če je včasih še veljalo, da je boljša profesorica kot ministrica, je danes iz izjav posameznikov, objavljenih tudi na spletnih straneh, razvidno, naj bi bila bistveno popustila tudi v vlogi profesorice.

Naloge ministrstva

Petrinova rada poudarja, da nov koncept kakovostne gospodarske rasti temelji na idejah, znanju, informacijah in na novi tehnologiji, kar naj bi bilo opredeljeno tudi v državnem razvojnem programu do leta 2006, strategiji gospodarskega razvoja Slovenije in v programu za učinkovit vstop Slovenije v EZ, vendar rezultati razvoja ne kažejo, da bi se vse to udeleževalo v praksi. Spomnimo, da je ministrstvo razdeljeno na štiri področja: za razvoj podjetniškega sektorja in konkurenčnosti, za ekonomske odnose s tujino, za notranji trg in za in-

Vladajoča elita je za Teo Petrin dobro poskrbela kot pred leti za Borisa Frleca, ministra za zunanje zadeve. Ob imata isto usodo: neuspešno vodenje ministrstva, nato pa veleposlaniško mesto v nizozemskem Haagu.

dustrijske projekte. V okviru organov v sestavi ministrstva se izvajajo naloge na področjih intelektualne lastnine, varstva potrošnikov, varstva konkurence, gospodarske promocije, spodbujanje tujih investicij in tržne inšpekcije. Ministrstvo naj bi skrbelo za razvoj podjetništva in konkurenčnosti, sestavni del tega naj bi bilo tudi področje turizma, vse skupaj pa je povezano z izvozom in neposrednimi naložbami v druge države ter s pritokom kakovostnih neposrednih tujih naložb. Ministrstvo je pristojno tudi za delitev pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah, med njegove pomembne naloge sodita končanje privatizacije podjetij v njegovi pristojnosti in individualno prestrukturiranje strateških podjetij. Med nalogami ministrstva je tudi navedeno, da bo privatizacija jedrinih družb Slovenskih železarn končana do konca leta 2004, najpozneje v začetku leta 2004 pa naj bi bila iz sodnega registra izbrisana Slovenska razvojna družba, d. d., v likvidaciji. Vsega tega še vedno ni, četudi smo že zakorakali v leto 2004, pa tudi lastninjenju Slovenskih železarn še ni videti konca. Na podlagi zakona o pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah naj bi ministrstvo podpiralo prestrukturiranje strateško pomembnih podjetij. Poseben zakon je sprejet za izvajanje programov prilagajanja tekstilne in oblačilne ter usnjarske in čevljarke industrije. Četudi bi moralo ministrstvo že zdavnaj pripraviti nekatere predloge zakonov za ustvarjanje spodbudnega gospodarskega okolja, je to storilo šele v letu 2003. Med drugim naj bi bili zelo pozorni predlogi sprememb zakona o prevzemih in zakona o spodbujanju razvoja turizma, poleg tega pa predlogi zakona o ude-

ležbi zaposlenih v lastništvu in dobičku pravnih oseb, zakona o zavarovanju in financiranju mednarodnih gospodarskih poslov, sprememb zakona o zunanji trgovini, obrtnega zakona, zakona o vzpostavljanju podpornega okolja za spodbujanje podjetništva in inovativnosti še vedno ni. Na ministrstvu zatrjujejo, da so zakoni v pripravi. Dodajmo, da posebno ministrica veliko "stavi" na povezave gospodarskih subjektov v obliki tako imenovanih grozdov. Do tega so nekateri skeptični predvsem zato, ker se ustanavljajo nove gospodarske družbe, v katerih so zaposleni direktorji in tajnice z obveznim fikusom. Gre seveda za obliko nekdanjih holdingov, za katere se je v praksi izkazalo, da niso pripomogli k učinkovitosti dejavnosti, ampak so bili predvsem varno zatočišče za izbrane "zaslužne" posameznike.

Vse znanstveno – uspehi pičli

Po nekaterih ocenah, ki se pojav-

ljajo v javnosti, naj bi naslednje leto izgubilo delo približno 30.000 zaposlenih iz živilsko-predelovalne, usnjarske in tekstilne industrije. Če bi k temu prišli še napovedano odpuščanje delavcev iz drugih dejavnosti, bi se število povzpelo na 40.000. Ali bo do tega res prišlo, seveda ne vemo pa tudi nihče tega ne bo javno priznal, dejstvo pa je, da se v zadnjem času odpuščanje delavcev povečuje. Kmalu bo na cesti najmanj 134 zaposlenih v Intereuropi, 250 delavcev Tobačne Ljubljana, 227 delavcev Alpine, 400 delavcev krške papirnice, 300 delavcev Industrije usnja Vrhnika, 53 delavcev velenjske Name, poleg tega pa skoraj ni dneva, da ne bi slišali o kakšnih novih zapletih in novem odpuščanju zaposlenih. Če na eni strani vidimo dnevne tragedije presežnih delavcev, pa smo na drugi priče podatkom o čedalje večjem bogatenju posameznikov. Spomnimo se pri tem Elana, kjer petčlanska vodilna ekipa poleg me-

sečnih prejemkov, ki presegajo 2 milijona dolarjev, zahteva najmanj 1,4 milijarde dolarjev letne nagrade. T. i. menedžerska pogodba z ekipo Uroša Koržeta še vedno ni razrešena, za to pa je v veliki meri odgovorna ministrica Tea Petrin. Sama se tej odgovornosti seveda izmika; na eni izmed sej pristojne parlamentarne komisije je dejala, da je za razrešitev "težave" zadolžena SRD, a je ta s tem, ko se je spremenil status SRD (v likvidaciji) prešla pod okrilje ministrstva za finance. Sama za to ni odgovorna!

Ker v državi še vedno nimamo ustreznega zakona o prevzemih, se dogajajo tudi sovražni prevzemi. Zgleden primer za to je družba Iskra, tovarna kondenzatorjev iz Semiča. Pri vsem tem tujih naložb v Sloveniji skorajda ni, konkurenčnost slovenskega gospodarstva pa je še vedno zelo nizka. Po nekaterih informacijah dosega le 45 odstotkov povprečja držav Evropske zveze. Tudi gospodarska rast je bistveno nižja od načrtovane. Posebno žgoče je na področju podjetništva, kjer mala in srednja podjetja s strani države ne uživajo omembe vredne podpore. Število samozaposlenih (samostojnih podjetnikov) se zmanjšuje. Po zadnjih podatkih jih je kar za dobrih 10 odstotkov manj kot pred letom dni. Našteli smo le nekatere stvari, za natančno razčlenbo nam bi zmanjkalo prostora. Dejstvo je, na to opozarjajo tudi strokovnjaki, da Petrinova resorja ne obvladuje. Zato se umika, da pa ji ne bi bilo treba odstopiti ali da je ne bi odstavili, gre "na lepše". Veleposlaniško mesto na Nizozemskem, ki sodi med razvitejše države, je namreč nagrada, ki jo je Petrinovi podelila vladajoča LDS, in hkrati beg ministric pred odgovornostjo za gospodarsko razsulo v državi. **Vida Kocjan**

Vodstvo družbe Elan še vedno nima urejenih menedžerskih pogodb in prejema visoke mesečne nagrade. Petrinova jim ni mogla stopiti na prste, verjetno pa tega niti ni želela.

Početje v Slovenski razvojni družbi (SRD) je predvsem pod vodenjem Petrinove ostalo neodkrito.

Večino denarja iz naslova pomoči podjetjem v težavah je ministrstvo namenilo Muri, na druga podjetja v težavah pa je gladko pozabilo.

Upokojenci ob 100 milijard

Fotografije Primož Lavre

Pod krinko pokojninske reforme so se pokojnine v primerjavi s plačami že precej zmanjšale. Upokojenci že sedaj vsako leto skupno izgubijo približno 110 milijard tolarjev, vendar je to šele začetek. Pokojninska reforma je uzakonila številne spremembe, ki so in bodo boleče tako za sedanje kot za prihodnje upokojence.

Tokrat se bomo omejili le na posledice, ki jih čuti že upokojeni del slovenskih državljanov, četudi bodo prihodnji rodovi upokojencev verjetno še na slabšem. Pri reformi gre z vidika upokojencev za več pomembnih vsebinskih sklopov. Ena najpomembnejših in za upokojence najslabših sprememb je ta, da se pokojnine z rastjo plač ne usklajujejo več tekoče, temveč le enkrat letno. Pravzaprav bi se pokojnine načeloma lahko v primeru visoke rasti plač uskladile tudi dvakrat v letu, vendar je odstotek rasti plač, pri katerem bi se pokojnine uskladile tudi med letom, določen tako visoko, da do uskladitve dejansko ne pride nikoli. Dejstvo, da se pokojnine usklajujejo le enkrat letno, za upokojence pomeni, da gre tekoča inflacija znotraj enega leta vedno v njihovo breme. Kolikor bi se pokojnine sproti usklajevale, bi bili zneski na pokojninskih odrezkih iz meseca v mesec višji. Toda medtem ko pokojnine mirujejo, se med letom cene zvišujejo (plače v povprečju še bolj), razlika pa gre v škodo upokojencev.

Dodatno zavarovanje siromaši osnovnega

Pokojninska reforma je poleg prvega pokojninskega stebra, ki ga predstavlja obvezno pokojninsko zavarovanje, uvedla tudi drugi in tretji

pokojninski steber oziroma dodatno pokojninsko zavarovanje. Prva težava je v tem, da se s tem samo še poglobljajo neenakosti med prihodnjimi upokojenci. Sprememba je zelo problematična tudi z vidika že upokojenih državljanov. Ker se pokojnine usklajujejo na podlagi preteklega gibanja plač, je za višino pokojninskih prejemkov zelo pomemben skupni obseg mase plač. Na tega pa čedalje bolj vpliva dodatno pokojninsko zavarovanje. Na račun vse pogostejšega dodatnega pokojninskega zavarovanja zaposlenih, ki del denarja namesto na račune delavcev usmerja v pokojninske sklade, se masa plač povečuje počasneje, kot bi se drugače. Posledica seveda je, da pokojnine čedalje bolj zaostajajo. Kot smo na tem mestu omenili že pred dvema tednoma, je vlada pravila o

usklajevanju pokojnin proti upokojencem zlorabila tudi pri dogovorih o dodatnem pokojninskem zavarovanju zaposlenih v javnem sektorju. Državni uslužbenci in drugi zaposleni v negospodarstvu so zaradi nerazumljivega popuščanja svojih sindikatov namesto že dogovorjene uskladitve plač v lanskem letu dobili premije dodatnega pokojninskega zavarovanja. Toda vse skupaj je še bolj kot državne uslužbenke, ki bodo dobili vsaj premije dodatnega pokojninskega zavarovanja, prizadelo upokojence. Plače 140.000 nadpovprečno plačanih državnih uslužbencev namreč predstavljajo zelo pomemben del skupne mase vseh izplačanih plač v Sloveniji. Počasnejša rast plač v javnem sektorju bo zavoljo tega močno vplivala tudi na počasnejšo rast skupne mase vseh plač. V končni fa-

zi bodo pokojnine zavoljo tega zrastle precej manj, kot če dogovor med vlado in sindikati javnega sektorja ne bi bil sklenjen. Vlada se je tega dejstva zagotovo zelo dobro zavedala in ga je z veseljem potihoma izkoristila. Zelo verjetno je bilo varčevanje na plečih upokojencev eden glavnih razlogov, zakaj je vlada sploh tako pritiskala na sindikate, da bi se odpovedali že obljubljeni uskladitvi plač.

S pokojninsko reformo so največ izgubili upokojenci z najvišjimi pokojninami. Pred pokojninsko reformo je lahko razmerje med najnižjo in najvišjo pokojnino znašalo največ 1 : 4,85. Po novih pravilih lahko to razmerje znaša največ 1 : 4, kar pomeni, da so najvišje pokojnine omejene na štirikratnik najnižjih. Upokojenci z najvišjimi pokojninami zaradi tega izgubijo vsak po dve pokojnini in pol letno.

Pokojnine zaostajajo tudi za rastjo cen življenjskih potrebščin.

Predčasno upokojevanje ni rešitev, saj samo slabša razmere.

Neustavnost sedanje pokojninske reforme?

Zaradi vseh navedenih sprememb na škodo upokojencev je bilo sproženih več ustavnih sporov. Pobudniki sporov navajajo, naj bi bilo več elementov pokojninske reforme v nasprotju z ustavo. Po prepričanju nekaterih je pokojninska reforma v nasprotju z 2. členom ustave, ki določa, da je "Slovenija socialna država". Reforma naj bi kršila tudi 14. člen ustave, ki zagotavlja enakost človekovih pravic in enakost pred zakonom. Prav tako naj bi bila pokojninska reforma tudi v nasprotju s 155. členom ustave, ki prepoveduje poseganje v že pridobljene pravice. Ustavno sodišče je eno izmed vrste različnih pobud za presojo ustavnosti pokojninske reforme zavrnilo, na druge pa sploh še ni odgovorilo.

Zaostajanje pokojnin

Zanimivo je analizirati učinke pokojninske reforme. Po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije (SURS) in Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (ZPIZ) je povprečna starostna pokojnina v letu 2002 dosegala 72,8 odstotka povprečne netoplače. Med zadnjimi dostopnimi podatki pa smo sami primerjali višino pokojnin in plač v oktobru 2002 z višino plač in pokojnin v oktobru 2003, ker podatki za november in december preteklega leta še niso na voljo. Podatki SURS in ZPIZ kažejo, da je povprečna mesečna starostna netopokojnina oktobra leta 2002 znašala 107.986 tolarjev, medtem ko je bila povprečna netoplača istega meseca 150.550 tolarjev. Kratek izračun nam pokaže, da je torej povprečna starostna netopokojnina v tem mesecu dosegala le še 71,7 odstotka povprečne mesečne plače. V oktobru 2003 je povprečna mesečna starostna netopokojnina znašala 115.006 tolarjev, medtem ko je povprečna netoplača v istem mesecu znašala 161.240 tolarjev. Razmerje med povprečno starostno netopokojnino in povprečno mesečno plačo je torej v tem mesecu upadlo že na 71,3 odstotka.

Rast pokojnin ne zastaja le za rastjo plač (ki se praviloma povečujejo nekoliko hitreje kot inflacija), temveč tudi za rastjo cen življenjskih potrebščin.

Medtem ko plače realno nekoliko rastejo, se pokojnine realno znižujejo.

Varčevanje na ramenih upokojencev

Po predvidevanjih ZPIZ naj bi v letu 2003 delež pokojnin v celotnem bruto domačem proizvodu (BDP) dosegal 11,24 odstotka. To je za 0,86 odstotne točke (oziroma za dobrih 7 odstotkov) manj kot v letu 1999, ko je delež pokojnin dosegal 12,09 odstotka. V istem času se je število upokojencev povzpelo s 476.000 v letu 1999 na 509.000 v letu 2002. Kljub povečanju števila upokojencev se je torej delež izdatkov za pokojnine zmanjšal.

Zmanjšanje sredstev za pokojnine je predvsem posledica čedalje večje javnofinančne stiske, ki jo vlada najpreprosteje zdravi na ramenih upokojencev. Povezano je tudi s povečevanjem števila upokojencev oziroma s slabšanjem razmerja med številom zaposlenih in številom upokojencev. V letu 1984 je to razmerje znašalo 3 : 1, v letu 1999 1,74 : 1, leta 2002 pa je na vsakega upokojenca prišlo le še 1,68 zavarovanca.

Vendar za poslabšanje teh razmerij niso krivi upokojenci sami. Delno gre za neizogibne demografske trende oziroma staranje prebivalstva, v veliki meri pa tudi za krivdo oblasti. Gospodarske težave, ki se kažejo tudi v propadanju podjetij in odpuščanju zaposlenih, skuša delno "zdraviti" s predčasnim upojevanjem delavcev, ki so izgubili delo. Zaradi tega se zmanjšuje število zavarovancev, povečuje pa število upokojencev. Vsak predčasno upokojeni ne pomeni le pomeni le enega plačnika zavarovanja manj, temveč tudi enega prejemnika pokojnine več. Vlada skuša to povečevanje izdatkov ob hkratnem zmanjševanju prihodkov pokojninske blagajne reševati z zniževanjem pokojnin, kar prizadene vse upokojence. V letu 2003 je vlada upokojencem v primerjavi s starim sistemom v vsem letu vzela kar približno dve mesečni pokojnini. Lahko bi tudi rekli, da je upokojencem skupno odvzela približno 110 milijard tolarjev pokojnin.

Še slabše bo

Vendar reševanje socialnih stisk s predčasnimi upokojevanjem dol-

Bo županja izročila manjkajočo dokumentacijo?

MOL skriva dokumentacijo

Pretekli teden je kar osem svetniških skupin ljubljanskega mestnega sveta na županja Danico Simšič naslovalo zahtevo za dostavo dokumentacije v zvezi z zaključnim računom mestne občine Ljubljana za leto 2002.

Mestni svetniki v svoji zahtevi ugotavljajo, da mestni svet ob sprejemanju zaključnega računa ni bil seznanjen z vso relevantno dokumentacijo, ki se je nanašala na poslovanje občine v tem letu. Med dokumentacijo so manjkali poročila računskega sodišča o reviziji poslovanja MOL za leto 2002, poročila posameznih članov nadzornega odbora, poročila revizijske hiše Deloitte & Touche in končna poročila notranje revizije po posameznih uporabnikih proračunskih sredstev.

Iz internetne objave revizije računskega sodišča in iz objavljenega zaključnega mnenja revizijske hiše Deloitte & Touche je razvidno, da gradivo, ki ga je mestni svet obrav-

naval pri odločanju o zaključnem računu 2002, v marsičem ne ustreza in se ne ujema z ugotovitvami obeh zunanjih institucij. Podpisane svetniške skupine zato menijo, da mestni svet ni bil celovito informiran in so mu bile nekatere relevantne informacije odtegnjene, zaradi česar po njihovem prepričanju obstaja upravičen dvom o verodostojnosti navedb iz zaključnega računa 2002 in objektivnosti odločanja pri njegovem sprejemanju. Zahtevo so podpisali svetniški klub SDS, svetniški klub NSi, Lista za čisto pitno vodo, Stranka mladih Slovenije, svetniški klub SLS, Zeleni Slovenije, lista Ljubljana moje mesto in lista Rad imam Ljubljano. **D. V.**

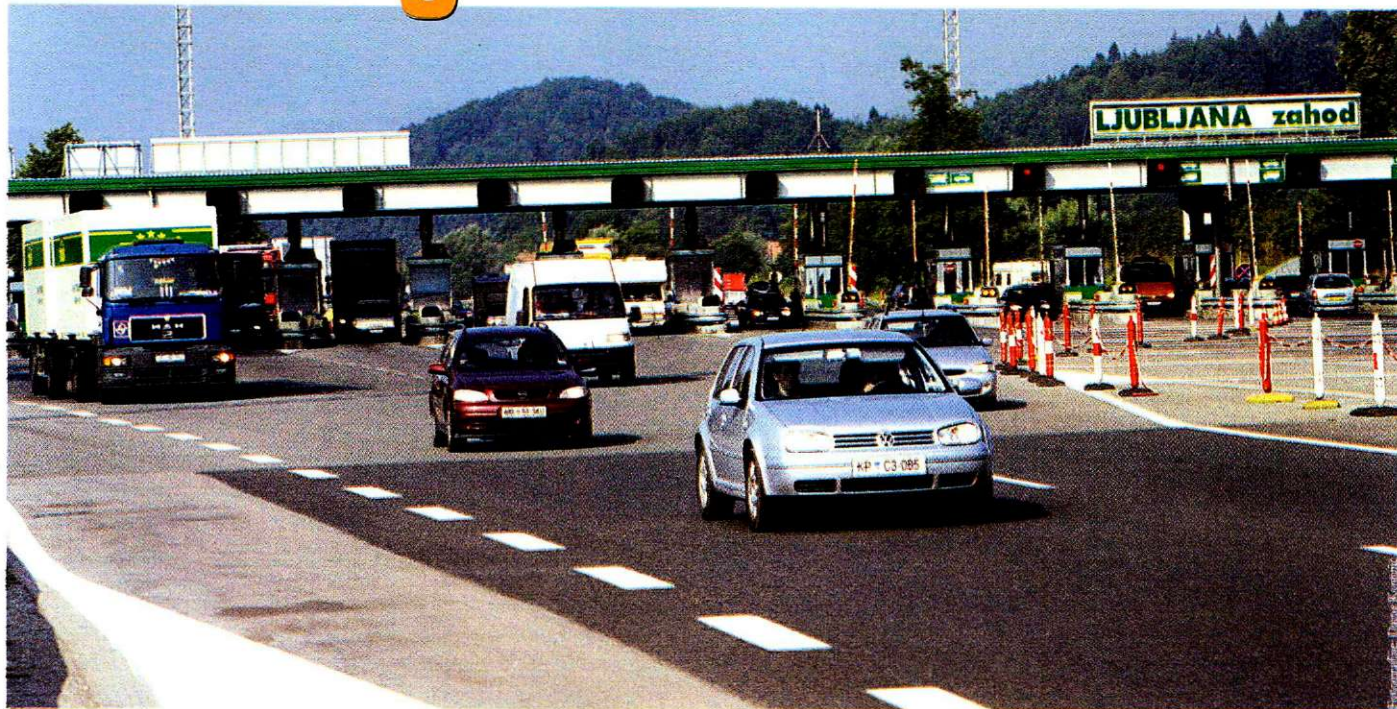
goročno lahko vodi le k popolnemu zlomu ne le pokojninskega sistema, temveč celotnega gospodarstva. Kot smo opozorili že v prejšnji številki, bi bila edina prava rešitev ustvarjanje novih delovnih mest za tiste, ki so izgubili svoje delo, a so še vedno zmožni delati. Vendar se vladi očitno ne zdi dovolj pomembno ukvarjati se s tem žgočim vprašanjem. Zaradi tega so gospodarstvo in zaposleni čedalje bolj obremenjeni z davki in prispevki, upokojenci pa vseeno prejemajo čedalje slabše pokojnine.

Kot vidimo, se torej razmerje med pokojninami in plačami hitro znižuje na škodo upokojencev. Upošteva-

je, da se večina vplivov pokojninske reforme s časom stopnjuje, se bo položaj upokojencev v prihodnje samo še slabšal. Še na slabšem bodo tisti, ki jih upokojitev še le čaka. Zaradi zniževanja odmerne stopnje za odmero pokojnin in zaradi vseh doslej navedenih dejavnikov bodo povprečne pokojnine v končni fazi dosegale le še polovico povprečnih plač ali še manj. Ne vemo namreč, kakšne dodatne spremembe so še na pohodu. Vlada in finančni minister Dušan Mramor nam namreč že napovedujeta novo pokojninsko reformo, ki bo zagotovo še poslabšala položaj sedanjih in prihodnjih upokojencev.

Denis Vengust

Privilegirane avtoceste

Zdaj smo vendarle našli področje, na katerem bomo lahko mirne duše pohvalili delo prometnega ministrstva, ob njem pa seveda tudi Darsove projekte, ne da bi pri tem izrekli hujše kritike. Pri avtocestah bi se večina Slovencev s to trditvijo morda strinjala.

Da pa razmere niso tako rožnate, jasno kaže primer protesta občanov Ivančne Gorice 30. januarja letos, o katerem podrobneje pišemo v okviru na 25. strani. Ta primer in kmalu za njim zahteve Skupnosti občin Slovenije po pravičnejših cestninah so znova zbudili zanimanje javnosti za cestno problematiko. Ne gre namreč le za avtoceste, za katere so rebalansi v preteklih letih vseskozi popravljali oceno stroškov močno navzgor, ampak tudi za čedalje bolj zanemarjene lokalne ceste.

(Avtocestni) križ čez vse težave

Smešno je govorjenje o Evropi regij, ko pa je cestna politika usmerje-

na skoraj izključno na avtoceste. Za slednje sicer velja, da njihova graditev posebno v zadnjem času hitro napreduje in v nekaterih primerih celo prehiteva postavljene roke (odsek do Kopra). Le malokdo pa se pri teh "uspehih" še sprašuje o stroških, ki so od postavitve programa avtocest v začetku devetdesetih skokovito narasli. Da ne bo pomote; avtoceste so potrebne tako za potniški kot tudi tovorni promet, izdelan avtocestni križ bo pospešil tranzitno vlogo naše države, na katero mora slovensko gospodarstvo v brezcarinski Evropi vsekakor staviti. Vendar se zdi, da za vla-

do in prometno ministrstvo za razvoj prometa obstaja (če si dovolim parafrazirati Trivulzia) le troje: avtoceste, avtoceste in spet avtoceste!

Medtem ko se EU (sicer mukoma) trudi preusmeriti težki tovorni promet z avtocest na železnice, so slednje v Sloveniji zapostavljene, zlasti v potniškem prometu (o tem smo pisal v eni od prejšnjih Demokracij). Če se omejimo na ceste, prav tako ugotavljamo, da je stanje velike večine, z izjemo avtocest (ki očitno predstavljajo velik posel, vsaj dokler bomo tveganje krili davkoplačevalci, dobičke pa bodo želi drugi), prav po-

razno. Zanimiva je ugotovitev Janeza Črničva, ki je v zvezi z avtocestno problematiko za naš časopis (Demokracija, 20. november 2003) dejal, da dejansko avtoceste ustvarijo intenzivni promet tovornjakov.

Občine proti nepravilnim cestninam

Protest občanov Ivančne Gorice pa je medtem prebudil iz vsaj navideznega spanca tudi župane drugih slovenskih občin, da so izrazili globoko nezadovoljstvo nad zelo različnimi cenami za uporabo avtocest. Ob tem se je znova postavilo vpraša-

V Sloveniji večino težkega tovora prepeljejo po avtocestah namesto po železnicah.

Protest občanov Ivančne Gorice ob novi cestninski postaji je prebudil iz vsaj navideznega spanca tudi župane drugih slovenskih občin.

nje načina financiranja graditve avtocest. Zavedati se moramo, da kilometer avtoceste stane približno 10 milijonov dolarjev, v načrtu pa je še mnogo kilometrov. Odpravljanje cestnin prav gotovo ne pride v poštev. Poleg tega pa država črpa sredstva še iz t. i. bencinskega tolarja, jemlje torej vsem voznikom ne glede na to, ali avtoceste uporabljajo ali ne. Prav svobodna izbira med navadno cesto in avtocesto je v slovenskem primeru postavljena pod velik vprašaj. Res je, da so avtoceste v splošnem varnejše, hitreje itd. Toda tudi

kalnih cestah, nikakor ne na avtocestah, kjer voznik kar zdrvi mimo.

Delovna skupina za spremembo sistema cestnin pri Skupnosti občin Slovenije je torej opozorila na po njihovo nepravilni sistem cestnin. V prvi vrsti zahteva, naj država ustavi graditev cestninskih postaj, dokler ne bo uvedla enotnega cestninjenja, in naj reši problem preobremenjenih vzporednih cest. Kot so nam razložili na Darsu (glej okvir), je dolgoročni vladni cilj vzpostavitev elektronsko zaprtega sistema cestninjenja, ki bo interoperabilen z evropskim. Tega pa za

zdaj še ni. Poglavitna nepravilnost naj bi bila v dražjih odsekih, kot ga imajo npr. v Slovenskih Konjicah. Nekatere občine in regije se čutijo zapostavljene, saj hkrati veljata odprti sistem, kjer se plačuje po prevoženi razdalji, drugod pa pavšalni znesek. Pravičnejša naj bi zato bila enotna kilometrina. Najbrž so vsem znani vozniki, ki nenehno prehajajo na avtoceste in z njih, da

bi plačali čim manj, kar zagotovo ni bil cilj uvedbe cestninskih postaj. Med predlogi je bila tudi uvedba vinjet. Za Janeza Črnivca pa je pravičnost, o kateri je toliko govora, zelo relativna. In res, v vsakem primeru bodo nekateri uporabniki nezadovoljni; enotna kilometrina ne bo zadovoljila rednih uporabnikov avtocest, vinjete pa ne tistih voznikov, ki se bodo redkeje vozili po avtocestah. Črnivec bi osebno raje videl vinjete, ker se zdi "še najmanj orwelloske" v smislu budnega očesa Velikega brata, ki nas spremlja ob vsakem premiku.

Zanimivo je tudi kopičenje cestninskih postaj na avtocestah (od Šentilja do Kopra jih bo kar sedem), ki so bile zgrajene zato, da bi vozniki prihranili čas, a se morajo potem tako pogosto ustavljati. A novi elektronski sistem (kdaj ga bomo dočakali?) bo odpravil tudi te težave. In ko bodo vsi Slovenci izenačeni pri plačevanju avtocest, avtocestni križ pa dokončan, bomo vsi zadovoljni, zlasti transportna podjetja, ki bodo s svojimi tovornjaki kraljevala na njem. Lokalne ceste pa bodo spričo takšnega razvoja ostale nekakšne "učne poti" zgodovine slovenskega transporta.

Mitja Volčansek

Dars ne namerava ustaviti del in meni, da bo avtocestni odsek razbremenil težki tovorni promet v občini.

V Ivančni Gorici proti cestninski postaji

Na predzadnji januarski dan so občani Ivančne Gorice na čelu z županom Jernejem Lampretom množično izrazili svoje nezadovoljstvo zaradi načrtovane uvedbe cestninske postaje, saj kljub dogovoru z občino ob postaji ni bila narejena ustrezna nadomestna regionalna cesta do prestolnice. Posledica: občani so potisnjeni v neenakopraven položaj, saj bodo za pot v Ljubljano prisiljeni uporabljati (in plačevati) izključno avtocesto. To bo prizadelo predvsem tiste, ki se vsak dan vozijo na delo v prestolnico. In teh ni malo. V Ivančni Gorici si še zdaleč ne želijo privilegijev in se ne izogibajo plačevanju cestnine, zahtevajo le enak položaj kot drugi, to je, da dobijo na razpolago nadomestno povezovalno pot.

Na Darsu protesta ne komentirajo, saj ima po besedah Andreja Ostermana, vodje službe za poslovno komuniciranje Darsa, vsak ustavno pravico, da izraža svoje mnenje. Sicer pa bo Dars nadaljeval z organizacijo in vodenjem graditve dodatne cestninske postaje Ivančna Gorica, ker ga k temu zavezuje sklep vlade. "Sklepi odbora državnega zbora za infrastrukturo in okolje zavezujejo vladu k optimizaciji cestninskega sistema v Sloveniji. S kratkoročnimi ukrepi je določeno, da se do 2004/2005 zgradijo tiste dodatne cestninske postaje, katerih stroški graditve in obratovanja bodo manjši od pobrane cestnine v obdobju do 2008. Gre za t. i. scenarij 2004/2005, ki vključuje postavitev petih dodatnih cestninskih postaj na obstoječem omrežju. Z dolgoročnimi ukrepi pa je določeno, da se na slovenskih avtocestah uvede tako imenovani elektronski način cestninjenja v prostem prometnem toku, ko bodo cestninjeni vsi priključki na slovenskih avtocestah," pojasnjuje Osterman.

Vlada je leta 2003 zadolžila pristojna ministrstva in Dars za čim hitrejšo graditev dodatnih cestninskih postaj in čim hitrejšo uvedbo cestninjenja tudi na tistih odsekih avtocest in hitrih cest, ki so ta čas necestninjeni, in za izvedbo učinkovitejšega sistema pobiranja cestnine. Po Ostermanovem prepričanju je "končni cilj optimizacije cestninskega sistema uvedba elektronsko zaprtega sistema cestninjenja v prostem prometnem toku na celotnem omrežju slovenskih avtocest, ki bo interoperabilen z elektronskim sistemom cestninjenja v državah EU". Poleg tega na Darsu ocenjujejo, da se bo z zgraditvijo dodatne cestninske postaje Ivančna Gorica promet težkih tovornih vozil skozi mesto zmanjšal – prometna varnost bo zato večja, zaradi manjšega prometa pa bo tudi okolje manj onesaženo. Na kritike, da v omenjeni občini nimajo alternativne poti, Osterman odgovarja, da ne glede na dejstvo, da zakonodaja ne predpisuje, da mora imeti avtocesta še vzporedno alternativno povezavo (za te ceste naj bi skrbela Direkcija RS za ceste), je po podatkih, s katerimi Dars razpolaga, vzporedna državna cesta Ivančna Gorica—Višnja Gora v dobrem stanju in ni niti na enem odseku makadamska. Čeprav ne privolijo v logiko, da mora imeti avtocesta še vzporedno državno cesto, argument, da Višnja Gora nima ustrezne necestninske povezave z upravno enoto v Grosupljem, ne drži, saj je vzporedna cesta v dobrem stanju, odsek avtoceste Višnja Gora—Grosuplje pa se ta čas ne cestnini.

Protestniki zahtevajo možnost izbire med cestninjenjem in navadno, a spodobno potjo.

Družba za avtoceste postaja z denarjem davkoplačevalcev zelo konkurenčna delniška družba. Kdo pa bo unovčil dobiček?

preostale ceste, ki jih predvsem na krajših relacijah uporablja veliko ljudi, bi morale dosegati standarde urejenosti, varnosti in udobnosti. Črnivec je mnenja, da je treba zagotoviti kakovostne ceste tudi tistim voznikom, ki nočejo ali ne morejo plačevati cestnin ali preprosto bolj uživajo v vožnji na drugih cestah. Ne nazadnje se bo večina strinjala, da so lepote slovenske pokrajine vidne samo na lo-

Slava klavira
9000 Murska Sobota
Slovenija
tel.: 02/537 1949
fax.: 02/537 1948
GSM: 041/34 66 46
GSM: 031/34 51 51
<http://www.radio-viva.com>
e-mail: viva@radio-viva.com

Dvainšestdesetletni Borut Gogala Psihiatrično kliniko Ljubljana-Polje obtožuje nestrokovne in neustrezne obravnave njegove matere. Navidez skoraj povsem zdrava 85-letnica je namreč v začetku decembra leta 1998 po vsega devetih dneh bivanja v psihiatrični bolnišnici umrla.

Nevestni psihiatri?

Da je bilo z materino obravnavo v psihiatrični bolnišnici v Polju nekaj narobe, je njen sin Borut Gogala posumil že kmalu potem, ko ga je brat Marko obvestil, da je njuna mati, ki jo je le dober teden pred tem zapel psihiatrični kliniki, nepričakovano umrla. "Mati razen demence (gre za umsko zmedenost in pešanje spoznavnih sposobnosti, op. A. K.), ta je najverjetneje nastopila zaradi udarca v glavo, ki ga je utrpela med padcem v kopalnici dve leti prej, ni imela večjih težav. Za svojo starost je bila, čeprav je tehtala vsega 50 kilogramov, celo v izredno dobrem zdravstvenem stanju, kar mi je dalo slutiti, da z njeno obravnavo v psihiatrični bolnišnici ni bilo vse v redu." Zato je Gogala najprej poskušal v psihiatrični bolnišnici pridobiti dokumentacijo o materinem zdravljenju, vendar mu je tamkajšnji pristojni niso hoteli dati. Dejali so mu, da gre za varstvo osebnih podatkov, do katerih naj svojci ne bi bili upravičeni. Ker so kljub prepričevanju, da je kot sin do dokumentacije o zdravljenju matere upravičen, pristojni vztrajali pri tem stališču, je od upravnega sodišča pridobil odločbo, s katero je le-to bolnišnici naložilo, da mu je

dolžna posredovati dokumentacijo. Ker je takšno odločbo potrdilo tudi višje sodišče, je odločba postala precedens za vse podobne primere.

"Zdravljenje" brez diagnoze

Ko je Borut Gogala dokumentacijo končno le dobil, je začel študirati strokovno literaturo s tega področja (sam je študiral fiziko) in prišel do nekaj zanimivih ugotovitev. Najprej je ugotovil, da je mogoče ozdraviti le nekaj vrst demenc, vendar je treba pred tem ugotoviti, za katero vrsto gre. Tega pa prim. Jože Darovec, ki je njegovo mater prevzel v oskrbo, sploh ni ugotavljal, kot je razvidno iz zdravstvene dokumentacije psihiatrične klinike. Še več, prim. Darovec bolnice sploh ni zdravniško pregledal niti ji ni postavil diagnoze. "Kljub temu, da sploh ni vedel, kaj naj zdravi, je materi predpisal kar tri farmacevtske učinkovine: pomirjevali sanval in distraneurin in srčno-žilno zdravilo ditamin, čeprav farmakološka strokovna navodila odločno opozarjajo, da sanvala in distraneurina ne gre predpisovati sočasno, saj lahko, kot navajajo navodila, njuno

mešanje vodi do nepredvidljivih in celo smrtno nevarnih stranskih učinkov.

No, po teh zdravilih se je splošno stanje Tatjane Gogala čez noč poslabšalo, kot je dobro razvidno tudi iz dokumentacije. Začela je odklanjati

hrano in pijačo, halucinirati in postala naj bi bila "besedno agresivna". Za tamkajšnje zdravnike oziroma psihiatre slednje očitno še ni bilo zadosten znak, da je nekaj narobe, saj so ji, namesto da bi ji nahali dajati

pomirjevala, predpisali še eno izredno močno pomirjevalo – haldol – in umetno hranjenje po žili. "Oboje je bilo povsem zgrešeno. Prvo zato, ker haldol deluje tako, da ovira delovanje dopamina, ki je prenašalec živčnih dražljajev, neobhoden za delovanje tako gibalnega aparata kot avtonomnega živčnega sistema, ki ureja osnovne življenske funkcije. Haldol poruši ravnotežje živčnega sistema. Drugo pa zato, ker umetna hrana, ki jo je dobivala mati, ne bi zadostovala niti za enomesečnega dojenčka. Sestavljena je bila namreč iz pol litra 5-odstotne raztopine glukoze (krvnega sladkorja) in pol litra 0,9-odstotne raztopine kuhinjske soli dnevno, ali po domače, pol litra sladke in pol litra slane vode, kar pomeni, da je mati dnevno dobivala vsega 100 kilokalorij (toliko kalorij je namreč v 25 gramih glukoze), čeprav odrasel

Tatjana Gogala je, čeprav je bila za svoja leta v zdravstveno zelo dobrem stanju, po prihodu na psihiatrično kliniko že po devetih dneh umrla.

28/11-98: prim.dr.Darovec

Pacientka je postala izjemno negativistična, aktivno odklanja hrano, tekočino in zdravila - vse izpljuje. Opisuje vidne halucinacije, nek človek, da pleza po zidu. Terapija parenteralno + Haldol amp.p.p.

2/12-98: prim.dr.Darovec

Zaradi oslabelosti in nevarnosti dehidracije vstavimo pacientki NGS. V zdravljenje dodamo Risperdal 0,5 mg in Melatonin 3 mg zv.

3/12-98: prim.dr.Darovec

Slabo splošno stanje, povsem tiha in ležeča, občasno somnolentna.

Internistični izvid 3/12-98: Bolnica je od sprejema dalje odklanjala hrano in tekočino, zato je 4 dni dobivala subkutano infuzijo 5% glukoze 500 ml in fiziološke raztopine 500 ml, nakar smo ji včeraj vstavili nazogastrično sondo. Danes zjutraj je bilo potrebno zaradi retence urina vstaviti še stalni urinski kateter. Zjutraj je bila somnolentna, vendar je odgovarjala na vprašanja, kateterizaciji se je upirala. Retebeča urina je znašala 1000 ml. Ob 14 uri je somnolentna, komaj reagira na bolečinske dražljaje tahikardna (160/min), tahipnoična (20 vdihov/min), acianotična, brez edemov. Trebuh mehak. Pulso: normalno dihanje. Reagira na bolečinske dražljaje. Zaradi tahikardije dobi Lekoptin 40 mg po sondi. Kontrola pulza, RR in frekvenca dihanja.

Infekcijski izvid 5/12-98: Dg: Kardiocirkulatorna odpoved, Oboje-stranska pljučnica, Koma, Gnojni meningitis? Demenca. 85-letna bolnica je poslana iz Psihiatrije, kamor je bila sprejeta zaradi demence. Zadnje dni je febrilna, pričela je kašljati in težje dihati. Bruhala ni, za glavobol ni tožila. Včeraj se je stanje poslabšalo, z bolnico vse slabši kontakt. Pričela je hropeti, dobila je le simptomatsko terapijo, laboratorijskih izvidov nimamo. Bolnica je skrajno prizadeta, moribundna, febrilna 38,5 st.C, komatozna, Chane-Stokesovo dihanje, izsušena, anikterična, zenici ozki, leva širša, na svetlobo ne reagirata. Vrat slabo gibljiv v obe smeri, vratne vene patološko polnjene. Pljuča: hropci po obeh pljučnih krilih, slaba toaleta dihalnih poti. Akcija srca absolutno neredna, tahikardna RR 90/50, toni nekritični z dihalnimi šumi. Trebuh pod nivojem prsnice mehak, brez patoloških mas. Okončine edemov ni, periferni pulzi slabo tipni.

Faksimile iz katerega je razvidno, da so Tatjana Gogala dnevno odmerili vsega za 100 kilokalorij hrane, kar je približno toliko, kolikor kalorij ima eno jajce ali ena banana.

človek dnevno potrebuje najmanj 1.700 kilokalorij," pravi Gogala.

Ta "dieta", predvsem pa haldol sta bila razlog, da je Tatjana Gogala toliko oslabela, da se po petih dneh bivanja na psihiatrični kliniki sploh ni mogla več postaviti na noge. Toda prim. Darovec ji je predpisal še dve dodatni pomirjevali: risperdal, ki deluje podobno kot halidol in je lahko pri nekaterih vrstah demence smrtno nevaren, in melatonin, ki v Sloveniji sploh ni registrirano zdravilo in se zato ne bi smelo uporabljati. Borut Gogala iz dokumentacije sklepa, da se je bolnici naslednji dan dejansko porušil avtonomni živčni sistem, zaradi česar je padla v koma in po devetih dneh bivanja na psihiatrični kliniki umrla.

Boj z mlino na veter

Kot uradni vzrok za smrt do-

kumentacija infekcijske klinike, kamor so Tatjano Gogala pripeljali nekaj ur pred smrtjo, navaja pljučnico, česar pa njen sin ne verjame. Prepričan je namreč, da pljučnica v dveh urah ne more pobrati človeka (dokumentacija psihiatrice klinike pred prihodom na infekcijsko kliniko namreč pljučnice ali njenih znakov sploh ne omenja), in da so na ta način skušali na Infekcijski kliniki samo prikriti pravi vzrok smrti. Prepričan je, da je bil pravi vzrok smrti sesutje živčnega sistema, ki ga je povzročila neprimerna in nestrokovna obravnava v psihiatrični bolnišnici. Primer je leta 1999 prijavil Zdravniški zbornici Slovenije, vendar pa na zbornici glede tega do danes niso ugotovili ničesar. Ali smo znova pri zgodbi o kolegijski solidarnosti? Aleš Kocjan

zasavske glose**Kadar je oblačno...**

Kadar je oblačno in je nizek zračni pritisk, se mi Trboveljčani in v manjši meri tudi drugi Zasavčani prav smilijo. Kaj vse so prisiljeni vdihavati v svoja pljuča!!! Očitno pa je, da to trboveljske občinske oblasti razen Zelenih Slovenije ne zanima prav dosti, drugače bi skočili nekaj metrov v zrak ob vse bolj javni skrivnosti, da se bliža čas, ko bodo Trbovlje znane še po čem drugem kot po tem, da imajo na eni strani ogromno upokoencev in brezposelnih, na drugi strani pa zelo malo ljudi, ki imajo delo v gospodarstvu. Trbovlje bodo znane po sežigalnicah. Eni ali dveh. Zelo mogoče, da bosta sežigalnici prinesli kakšno delovno mesto več, vendarle pa lahko po drugi strani prav zaradi njih Trbovlje postanejo za ekološko manj oporečno dejavnost še manj zanimive, kot so doslej. Ker pa ozračje z vsemi zdravju bolj ali manj škodljivimi primesmi ne pozna omejitev, torej se širi tudi zunaj Trbovelj, se lahko zgodi, da bodo tudi sosednje občine vse prej kot vabljive za okolju prijazne dejavnosti.

Tega se očitno zaveda tudi zagorski župan Matjaž Švagan, ki proti sežigalnicam tudi najbolj protestira. Prav v Zagorju so namreč v zadnjih letih namenili veliko denarja (verjetno tistega, ki je namenjen zapiranju rudnikov in prestrukturiranju zasavskega gospodarstva) za urejanje nekdanjih degradiranih rudniških površin. V Kisovcu je na območju nekdanjega rudnika, kjer so najprej ustavili proizvodnjo, zrasla lepo urejena obrtna cona s pristajališčem za jadralne padalce na obrobju. Na nekdanjih rudniških površinah so uredili tudi lep športni kompleks s štirimi smučarskimi skakalnicami. V Zagorju, ki v zadnjih letih dobiva novo podobno, so na nekdanjem plazovitem območju (plazovito zaradi dolgoletnega rudarjenja) Ruardi uredili pristajalno stezo za manjša letala, ozelelili prej pusto okolico, uredili še nekaj športnih površin za lokostrelce, ribiče in druge športnike. Še marsikaj se je uredilo s tem denarjem.

Mogoče bi ga bilo smiselno vložiti tudi v kaj "koristnejšega" za vse tiste brezposelne, ki jih je tudi v Zagorju veliko, a to je že druga zgodba.

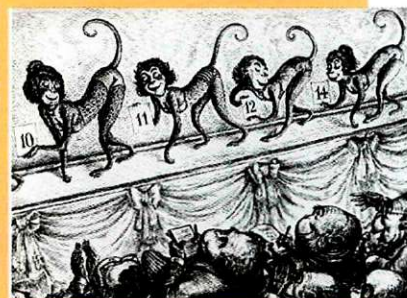
Sedaj ko so kar nekaj "kritičnih" točk v občini uredili, jim polepšali videz, dali novo vsebino, uredili nekaj obrtnih con, ki bi lahko nekoč privabile nove dejavnosti in dale prepotrebna delovna mesta, pa Trbovljam poleg vseh obstoječih onesnaževalcev "grozita" še sežigalnici. Nočem reči, da bosta izdatno dodatno onesnaževali, saj naj bi se držali strogih okoljevarstvenih predpisov, pa vendarle so vsi tisti, ki imajo glede izvajanja predpisov slabe izkušnje, upravičeno nezaupljivi.

Prav zato se čudim, da ne zarahijo občani, če že oblast v Trbovljah tiho spremlja zadnje razprave o sežigalnicah. Da do tega ne pride, je lahko več vzrokov. Prvič, lahko so že povsem apatični in neobčutljivi za to, kaj se dogaja v okolici; drugič, morebiti sploh ne verjamejo več, da lahko tudi sami kaj storijo, če so le dovolj glasni in organizirani; tretjič, nemara pa slepo zaupajo vsakokratni oblasti ne glede na vse, kar jim je doslej storila; in četrtič, ker se veliko bolj kot z življenjsko pomembnimi rečmi po gostilnah ukvarjajo z džamijami in s t. i. izbrisanimi.

Oblast namreč zna poskrbeti, da svoje podložnike zaposli z manj pomembnimi temami, v ozadju pa vleče niti, ki imajo zagotovo daljnosežne posledice. Ko pa te pridejo na dan, postanejo žalostno dejstvo. Za večino.

Danes, v soboto, ko to pišem, je v Trbovljah oblačno. Okoljevarstveni minister Janez Kopač, kje živite?

Igor Gošte

Želite
postati naročnik tednika
DEMOKRACIJA

Pokličite nas na telefon **01/434-54-63**

Ruski bogataš

Victor Vekselberg, novodobni ruski bogataš, je še pred napovedano dražbo pri newyorški hiši Sotheby's kupil Forbesovo zbirko z dragocenimi zgodovinskimi primerki draguljarja Fabergéja, med katerimi je tudi devet redkih carskih velikonočnih jajc. Omenjenih devet jajc je bilo nekdanj v lasti ruske carske družine, zdaj pa naj bi se vrnila v Rusijo. Osrednje med njimi, zlato jajce z vdelano kočijo, okrašeno z dragulji, je bilo ocenjeno na 24 milijonov dolarjev. Prvo carsko velikonočno jajce je car Aleksander III. leta 1885 naročil pri draguljarju Carlu Fabergéju kot darilo za svojo soprogo, carico Marino Fedorovno. Nikolaj II. je z darovanjem nadaljeval in tako je draguljar ustvaril 50 primerkov 13 centimetrov velikih jajc. Prvo med njimi, Kokoškino, je prav tako v zbirki, ki jo je pridobil Vekselberg.

Rekordni obisk Louvra

Največji francoski muzej Louvre je lani obiskalo kar 5,73 milijona obiskovalcev. Kot enega od razlo-

gov za dober obisk muzeja uprava navaja veliko poletno razstavo o Leonardu da Vinciju in večji obisk francoskih ljubiteljev umetnosti, še posebej mladih; od 1.944.500 obiskovalcev, ki so imeli lansko leto prost vstop v Louvre, jih je bilo kar milijon mlajših od 18. let.

Smrtonosne meduze

Plaže severne Avstralije so preplavile mrtve meduze. Gre za doslej še nepojasnen pojav, so pa blizu Darwinu in na še sedemdesetih drugih krajih severne Avstralije našli prek 500 mrtvih ali umirajočih smrtno nevarnih meduz. Gre za meduze vrste chironex flecheri, ki pustoši po vodah severne Avstralije od oktobra do aprila, v zadnjih letih pa so ubile 60

ljudi. Ti prozorni ožigalkarji imajo po petnajst krakov, ki so lahko dolgi tudi do tri metre. Strokovnjaki menijo, da so za smrt več sto meduz verjetno krive spremembe v okolju.

Leto Čehova

Leto, v katerem se bodo spominjali 100. obletnice smrti velikega ruskega pisatelja Antona Pavloviča Čehova (1860–1904), bodo v pisateljevi hiši na Jalti začeli z recitalom pisatelju nekoč najljubših skladb v izvedbi studentov konservatorija v Odesi. V skladu s tradicijo bo recital na dan pisateljevega rojstva, in sicer v beli sobi njegove počitniške rezidence, kjer vsako leto konec januarja izobesijo otroške ilustracije. Letos bodo na ogled postavili tudi razstavo draguljev tamkajšnje najstarejše draguljarne Pjotra Yakubuka. UNESCO je leto 2004 razglasil za leto Čehova. Čehov je sicer študiral medicino, nekaj časa je delal kot zdravnik, potem pa se je posvetil pisateljevanju. Bil je izjemen stilist, kar se še posebej opazi v njegovih dramah, ki jih ne zaznamujejo klasični zapleti, ampak so sestavljene iz niza lirčnih miniatur.

Ukradeni avtomobili

V Rusiji so lani odkrili več kot 1.200 avtomobilov, ukradenih v evropskih državah, največ v Nemčiji. Interpol je v začetku 90. let v Rusiji odkril okoli 17.500 avtomobilov,

ukradenih v tujini. Od 1.200 v minulem letu najdenih vozil je bilo 315 ukradenih v Nemčiji, 275 v Belgiji in 211 na Poljskem. Lahonin je poudaril, da so pogosti primeri prevare zavarovalnic, ko se lastnik za krajo dogovori s "tatom", zato tudi ne hiti s prijavo ukradenega vozila.

Zavarovali bodo polže

Na Novi Zelandiji so začeli kampanjo za ohranitev polžev. Pri tem ne gre za kulinarčne posebnosti v omaki iz česna ali pa za navadne mehkužce, ki uživajo ob grizljanju lista solate, temveč za največje polže na svetu, ogromne mesojedce, velike kot človeška pest. Imenujejo jih "sumo borci polžjega sveta" oziroma powelliphanta. Žrejo druge

manjše sorodnike, črve in gliste pa posesajo, kot bi bili špageti. Ogroženih je najmanj 40 vrst in podvrst, zato je državni urad za varstvo okolja začel kampanjo za njihovo ohranitev. Ohranitev te vrste je del splošne strategije o ohranitvi enkratne biološke raznolikosti Nove Zelandije.

Knjiga v slogu SMS

V Franciji so objavili prvo knjigo, napisano izključno v jeziku, v karšnem se predvsem mladi spora-

začnejo kaditi, hkrati pa je to starostna skupina, ki pošlje največ sporočil SMS, in sicer povprečno 57 na mesec.

Kazen, da te kap

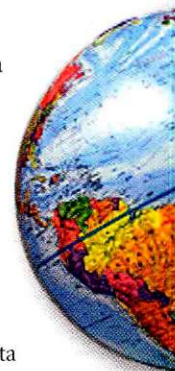
Nekdanja uslužbenca neke češke banke bosta morala svojemu nekdanjemu delodajalcu plačati 72 milijonov evrov kazni za izgube med finančnimi transakcijami, čeprav njuno skupno premoženje ne presega 300.000 evrov. Njun odvnetnik je izračunal, da bi moral vsak od njiju delati 5.000 let, da bi lahko plačal kazen, ki jima jo je naložilo prizivno sodišče v Pragi. Nekdanja uslužbenca sta bila obsojena zaradi izdaje zaupanja. Sodišče je ugotovilo, da sta preseгла limite, ki jih je določila banka za operacije na trgu obveznic, kasneje pa sta skušala prikriti izgube. Tiskovni predstavnik banke CSOB tudi ni izključil možnosti, da bi obsojenima dosmrtno zasegli njune prihodke z izjemo neke minimalne vsote za preživetje. Moska, stara 30 in 45 let, sta bila obsojena tudi na dve leti in pol zapora.

Sladko maščevanje

Južnoafričan, nezadovoljen s storitvami banke Absa, se je odločil, da se bo po več letih težav maščeval na dokaj radikalen način. Odšel je v banko, drugim strankam naročil, naj se

umaknejo, položil na tla torbo, polno strupenih kač, in jo odprl. V preplahu, ki je pri tem zavladal, je ena od kač pičila uslužbenca, da so ga morali odpeljati v bolnišnico. Policija, ki je prihitela na kraj dogodka, je plazilce ulovila, krivec pa je pobegnil. V banki je pustil le sporočilo, da se njegovim kačam ne sme zgoditi nič žalega; za vsako poškodovano kačo bo namreč od banke zahteval 1,4 mili-

jona dolarjev odškodnine. Banka je že priznala, da se do te svoje stranke res vedla nekoliko nepošteno.

Psi čuvaji

Avstrijski pravniki so oblikovali natančno opredelitev psa čuvaja. To je po novih pravilih pes, ki po potrebi čuva industrijske, poslovne ali

kmetijske prostore, ne pa zasebnih domov. Mora pa biti sposoben tudi samostojno obvarovati prostor oziroma varnostniku pri tem pomagati. To pomeni, da mora lajati, medtem ko velikost, konstrukcija in izraz na obrazu niso tako pomembni. Lastnik bo po novem moral dokazati, da njegov pes izpolnjuje vse pogoje, če bo treba, tudi s t. i. preizkusom lajanja. Razlog za ta nenavadni ukrep je v tem, da so lastniki psov svoje ljubljenske čedalje pogosteje označevali kot pse čuvaje, da bi na ta način plačali nižjo ceno dovoljenj: za pse čuvaje znaša deset, za druge pse pa 44 evrov.

Pazljivo že pri dojenčkih

Britanski znanstveniki z univerze v Glasgowu ugotavljajo, da otrokom v Veliki Britaniji že v plenica oziroma vse do tretjega leta starosti, ko največ sedijo, grozi nevarnost, da se bodo zredili. Poskusi na triletnih otrocih so namreč pokazali, da so ot-

roci toliko nedejavni, pri čemer porabijo zelo malo energije, da jim grozi nevarnost čezmerne telesne teže. Enake rezultate so dobili tudi pri petletnih otrocih. Zato strokovnjaki priporočajo, naj otroci v tem obdobju telovadijo najmanj eno uro na dan.

Denar sveta vladar

Po podatkih javnomnenjskih raziskav so denarni spori najpogostejši razlog za nesporazume med pari, saj se zaradi denarja sprekar 42 odstotkov nemških parov. Na drugo mesto se je uvrstila delitev dela v gospodinjstvu, saj se zaradi organizacije skupnega življenja prepira 37 odstotkov parov. S 35 odstotki sledijo spori, povezani z različnim pojmovanjem čistoče in reda, med sporna področja pa so anketiranci uvrstili še krog prijateljev, vzgajanje otrok, organiziranje aktivnosti v prostem času in spolnost. Sorodniki so krivi le za 14 odstotkov nesporazumov med pari.

Denarnica našla pot

Neka Švedinja je dobila nazaj denarnico z vsem denarjem, ki jo je med kolesarjenjem leta 1963 izgubila na jugu Švedske. V denarnici je bilo poleg fotografij tudi 54 kron ali pol njene mesečne najemnine, kar bi po današnjih merilih znašalo 412 kron ali okoli 56 dolarjev. Lastnica je izgubljeno denarnico od neznanega pošiljatelja prejela po pošti, poleg nje pa tudi sporočilo; ali je bila v njej tudi vsebina, pa svetovne tiskovne agencije ne poročajo.

Pošiljke za Luno

Neka ameriška družba ponuja nenavadne storitve: proti plačilu 2.500 dolarjev lahko na Luno pošljete svoj pepel oziroma pepel upepeljenih ljub-

ljenih oseb ali na primer vizitko. Kalifornijska družba Transorbital je sporočila, da bo s komercialnimi poleti proti Luni začela že jeseni, sicer pa zatrjuje, da je edina družba, ki je dobila pooblastilo ameriških oblasti za organizirane polete na Luno. Predsednik družbe je že dejal, da je nekaj tisoč ljudi že vplačalo potrebne zneske, da bi njihove pošiljke poslali na Luno. Ameriški predsednik George Bush pa je v okviru ameriškega vesoljskega programa napovedal, da bodo Američani na Luno znova poleteli med letoma 2015 in 2020.

Prostovoljna reveža

Poljska poslanca – 39-letni libe-

ralec Pawel Gras in 34-letni konservativec Pawel Poncyljusz – sta se odločila, da bosta poskusila življenje ljudi na robu družbe. Tako bosta morala cel mesec preživeti s pičlimi 500 zloti (okoli 25.000 tolarjev), pri tem pa ju bo venomer spremljal objektiv fotografov poljskega tabloida Super Express. Žena enega od poslancev je prepričana, da bo njen mož uspešno preстал preizkušnjo.

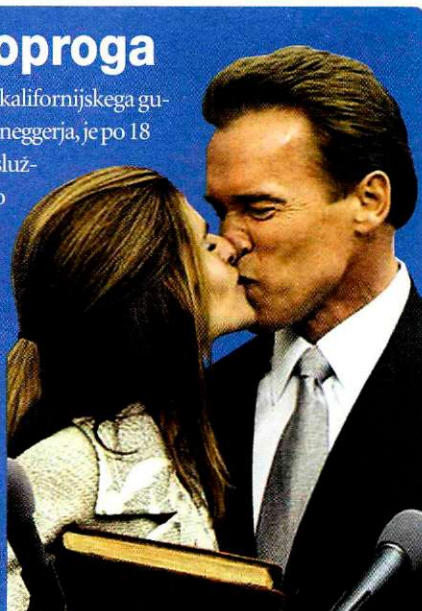
Zamrznitev ne škodi

Neka Izraelka, ki so jo oplo dili z 12 let starim zamrznjenim zarodkom iz epruvete, kar je svojevrsten svetovni rekord, je po devetih mesecih rodila zdrava dvojčka. Deklica in deček sta

se rodila paru, ki so ga prvič umetno oplo dili leta 1990. Takrat je njun zdravnik v epruveto globoko zamrznil dvanajst zarodkov. Pred leti je par dobil dvojčka, nato je ženska zanosila po naravni poti in rodila deklico. Pred dvema letoma se je par odločil, da bi imel še nekaj otrok, zato so iz epruvete vzeli še štiri zamrznjene zarodke, sledila je uspešna nosečnost dvojčkov. Prejšnji najdaljši čas zamrznjenega zarodka je bil sedem let. Rojstvo zdravih dvojčkov kaže, da dolgotrajna zamrznitev ne vpliva negativno na zarodek. V nekaterih drugih državah tovrstne zarodke uničijo po nekaj letih, v Izraelu pa jih hranijo na željo staršev.

Ljubeča soproga

Maria Shriver, soproga kalifornijskega guvernerja Arnolda Schwarzeneggerja, je po 18 letih zapustila novinarsko službo pri televiziji NBC. Svojo odločitev je pojasnila z besedami, da pomembno novinarsko mesto ni združljivo z obveznostmi, ki jih ima kot prva dama Kalifornije. Med kampanjo svojega soproga v boju za položaj kalifornijskega guvernerja je vzela daljši dopust, po moževi zmagi oktobra lani pa se je na televiziji pojavila le še dvakrat.

Pravi Putin

Kdo je pravzaprav Vladimir Putin? Avtoritaren nekdanji kagebejevec ali reformator Rusije? Je iskren zaveznik predsednika Busha in Tonyja Blaira ali pa nekdo, ki resnično čuti samo do slabih starih dni Sovjetske zveze? Po aretaciji Mihaila Hodorkovskega bi se moral odgovor pokazati. Kar se dogaja v Rusiji, je kljub zmanjšanemu pomenu, ki ga ima Moskva v svetu, še vedno zelo pomembno. Je članica varnostnega sveta, pomembna je zaradi svojih energijskih virov in predstavlja stik med Evropo in Azijo. Trda je ugotovitev, da je avtoritarnejša plat pri Putinu vedno prevladovala in da je reformistično plat pokazal Tonyju Blairu in Bushu na lju-bo. Kot se je pokazalo, je pravi Putin tisti iz brutalne čečenske vojne, ki je pospremil potopljeni Kursk brez čustev in medije obdržal v trdem prijemu. Predstavlja izziv za ZDA in Britanijo, ki sta ga sprejeli kot reformatorja in tiho ignorirali njegove vojaške operacije v Čečeniji. Čas je, da ZDA in Britanija znova ocenita odnos do njega.

Ravnovesje

Cesarju, kar je cesarjevega, in Bogu, kar je božjega – to so bile Jezusove besede, ki so Evropo spremljale stoletja in k tem besedam se človek vedno vrača, toda njihova razlaga mora biti v vsaki zgodovinski in politični okoliščini obnovljena. Če na ortodoksnem vzhodu cazaropapizem ni veljal le za zvezo med prestolom in oltarjem, ampak tudi podrejenost Cerkev državi, je na zahodu posvetna oblast papežev dosegala, da so dajali Bogu, kar bi sicer pripadalo cesarju. Sodobna Evropa pa se srečuje z vprašanjem svobode veroizpovedi, ki naj dovoljuje vsem religijam, da se izražajo tako zasebno kot javno, saj imajo vse tudi socialno razsežnost. Toda kako najti pravo mero v tem, da nekateri ne bi dovolili preveč in drugi premalo, in kako doseči spoštovanje vseh ver znotraj laične države, ki naj zagotavlja svobodno izvajanje kulturnih, duhovnih, kulturnih in dobroteljskih aktivnosti različnih skupnosti? Kako se izogniti vsem zahrbtnim pastem politike, se sprašujejo predvsem v Franciji.

Elektronski pes

Kadar Lili dovolijo, da se igra toliko časa kot druga dva hišna ljubljenska, se njena lastnica počuti krivo. Še bolj krivo se počuti, če kdo telefonira in jo želi kupiti. Taka občutja moralne odgovornosti lastnika so občudovanja vredna, toda Lila ni pes, ampak robot. Kot tisoči drugih zbuja vprašanje, kdo je vreden spoštovanja in moralnega ravnanja. Kako naj ljudje ravna s takimi polbitji, ki z vsakim korakom razvoja robotike kažejo več čustev? Ali res nimajo nobenih občutkov? "Z razumom je lahko dojeti, da jih nimajo, toda sčasoma jim aplicirate osebnost in postanete do njih zaščitniški," pravi Lilina lastnica. Težava je v tem, da se vseeno zdi, da imajo roboti, kot je Lila, čustva, njihovi novejši modeli pa še več. Sony je izdelal nov, 1.599 dolarjev vreden model Aibo ERS-7, ki bo znal pokazati šest čustev: srečo, jezo, strah, žalost, presenečenje in nezadovoljstvo. Sposoben se bo čustev tudi učiti. Kako torej ravnati z roboti z žalostnimi očmi?

Sramotna realnost

Janez Pavel II. je uporabil trde besede proti korupciji in odiranju, ki dušita življenje mnogih, in ju imenoval sramotna realnost. Ob komentiranju 14. psalma je razložil, da obveze, s pomočjo katerih se lahko približamo Gospodu, zadevajo moralno življenje in socialno držo, med katerimi je še posebej pomemben boj proti korupciji in izkoriščanju. Papež je nato navedel tri dolžnosti, ki jih je treba upoštevati za bolj človeško prihodnost: treba je omejiti klevetanje, se izogibati vsaki akciji, ki bi lahko škodila bližnjemu, in brzdati žaljivke proti tem, ki vsak dan živijo poleg nas. V prizadevanju, da bi omalovaževali zlo in spoštovali tiste, ki se boje Boga, je dejal, naj bomo zvesti dani besedi, prisegi, tudi če bi sledile za nas škodljive posledice. Janez Pavel II., ki je bil med avdienco vidno utrujen, je preskočil del pripravljene govora, sodelavcu pa je prepustil branje povzetkov v drugih jezikih. Kljub tresočemu se glasu je želel osebno pozdraviti v več jezikih.

Ugodnosti za nove naročnike revije Demokracija:

- prvi mesec boste revijo prejeli brezplačno
- brezplačno prejmete majico Demokracija
- sodelujete v žrebanju za eno od knjig naše založbe

Naročnina na revijo Demokracija je lahko tudi darilo.

Naročilnica

Akcija - novi naročniki - prvi mesec **brezplačno!**

Plačilo s poloznico • Uredništvo revije Demokracija • p.p. 4315, 1001 Ljubljana

DEMOKRACIJA

ime in priimek: _____

datum rojstva: _____

ulica: _____

kraj, poštna št.: _____

pošiljati začnete dne: _____

datum: _____

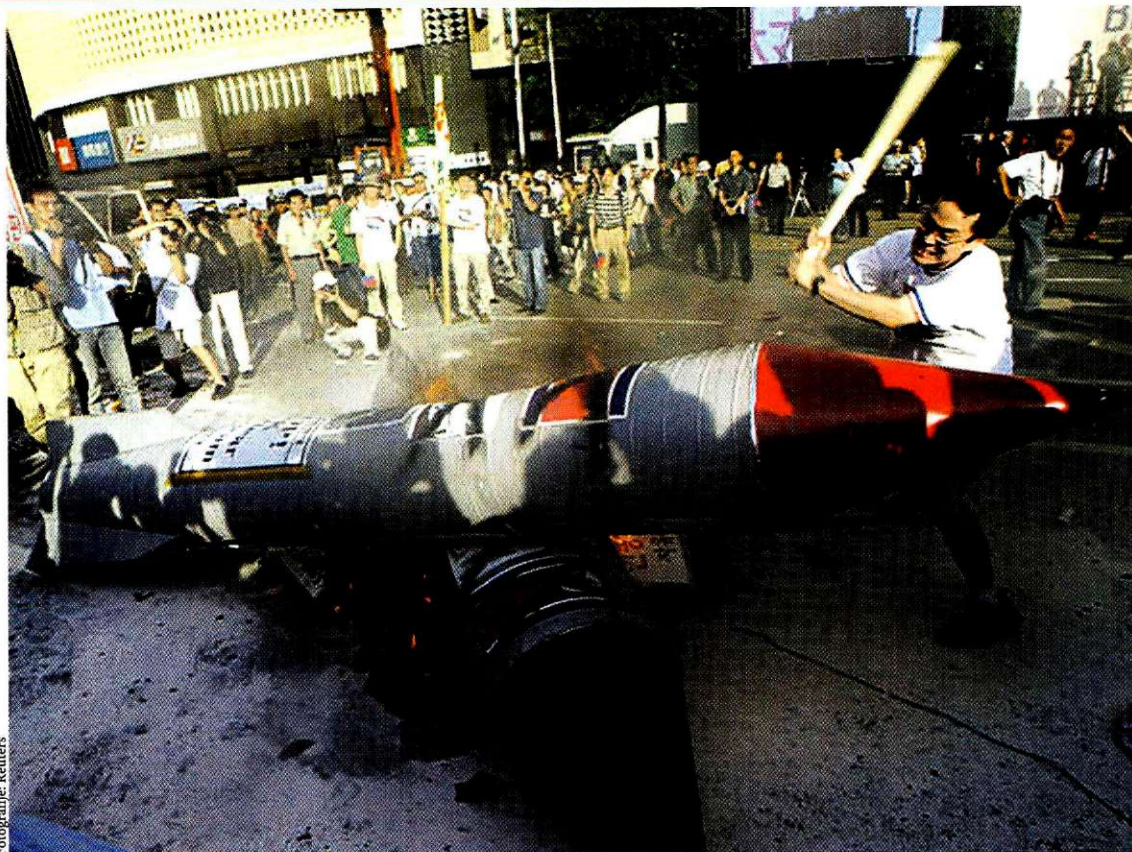
podpis naročnika: _____

Davčni zavezanec: ☐ da ☐ ne

Če želite 8-odstotni popust pri naročnini, vas prosimo, da označite status, ki ga imate: ☐ upokojenec ☐ invalid ☐ brezposeln ☐ študent ali dijak

S to naročilnico se zavežem,
da bom naročnik Demokracije najmanj eno leto!
cena: 550 SIT

Pakistan je bil vir jedrske tehnologije za Severno Korejo, Iran in Libijo.

Fotografije: Reuters

Kdo je prodajal jedrsko bombo?

Dr. Abdul Kadir Kan, "oče" pakistanske jedrske bombe, se je očitno potrudil, da bi bilo njegovo nevarno "potomstvo" čim večje. Sumi, ki so jih pakistanske oblasti še pred nekaj meseci zavračale kot nesramno obrekovanje, so se prejšnji teden dokončno potrdili. Potem ko je z jedrskim orožjem opremil lastno državo, je Kadir Kan poskrbel še za Severno Korejo, Iran in Libijo. Malokdo verjame, da bi to lahko delal na svojo roko in brez vednosti pakistanskih oblasti.

Kdor koli je že glavni krivec, popolnoma jasno je, da je vir največje in potencialno najnevarnejše širitve jedrskega orožja po koncu hladne vojne Pakistan, država, ki naj bi bila sicer zaveznica ZDA in drugih zahodnih držav v vojni proti terorizmu. Dokazi, ki so začeli v največji meri pritekati že lani, so bili premočni, da bi jih bilo še mogoče zanikati.

Sledi vodijo v Pakistan

Lani so preiskovalci Mednarodne agencije za jedrsko energijo (IAEA), ki deluje v okviru Združenih narodov, v enem od iranskih jedrskih kompleksov odkrili sumljive snovi. Analize, opravljene v laboratoriju IAEA v avstrijskem Seibersdorfu, so razkrile, da gre za obogateni uran 235, potreben za izdelavo jedrskega orožja. Kako je Iran prišel do te snovi, ki je na srečo sploh ni lahko pridobiti? Sledi so kazale na Kanove Raziskovalne laboratorije v Kahuti v severnem Pakistanu.

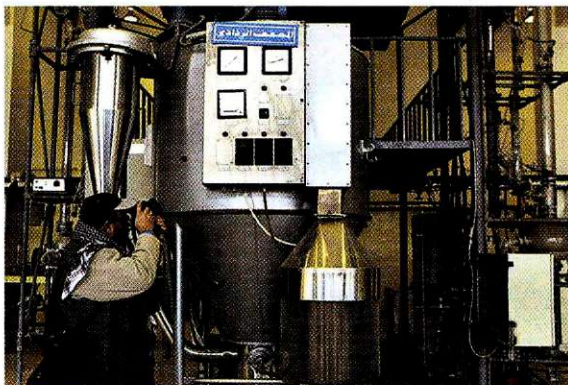
Oktobra lani so naslednjo sled našli Američani. V Sueš-

kem prekopu so zasegli sumljivo ladjo, registrirano v Nemčiji, ki je prevažala sestavne dele za aluminijaste centrifuge, kakršne uporabljajo v postopku bogatitve urana za izdelavo jedrskega orožja. Ladja je bila namenjena v Libijo. Oprema je bila izdelana v Maleziji, vendar nedvomno po pakistanskih načrtih. Za posredovanje so poskrbeli nemški in šrilanski poslovneži oziroma njihovo podjetje s sedežem v arabski državi Dubai. Za izdelavo sporne opreme je poskrbela malezijska poslovna skupina Scomi, ki jo nadzoruje kar sin malezijskega premierja Abdulaha Badawija. V ozadju je bila torej prava globalna kriminalna mreža in seveda milijoni dolarjev nagrad za odpadniške znanstvenike, po-

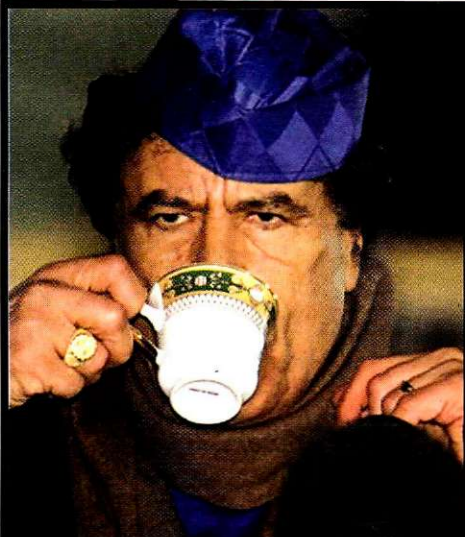
slovneže in druge posrednike. Kljub zapletenosti mreže ni bilo mogoče skriti prvotnega izvora – tehnologija za izdelavo opreme je bila pakistanska.

Potem je nepričakovana pomoč v preiskavi prišla kar od libijskega diktatorja. Moamer Gadafi, morda še pod vtisom aretacije Sadama Husseina, je mednarodno skupnost presenetil z izjavo, da se odreka svojemu programu izdelave jedrskega orožja in bo dovolil nadzor mednarodnih inšpektorjev IAEA. Prvi mednarodni opazovalci, ki so bili povabljeni v Libijo, so bili prav tako preseanečeni, ko so ugotovili, da je Libija v

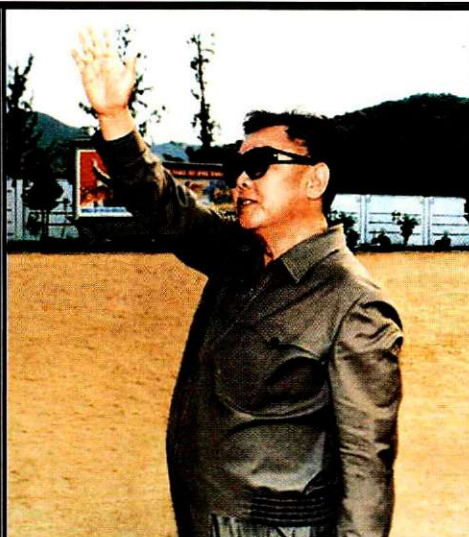
zadnjih letih že izvedla pomembne korake na sicer zapleteni poti do izdelave lastnega jedrskega orožja. Zahodne obveščevalne službe na čelu z ameriški obveščevalci niso pričakovale, da bi lahko tako majhna država (po številu prebivalcev) s tako nizko razvito tehnologijo prišla tako daleč v razvoju jedrskega orožja. Toda danes je ta »

Laboratorij IAEA v Seibersdorfu, Avstrija: na sledi virom jedrske tehnologije

Moamer Gadafi, libijski diktator, je pri razvoju jedrskega orožja prišel veliko dlje, kot so domnevale obveščevalne službe. Brez pakistanske pomoči ne bi šlo.

Kim Jong Il. (in drugi člani severnokorejskega vodstva): jedrska tehnologija v zameno za rakete – umazana kupčija med Severno Korejo in Pakistanom?

Svetovno znani terorist Osama bin Laden: je imel vodilni pakistanski strokovnjak za jedrsko orožje kdaj stike z Al Kaido? Bo odgovor prinesla prihodnost?

uganka rešena. Medtem ko so Kano-vi laboratoriji Iranu posredovali le del tehnologije, je Libija kupovala praktično celoten program po delih, ki bi jih bilo treba na koncu samo še sestaviti.

Jedrsko orožje za "os zla"

Tudi če verjamemo Gadafigu in sklepamo, da libijske jedrske grožnje ni več, so Pakistanci pripomogli k razvoju veliko večje grožnje na drugem koncu sveta. Obveščevalni podatki so pokazali, da tudi del jedrske tehnologije, ki jo uporablja Severna Koreja, država, ki je jedrsko orožje že razvila, izhaja iz Pakistana. Dr. Kan je – vsaj glede na lastno javno priznanje – postal največji "proliferator" jedrskega orožja vseh časov. S tem se je vpisal na neslavni seznam ljudi, ki so človeštvo v zadnjem času najbolj ogrozili.

Nekateri celo domnevajo, da je Abdul Kadir Kan, znan kot skrajni nacionalist in privrženec islamskega fundamentalizma, navezal stike z Al Ka-

ido. Priporočil naj bi ji bil uporabo tako imenovane umazane bombe, katere izdelava je tehnološko veliko manj zahtevna od izdelave "prave" jedrske bombe. "Umazana" bomba temelji na klasičnem razstrelivu v kombinaciji z jedrskimi odpadki, ki jih eksplozija razprši po okolici in s tem povzroči sevanje. Ne gre za pravo orožje za množično uničevanje, vendar lahko povzroči žrtve in hudo gospodarsko škodo na gosto naseljenih območjih.

Zadrega je precejšnja. Ameriški predsednik Bush je v boju proti sirjenju orožja za množično uničevanje uspešno obračunal z enim od režimom na "osi zla" – Irakom, vendar orožja za množično uničevanje tam ni našel. Medtem pa je prav Pakistan, eden najpomembnejših ameriških zaveznikov, z jedrskim orožjem preskrbel drugi dve državi "osi zla": Iran in Severno Korejo.

Priznanje in pomilostitev

Pakistanski voditelj general Muša-

raf je najprej zanikal vse, potem pa je začel postopoma priznavati, da so bili v posle morda vpleteni posamezniki iz Pakistana, vendar brez vednosti njegove vlade in vojske. Sešel se je z Abdulom Kadirjem Kanom, ta pa je potem javno priznal vso krivdo in poudaril, da je za vse odgovoren sam in da vlada in vojska v posel nista bili vpleteni. Takoj po tem priznanju ga je Mušaraf pomilostil. Človek, ki je – vsaj glede na morebitne posledice – morda zagrešil zločin stoletja, bo ostal brez kazni.

Toda vzroki za pomilostitev so z vidika pakistanskih oblasti precej razumljivi. Kot je prepričan predsednik IAEA Mohamed el Baradej, Kadir Kan gotovo ni delal sam. Čeprav so ga v Pakistanu, kjer ima vso oblast v rokah vojska, označevali za najmočnejšega civilista v državi, je malo verjetno, da bi lahko en sam posameznik z jedrsko opremo preskrbel kar tri države. Poznavalci pakistanskih razmer so prepričani, da se v tej državi ne zgodi

nič pomembnega brez odobritve vojaškega vrha z Mušarafom na čelu.

Pakistanske oblasti bi lahko vsaj za del omenjenih poslov imele tudi jasne politične motive. Pri Iranu in Libiji je lahko šlo za finančne razloge (in seveda bogat Kanov zaslužek, ki ga bo očitno kar obdržal) pa tudi za pomoč muslimanskim "bratom", s čimer je Kadir Kan, ki je blizu islamskim fundamentalistom, dokončno postal ne le "oče" pakistanske bombe, ampak kar neposredni "oče" islamske bombe.

Pakistansko-korejska kupčija?

Toda kakšna je pri tem vloga komunistične Severne Koreje, ki z islamom nima nobene zveze? V tem primeru je šlo po nekaterih ocenah za menjavo tehnologij. Severna Koreja je ponudila svojo tehnologijo izdelovanja raket za nošenje jedrskih glav, Pakistan pa ji je v zameno ponudil svoje znanje pri izdelavi same jedrske bombe. Za najnevarnejše jedrsko orožje je

Američani so oktobra lani zasledili ladjico z opremo za bogatenje urana. Cilj vročega tovara je bila Libija.

Abdul Kadir Kan velja v Pakistanu za nacionalnega junaka, ker je svoji državi priskrbel jedrsko bombo.

Ameriški vojniki v Afganistanu: koliko lahko Mušaraf pomaga Američanom pri lovu na pripadnike Al Kaide in talibane?

Osebnosti

Kdo je dr. Abdul Kadir Kan?

namreč potrebno dvojce: sama bomba in raketa, ki jo prinese do čim bolj oddaljenega cilja. Takšna kupčija bi bila zelo verjetna in prav gotovo ne bi bila samo stvar posameznika, ampak skrivnega dogovora med vlada.

Pomilostitev Kadirja Kana bi lahko bila tako predvsem nagrada, ker je prevzel nase vso krivdo in s tem razbremenil pakistansko vojsko in oblast. Mušaraf je napovedal nadaljnjo preiskavo, pri tem pa je zavrnil možnost mednarodne preiskave.

Zločinec kot nacionalni junak

Vendar je lahko prav tako pomemben še en razlog. Za mnoge Pakistance je Abdul Kadir Kan nacionalni junak. Potem ko je pri svojem takratnem evropskem delodajalcu, konzorciju Urenco, v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja ukradel načrte in sezname dobaviteljev za iz-

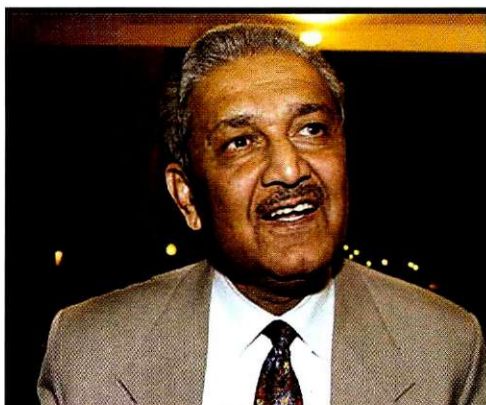
“Oče” islamske bombe je diplomiral na univerzi v Karadži in nadaljeval podiplomski študij v Nemčiji in Belgiji. Svojo zaposlitev pri britansko-nizozemsko-nemškem konzorciju za inženiring Urenco je izkoristil za krajo načrtov, ki so mu kasneje omogočili razvoj pakistanskega jedrskega orožja v okviru Kanovih raziskovalnih laboratorijev. Kan ne velja le za prvega človeka pakistanske znanosti (ki ga nekateri nekdani kolegi sicer opisujejo kot arogantnega bahača), ampak je tudi edini, ki je kdaj prejel najvišje pakistansko civilno odlikovanje Nishan-e-Imtiaz, in to kar dvakrat. K njegovemu ogromnem bogastvu je očitno pomemben delež prispevala tudi prodaja jedrske tehnologije, ki jo je javno priznal. Njegova politična stališča lepo ponazarja izjava: “Vse zahodne države so ne le sovražnice Pakistana, ampak tudi sovražnice islama.”

Kadir Kanova bomba je za mnoge Pakistance postala simbol nacionalne varnosti in celo nacionalne samozavesti, predvsem v odnosu do potencialno najnevarnejšega sovražnika – sosednje Indije, ki je že pred Pakistanom postala območna jedrska sila. Medtem ko demokratična opozicija, ki jo predstavlja predvsem Pakistanska ljudska stranka, za-

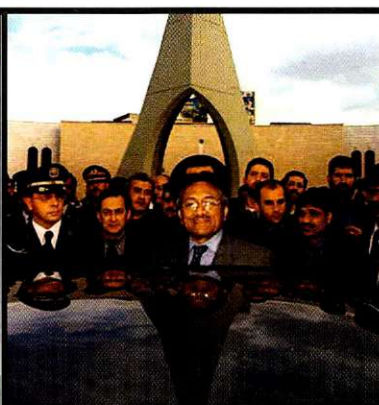
kot je Mušaraf odpustil Kanu, vendar bodo zahtevale nekaj pomembnega v zameno. To bi lahko bile dodatne informacije o širjenju jedrskega orožja, ki bi ZDA pripeljale do drugih vpletenih in predvsem do morebitnih končnih uporabnikov. Prav tako bodo lahko ZDA v zameno zahtevale odločnejšo podporo Pakistana pri obračunavanju z Al Ka-

Drugo vprašanje je, kaj bi se zgodilo, če bi Mušarfov režim padel bodisi zaradi umika ameriške podpore, bodisi zaradi pritiskov od znotraj, na primer s strani islamskih fundamentalistov. Zdi se, da v diplomaciji prevladuje prepričanje, da bi bile alternative Mušarafu še slabše od samega Mušarafa. Najslabši razplet dogodkov bi bil, da bi oblast prevzeli islamski skrajneži, privrženci Al Kaide, in to v državi, ki že ima na razpolago jedrsko orožje. Ta nevarnost naj bi bila tako resna, da bi lahko opravičila celo nadaljnjo podporo človeku, kot je Mušaraf, ki je oblast prevzel z vojaškim udarom in je dopuščal ali morda celo spodbujal prodajo jedrske tehnologije odpadniškim državam.

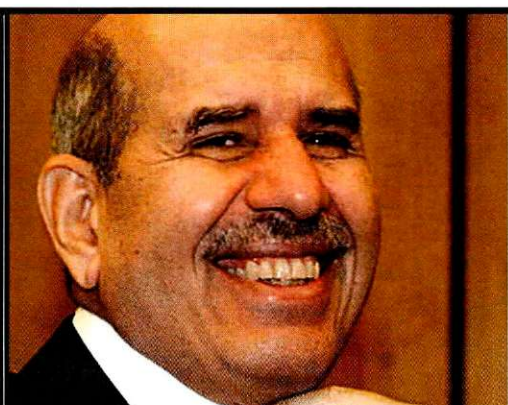
In končno je tu še vprašanje odnosov z Indijo. Sposredovanjem ZDA in Velike Britanije je znova stekel mirovni proces med Indijo in Pakistanom, 16. februarja pa naj bi o tem spet stekli

Abdul Kadir Kan, “oče” pakistanske bombe: javno priznanje krivde in prevzem vse odgovornosti v zameno za pomilostitev

Pervez Mušaraf: je mogoče, da pakistanska oblast ne bi vedeli za Kanovo jedrsko “trgovino”?

Mohamed el Baradei, vodja Mednarodne agencije za atomsko energijo (IAEA), ne verjame, da bi lahko Kadir Kan deloval sam.

delavo jedrskega orožja, je s podporo takratne pakistanske vlade ustanovil lastno raziskovalno ustanovo. Odločilno je pripomogel k razvoju pakistanske jedrske bombe, ki jo je ta država prvič preizkusila leta 1998.

hiteva nadaljnjo preiskavo, bi skrajni nacionalisti in islamski fundamentalisti, ki v Pakistanu predstavljajo pomembno politično silo, poskušali preprečiti vsak ukrep proti Kanu.

Zanimiv je tudi odziv ZDA. Namesto da bi proti Pakistanu uvedle stroge sankcije, kar bi bilo v takih primerih običajno in skladno z mednarodnimi predpisi proti širjenju jedrskega orožja, so ameriški uradni predstavniki Mušarafa celo pohvalili za njegova prizadevanja za razčiščevanje problemov glede širjenja jedrskega orožja. Poteza se ne zdi preveč politično načelna, vendar ima logično ozadje.

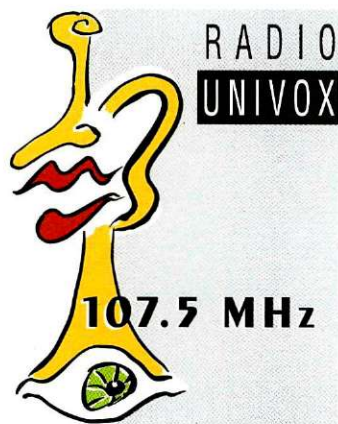
Pragmatični Američani

V ozadju bi lahko bil poskus kupčije: ZDA bodo odpustile Mušarafu,

ido in ostanki afganistanskih talibanov. Nekateri viri za letošnjo pomlad napovedujejo pomembno ameriško ofenzivo proti Al Kaidi v Afganistanu in pakistanska podpora bi bila pri tem lahko odločilnega pomena. Mnogi pripadniki Al Kaide namreč uživajo podporo lokalnih voditeljev v delu Pakistana ob meji z Afganistanom.

uradni pogovori med njima. Zadnja stvar, ki bi si jo kdo želel, bi bila (nova) vojna med območnima jedrskima silama. Mušaraf je tako po mnenju mnogih nekakšno nujno zlo, ki varuje pred še hujšim zlom. Toda ali ga to res opravičuje in ali mu mora mednarodna skupnost zaradi tega res vse oprostiti?

Gjyle Vishaj

RUMENE STRANI

SLOVENIJA TEL

www.rumenestrani.com

INTER
MARKETING

intervju

Fotografije: Dane Kostić

Slovenska javnost ga pozna kot človeka, ki mu je sedanja oblast zato, da bi se ga rešila, iz meseca v mesec podtikala afere. Rojen je bil leta 1964 v Črni na Koroškem. Je diplomant vojaške akademije. V letu 1991 je deloval na Koroškem s posebno enoto milice, ki je pred jugoslovansko soldatesko zavarovala mednarodni mejni prehod Vič pri Dravogradu. Čez sedem let so ga hoteli razglasiti za vojnega zločinca in lopova. Zaradi tega je bila interpelacija zoper Mirka Bandlja uspešna in je moral zapustiti položaj notranjega ministra. Pogorevca je na mesto generalnega direktorja policije leta 2000 imenovala Bajukova vlada.

Pred dnevi vas je na mestu generalnega direktorja policije zamenjal Darko Anželj. Pri izbiri vašega naslednika je prišlo do številnih zapletov, bilo pa je tudi veliko število kandidatov. Kako si to razlagate?

To si razlagam tako, da postopek kadrovanja na delovno mesto generalnega direktorja policije, kakršen je sedaj, ni pravilen. Da iščemo generalnega direktorja policije na javnem razpisu, kot da bi iskali trafikanta ali delavca v podjetju, pač ni primerno. Povsod v Evropi so to interni razpisi, interno kadrovanje, ki se pri izbiri generalnega direktorja policije omeji predvsem na strokovnjake policijske, kriminalistične ali pravne stroke, ne išče pa se na cesti. Zato

slovesom, kot ste sami rekli. Problem je bil v tem, da so bili tisti, ki so se prijavili, primorani oziroma prisiljeni ponuditi se. To je seveda drugačna iztočnica za šefa, ki ga iščejo, mu ponudijo delovno mesto, kot pa za nekoga, ki se mora sam ponuditi. Dejstvo je, da je samostojnost, samozavest in odločnost, ki jo na tem mestu odseva človek, ki ga za to prosijo, že v izhodišču drugačna kot pri človeku, ki se sam ponuja.

Kako pa si razlagate anonimko, ki jo je nekdo spravil v javnost, potem ko se je začel omenjati Aleksander Jevšek kot glavni kandidat za prvega policista, in ga je izločila iz igre?

Že ko se je začel postopek izbire in je bil objavljen javni razpis, je bilo jasno, da bo oster boj ne samo pri delu komisije, ki bo podajala mnenje o kandidatih, ampak tudi med kandidati, ki bodo v ožjem izboru. Pri takem načinu izbire kandidata se pojavi naravni latentni konflikt, ko se kandidati želijo postaviti v prvo vrsto, pri tem pa izločajo druge. In ko je bilo sporočeno, da je Aleksander Jevšek glavni kandidat, so se vse sile obrnile proti njemu. Podobno bi se zgodilo, če bi bil v javnosti imenovan kakšen drug kandidat. To ni dobro.

Na mesto generalnega direktorja policije vas je postavila Bajukova vlada. Za nekatere ste zaradi tega praktično fenomen, saj ste se na tako pomembnem mestu obdržali kar tri leta in pol. V čem je skrivnost vašega "preživetja"?

Skrivnost je v tem, da sem vedno javno in odločno zagovarjal interese samo policije oziroma stroke ne glede na politično opcijo. Zato sem dobil tudi veliko polen pod noge, eno izmed njih je bila tudi tako imenovana posiljevalska afera, ki je bila izjemno nizkotna, in

ročju mednarodnega povezovanja in sodelovanja. Slovenska policija je bila prva od vseh kandidatov pristopnic pridružena članica v Evropolu, imeli smo zelo vidno vlogo tudi v Interpolu, obiskale so nas pomembne mednarodne policijske avtoritete in imeli smo urejene notranje odnose. V mojem mandatu ni bila policija udeležena v nobeni aferi. Spomnite se afere Depala vas in drugih, kjer je bila policija politično zlorabljen. Predvsem notranji mir za ustvarjalni nemir nam je vlivljal samozavest in navdih za naprej.

Nekateri pravijo, da je skrivnost vašega preživetja predvsem v tem, da se na eni strani dobro razumete z opozicijo in cerkvenimi krogi, na drugi pa tudi z Drnovškom.

Ne strinjam se, naj bi se dobro razumel z Drnovškom ali Janšo. Delovno mesto generalnega direktorja policije je pač takšno, da moraš biti v stikih tako z levimi kot desnimi; s tistimi, ki so na oblasti, in tistimi, ki niso, predvsem pa z ljudmi, za katerih varnost mora policija skrbeti. In to je bila moja filozofija delovanja. To sem videl na Švedskem na Danskem, na Nizozemskem in drugod. Policija mora delovati v korist celotne države, vseh ljudi! Ob takšnem razumevanju delovanja policije ni težko sodelovati z levimi in desnimi, s takšnimi in z drugačnimi. Kajti policija na zagotavlja varnosti samo eni populaciji, ampak jo zagotavlja vsem državljanom in državljanke Republike Slovenije. Tako sem na to gledal, zato sem se neobremenjeno v javnosti pokazal z nadškofom ali z nekom z leve ali desne politične opcije.

V vašem mandatu je bil za velik del slovenske javnosti pravi šok, ker ste se pri maši

Ne verjamem ministru, ki je bil na drugi strani

Pogovor z Markom Pogorevcem

smo bili priče velikemu številu kandidatov in zapletom, do katerih je prihajalo.

Se vam zdi torej smešno oziroma nenavadno, da se je prijavilo toliko kandidatov, nekateri celo zelo dvomljivega slovesa?

Prijavilo se je dvajset kandidatov in med njim dejansko tudi veliko takih z dvomljivim

seveda druge afere, ki so bile povzročene zato, da bi se z mesta generalnega direktorja policije umaknil še zadnji človek, ki ga je postavila Bajukova vlada. Pri vsem tem pa niso bili pomembni rezultati policije. Če pogledava nazaj, lahko ugotoviva, da je bila v letih med 2000 in 2004 izredno dobra varnostna situacija, da smo v policiji veliko dosegli na pod-

na Brezjah pojavili v policijski uniformi, saj je bilo to v prejšnjem sistemu nekaj nezaslišanega. Je bil to nekakšen prispevek k normalizaciji slovenske družbe?

Ne bi rekel, da je slovenska družba že normalizirana, kajti napadi, ki sem jih doživljal prav zaradi tega, in kritike, da sem šel v uniformi v cerkev, tega ne potrjujejo. Napade sem doživljal

» ljal samo iz dela javnosti, iz tiste manjšine v javnosti, ki pa ima žal večino vpliva v medijih. To kaže, da nekateri z miselnostjo še vedno živijo v preteklem sistemu. S tem sem želel pokazati več stvari; prvič, da je policija namenjena vsem državljanom, s prihodom uniforme v cerkev sem želel pokazati, da se ljudje, ki so bili petdeset let pod nadzorom milice, ker so hodili v cerkev, policije nimajo kaj bati, saj je ta njihov varuh. S tem sem želel tudi povedati, da je policija drugačna od milice, da je policija doživela svojo tranzicijo in da smo v policiji obračunali s preteklim razmišljanjem in klišeji, ki so nam jih vcepljali v času solanja v socialističnem izobraževalnem sistemu. To je bilo sporočilo, žal pa sem iz združene liste in liberalne demokracije dobival poslanska vprašanja, ki so bila neprimerna in so kazala, da tisti, ki so postavili taka vprašanja, v svojih glavah še niso zreli za demokracijo in življenje v Evropski uniji.

Veni izmed prejšnjih števil Demokracije smo objavili pogovor s policistom Štefanom Korenom, ki je v policijski uniformi bral berilo v ljubljanski stolnici, udeležil pa se je tudi svetovnega policijskega romanja v Lurd. Pravi, da je danes v policiji diskriminiran zaradi vere. Verjetno poznate njegov primer. Ali to drži?

V tem primeru lahko zagotovim, da to ne drži. Prvič zaradi tega, ker so bili tudi njegovi predstojniki ob različnih priložnostih v uniformah v cerkvah. Tudi zasebno so praktični katoličani. Obsojam posameznike, ki bi radi nekatere neuspehe v službi prikrili s svojim verskim prepričanjem. Zagotovo nihče v policiji zaradi svojega verskega prepričanja ni pri-

Nekateri pač vidijo krivce za vse, kar se zgodi v tej državi, samo pri predstavnikih določene politične opcije in jih povezujejo z vsem, kar se zgodi in ne zgodi.

krajsan in zaradi tega ne trpi njegova kariera. V policiji se je treba dokazati z delom in moram reči, da je bil gospod Veniger, direktor uniformirane policije, že večkrat v cerkvi v policijski uniformi in da prav v uniformirani policiji vodimo projekt duhovne oskrbe. Uniformirani policisti so se že večkrat udeležili romanja ne samo v Lurd, ampak tudi v Rim, in skupaj z drugimi policijami smo blagoslovili uniforme, kar se v javnosti ne ve, vendar zaradi tega nihče ni trpel kakršnih koli posledic v službi.

Zanimivo. Policijske uniforme ste blagoslovili?

V Lurdu so bile blagoslovljene.

Na splošno velja, da je policija v vašem mandatu dosegla več odmevnih uspehov.

Uniformirani policisti so se že večkrat udeležili romanja ne samo v Lurd, ampak tudi v Rim, in skupaj z drugimi policijami smo blagoslovili uniforme, kar se v javnosti ne ve, vendar zaradi tega nihče ni trpel kakršnih koli posledic v službi.

Že prej ste jih nekaj našli. Če pa stvari pogledava na splošno, se je delež kriminala v vašem obdobju zmanjšal.

Zmanjšalo se je število kaznivih dejanj. Predvsem beležimo upad nekaterih najhujših oblik, pomembno pa je, da se je povečala raziskanost kaznivih dejanj. Predvsem zaradi ozračja v policiji, zaradi mojih sodelavcev sem imel to srečo, da je prav v mojem mandatu policija začela dihati za ovrtnik veljekom, državnim funkcionarjem, županom, podžupanom, ki so imeli vpliv in moč, in da

smo prav ob koncu mojega mandata ta uspeh kronali z obsodilnimi sodbami na prvih stopnjah, kar kaže na to, da smo delali strokovno in korektno, čeprav so v delu javnosti poudarjali, da iz te moke ne bo kruha. Seveda pa niso hoteli priznati, da je za posamezne primere potreben čas, da se postopki končajo in da potem svoj epilog doživijo na sodišču. Tako v zadevi Suštar kot v zadevi Lončarić je prišlo prav ob koncu mojega mandata do prvih sodb, ki pa še niso pravno-močne. Ponosen pa sem na sodelovanje, ki se je vzpostavilo med tožilstvom in policijo.

Pred meseci je imela v javnosti velik odmev aretacija napadalcev na novinarja Mira Petka. Kako pa je z naročniki napada?

Policija je morala najprej skupaj s tožilstvom "obdelati" izvajalce napada, neposredno tiste, ki so izvršili napad. Ko se bo ta postopek končal, pa seveda pridejo na vrsto naročniki. In kot je bilo znano ob mojem končanju mandata, se bliža tudi dan, ko bosta tožilstvo in policija stopila na prste tudi naročnikom. Na tem področju sem optimist.

Sredi lanskega leta je Mirko Zamernik, predsednik parlamentarne komisije, ki se ukvarja s preiskovanjem ozadja napada na novinarja Petka, izjavil, da bo povedal, kar ve, če ne bosta policija in tožilstvo ustrezno ukrepala.

Pristojnost parlamentarne komisije je nekaj drugega kot policijska pristojnost. Parlamentarna komisija išče politično ozadje in njene besede nimajo take teže, kot jih imajo policijske in tožilske, kajti vse, kar mi rečemo, moramo dokazati na sodišču. Za naše ocene in vrednostne sodbe morajo biti zbrani trdni dokazi, da na sodišču ne padejo. V policiji marsikaj vemo o marsikom, vendar brez verodostojnih dokazov, ki so zbrani samo na podlagi zakona in skladno z zakonom, to vedenje nič ne velja. Parlamentarna komisija pa svoje dokaze predstavlja v parlamentu in ne na sodišču, kar je velika razlika.

Ali to pomeni, da veste oziroma se vam dozdeva, kdo je bil naročnik?

Že večkrat sem omenil, da policija marsikaj ve. In policiji je bilo že v prvih dneh po napadu na Petka marsikaj jasno, tudi to, kdo bi lahko bil napadalec in kdo stoji za napadalcem, ampak za to, kar policija ve, mora zbrati veljavne dokaze, da lahko to dokaže. Največji problem je prav zbiranje dokazov. V policiji marsikaj vemo, a preden lahko to javno objavimo, preden napišemo ovadbo, moramo zbrati utemeljene dokaze, da to obstane tudi na sodišču. Nima smisla, da napišemo slabo ovadbo, ki jo potem že tožilstvo zavrže in ne pride do epiloga.

V kolikšni meri je recimo parlamentarna preiskovalna komisija, ki se ukvarja s primerom Petek, pripomogla k boljšemu delu policije in tožilstva, saj vemo, da je predvsem na strani tožilstva marsikaj šepalo, pa se je potem po zaslugi komisije nekoliko popravilo?

Ker me zavezuje obljuba molčečnosti, ne morem govoriti o vseh podatkih, ki jih imamo v policiji. Pogosto je v javnosti povsem drugačna slika, kot je v resnici, zato se v razprave, koliko je pomagalo eno ali drugo delo, ne spuščam, ker bi s tem povzročal samo konfliktke. Pomembneje je, da se obe preiskavi do-

polnjujeta in da prihajamo k skupnemu cilju, da bomo tako napadalce in naročnike pripekljali na sodišče, to pa jim bo sodilo in odmerilo pravično kazen za dejanje, ki so ga storili.

Kako pa je z krajom postojnskega orožja? Nekateri so vam očitali, da ste ujeli samo male ribe.

Ujeli smo tiste ribe, ki so to orožje ukradle. Ali so to majhne ali velike, ni pomembno, pomembno je, da so prave. Eden izmed časopisov je želel kot vedno prikazovati krivce za krajom postojnskega orožja tam, kjer jih ni. Obtožnice so že vložene in dejstvo je, da smo ujeli tiste, ki so postojnsko orožje ukradli, ne pa tistih, za katere bi kdo želel, da bi ga ukradli. Nekateri pač vidijo krivce za vse, kar se zgodi v tej državi, samo pri predstavnikih določene politične opcije.

Sedanje politično ozračje zelo razgreva problematika t. i. izbrisanih. Kakšno je vaše stališče do tega vprašanja glede na to, da ste aktivno sodelovali v osamosvojitveni vojni, pri čemer nekateri skušajo to problematiko izkoristiti za blatenje slovenske osamosvojitve?

Izjemno kompleksno vprašanje. Izdajanje odločb ima več plati. Moram reči, da kot državljani ne morem verjeti ministru, ki je bil leta 1991 na drugi strani procesa osamosvajanja, ne z nami, saj je aktivno ustanavljal politično stranko, ki je bila projugoslovanska, danes pa deli odločbe. Zato sem nezaupljiv in dvomim, da je to korektno. Takrat so želeli tisti, ki so bili na drugi strani osamosvajanja,

da ostanemo v Jugoslaviji, in ker jim ni uspelo, želijo zdaj z izdajanjem odločb Jugoslovane pripeljati v Slovenijo. Pri tem bomo veterani vojne za Slovenijo zelo pozorni in bomo gledali pod prste, komu se izdajajo odločbe. Ne bomo dovolili, da se izdajajo odločbe in državljanstva tistim, ki so nasprotovali osamosvajanju, ki so delovali v sovražni vojski, tistim, ki so krivi za smrt tako teritorialcev in policistov kot civilistov, ki so svoje življenje žrtvovali za samostojno Slovenijo. Prepričan sem, da se bomo Slovenci in Slovenke znali temu upreti ne samo na referendumu, ampak tudi takrat, ko bomo razmišljali o tem, komu na volitvah zaupati svoj glas. Sedaj ko gremo v Evropsko unijo, bo še veliko pomembnejše, da

Moram reči, da kot državljani ne morem verjeti ministru, ki je bil leta 1991 na drugi strani procesa osamosvajanja.

varujemo slovenske nacionalne interese, ne pa da se prodajamo bodisi velikim narodom v Evropi, bodisi Srbom in Črnogorcem. Slovenski nacionalni interes mora biti vedno prvi, in to ne glede na to, v kakšnih povezavah smo. Državo pa morajo voditi takšni ljudje, posebej notranje ministrstvo, ki so s svojim delom dokazali, da so v prvi vrsti domoljubi, ne pa da so za svoje položaje, kot smo priče sedaj, vsak mesec pripravljani spremenjati stališča. V zadnjih dneh me ljudje pogosto ustavljajo in izražajo svoje nezadovoljstvo zaradi izdajanja odločb. Jezi jih, da ljudje, ki so prej sedeli na pomembnih položajih

v Beogradu in so v Slovenijo prišli z zadnjim vlakom, danes zasedajo pomembne položaje v Ljubljani in izdajajo odločbe.

Iz vaših besed je jasno razbrati, da ne podpirate ravnanja notranjega ministra Rada Bočina. Kako pa ga ocenjujete kot ministra?

Nič drugače kot večina slovenske javnosti. Z malo cinizma bi celo rekel, da je zelo dober minister, saj s svojim delom dnevno dokazuje, da je čas za spremembe, in s tem najbolje pomaga opoziciji.

Veliko se govori, kaj bo Marko Pogorelec delal v prihodnje. Govori se, da boste odšli v diplomacijo, v svoje vrste vas vabijo ne-

katere politične stranke, ki bi vas želele videti na svoji kandidatni listi na prihodnjih volitvah. Kaj v resnici nameravate storiti?

To je še prehitro. V resnici se nameravam najprej odpočiti, ko pa se bom odpočil, bom videl kako naprej.

Kako se počutite na mestu višjega policijskega svetovalca?

Počutim se tako, kot sem videti. In kako se vam zdi, da sem videti?

Dobro.

Hvala.

Metod Berlec

Iskanje izgubljenega časa
 Marcela Prousta v odrski priredbi Harolda Pinterja in Di Trevisiove v režiji Dušana Jovanoviča in z Lojzetom Svetetom v vlogi Marcela je absolutno uprizoritev sezone, kakršno si zaradi vseh produkcijskih elementov lahko privoščimo le enkrat v nekaj letih.

Odlična predstava je svojo premiero doživela v soboto, 24. januarja, na velikem odru ljubljanske Drame. V igri nastopa skoraj celoten ansambel: Alojz Svete, Ales Valič, Saša Pavček, Alenka Vipotnik, Saša Mihelčič, Maja Sever, Andrej Nahtigal, Jernej Šugman, Milena Zupancič, Igor Sa-

Iskanje izgubljenega časa

mobor, Jurij Zrnec, Marko Mandič, Gregor Zorc, Silva Čušin, Nina Valič, Marijana Brecelj, Barbara Cerar, Nataša Barbara Gračner, Polona Vetrlih, Matija Rozman, Polona Juh, Uroš Fürst, Dunja Zupanec, Ana Ruter, Blaž Valič, Gorazd Logar, Gašper Jarni, Daša Doberšek, Vladimir Vlaškalič. Kljub zmanjšanju števila likov z 52 na 29 je zasedba optimalna, je poudaril ravnatelj in umetniški vodja ljubljanske Drame Janez Pipan.

Odlična struktura

Angleški dramatik Pinter je v 70. letih vseh sedem Proustovih romanov, ki so izšli pod zaglavjem *Iskanje izgubljenega časa*, najprej priredil za filmski scenarij, vendar film ni bil nikoli posnet. Tako je leta 2000 nastala odrska dramatizacija, ki so jo zunaj glavnega programa izvedli v londonskem Narodnem gledališču (National Theatre).

Proust je po besedah dramaturginje predstave Diane Koloini precej pritegoval gledališnike in filmarje in tako je nastalo več priredb njegovih proznih besedil, predvsem zgodbe o Swannovi ljubezni. Tudi na slovenskih odrih so Prousta že igrali. Pinterjevo *Iskanje izgubljenega časa* pa je izjemen po-

dvig, saj je v odrsko besedilo ujet celotni ciklus romanov. Pinterju je uspelo povezati malone vse motive v izvirno strukturo, predvsem motive minljivosti, ljubezni in smrti; nastala je subtilna montaža, znamenovana z iskanjem smisla, ki ga Proust – podobno kot prirejevalec – najde v umetnosti, pojmovani skoraj religiozno. *Iskanje izgubljenega časa* ponuja fresko francoske družbe na prelomu 19. v 20. stoletje, vendar je kljub temu vsak izmed

likov individualiziran; v igri ni zbornih funkcij, kaj šele statistik.

Nastajanje

Delo je prevedla Tina Mahkota, ki je prevajala iz angleškega izvirnika, pri svojem delu pa se je opirala na štiri obsežne korpuse – Prousta v francoskem izvirniku, Prousta v angleškem prevodu, Prousta v slovenskem vrhunskem prevodu Radojke Vrančič in na dramsko besedilo samo. Režiserju Dušanu Jovanoviču je ta drama-

tizacija oziroma priredba "zelo ležala", navdušila sta ga namreč fragmentarna forma in dramatičen mozaik, ki je nastal iz teh drobcev. Med različnimi motivi je Jovanovič izpostavil "spominjanje (ne: iskanje) na izgubljeni čas" in temo ljubosumja, ki ga poznamo v svetovni literaturi od Iliade dalje. Približno triurna igra tematizira tudi homoerotično ljubezen, ki je bila v času, ko so Proustovi romani nastajali, tabuizirana, čeprav v določenem družbenem okolju opazna.

Barbara Kavtčnik

“Stojimo pred svetlim trenutkom, ko se bo slovenska beseda slišala po vsej Evropi, saj se je s svojo ustvarjalnostjo že davno vključila enakovredno med ostale evropske narode. Uveljavitev našega jezika na evropski ravni bo vzpodbujala tudi druge ogrožene jezike, ki bi lahko postali naši zavezniki,” je dejal letošnji Prešernov nagrajenec pisatelj Florjan Lipuš na osrednji državni proslavi Prešernovega dne v Cankarjevem domu.

Prešernov nagrajenec pisatelj Florjan Lipuš

Prešernovo slavlje

Dobitnik Prešernove nagrade za pisateljski opus je Florjan Lipuš. Pisatelj, ki živi na avstrijskem Koroškem, je že z romanom Zmote dijaka Tjaža (1972) postal eno najvidnejših imen sodobne slovenske proze.

S tem delom in še s prevodi vrste drugih, ki so sledila, denimo Odstranitev moje vasi, Jalov pelin, Srčne pege, Stesnitev, je prodrl tudi v širši svet. Lipušovo najnovejše delo Boštjanov let, ki nosi letnico 2003, pa kaže nov

vzpon in strnitev njegovih pripovednih moči, je zapisano v utemeljitvi nagrade. Med drugim piše, da je glavna značilnost Lipuševe proze prikazovanje sodobne zamejske koroške resničnosti skozi trdo osebno življenjsko izkušnjo in na izrazito nekonvencionalen način. Gre za pisatelja, ki je nepopustljivo zvest svojemu prvin-skemu etosu, ki je etos človekove pravice do prostosti in pokončnosti. In to v travmatiziranem manjšinskem

svetu, ki prav te človeške lastnosti preverja, duši in lomi močnejše, kot se to dogaja drugod. Lipuš gleda stvari naravnost in brez rodoljubnega popuščanja ali lepotnega prenačanja, hkrati pa skozi neko posebno živost, ki zmore videti tako tragiko kot komiko pa tudi grotesko koroške danosti.

Nagrade Prešernovega sklada

Letošnji nagrajenci Prešernovega sklada so klarinetist Mate Bekavac za koncertne dosežke na festivalu Svetovni glasbeni dnevi 2003 in solistične nastope v zadnjih dveh letih; igralec Radoš Bolčina za vlogo Škrata v Shakespearovem Snu kresne noči, Don Juana v istoimenski Molièrovi komediji in Estragona v Beckettovi igri Čaka-joč Godota; pisatelj Iztok Geister za delo Pospala poželenja; baletna plesalka Alenka Ribič Laufer za vlogo Swanilde v baletu Coppelia in Nikije v baletu Bajadera; slikar Oto Rimele za razstavo Iluminacije in skladatelj Igor Štuhec za skladbo Simfonietta.

Iz utemeljitev

Mate Bekavac je na svoj talent in sposobnost odkrivanja novih poti opozoril že v zgodnji mladosti. Njegov meteorski vzpon na solistični oder sta tlakovala izjemen talent in dobra sola. Na pragu svojih dvajsetih let je dokazal, da je virtuoz z vr-

hanskimi sposobnostmi in v današnjem času, času s podobo, navdihnjenjo z zunanjim bliščem, bi lahko tako izpolnil svoje poslanstvo ...

Radoš Bolčina je drzen in raziskujoč igralec, ki se v svojih vlogah ne zadovolji s posnemanjem in vživljanjem v dramske osebe, temveč stavi na odločen, prepoznaven in sodoben avtorski pristop, ki se pogosto približuje groteski, stilizaciji in blagi karikaturi, ne da bi njegove kreacije izgubile prepričljivost in se odmaknile od duha karakterjev ...

Iztok Geister, pesnik, prozaist, esejist in publicist, je prehodil dolgo pot od člana avantgardne likovno-pesniške skupine OHO, ko je v sedemdesetih letih pisal konkretno poezijo,

skozi naravoslovno in ornitološko esejistiko do vnovične vrnitve k poeziji, literarnemu eseu, radijski igri in prozi ...

Alenka Ribič Laufer je vlogo mladega podeželskega deklča Swanilde v baletu Coppelia oblikovala radoživo, polnokrvno, z veliko mero naivnega humora, z mladostno brezskrbnostjo in iskreno prizadeto ljubosumnostjo. Prizor v drugem dejanju, kjer Swanilda prevzame vlogo lutke, pa je bil antologijski, vrhunski tako v tehničnem kot tudi igralskem smislu ...

Oto Rimele izhaja iz plodnega premisleka in reaktualizacije visokega modernizma. Ontološka ambivalenca, kje je ali kaj je slika, je Rimeleta že na začetku privedla do premisleka o pogojih enotnosti materije in duha, v kateri se uresniči umetniški predmet ...

Skladatelj Igor Štuhec prejema nagrado za skladbo, ki je svojo prvo javno izvedbo doživela šele pred nedavnim, po dolgem času, ki nas loči od njenega nastanka. Tudi če odmislimo dejstvo, da je Štuhec s svojo glasbeno potjo, potisnjeno na obrobje navideznega glavnega toka sodobnega razvoja, v veliki meri tudi zaradi svoje “družbenopolitične oporečnosti”, stal večinoma ob strani glavnega dogajanja, se zdi, da so šele danes dani tudi estetski pogoji za recepcijo njegove glasbe, spletene z besednjakom raznorodnih plasti ...

Barbara Kavtčnik

RADIO OGNIŠČE
RADIO ŠTIRIH GONGOV

PSI
Pustna Sobotna Iskrica.

Ples z dobrim namenom.
Velika pisana pustna zabava
za male in velike otroke.
Domžale (hala komunalnega centra),
21. februarja ob 12h.

Navihani bodo:
Romana Kranjčar, Rok Kosmač,
ritmične gimnastičarke, animatorji in vi!
Izbirali bomo najlepše maske, plesali,
hrustali slastne krofe in še in še.

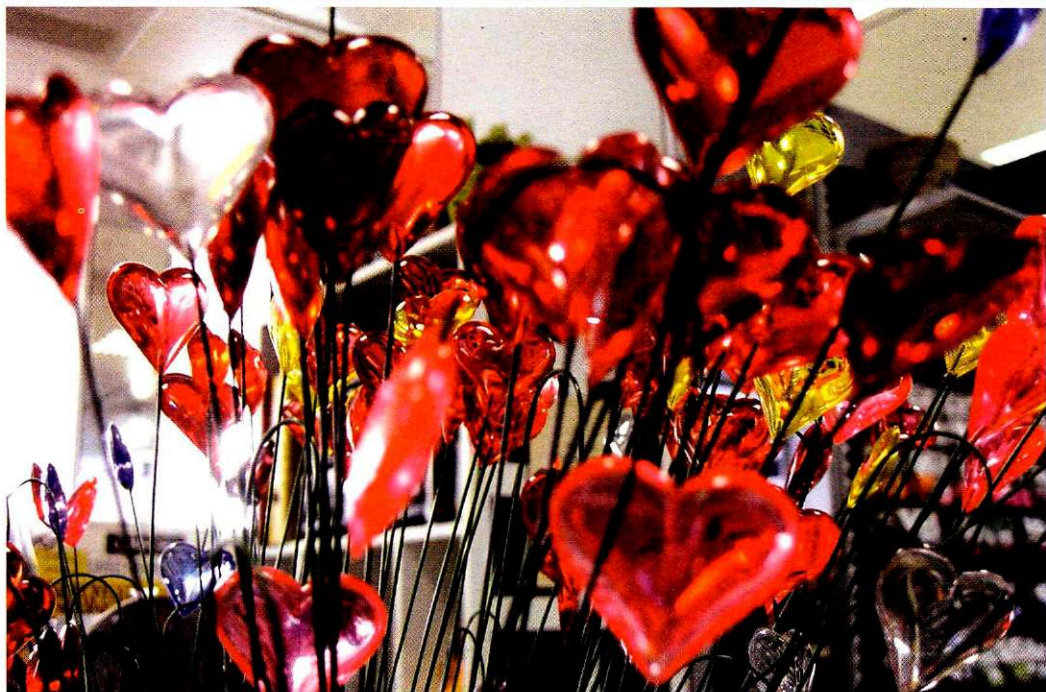
PSI bo tudi dobrodelna.
Pust krivih ust je pred vratil
Odprimo jih skupaj!

P.S. Za PSI ni nihče prestari

<http://radio.ognisce.si>

Pravijo, da ljubezen svet vrti. Da brez ljubezni nam živeti ni. To veliko in opevano čustvo je dobilo svoj praznik – 14. februar ali valentinovo, dan, ko srčki plavajo po zraku!

Valentinovo poznajo v številnih državah, vendar navade in praznovanja na ta dan niso povsod enaki. Rimljani so v tem času praznovali luperkalije, praznik, posvečen plodnosti in rodovitnosti. Priredili so nekakšno ljubezensko loterijo. V skrinjici so zbirali imena deklet, potem pa so fantje žrebali med njimi. Fant in dekleta, ki sta se tako našla, sta naslednje

Dan za ljubezen

leto veljala za par. Listek z imenom svojega "Valentina" so si dekleta pripela na obleko in ga nosila še nekaj dni. Ponekod na Škotskem so ga morala celo nesti na fantov dom, kjer so v zameno dobila kakšno darilce.

Tudi stara zgodba iz Indije pripoveduje, da so tam 7., 14. in 21. februarja z neba padle tri kaplje, ki so naznanile vrnitev pomladi. Ena kaplja je presla zrak, druga je padla v vodo in tretja na zemljo. V indijskem koledarju je 14. februar posvečen bogu zakona, kar je dokaj blizu pojmovanju o valentinovem.

V Angliji so nekoč otroci vstali pred sončnim vzhodom, in če jim je uspelo prvemu človeku, ki so ga videli, dvakrat zapovrstjo reči: "Dobro

jutro, Valentin," in to preden jih je on nagovoril, so dobili darilo. Če pa jih je sonce prehitelo, so dobili odgovor, da "je od sonca opečen", in z darilom ni bilo nič.

V 17. stoletju so si v Angliji na ta dan poklanjali zelo dragocena darila, celo diamantne prstane. V 18. stoletju so jih nadomestile voščilnice s čipkastimi robovi in z motivi srčkov, prtičkov, vrtnice in drugih ljubkih reči. Zraven so, včasih celo na odišavljen papir pripisali ljubeznive verze. V Angliji je Valentin že stoletja zavetnik zaljubljen-

cev in dobrih prijateljev. Šega se je od tam razširila tudi na preostali anglosaški svet, potem pa v nekatere druge evropske države, zlasti tiste, ki slovijo po sladkarijah, najzvestejših spremljevalcih tega praznika. Včasih je bil čar v tem, da so ljudje voščilnice izdelali sami, poleg izmenjave daril pa je bilo za valentinovo značilno tudi vedeževanje in prerokovanje. Mlada dekleta so verjela v vse mogoče vraže in ena izmed njih pravi, da ptič, ki ga bodo na ta dan ugledale, pove, kakšne vrste človek bo njen mož.

zelo mrzlo. V Beli krajini pravijo, da je valentinovo prvi spomladanski dan.

Valentinovo kot dan zaljubljenec je prišel k nam šele pred nekaj leti, vendar pa se je kljub temu že

zelo uveljavil. Valentinova srca so prispela k nam iz Holandije skupaj s samo zamisljivo o prazniku.

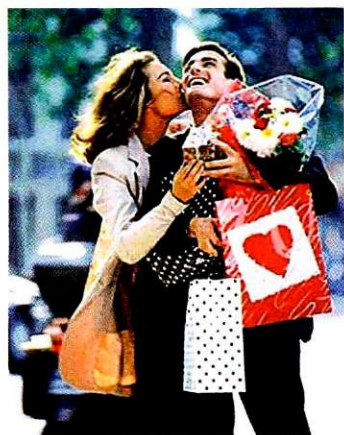
Valentinovo v Sloveniji

Sv. Valentina poznamo pri nas že dolgo, vendar ne v povezavi z dnevom zaljubljenec. Sveti Valentin goduje 14. februarja. Takrat – po starem kmečkem koledarju – prinese ključke od korenin in so mu zato pravili prvi spomladin. Valentin ureže prvo trto, ponekod pa se začne v tem času delo na vrtovih. Predvsem pa je marsikomu znano, da je ta dan poleg gregorjevega (12. marec) in venci-jevega (22. januar) značilen po tem, da se ptički ženijo. Kdor želi videti ptičjo ženitev, mora bos do grmovja, čeprav je na ta dan velikokrat še

Oh, ta ljubezen!

Ljubezni ni nikoli preveč in prav tako trenutkov, ko lahko komu pokažemo, da ga imamo radi. Ne glede na komercializacijo praznika in različnih stališč do valentinovega pa se vsi strinjamo, da življenje bogatijo majhne pozornosti – ko jih dajemo in ko jih sprejemamo. Včasih se zdi, da imajo od valentinovega korist le prodajalci drobnarij in cvetja, vendar pa lahko sami s svojo iznajdljivostjo in pozornostjo dan polepšamo in se še posebej zavemo pomena ljubezni in prijateljstva. Naj živi ljubezen!

Barbara Kavtičnik

Kud Logos je pomembno obogatil naš religiozno-kulturni prostor, njegov idejni pobudnik in voditelj je dr. Gorazd Kocijančič, zagotovo eden največjih poznavalcev antičnega in krščanskega izročila pa tudi moderne filozofske misli in avtor številnih prevodov in knjig. Pri pripravi zadnjega prevoda *Svetega pisma* je sodeloval s prevodom in komentarji evangelijev in bil urednik celotne *Nove zaveze*.

Potem ko je v okviru Logosa došlej izšlo šest naslovov: *Ekklesia*, *Slovenska duhovna pesem*, *Duh zena*, *duh začetništva*, *Izreki očetov*, *Umetnost in krščanstvo* in *Kratka razlaga Pisma Rimljanom*, se jim je zdaj pridružilo pet novih.

Marijan Mole se je rodil leta 1924 v Ljubljani. Oče je bil dr. Vojeslav

dobno filozofsko in teološko misel.

Tudi **Jakob Savinšek** (1922—1961) je tako kot Mole umrl mlad, pri devetintridesetih letih. Poznamo ga predvsem kot kiparja iz srede 20. stoletja. Toda pisal je tudi pesmi in pri Logosu so jih pod naslovom *Izbrane pesmi* zdaj ponudili bralcem. Spremni besedi sta napisala Marijan Rupert in Milica Kač. Savinškova poezija je poglobljeno iskateljska in se na več mestih dotika tudi vprašanj o ljubezni, smrti in Bogu.

Pravi posladek za vse, ki spremljajo in poznajo izjemno delo **dr. Gorazda Kocijančiča**, pa bosta njegovi knjigi *Med Vzhodom in Zahodom* in *Tistim zunaj*. V prvem Kocijančič v štirih raznovrstnih besedilih ponuja svoje razumevanje odnosa med različnimi duhovnimi izročili in orisuje "ekstatiko", večino izstopanja iz sebe, ter s tem metaontologijo, gnosologijo, etiko in ekleziologijo nadkonfesionalnega, "vzhodnozahodnega" krščanstva, katerega zagotovo eden

Med Vzhodom in Zahodom

Mole, eden od utemeljiteljev slovenske umetnostne zgodovine. Bil je zelo nadarjen in je pri tridesetih poleg poljščine, slovenščine, francoščine in več drugih evropskih jezikov obvladal tudi arabščino, turščino, urdujščino, sanskrit in več perzijskih jezikov. Po kratkotrajnem študiju na ljubljanski univerzi in nato v Krakovu se je vpisal na pariško Sorbono, kjer se je kmalu razvil v izjemno obetavnega iranista. V petdesetih letih je v Iranu preučeval stare perzijske tekste in konec petdesetih let se je že uveljavljal kot mednarodno priznan strokovnjak za zapleteno vprašanje o izvoru in razvoju sufizma. Leta 1963 je bil na pragu bleščeče akademske kariere, vendar je nenadoma umrl.

V knjigi *Muslimanski mistiki*, prevedla jo je Vesna Velkovich Bukilica, Mole bralcu ponuja številne odlomke muslimanske mistike. Tudi zaradi berljivega sloga bo knjiga razveselila vse, ki hočejo obogatiti svoja duhovna obzorja.

Jacques Derrida (r. 1931) velja za enega največjih živečih filozofov. V

razpravah *Izbrani spisi o religiji*, prevedli so jih Nike Kocijančič Pokorn, Barbara Pogačnik in Vid Snoj, spremno besedo je napisala Nike Kocijančič Pokorn, Derrida odpira številna vprašanja: od vprašanj mistike, vere, vedenja do vprašanj jezika in prevoda. V njih, čeprav nedvomno izhaja s pozicije, ki ni nev-

tralna in ne religiozna, vseeno ponuja izjemno lucidno branje religiozne misli. Ker se nikoli ne zadovolji z ustaljenimi in poenostavljenimi načini razumevanja, nenehno izpostavlja kompleksnost, heterogenost, paradoks in neodpravljliva protislovja vsake misli in pojmovanja ter tako prinaša ostrino v so-

največjih poznavalcev je. Naslovi njegovih esejev so: *Vzhodnozahodna poglavja*, *Cerkev – Prostor duhovne ozdravitve*, *Dialog o vzponu drugega* in *Prihodnost vzhodnozahodne misli*, *Manifest*. Štirje različni diskurzi v štirih besedilih se dopolnjujejo.

V knjigi *Tistim zunaj* so zbrani njegovi kratki zapisi, kolumne in recenzije, objavljeni v letih 1990—2003, v katerih se Kocijančič odziva na konkretne dogodke, knjige in umetniške stvaritve in tako predstavlja obrise svoje, kot jo je samoironično poimenoval, "krščansko-anarhistične" filozofije kulture. Kocijančičeva razmišljanja so samosvoja, odprta do različnih duhovnih praks, ne oziroma celo protiinstitucionalna, vendar zaradi izjemne poznavalskosti tudi suverena, samozavestna in prepričljiva. Bralec, nevajen takšnih nekonvencionalnih pristopov, se bo verjetno pogosto znašel v zadregi, kako naj se odzove na kakšno izzivalno misel. Toda to je tudi Kocijančičev namen: misliti in se vedno znova spraševati o bistvu tistega, o čemer misliš.

Ivo Zajdela

JACQUES DERRIDA
IZBRANI SPISI O RELIGIJI

8

MARIJAN MOLE
MUSLIMANSKI MISTIKI

PREVOD IN SPREMA BESEDA
VESNA VELKOVICH BUKILICA

7

V Stranicah pri Frankolovem so Nemci na drevesa obesili sto talcev. Ali so partizani načrtno ustrelili visokega nemškega funkcionarja, da so se potem Nemci znesli nad sto talci, ki komunistom niso bili naklonjeni?

Ali so partizani Dorfmeistra ustrelili samo zato, ker so vedeli, da bodo Nemci nato ubili sto (nezaželenih) talcev? V ozadju izpusta zapornikov iz celjskega Starega piskra v noči na 15. december 1944 je bilo nekaj drugega, ne izpust celjskih partizanskih aktivistk. Od 127 izpuščenih se jih je 85 prostovoljno vrnilo v zapor.

Mag. Franc Kovač, moj poklicni in poslanski kolega Demosa, nekdanji župan občine Šentjur pri Celju, je začel izdajati časopis Šentjurske novice. Zelo boleči in skrivnostni dogodki v tej občini so se dogajali v letih 1947 do 1950. Nekdanji par-

Zakaj so bili obešeni?

1. del

tizani, večinoma kmečkega rodu, so ugotovili, da so bili z OF prevarani. Zato so začeli odhajati nazaj v gozdove in se z orožjem upirati tisti revoluciji, ki se je skrivala pod maso OF. Niso bili pripravljeni darovati svoje zemlje in domačij boljše- vističnim zadrudnim, kolhoznim ustanovam. Bojevali smo se za boljše življenje proti okupatorju, ne pa za komuniste in njihove kolhoze, so govorili in se začeli upirati. Upor kmečkih prebivalcev tega območja se je začel že novembra 1945 na tako imenovanih prvih svobodnih volitvah. Takrat je v "črno skrinjico" oddalo svoj glas okoli 80 odstotkov vseh volilnih upravičencev šentjurskega območja. Zaupniki OF so skrbno za-

pisovali, kdo je vrgel gumijasto kroglico v "črno skrinjico", saj je kovinsko dno, ki so jih imele samo te skrinjice, izdalo dejanje volivca.

Palčkova vloga

"Črni" seznaj volivcev se je tako skrbno polnil. Nova oblast OF je dobro vedela, kdo je proti njej, vendar javno tega ni hotela razglasiti, saj so bili proti njej kmečki partizani in kmetje, ki so partizane skozi štiri leta preživljali. Seznaj je prepuštila takratni Ozni in kasnejši Udbi, ki je čakala na ugodne trenutke. Ti so se pokazali, ko so nekdanji, zdaj prevarani partizani spet prišli za orožje in spet odšli v gozdove.

Ta prikriti, zamolčani, od takrat-

ne oblasti pa zelo sankcionirani del zgodovine je hotel kolega Kovač raziskati in resnico objavljati v svojem novem časopisu Šentjurske novice.

V Arhivu Republike Slovenije je poiskal sodno dokumentacijo, na terenu pa še živeče žrtve in priče. Po nekaj mesecih je ugotovil, da so preganjali okoli 300 ljudi, okoli 100 pa jih je bilo obsojenih. Sedem ljudi je bilo ubitih, dva sta bila na smrt obsojena, zaporniki pa so bili obsojeni na skupno 360 let. Na smrt obsojeni je bil tudi Ivan Laubič-Palček. Prvi upornik, nekdanji partizan Dušan Mlakar, ki se mu je čez nekaj časa pridružil Ivan Laubič-Palček, je bil od njega ubit. Od tod dalje so ljudje po dolgih letih na podlagi dogodkov za-

čeli sklepati, da je Palčka poslala Udba. Posebno zato, ker se je po vsakem obisku Palčkove skupine, ki je prosila za hrano ali obleko, že po nekaj urah, včasih celo po pol ure pojavila takratna milica, ki je darovalce takoj aretirala in odpeljala s seboj.

Poleg tega se je Palček nekaj let skrival pri kmetu Gabru v Leskovcu pri Trnovljah v bližini Celja, dobrih 500 metrov od domačije in stanovanja znanega udbovca Mahnetta. Takrat ko so kmeta Gabra zaprli, so njega odpeljali s tovornjakom Palčka pa z osebnim avtomobilom mercedesom. Mnogo ljudi je Kovaču pripovedovalo, da so Palčka kljub smrtni obsodbi, ko bi moral biti že dolgo mrtev, videli; enkrat v Beogradu, enkrat v Ljubljani. Drugi so govorili, da živi v Južni Ameriki.

Namig Milice Gabrovec

Kovač je ugotovil, da bi resnico o Palčkovi usodi lahko poznala nekdanja okrožna sekretarka OF tega območja Emilija Gabrovec, za katero ljudje govorijo, da je bila po vojni lastnica življenj svojih političnih nasprotnikov tudi v taborišču Teharje in v Starem piskru. Nasel jo je v Ljubljani, poročeno Molek. V pogovorih z njo je zvedel, da so Palčka po smrtni obsodbi

odpeljali na streljanje v Ljubljano. Vendar do Ljubljane ni prišel, ker je na poti tja izginil. Kolega Kovač ji je omenil, da sem jaz, tudi doma iz Celja, skušal pridobiti informacije o Palčku, saj je bil dejaven tudi v Bukovžlaku, Začretu, na Teharjah, v Trnovljah in Leskovcu. Odgovorila mu je, naj Črnej raje raziše izpust zapornikov iz Starega piskra v noči na 15. december 1944, saj je novinar Dela Drago Hribar ob 50. obletnici tega dogodka pisal o tem neresnice in oslarije in da mu je tudi sama odgovorila.

Kmalu zatem mu je v pismu ta dogodek na kratko opisala in naročila, naj jo pokličem domov. Poklical sem jo in po skoraj enournem pogovoru izvedel tisto, kar v pismu Kovaču ni pisalo.

Emilija oziroma Milica Gabrovec-Molek je po pismu in telefonu 15. 1. 1995 in 21. 1. 1995 izpust zapornikov iz Starega piskra takole opisala: "K članku Draga Hribarja v *Delu* 15. 12. 1994 dajem tale dopolnila s popravki. Konferenca OO OF Celje z volitvami je bila 10. in 11. decembra 1944 v Dobju pri Dramljah. Od Pokrajinskega odbora OF za Štajersko je bil prisoten Sergej Kraigher. 11. ali 12. decembra 1944 sva imela preko vojaške patrulje pri OO OF Celje naročen sestanek na Slemenih. Prisotni so bili Zelinko, Presinger in Klančičar (teh se spominjam). Povedali so nam, da so bile v bližini Celja aretirane mladinske aktivistke in se nahajajo v celjskih zaporih. Predlagali so, da bi šli ponje v celjske zapore. Imeli so že načrt akcije, vendar je bil varnostni faktor za umik jetnikov iz zapora pomanjkljiv.

Skrivnostni Nemec

Dogovorili smo se, da bomo odločili o vdoru v celjske zapore čez par dni, ko bo patrulja napravila načrt umika iz Celja, jaz pa bom govorila z Ivanom Gradom, paznikom v celjskih zaporih, in z Milanom Skokom, ki je bil pooblaščenec Ozne za okrožje Celje. Morali smo dobiti tudi soglasje Pokrajinskega odbora OF za Štajersko.

Do dogovorjenega ni prišlo, ker so v Stari pisker sli rešiti jetnike že v noči na 15. december.

Zaradi okrepljene kontrole nemške policije in vojske nisem mogla dobiti stika s patruljo, ki je akcijo izvedla. Šele 27. 12. 1944 sem uspela poslati 'suhoparno sporočilo' po kurirski zvezi na Pokrajinski odbor OF za Štajersko. Takrat za nas ni bilo avtomobilov in telefona.

Tovariši, ki so sodelovali v akciji, so dobili odlikovanja kmalu po vojni /z roko je dopisala sledeča imena: Martin Klančičar, sekretar komiteja KPS ter Riko Presinger, Dominik Lebič, Ivan Grobelnik, Jože Zelinka, op. J. Č/.

Kmalu po vojni je k meni prišla Alma Karlin. Prinesla mi je neko darilo in se mi zahvalila, da smo izpustili iz zapora njenega dobrega prijatelja. Bil je Nemec, ki je zbežal po atentatu na Hitlerja k njej v Celje. V nje-

nem stanovanju je bil aretiran poleti 1944 in odveden v celjske zapore. Uspelo mu je pobegniti 15. 12. 1944, ona pa je šla v partizane že jeseni 1944.

Rekla sem ji, da so akcijo izvedli partizani, tudi njihova imena sem ji navedla. Vse to je v pismu navedla Emilija Gabrovec.

Vrnili so se v zapor

V dolgem telefonskem pogovoru mi je razložila, da je bila presenečena nad obiskom Alme Karlin, saj ni vedela točno, zakaj se ji zahvaljuje. Nje pa tudi ni hotela vprašati bolj natančno, kdo je bil njen prijatelj, za katerega se je zahvaljevala. Emilija Gabrovec mi je svetovala, naj poiščem zapiske Alme Karlin, kjer bom gotovo našel ime in priimek njenega nemškega prijatelja. Zapiske naj iščem v Ljubljani v Arhivu Slovenije, ne v Celju, ker je bila vsa zapuščina Karlinove prenesena v Ljubljano. Njen sum, da je v ozadju izpusta zapornikov bilo nekaj drugega, ne izpust celjskih partizanskih aktivistk, se je še povečal, ker je kasneje izvedla, da je paznik Grad, s katerim je hotela pred izpustom govoriti, odprl vrata zapora pod grožnjo pištole, ki mu je bila prislonjena na glavo znotraj zapora. Nekomu se je zelo mudilo, vendar ne reševati zapornike, saj zanje ni bilo poskrbljeno. Zato se jih je večina vrnila nazaj v zapor. Od 127 izpuščenih se jih je 85 prostovoljno vrnilo v zapor.

Gabrovčevi sem obljubil, da bom skušal zadevo raziskati in priti resnici do dna, saj se je tudi meni zdelo nemogoče, da bi pet ljudi kar tako, sredi Celja, kjer je bila vojaško-polijska

nemška moč še vedno na višku, brez zapletov naredilo takšen evropsko herojski uporniški podvig, kakor ga zdaj slavijo in povečujejo borci z Dolničarjem in Stanovnikom na čelu.

Skrivnost Alme Karlin

Alma Karlin, po rodu Nemka, je s svojo prijateljico živela v hiši nasproti Narodnega doma v Celju, tam, kjer je zdaj parkirišče pri Turški mački. Hišo je porušila bomba. Ona in njeni sorodniki, ki so živeli v Nemčiji, so bili zelo protinacistično usmerjeni. Do Slovencev je imela Karlinova vzvišen odnos. Drugače je bila svetovljanska popotnica, ki je o svojih popotovanjih po svetu napisala kar nekaj knjig.

Po atentatu na Hitlerja je k njej pribežal in se tudi pri njej skrival eden od pripadnikov atentatorjev. V tem času je tudi sama hotela v Anglijo in se je zaradi tega povezala s partizani, ki so ji obljubili, da jo bodo peljali v Belo krajino, od koder bo lahko z zavezniškimi letalom odpotovala v Anglijo. V tem času ji je gestapo preiskal stanovanje in našel pri njej skritega neznanca. Zaprlji so ga v Stari pisker. Karlinova je odšla v partizane. Do Bele krajine jo je vodila skupina pod vodstvom Žerjava iz Dobrne.

Gospod Žerjav mi je o tem pripovedoval: "Z njo so bile med potjo kar težave. Bila je ženska, ki se je čutila pomembna. Moji stražarji pa so se je hoteli znebiti, češ da nam je samo v nadlego in da nam odžira hrano. Kar nekajkrat sem moral ostro nastopiti, da je niso ustrelili. Po dvomesečnih mučnih pohodih smo jo pripeljali v Belo krajino, kjer sem jo predal drugi komandi, sami pa smo se vrnili na

Štajersko. Po vojni sem slišal, da je o tem pohodu napisala dnevnik."

S prijateljem, ki dobro obvlada nemško, sem se napotil v celjski Muzej novejšje zgodovine, da bi povprašal o arhivu Alme Karlin. Dejali so nama, da nimajo ničesar, da je vse v Ljubljani. Vprašal sem po njenem dnevniku. Odgovorili so, da nekaj imajo, vendar je napisan v nemščini. Prinesli so liste, ki so bili zloženi v spodnjem delu stare kartonske skatle za čevlje. Listi so bili orumeneli in popisani s pisalnim strojem. V slabi uri je prijatelj preletel vsebino. Karlinova partizane opisuje kot umazane, raztrgane, neolikane grobijane, vendar nič o svojem zaprtem znancu iz Celja. Pri odhodu sem dejal, da bi bilo treba to prevesti in ohraniti. Pritrdili so mi.

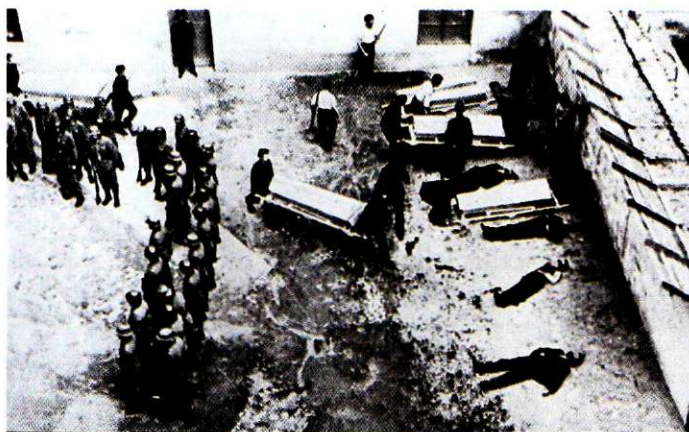
Slavospev brez podlage

Po temeljitem razmisleku sem najprej v pismih bralcev v časopisu *Delo* odgovoril Dragu Hribarju, celjskemu dopisniku *Dela*, na njegov slavospev ob 50. obletnici izpusta zapornikov, češ da resnica le ni taka, kakor jo je prikazal. Dobil sem šablonski aktivističen odgovor, ki zanika moje pisanje. S Hribarjem sva se nato po naključju srečala na ulici pri celjski tržnici. S seboj v torbi sem imel pismo Gabrovčeve. Umaknila sva se v hišno vežo, kjer je pismo prebral. Po branju se je zresnil, mi pismo vrnil in rekel, da tega ni vedel. Ni pa mi povedal, da je tudi on dobil njegovo pismo. Po tem o izpustu zapornikov ni nikoli več ničesar napisal.

Takrat sem bil tudi mestni svetnik v Celju. Občina je bila glavni organizator proslave ob 50. obletnici izpusta zapornikov, zato sem dal pisno pobudo celjskemu županu Jožetu Zimšku, naj prek zveze borcev v Celju zadevo razišče. Fotokopijo pisma z ustno obrazložitvijo sem izročil tudi voditeljici občinskega protokola mag. Gajšek-Krajnci in predsedniku ZDLS Željku Ciglerju.

Odgovora ni bilo, le tajnica mestnega sveta mi je enkrat dejala, da so imeli borci v dvorani Narodnega doma izreden sestanek in da so nato pisali županu.

Nadaljevanje prihodnjice
Janez Črnej

Streljanje talcev v celjskem Starem piskru

“Velika” trojica Dušan Kveder-Tomaž, Franc Rozman-Stane in Peter Stante-Skala; kamor koli so šli ti legendarni partizanski komandanti s svojimi partizani, povsod so za seboj puščali kupe pobitih, ropanje in strašno gorje.

17. maja 1942 je Edvard Kardelj v pismu Josipu Kopiniću in Kominterni zapisal: “I. grupa odredov /Gorenjska/ je v svojih bojih od 25. XII. 41 do 6. maja 42, I...I ubila 63 denunciantov in izdajalcev” /gre za takratna značilna komunistična izraza za drugače misleče Slovence, op. I. Ž./; II. grupa odredov (Štajerska) je v istem času “likvidirala 34 denunciantov in izdajalcev”; III. grupa odredov (Notranjska, Dolenjska, Bela krajina) pa “47 denunciantov in izdajalcev”.

Zločinska pot

5. del

Kjerkoli so se gibali Franc Rozman, Dušan Kveder in Peter Stante, prva dva prekaljena komunistična borca iz španske revolucije, Kveder in Stante pa izgrajena komunistična revolucionarja, člana partije od leta 1933, povsod so za seboj puščali hude zločine. V zvezi z legendarnim pohodom II. grupe odredov in spopadom ter hudim porazom na Jančah sta povezana dva izredno kruta partizanska zločina. V dveh pokolih so pomorili skupno desetih nedolžnih civilistov.

Sredi maja 1942 so v taborišču II. grupe odredov tekale priprave na uresničitev ukaza “glavnega poveljstva slovenskih partizanskih čet”, da krenejo čez Savo na Štajersko. Tam naj bi v sodelovanju z gorenjskimi partizani izvršili močne akcije proti Nemcem, vendar potem tudi s tem načrtom ni bilo prav nič. Razen seveda velike žrtve.

Toda tik pred odhodom je štab sodeloval pri novem velikem zločinskem dejanju - pri novi, tipični revolucionarni akciji. Mekinda je v svoji obsežni knjigi *Pohod II. grupe odredov na Štajersko*, izšla je leta 1959,

zapisal: “Tedad sta obveščevalna služba in Narodna zaščita javili, da se zbira okoli Dobrunj četniška banda.” Štab grupe je “odredil, da polovijo četniško bando in krenejo na nove položaje šele naslednji dan”. Vse podatke o “četniški bandi” je zbral vosovec Albin Grajzer. Mekinda: “Štab grupe /Rozman, Kveder, Stante/ je takoj ukrenil vse potrebno. Bataljonski komandant Risto /Franc Mazovec/ naj bi v noči od 17. na 18. maj 1942 obkolil Dobrunje in ujel organizatorje bele garde. Vrhu tega so nekateri domnevali, da se organizira v Dobrunjah tudi ‘plava garda’ /.../. Ko je bataljon krenil na pot, je šel s predhodnico Albin Grajzer, kateremu je komandant Stane /Rozman/ naročil, naj stanje vnovič pregleda in šele nato sporoči, da bo obkolil Dobrunje. /.../ Albin je v večernih urah aretiriral dva belogardista, ki sta se pozneje izmuznila /.../.

Bataljon je obkolil Dobrunje in izvedel hišne preiskave. Ob tej priliki so prijeli Franca Jakoša, čvrljarja iz Dobrunj, Franca Jakoša ml., pleskarja iz Dobrunj, Maksa /prav

Milka/ Cankarja, dijaka iz Dobrunj, Janeza Pavčiča, študenta in Franca Jakoša, študenta iz Bizovika. Aretirali so tudi dve ženski ...”

Umor petih civilistov

Ugrabljene so odvedli v partizansko taborišče pri Polici. Tam so jih med zasliševanjem hudo mučili, kar so kasneje povedale prisotne priče (o tem zločinu, ki je imel za nadaljevanje dogodkov leta 1942 v Sloveniji hude posledice, smo podrobneje pisali v članku *Ugrabitev pod Urhom* v *Demokraciji*, 13. 2. 2003, še bolj podrobno pa je opisan v knjigi Karel Wolbang, Jožef Kočar, *Rekviem za organista*, Družina 1998). Mekinda je v svoji knjigi objavil tudi zapisnik zaslišanja, ki ga je štab II. grupe odredov (Rozman in Kveder) poslal “glavnemu poveljstvu”, nato pa je zaključil: “Na podlagi vseh teh dejanj, katere so obtoženci priznali, je vojaško sodišče pri Štabu II. grupe odredov v imenu Osvobodilne fronte izreklo za obožence smrtno kazen.”

Peterico civilistov so umorili v Krč-

marjem gozdu nad Blisko vasio pri Polici. Naj omenimo, da “dejanja”, ki naj bi jih “obtoženci priznali” (ob hudem mučenju) nimajo nikakršne zveze s kakršnimi dejanji, ki bi jih kdorkoli lahko sankcioniral; še najmanj pa Rozmanova zločinska združba (morda se bo ob teh besedah kdo zdrnil, češ da so preostre, toda samo te besede natančno označijo Rozmanovo družino in dejanja, ki jih je počela).

Poleg tega je Rozmanov štab “glavnemu poveljstvu” poslal še “vojno poročilo”, kjer je med drugim zapisal: “Dne 18. V. je obveščevalna služba javila v naš štab, da se v gozdovih v bližini Dobrunja mobilizira belogardistično-četniška banda. Takoj je bil na lice mesta poslan partizanski oddelek, ki je to bando obkolil in ujel. /.../ V smislu dekreta Izvršnega odbora OF so bili obsojeni na smrt in ustreljeni sledeči belogardisti ...”. Poročilo je dodano pojasnilo, da se je “odhod zavlekel” tudi zato, “ker so prej zasledovali četniško bando”.

Kjerkoli so se gibali Franc Rozman, Dušan Kveder in Peter Stan-

te, prva dva prekaljena komunistična borca iz španske revolucije, Kveder in Stante pa izgrajena komunistična revolucionarja, člana partije od leta 1933, povsod so za seboj puščali hude zločine. Tudi na naslednjih kilometrih svoje poti.

Na pohod smrti

Ponoči 19. maja 1942 je II. grupa odredov vendarle odšla na pot proti Savi in Štajerski. Presli so nemško-italijansko "mejo" med Kožljavcem pri Polici in Trebeljevem. Ker je njihova pot v naslednjih kilometrih povezana s kasnejšim strahotnim zločinom, ki mu spet botruje velika partizanska trojica – 25. maja so partizani v Gozd-Reki umorili pet članov družine Černe (o primeru smo pisali v dveh člankih *Mit in resnica* in *Pohod smrti*, 4. in 11. 7. 2002 v *Demokraciji*) –, si oglejmo, kako so pot dolge partizanske kolone od Prežganja, mimo Černetove (Mokotarjeve) domačije v Gozd-Reki opisali različni pisci. Opisi se bistveno razlikujejo, iz česar je razvidno, da so nekateri avtorji opis podredili scenariju, da so Černetovi gibanje II. grupe izdali Nemcem, zaradi česar so jo ti pri Jančah obkolili, napadli in preprečili njen pohod na Štajersko, in po katerem so bili potem za to dejanje "kaznovani s smrtjo". Tudi če ne bi bilo drugih opisov, ki kakšne izdaje sploh ne omenjajo, je scenarij z izdajo poln neložnosti in prav neverjetne obtožbe.

Poglejmo zato, kako je ta uvodni del poti julija 1952 v takratnem režimskem dnevniku v kratkem podlistku z naslovom *Borba II. grupe odredov na Jančah* opisal Jože Mekinda-Iztok, avtor najboljše knjige o II. grupi odredov, ki je izšla leta 1959. Bilo je deset let po dogodku in očitno je oblast preživele borce tako prevzela, da so povsem pozabili na realnost oziroma da bo morda kdaj kdo njihove javno objavljene zapise kritično pretresal in ocenjeval njihova dejanja. Zagotovo se je zgodba o izdaji porodila v Rozmanovi in Kvedrovi glavi že ob katastrofalnem porazu na Jančah ali takoj po umiku nazaj na Polico. Gotovo jima je moral kdo, ki je poznal Černetove, prišepniti, da so oni izdajalci oziroma

krivci, da so se nadnje na Jančah zgrnili Nemci. Takrat, takoj po dogodkih, ki so hudo zarezali v duše, se niso spraševali o svojem početju ali o logiki svojih obtožb. Dali so si duška s krutim maščevalnim zločinom. Z njim so kompenzirali svoj del krivde, saj so jo zvalili na "izdajalce".

Mekindova "pravljica"

Mekinda se je deset let kasneje, leta 1952, sicer poskušal potrditi, da bi napisal prepričljivo zgodbo, vendar mu to seveda ni moglo uspeli. Skoval je naslednji zapis (dogaja se sredi bojev pri Jančah): "Komandant Stane/Rozman/ in Tomaž/Kveder/ sta odšla v štab, da bi se skupno s Skalo/Stante/ in Marokom pomenili o situaciji. /.../ 'Glej, izdani smo,' je dejal Tomaž komandantu Stanetu, ki je še vedno proučeval nemški načrt za napad na partizane.

'Izdani, izdani.'

Se še spominjate lepe ženske postav, zavite v volneno ruto, kako je stala v senci luninega svita za priprtimi vrati? Mimo je korakala kolona in ženska je štela, štela. Njene grudi so se divje dvigale in padale. Vse bo naredila za ljubčka gestapovca. Toda vse to za ceno življenj 513 mož. Prekleti gestapo!

Stane je strmel nad strašnim izdajstvom. Podatki so točni, ženska je dobro štela. Pravilno je označena pot, kjer smo hodili in kjer smo mislili prekorati Savo. Toda Sava je zasedena. Točno so označene zasede ob Savi. /.../

'Kdo bi si mislil, da je imela pri sebi kar dva ljubimca gestapovca, ki sta nas opazovala skozi okno. Fricem bomo dali vetra, naj le še malo potrpe.' Tako je govoril Stane ostalim članom štaba in prekladal svoj čik, Tomaž pa je slonel ob njem. Tu nad tem izdajstvom so bili sklonjeni trije ljudje, ki jim

je brez vsakega pridržka zaupalo svoje življenje 500 mož. Stane, Tomaž, Skala, to so imena, ki bodo za vedno zapisana v zlati knjigi našega partizanstva."

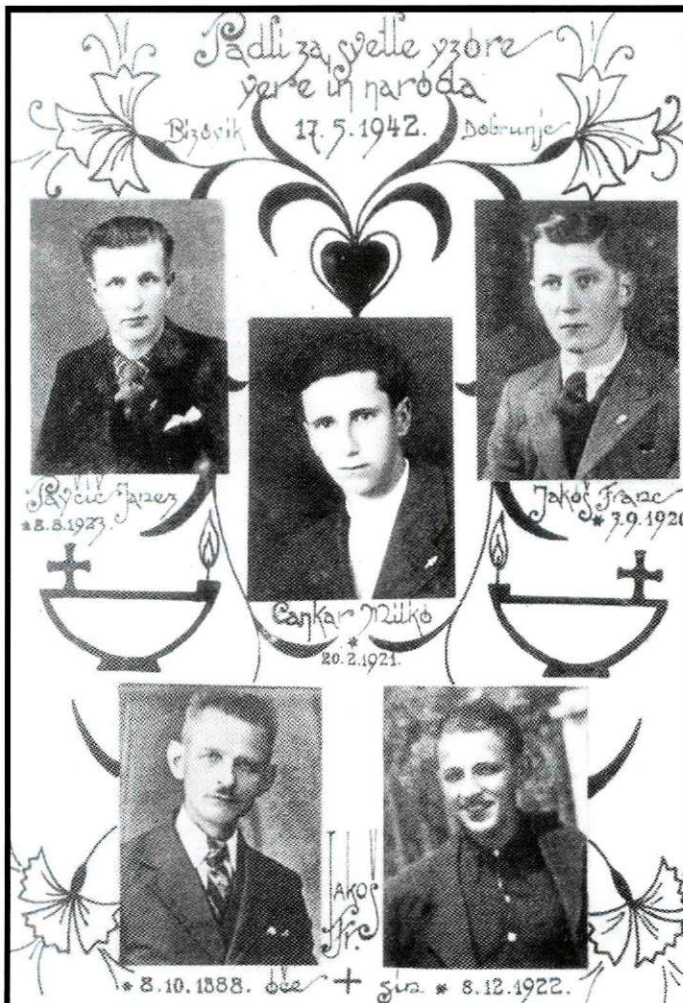
Dviganje grudi v noči

Iz tega zapisa se vidi, naj bi bil vprašanje izdaje prvi sprožil Kveder, kar glede na to, da je nenehno veliko pretiral in je bil tudi neformalni vodja partizansko-revolucionarnega "sodišča" v enoti, ne bi bilo nič čudnega. Rozman je Kvedrovi bujni domišljiji seveda z lahkoto nasedel.

Praktično vse, kar se tu očita Černetovim v zvezi z "izdajstvom", je neložično ali prav malo verjetno. To, da bi "ženska" štela mimo korakajočo kolono, je zelo malo verjetno. Najprej, saj nihče tam okoli ni vnaprej vedel, da se bodo takrat tam mimo pomikali partizani, da bi jih potem zavestno počakal in nato štel. Poleg tega je bila noč ne glede na omenjeno mesečino, kar je verjetno bolj pesniška fraza. "Pravilno" naj bi bila celo označena partizanska pot, kjer so hodili in kjer so nameravali preiti Savo, kar je sploh povsem neložičen očitek. Kvečjemu bi takšne podatke lahko dal Nemcem samo nekdo iz partizanskega štaba, nikakor pa ne kdo od okoliskega prebivalstva. Nadalje, le kako naj bi vedeli, da sta pri Černetovih dva "ljubimca" in "gestapovca", kakor je Mekinda tu pomešal kasnejši podatek in ga položil v Rozmanova usta že kar na Jančah. Da ne govorimo o neresnih navedbah o "lepi ženski postavi", zaviti "v volneno ruto", in kako so se njene grudi "divje dvigale in padale".

Spreminjanje "pravljice"

V svoji knjigi *Pohod II. grupe odredov na Štajersko*, ki jo je Jože Mekinda, udeleženec opisanih dogodkov izdal leta 1959, sedem let po svoji prej citirani pravljici, je bil že veliko bolj skop z opisom: "Več kilometrov dolga kolona se je vila pod vasjo Trebeljevo čez glavno cesto mimo Mokotarja pri Štrusovem mlinu. Tu je zavila z glavne ceste v dolino pod vasjo Račica. Ravno toliko se je zdani, da so borci lahko videli pri Mokotarju priprta vrata, za njimi pa so v poltemi opazili žensko postavu. »

Pred pohodom na Štajersko sta Rozman in Kveder poslala pod Urha "likvidatorsko" skupino, ki je ugrabila pet nedolžnih civilistov. Blizu taborišča pri Polici so jih po hudem mučenju - seveda na ukaz obeh "špancev" - umorili.

» 'Glej, nekdo nas opazuje,' je opozoril Karo četnega komandirja.

Odgovorjeni je samo skomignil z rameni in stopil naprej. Nihče si pa ni mislil, da bi za vrati bila prodana duša, ki je komaj čakala, da je bila patrolja mimo in da je šla javit Nemcem, kam so se oddaljili partizani."

Kljub Mekindovim obširnim in neverjetno "podrobnim" opisom dogodkov v tej knjigi (ves čas ji verodostojnost jemlje tudi uporaba premege govora) tu več ni ne "luninega svita" ne "volnene rute" ne grudi, ki so se "divje dvigale in padale". Poleg tega Mekinda tu omenja najprej "več kilometrov dolgo kolono", na koncu pa le še patroljo. Pa tudi očitek, da naj bi komaj čakala, kdaj bodo mimo, da bi potem "šla javit Nemcem, kam so se oddaljili partizani", ni logičen. Kako pa naj bi vedela, kam so se "oddaljili"?

S čedalje krajšimi nogami

Drugi udeleženec dogodkov Ladislav Grat-Kijev je v svoji knjigi *V metežu*, izšla je leta 1969, deset let za Mekindovo, dogajanje, povezano s tem, zakaj oziroma kako so jih Nemci odkrili, opisal drugače. Omenil je nemško postojanko na Prežganju, v bližini katere je dolga kolona šla. Zapisal je naslednje: "Borci nismo vedeli, kdaj smo šli čez mejo. Danilo se je že, ko smo šli mimo manjše kmetije in tam zavili z glavne ceste na stransko pot proti severu." Recimo, da je to opis pohoda mimo Černetove hiše; očitno je malo pomešal vrstni red. "Mudilo se nam je naprej - porajal se je dan in previdnost nam je narekovala, da moramo čimprej do gozda. Bil je že dan, ko smo se pogнали v hrib /.../ Brž ko smo se za silo utaborili in se razgledali, smo ugotovili, da nismo daleč od prežganske cerkve, ob kateri so imeli Nemci postojanko. Med cerkvijo in nami je ležala ozka dolina, vendar pa so bili Nemci nad nami in bi bilo slabo za nas, če bi nas začeli obstreljevati. /.../ Kmalu smo zagledali okoli cerkve postave v uniformah - Nemce! Bilo jih je precej, postopali so okoli cerkve in se razgledovali, mi pa smo skrbno opazovali vsak njihov gib. Takrat še nismo vedeli, da smo bili že izdani." To, da bi

"Spanca" Franc Rozman-Stane in Dušan Kveder-Tomaž sta nad Černetove v Gozd-Beki poslala nočni morilski partizanski vod, ki je z noži poklal pet članov družine.

bili tu "že izdani", je seveda nov nesmisel. Poglejmo naprej: "Tesnoba smo se ozirali proti cerkvi /.../ Nemci onkraj doline že kažejo proti nam in se posvetujejo. Med nami vlada napeta tišina. /.../ Proti deseti uri se oglasijo rezki rafali naših strojnic na našem začelju. /.../ Nemudoma smo se premaknili skozi redek gozd, ne da bi nas Nemci s Prežganja nadlegovali. Ko smo bili spet na kolovozu, sem zagledal v dolini pod seboj ujetega Nemca." In tako naprej, sledijo nadvse podrobni opisi boja pri Jančah kot pri Mekindi. Od izdajstva Černetovih je tu ostal samo še droben namig. Grat bi mu verjetno namenil vsaj nekaj stavkov, če bi vanj verjel, saj je v svoji knjigi na drugih mestih podrobno opisoval partizanske umore in druge nečednosti.

Konec "pravljice"

V knjigi o Dušanu Kvedru, izšla je leta 1976, se je avtorica Vida Rojic glede tega dela pohoda sklicevala na pisanje Ivana Ferleža v njegovi tudi obsežni knjigi *Druga grupa odredov* iz leta 1972. Mekindovo obsežno knjigo je povsem ignorirala. Po Ferležu je zapisala naslednje: "Z Malega vrha so se po kratkem postanku spuščali proti Šmartnemu pri Litiji. Kolona borcev je bila dolga dober kilometer. Na poti jih je opazila tričlanska nemška patrolja. Med zaščitnico in Nemci se je vnel kratek spopad, v katerem je padla

prva partizanska žrtev pohoda - mitraljezec; ranjen pa je bil njegov pomočnik. Ko je nato nemška patrolja naletela na partizansko zasedo, je padel sovražni vojak, drugi nemški vojak je bil ranjen, tretji pa je pobegnil."

Poglejmo še Ferležev opis. Njegova knjiga *Druga grupa odredov* (1972, 640 strani) je bila napisana predvsem zato, ker je bila Mekindova knjiga iz leta 1959 neverodostojna in zaradi nenehne uporabe premege govora (literarizirana kronika) praktično neuporabna. Pomembna pa je zato, ker vendarle kar dobro prikazuje partizanski način razmišljanja - česar pri Ferležu "seveda" ni - ta način razmišljanja pa je bil revolucionarni oziroma zločinski. Ferlež, sam borec II. grupe odredov, je zapisal: "Čeprav je bataljon prešel mejo kot najbolj kritično točko v tej noči v temi in neopaženo, dober kilometer dolga kolona pri nadaljevanju pohoda ni mogla več ostati prikrita. Ko je z glavne ceste zavila v jarek, so borci videli, kako jih nekdo opazuje skozi na pol odprta vrata bližnje hiše, vendar ni takrat nihče temu posvečal večje pozornosti. Po vsej verjetnosti je opazovalec kasneje opozoril tričlansko nemško patroljo, ki je krenila po sledi in s strelji presenetila počivajočo zaščitnico. /.../

Ko je kolona pri Burgarju prek čistine nadaljevala pot proti Koškim poljanam, so jo iz Prežganja opazovali nemški obmejni stražarji, ki se

niso niti prikrivali, vendar zaradi velike razdalje ni prišlo do streljanja."

Krvavi ples z noži

Tu ni več sledu o kakšni izdaji. Gratovala in Ferleževa pripoved sta si tu povsem blizu in neskončno daleč od Mekindove. Ferlež v svoji dokaj resni knjigi pač ni mogel več navajati očitnih neresnic in nesmislov. Morda je kdo kolono res opazoval skozi "na pol odprta vrata" pri Černetovih? Prav verjetno je, da so se Nemci, ko so šli po dobro vidni sledi, ki jo je za seboj puščalo čez 500 vojakov, pri Černetovih, kjer so sledi zavile s ceste, spraševali, kaj so videli in kam je kolona zavila, saj so to v takšnih primerih pač klasična vprašanja. Toda kaj bi jim lahko Černetovi pri tem pomembnega povedali, razen tega, da so videli partizansko kolono, ki je šla mimo njihove hiše?

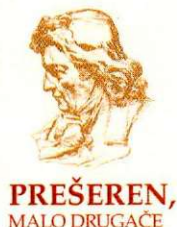
Zato je "obsodba", da so izdali II. grupo odredov, da so s tem krivi za hud poraz na Jančah in za zelo mučen umik nazaj čez "mejo" in da so s tem "krivi" za neuspeli pohod na Štajersko, neizmerno krivična. "Spanca" (Rozman in Kveder) sta si Černetove izbrala za žrtvene kozle, tja sta poslala morilsko skupino partizanov, ki je nato pri Černetovih uprizorila pravi pokol - z noži so poklali pet članov družine, dva pa hudo ranili.

Nadaljevanje prihodnjic
Ivo Žajdela

Prešeren malo drugače

Založba Mladinska knjiga

Knjiga esejev **Kolje Mičevića** bo prinesla dobrodošlo osvežitev. Avtor, dvakratni prevajalec (v srbsčino in francoščino) našega pesnika, dovolj dobro pozna slovensko kulturo in samega Prešerna, da lahko suvereno

PREŠEREN,
MALO DRUGAČE

Kolja Mičević

analizira in ovrednoti obravnavane fenomene, njegov pogled "s strani" in "od zunaj" pa mu pomaga, da Prešerna vidi in doživi na nenavaden, svež in ploden način. Včasih nas osupne s preprostimi ugotovitvami, ki so nam bile ves čas dobesedno pred nosom in pred očmi, a so bile tako očitne, da jih nismo videli. S svojim širokim znanjem in razgledi po različnih kulturah odkriva povezave in analogije, ki se jih doslej še nismo zavedali in ki poglobljajo našo vednost o Prešernovi poetiki in njeni vpetosti v mednarodne literarne tokove. Del njegovih analiz ima značaj delovnih hipotez, izzivov za razmišljanje in preverjanje: z njimi se lahko strinjamo ali ne, v vsakem primeru pa nas silijo k novemu načinu doživljanja Prešernove poezije in Prešerna kot človeka.

Bog na vsakem koraku

Mohorjeva družba Celje

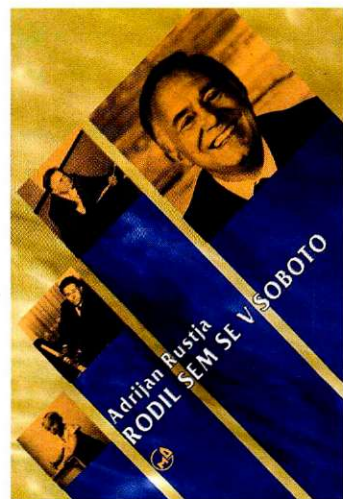
Catherine Marshall je bila pastoreva hči, poročena s pastirjem in mati sina, ki se je odločil za isti poklic. Življenje ji ni prizanašalo, a se je vedno odločala po materinih naukih in po notranjem glasu. Z Bogom se je srečevala ob vseh odločitvenih korakih v svojem življenju. V svojem duhovnem življenjepisu si

postavlja tri vprašanja: "Je Bog, ki skrbi zame? Mi bo pomagal iz zmede, v kateri živim? Mi bo dal moči, mi odpustil in me okrepil?" Njen odgovor po vsem, kar je preživela, je: "Da!" Sporočilo knjige je: Zaupajmo se Bogu brez predsodkov, priporočimo mu svoje težave, odprimo svojo dušo nepričakovanim odgovorom.

Rustjevi spomini

Goriška Mohorjeva družba

Kot štirinajsto knjigo v zbirki *Naše korenine* je goriška Mohorjeva izdala spomine **Adrijana Rustje**, tržaškega režiserja in gledališkega igralca (r. 1933), in jim dala naslov *Rodil sem se v soboto*. Uvodoma Rustja opiše svoje otroške spomine (*Svetovivanski čas*) in solanje (*Slovenska sola*). Glavnino knjige tvori prikaz Rustjeve režiserske in igralske poti od tržaškega slovenskega gledališča prek radia in različnih kulturno-zabavnih prireditev. Vse njegovo življenje je posvečeno gledališču in igri, zato so njegovi spomini na neki način zgo-

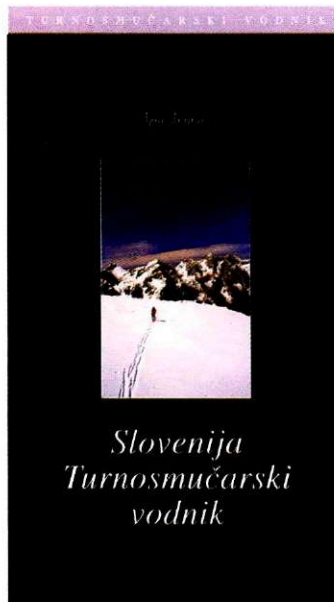

dovina slovenskega tržaškega povojnega gledališča in deloma tudi radia. Bogatijo jih dodani natančni seznam o njegovih režijah in igrah.

Turnosmučarski vodnik

Založba Sidarta

Igor Jencič je v priročniku *Slovenija. Turnosmučarski vodnik* izbral in opisal 70 najlepših in najzanimivejših turnih smukov v Sloveniji in zamejstvu. Opisani so tudi štirje visokogorsko-ledeški turni smuki v Avstriji, ki so "slovenski" le zaradi kratkega dostopa in priljubljenosti

Slovenija
Turnosmučarski
vodnik

med našimi turnimi smučarji. Poglavitna novost zadnje dopolnjene izdaje tega vodnika so vpisi GPS točk koč, pomembnejših vrhov in orientacijskih točk, kar nam omogoča satelitsko navigacijo, če smo seveda opremljeni s sprejemniki GPS. To je tipični Sidartin vodnik, ki jih odlikuje preglednost, jedrnatost oziroma osredinjenost samo na koristne podatke, opisi težavnosti, opozorila na morebitne težave in nevarnosti, zavetišča, podatki o dolžini ture, skice območja z vrisanimi smermi in seveda množica izvrstnih fotografij

Rdeča Slovenija

Založba Sophia

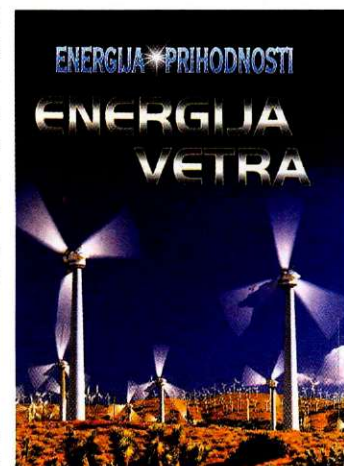
Knjiga Boža Repeta *Rdeča Slovenija* je razdeljena v dva dela. Prvi je namenjen revolucionarnim utopijam 20. stoletja. Avtor ga je razdelil v dva razdelka. V prvem *Socijalistična oblast v Sloveniji in Jugoslaviji* govori o naslednjih temah: *Odnos Slovencev do komunizma/socializma, Sistem "ljudske demokracije" in obračun z opozicijo, Spor z informburojem, Zvezne in republiške volitve, Katoliška cerkev: od nasprotovanja do partnerstva, Zgodnja intelektualna opozicija, Znotrajpartijska opozicija: partijski "liberalizem", Študentsko gibanje, Navidezna ali resnična drugačnost "titoizma"?, Od civilne družbe do večstrankarstva*. V drugem, *Slovenija v jugoslovanski federaciji*, obravnava: *Navidezni federalizem, Konec politične monolitnosti, proces federalizacije do leta 1974, Mednarodni konflikti v osemdesetih in raz-*

pad skupne države, Vzroki za konec slovenskega bivanja v Jugoslaviji. V drugem delu so nanašane Repetova razmišljanja o Stalinu, Titu, Kardelju, Kidriču, Kavčiču, Dolancu in Kučanu. Repe velja za marksikoga za spornega in za "dvornega" zgodovinarja, za apologeta povojnega zgodovinopisja in za "levičarja", zato je tudi ta knjiga takšna.

Energija vetra

Tehniška založba Slovenije

V zadnjem času se tudi v Sloveniji veliko pogovarjamo o izkoriščanju energije vetra oziroma o vetrnih elektrarnah. Knjiga *Energija vetra*, izšla je v zbirki *Energija prihodnosti*, bo kot nalašč za vse tiste, ki jih ta tema zanima. Bogato ilustrirana knjiga govori o izkoriščanju energije vetra, o ve-

trnih turbinah, ki meljejo žito in črpajo vodo, o ladjah in tankerjih na vetrni pogon, o tem, da lahko energija vetra pokrije petino svetovnih potreb po energiji in o ekoloških načinih predelave in uporabe energije.

Hrvaško-slovenski slovar

Založba Mladinska knjiga

Dvosmerni *Hrvaško-slovenski in slovensko-hrvaški žepni slovar* je odličen pripomoček za branje in razumevanje besedil, pri pridobivanju besednega zaklada, pisanju, ustnem sporazumevanju ... Odlikuje ga bogato besedišče, preglednost in priročen format (264 strani), tako da ga bodo šolarji brez težav vzeli s seboj v šolo ali na tečaj jezika, odraslim pa bo prišel prav na potovanje, pri poslovnih stikih s Hrvaško itd. **I. Ž.**

Sprehajanje po času

V ganljivi in topli zgodbi nas režiser Tim Burton s svojstveno domišljijo popelje na potovanje, med katerim se poglobljeno ukvarja s skrhanim odnosom med očetom in sinom.

Edward Bloom, igra ga Albert Finney, je vedno pripovedoval napihnjene zgodbe o svojem življenju, ko se je kot mladenič, igra ga Ewan McGregor, v želji za čudežnimi doživetji podal na zanimivo popotovanje, ki ga je iz rodnega mesteca v Alabami poneslo po svetu in nazadnje spet pripeljalo domov. Njegove mitične pripovedke so prepredene tako z zabavnimi kot

deliričnimi pripetljaji, ko tke epsko zgodbo o velikanih, viharjih, čarovnicah in pevkah, siamskih dvojčicah.

S svojimi očarljivimi zgodbicami, večjimi od življenja samega, Edward očara vsakogar, razen odtujenega sina Willa (Billy Crudup). Ko ju mati (Jessica Lange) skuša spraviti, se mora Will naučiti ločevati dejstva od izmišljij in se soočiti z očetovimi junaškimi dejanji in nežnimi čustvi.

Zaupati instinktom

Prekaljeni producent, oskarjevec Robert D. Zanuck se je od svojega legendarnega očeta in hollywoodskega pionirja Darryla F. Zanucka naučil vsaj eno: človek mora zaupati svojim instinktom. "Vem, da zveni klišejsko, ampak rekel je, da moraš

Režija:	Tim Burton
Producenti:	Bruce Cohen, Dan Jinks, Richard D. Zanuck
Scenarista:	Daniel Wallace, John August
Igrajo:	Ewan McGregor, Albert Finney, Billy Crudup, Jessica Lange, Alison Lohman
Premiera:	12. 2. 2004
Distribucija:	Continental film

slediti čustvom, če se te material čustveno dotakne," pravi Zanuck. "Ob branju scenarija za Veliko ribo sem jokal vsakokrat, ko sem ga prebral. Ne gre le za zgodbo o očetih in sinovih, zgodba je tudi zelo zabavna. V njej so velikani, čarovnice, cirkušanti. Hkrati pa je to metafora o tem, da moramo življenje živeti s polno paro." Producent Dan Jinsk dodaja: "Dejstvo je, da se v življenju vsi

podajamo na različne poti, Edward Bloom pa se na svojo poda z večjim zanosom in užikom, kot si drzne večina od nas. Zato je bilo branje scenarija res užitek. Poleg tega," dodaja producent Bruce Cohen, "se z Danom strinjava z Edwardovim prepričanjem, da imajo zgodbe moč, da te naučijo živeti polnejše življenje in imeti večje, drznejše sanje." Ko je slisal, da Burtona zanima

21 gramov

21 gramov je zgodba o upanju, človeštvu, o borbenosti in preživetju. Naj se bojimo smrti ali ne, obišče nas zagotovo, in v tistem trenutku je naše telo 21 gramov lažje. Je to teža, ki jo predstavlja naša duša? Je to teža, ki jo nosijo tisti, ki nas preživijo?

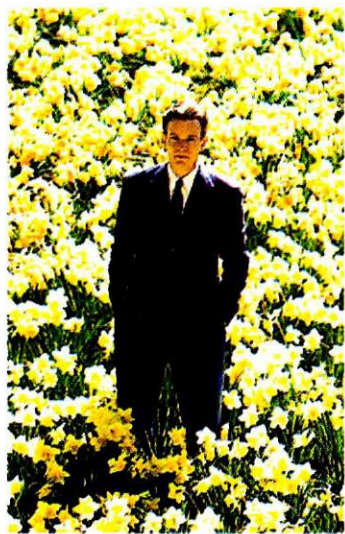
Film raziskuje tako čustveni kot fizični obstoj treh ljudi v obdobju nekaj mesecev. Nesreča nepričakovano združi njihova življenja in usode ter jih popelje v svet ljubezni, maščevanja in obljubljenе odrešitve. Zakon profesorja Paula Riversa, igra ga Sean Penn, in Mary (Charlotte Gainsbourg) se znajde na prelomnici med

življenjem in smrtjo. On je na smrt bolan in čaka na presaditev srca, medtem ko ona upa, da mu bo s pomočjo umetne oploditve podarila otroka.

Cristina Peck (Naomi Watts) je skrbna starejša sestra Claudie (Clea DuVall), dobra žena Michaela (Dannny Huston) in ljubeča mati dveh deklet. Po vratolomnem življenju si

režija Velike ribe, je scenarist John August vedel, da je našel idealnega moža, ki bo znal s pravnjo mešanico alkimije in domiselnosti zgodbo prenesti na veliko platno. Burtona je pri scenariju pritegnilo predvsem tenkočutno ravnanje med epskimi pripovedkami in preprostejšo, intimnejšo zgodbo o družinski dina-

miki. "Všeč mi je bilo dejstvo, da zgodba prehaja iz fantazijske nazaj v realnost izgube staršev," pravi Burton. "Zame je bil izziv ohraniti to ravnanje pri vizualizaciji zgodbe."

Velika riba se zdi tako mogočna, ker z magičnim realizmom spominja na dva velikana literature, Gabriela Garcio Marqueza in Juana Rulfa. "Za ameriški film je ta scenarij nekaj posebnega," razlaga, "krasna pripoved, čudovito napisana, z zanimivim sprehajanjem po času. In prizorišče dogajanja je bilo čudovito, zasnežena Alabama, srhljiva, nadrealistična." A v svojem bistvu in kljub zgodbam, večjim od življenja samega, je Velika riba predvsem ljubezenska zgodba. Ustvarjalci so želeli, da občinstvo takoj razume, da sta po 40 letih Edward in Sandra še vedno noro zaljubljena, da ta ženska, ki je z nogami trdno na tleh, uresničuje vse njegove fantazije. Svet sprejema tak, kakršen je. **Monika Maljevič**

ustvari družino, ki izžareva upanje in veselje. Veliko niže na družbeni lestvici sta nekdanji kaznjeneck Jack Jordan (Benicio Del Toro), ki se znova zaveže religiji, in njegova žena Marianne (Melissa Leo). Zakonca le s težavo skrbita za svoja otroke.

Tragična nesreča zahteva več žrtev, vendar pa odpravi prepad med družbenimi sloji ter vse tri pare zdru-

ži v enem svetu. Paul se sooči z morebitno smrtjo, Cristina sprejme svojo sedanost in morda prihodnost, Jack pa mora dokazati svojo zvestobo. Če bo komu od njih znova uspelo vzpostaviti duševno ravnanje, lahko to močno vpliva na druge. Toda med njimi sta vseskozi navzoča volja do življenja in njihova pripravljenost, da poiščejo pomoč drugje.

21 GRAMS

Režija: Alejandro González Inárritu
Producenta: Alejandro González Inárritu, Robert Salerno
Scenaristi: Guillermo Arriaga, Alejandro González Inárritu, Guillermo Arriaga
Igrajo: Sean Penn, Naomi Watts, Benicio Del Toro, Charlotte Gainsbourg, Melissa Leo, Clea DuVall
Premiera: 12. 2. 2004
Distribucija: Creativa

na kratko

Na veliko presenečenje je film **Mrzla gora** ostal brez nominacije za oskarja za najboljši film. Razlog za to je po besedah podpredsednika Miramax Films Harveyja Weinstaina v tem, da so ga začeli prikazovati šele decembra. Nominacija za oskarja je izostala kljub reki ljudi, ki so si ogledali film. Miramax je tako prvič v zadnjih 12 letih ostal brez nominacije za najboljši film. Kljub temu pa ima Miramax že tretje leto zapored največ nominacij, 15. Mrzla gora je doživela premiero na božič, poleg Gospodarja prstanov je tako edini film, ki je imel premiero šele v decembru. Film si je skupno prislužil sedem nominacij, s čimer se ponaša še Skrivostna reka, medtem ko so preostali filmi (razen Gospodarja prstanov, ki jih ima 11, ter Gospodarja in bojevnika, ki jih ima 10) osvojili manj nominacij za to ugledno filmsko nagrado.

Nemška komedija **Good Bye, Lenin!** v režiji **Wolfganga Beckerja** je v Španiji prejela filmsko nagrado goya kot najboljši evropski film 2003. Največ omenjenih nagrad, španske "različice" oskarja, je na slovesnosti v Madridu prejela drama *Dam ti svoje oči* (Te doy mis ojos) režiserke Iciar Bollain. Film, ki pripoveduje o ženskah, ki jih pretepaajo njihovi možje, je prejel kar sedem nagrad, med njimi kot najboljši film, za najboljšo režijo, za scenarij in za najboljšo žensko (Laia Marull) ter najboljšo moško vlogo (Luis Tosar). Argentinski film *Minimalne zgodbe* (Historias minimas) Carlosa Sorina je prejel goyo kot najboljši tuji film španskega govornega območja.

VBerlinu se je pretekli četrtek začel 54. mednarodni filmski festival, na katerem se bo v tekmovalnem programu predstavilo 26 filmov v vsega sveta. Odprl ga je ameriški film zunaj konkurence **Mrzla gora Anthonyja Minghelle**. Kidmanova je svoj prihod opravičila, prišla sta režiser Minghella in igralec Jude Law. Med zvezdniki so bili še Jack Nicholson, Diane Keaton, Juliette Binoche, Carole Bouquet, Robin Williams, Nick Nolte in Ethan Hawke. Slovesnost ob odprtju sta vodila domača zvezdnica Anke Engelke in festivalski direktor Dieter Kosslick, ki letos tretjič vodi Berlinale, poleg Cannesa in Benetk najpomembnejši filmski festival v Evropi. Slovenija bo v tekmovalni sekciji otroškega dela festivala zastopana s kratkim animiranim filmom Bizgeci: Češnje Grege Mastnaka v produkciji Casablance. Na predvečer Berlinale so v Konzerthausu 39. podelili zlate kamere. Tony Curtis je prejel častno nagrado za življenjsko delo, Jack Nicholson nagrado za najboljšega mednarodnega filmskega igralca, Sylvester "Rambo" Stallone pa bo zlato kamero prejel za svoj trajni uspeh na nemški televiziji.

Vfuturistični komediji režiserja **Mikea Judgea z naslovom 3001 bo igral Luke Wilson**. Zgodba filma spremlja človeka (Wilson), ki zaspil in se zbudi tisoč let pozneje, v prihodnosti. Ime glavnega lika je Joe Bowers, ki je opisan kot povprečen Američan, ki ga je vlada izbrala za strogo zaupen zamrzovalni program. Potem ko ga uspravajo in zamrznejo, se Joe zbudi 10 stoletij pozneje v družbi, katere člani so tako neumni, da Joe izpade najpametnejši prebivalec Zemlje. Scenarij za film sta napisala Mike Judge in Ethan Cohen, snemanje pa naj bi se začelo maja letos. Judgea poznamo kot avtorja Beavis in Butthead, leta 1999 pa je režiral film Office Space.

Radio Krka
106.6 MHz

PETEK,

13.2.2004

Slovenija 1

6.00	TELETEKST TV SLOVENIJA do 06.15
6.20	TEDENSKI IZBOR
6.20	KULTURA
6.30	ODMEVI
7.00	DOBRO JUTRO (VPS 07.00)
9.00	POROČILA (VPS 09.00)
9.05	TEDENSKI IZBOR
9.05	JAN WILKOVSKI: TRDOGLAVČEK, LUTKOVNA PREDSTAVA LGL
9.45	ENAJSTA ŠOLA, ODDAJA ZA RADOVEDNEŽE
10.20	ŠTAFFETA MLADOSTI
10.55	CARMINA SLOVENICA: SCIVIAS
11.40	RESNIČNA RESNIČNOST
12.10	MCLEODOVI HČERI, AVSTRALSKA NAD., 19/22
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME
13.20	TEDENSKI IZBOR
13.20	OSMI DAN
13.50	SVETO IN SVET: UMETNOST IN KRŠČANSTVO
15.00	VSAKDANIK IN PRAZNIK, PONOVITEV
15.55	MOSTOVI - HIDAK (VPS 15.55)
16.30	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 16.30)
16.50	PLEME, ANGLEŠKA NAN., 6/26 (VPS 16.50)
17.15	IZ POPOTNE TORBE: PREPROGA (VPS 17.15)
17.35	BOGASTVO GLOBIN, NORVEŠKA DOKUMENT. SERIJA, 3., ZADNJI DEL (VPS 17.40)
18.30	ZREBANJE DETELJICE (VPS 18.30)
18.40	RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNİK
19.40	ŠPORT, VREME, MAGNET
20.00	NAJŠIBKEJŠI ČLEN, KVIZ (VPS 20.00)
20.50	PRAKSA, AMERIŠKA NAN., 14/22 (VPS 20.55)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.50	POLNOČNI KLUB (VPS 22.50)
0.00	NOČNI IZBOR
0.00	DNEVNİK, ŠPORT
0.50	DNEVNİK ZAMEJSKE TV (VPS 00.55)
1.10	BOGASTVO GLOBIN, NORVEŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, s 3., ZADNJI DEL
2.05	ČUDEŽ, ANGLEŠKI FILM (VPS 02.05)
3.35	POLNOČNI KLUB
5.25	ZORAN PREDIN IN ŽIVE LEGENDE: KONCERT ZA POLNO LUNO (VPS 05.25)

Slovenija 2

7.45	TELETEKST TV SLOVENIJA do 08.00
8.00	VIDEOSTRANI - VREMENSKA PANORAMA
9.05	TEDENSKI IZBOR
9.05	OSEBNO, POGOVORNA ODDAJA
9.35	MOSTOVI - HIDAK: BREZ MEJA - HATJRTALAN
10.05	DICK VAN DYKE, AM. NANIZANKA, 31/158
10.25	VIDEOSTRANI
11.00	TV PRODAJA
11.30	VIDEOSTRANI - VREMENSKA PANORAMA
14.15	OBERHOFF: SVETOVNO PRVENSTVO V BIATLONU, ŠTAFFETA 4 X 7, 5 KM (M), PRENOS (VPS 14.15)
16.10	TV PRODAJA
16.45	VIDEOSPOTNICE, PONOVITEV
17.15	OSEBNO, POGOVORNA ODDAJA (VPS 17.15)
17.45	SKOZI ČAS (VPS 17.45)
18.00	DICK VAN DYKE, AMERIŠKA NANIZANKA, 32/158 (VPS 18.00)
18.25	ZELENE ŠIRJAVE, NEMŠKI FILM, 1/2, PONOVITEV (VPS 18.30)
20.00	LOVCI NA IZGUBLJENE ZAKLADE, NEMŠKA DOKUMENT. SERIJA, 3., ZADNJI DEL (VPS 20.05)
20.50	CITY FOLK, LJUDJE EVROPSKIH MEST: DUNAJ (VPS 21.00)
21.20	ODVETNIŠKE ZDRAHE, ANGLEŠKA HUMORISTIČNA NANIZANKA, 5/6 (VPS 21.25)
21.50	MISERY, AMERIŠKI FILM (VPS 22.00)
23.35	SLOVENSKA JAZZ SCENA: ZLATKO KAUCIČ - NONLINE ZGODBICE (VPS 23.45)
1.00	POD RUŠO, AMERIŠKA NADALJEVANKA, 8/13, PONOVITEV (VPS 01.10)
1.55	VIDEOSTRANI

Kanal A

9.15	TV prodaja
9.20	Xena, 5. sezona, ponovitev 11. dela ameriške nadaljevanke

10.10	Varuhi luke, 5. sezona, ponovitev 30. dela avstralske nanizanke
11.00	Non Stop Music, ponovitev
12.30	TV prodaja
13.00	Xena, 5. sezona, 12. del ameriške nadaljevanke
13.50	Mladi in nemirni, 3. sezona, 79. del ameriške nadaljevanke
14.40	Obala ljubezni, 3. sezona, 209. del ameriške nadaljevanke
15.30	TV prodaja
16.00	Varuhi luke, 5. sezona, 31. del avstralske nan.
16.55	Hal!Da, draga?, 2. sezona, 8. del ameriške humoristične nanizanke
17.25	Sami doma, 2. sezona, 14. del ameriške humoristične nanizanke
17.55	Oh, ta sedemdeseta, 5. sezona, 11. del ameriške humoristične nanizanke
18.25	XXL premiere
18.30	Non Stop Music
20.00	Nori na petek: Guinnessova knjiga rekordov, angleška dokumentarna serija
20.55	Fantje iz jekla, dokumentarna oddaja
22.00	Osbornovi, 2. sezona, 14. del dokumentarne serije
22.30	V nevarnosti, ameriški film
0.25	Šov Jerryja Springerja, pogovorna oddaja

Pop TV

7.00	Dogodivščine Jackie Chana, risana serija
7.25	Ricki Lake, ponovitev pogovorne oddaje
8.15	Maščevanje ljubezni, ponovitev 14. dela španske nadaljevanke
9.10	Skrivnost ljubezni, ponovitev 109. dela venezuelske nadaljevanke
10.00	TV prodaja
10.30	Čudež življenja, ponovitev 106. dela venezuelske nadaljevanke
11.20	Družinske vezi, ponovitev 36. dela brazilске nadaljevanke
12.15	Trenja, ponovitev
13.40	TV prodaja
14.10	Ricki Lake, pogovorna oddaja
15.00	Družinske vezi, 37. del brazilске nadaljevanke
15.55	Čudež življenja, 107. del venezuelske nadaljevanke
16.55	Skrivnost ljubezni, 110. del venezuelske nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Maščevanje ljubezni
19.00	Gemini, 15. del španske nadaljevanke
24UR	
20.00	Akcija: Pobesneli vlak, ameriški film
21.45	Pazi, kamera!
22.15	Teksasji mož postavje, 5. sezona, 24. del ameriške nanizanke
23.05	XXL premiere
23.10	Stolp smrti, hongkonški film
0.55	24UR, ponovitev
1.55	Nočna panorama

TevePika

9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
9.30	Do zdravja tudi tako, gost: dr. Peter Gregor, vodi: Jana Debeljak, pon
10.00	Poslovni dnevnik, oddaja o gospodarstvu
11.00	Sanjska poroka, serija oddaj o pripravah na poroko, vodi: Urška Hlebec, pon
11.30	Klepet z jasnovidko Maručo, pon
12.00	Video top 30, lestvica glasbenih spotov
17.30	Živeti zdravo, vodi: Milka Krapež, pon
18.00	Šola na Jupitru, pon
18.30	Razgledovanja, potopisna reportaža, pon
19.00	24 UR, prenos v živo
20.00	Glasbeni koncert, športna dvorana Tabor, prvič
21.00	Ljubezen do čebelarstva, prvič
21.30	A to je to!?, poučno zabavna oddaja, vodi: Alenka Strnad - Reza, pon
22.00	Naš vrt, svetovalna oddaja za vrtničarje, pon
22.30	ABCD, svet avtomobilizma, pon
23.00	POP TRAX, oddaja o najnovejši pop glasbi, gostja: Tinkara Kovač, vodi: Matjaž Kosi, pon
00.00	Video top 30, lestvica glasbenih spotov

Kanal III

06.00	Videostrani
07.00	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
07.30	Risanke
08.00	TV prodaja
08.30	Risanke

09.00	TV prodaja
09.30	Življenje ob jezeru, ponovitev
10.00	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
10.30	TV prodaja
11.00	Videalisti, glasbene lestvice
12.00	TV prodaja
12.30	Risanke
13.15	TV prodaja
13.30	Življenje ob jezeru, ponovitev
14.00	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
14.30	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
15.00	Koncert
16.45	Rokomet, moja igra
17.15	Automobile
17.30	Sijaj, ponovitev
18.00	Sto izlozb, sto strasti, 129. del italijanske telenovele
18.30	Pokemoni, risani film
19.00	Rad igram nogomet
19.30	Videalisti, glasbene lestvice
20.00	Kako preživeti, 13. del
21.00	Komet 13, zabavnoglasbena oddaja
22.00	Past, ameriški akcijski triler, 1999
00.00	TV prodaja
00.30	Videostrani

SOBOTA,

14.2.2004

Slovenija 1

6.00	TELETEKST TV SLOVENIJA do 07.20
6.20	TEDENSKI IZBOR
6.20	KULTURA
6.30	ODMEVI
7.00	ZGODBE IZ ŠKOLJKE
7.35	MALE SIVE CELICE, KVIZ
8.30	KINO KEKEC: KEKEC, SLOVENSKI ČB FILM (VPS 08.30)
10.00	TEDENSKI IZBOR
9.55	NAJŠIBKEJŠI ČLEN, KVIZ
10.45	POLNOČNI KLUB
12.00	TEDNIK, PONOVITEV
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.10	DIMITRIJ RUPEL: STARI ČASI, IZVIRNA TV IGRA (VPS 13.10)
13.55	TEDENSKI IZBOR
13.55	RAD IMAM LUCY, AMERIŠKA ČB NANIZANKA, 162. EPIZODA
14.20	FRASIER, AMERIŠKA NANIZANKA, 21. EPIZODA
14.40	MCLEODOVI HČERI, AVSTRALSKA NADALJEVANKA, 21/22 (VPS 14.35)
15.30	O ŽIVALIH IN LJUDEH, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 15.30)
15.55	SLOVENCI V ITALIJI (VPS 15.55)
16.30	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 16.30)
16.50	NA VRTU, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 16.50)
17.15	OZARE (VPS 17.15)
17.20	ŠIV V ČASU, FRANCOŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 8/13 (VPS 17.20)
17.50	SLOVENSKI MAGAZIN (VPS 17.55)
18.15	ČEBELICA MAJA, RISANA NANIZANKA, 24/26 (VPS 18.15)
18.40	RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNİK
19.25	ŠPORT
19.35	UTRIP
19.50	VREME
20.00	MARCEL BUH - JURIJ PERVANJE: VRTIČKARIJ, TV NANIZANKA, 5. EPIZODA: KDO JE GLAVNI? (VPS 20.00)
20.35	BASIL, ANGLEŠKI FILM (VPS 20.35)
22.15	PRVI IN DRUGI (VPS 22.15)
22.40	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 22.35)
23.10	OZ, AMERIŠKA NADALJEVANKA, 6/8 (VPS 23.10)
0.10	NOČNI IZBOR
0.10	DNEVNİK, ŠPORT
0.50	DNEVNİK ZAMEJSKE TV (VPS 00.40)
1.10	NA VRTU, ODDAJA TV MARIBOR
1.35	ŠIV V ČASU, FRANCOŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 8/13
2.00	SLOVENSKI MAGAZIN
2.25	UMRI POKONČNO, AMERIŠKI FILM (VPS 02.20)
4.30	PRVI IN DRUGI
5.20	DRUGA GODBA 03: MERCEDES PEON (VPS 05.10)
6.25	PLANET ROCK: DR. JOHN, GLASBENI DOKUMENTAREC (VPS 06.15)
6.50	IRAKERE ALL STARS, 28. MEDNARODNI JAZZ FESTIVAL ANTIBES (VPS 06.40)

Slovenija 2

7.45	TELETEKST TV SLOVENIJA do 08.00
8.00	VREMENSKA PANORAMA
8.30	TV PRODAJA
9.00	GLASBENO JUTRO: FESTIVAL STRINGS
9.30	LUCERNE - VIVALDI IN BACH (VPS 09.00)
10.25	MOSTOVI - HIDAK, PONOVITEV
10.25	VEYSONNAZ: SVETOVNI POKAL V ALPSKEM SMUČANJU, SMUK (Ž), PRENOS (VPS 10.25)
11.50	ST. ANTON: SVETOVNI POKAL V ALPSKEM SMUČANJU, SMUK (M), PRENOS (VPS 11.50)
13.25	TV PRODAJA
14.25	WILLINGEN: SVETOVNI POKAL V SMUČARSKIH SKOKIH, PRENOS (VPS 13.40)
16.15	SVETOVNO PRVENSTVO V BIATLONU: MNOŽIČNI ŠTART 12,5 KM (Ž), POSNETEK IZ OBERHOFA (VPS 15.45)
17.20	LJUBLJANA: LIGA PRVAKINJ V ROKOMETU, KRIM ET ALMALIZA - MOTOR ZAPOROŽJE, PRENOS (VPS 17.20)
19.50	SKOZI ČAS (VPS 19.50)
20.00	VELIKI UMETNIKI: CLAUDIO ABBADO (VPS 20.05)
20.50	OTROK RAZSVETLJENSTVA, FRANCOŠKA LITERARNA NADALJEVANKA, 1/4 (VPS 21.00)
21.45	USODNI NAGON, AMERIŠKI FILM (VPS 21.55)
23.20	SOBOTNA NOČ (VPS 23.25)
1.20	POD RUŠO, AMERIŠKA NADALJEVANKA, 9/13, PONOVITEV (VPS 01.25)
2.15	VIDEOSTRANI

Kanal A

8.55	TV prodaja
9.25	Obala ljubezni, 3. sezona, ponovitev 205. dela ameriške nadaljevanke
10.15	Obala ljubezni, 3. sezona, ponovitev 206. dela ameriške nadaljevanke
11.05	Obala ljubezni, 3. sezona, ponovitev 207. dela ameriške nadaljevanke
11.55	Obala ljubezni, 3. sezona, ponovitev 208. dela ameriške nadaljevanke
12.45	Obala ljubezni, 3. sezona, ponovitev 209. dela ameriške nadaljevanke
13.35	Goodyear liga, oddaja
14.00	Dannyjeve zvezde, v živo
15.00	Dr. Phil, pogovorna oddaja
15.55	Oprah Show, pogovorna oddaja
16.50	Goodyear liga, Pivovarna Laško : Union Olimpija, prenos kosarke
18.40	Napad skritih kamer, dokumentarna serija
19.10	Simpatije, 6. sezona, 3. del ameriške nanizanke
20.00	Kriminalka: Taffin, angleško-irski film
21.45	Seks, fantje in videotrakovi, dokument. oddaja
22.55	Domači okus, ameriški film
0.35	Ekstra magazin, ponovitev

Pop TV

7.30	TV prodaja
8.00	Ringa-Raja:
8.00	Katka in Orbi, sinhronizirana risana serija
8.10	Vrba vas, sinhronizirana risana serija
8.35	Moj prijatelj Roki, sinhronizirana risana serija
8.45	Nas mali svet, sinhronizirana risana serija
8.50	Obuti maček, sinhronizirana risana serija
9.15	Mjavi! Mjavi!, sinhronizirana risana serija
9.25	Hikarian, sinhronizirana risana serija
9.50	Pocahontas, sinhronizirani risani film
10.40	Bobek in Ciril, sinhronizirana risana serija
11.05	Mali mečevalci, risana serija
11.30	Dogodivščine Jackie Chana, risana serija
12.00	Šolska kosarkarska liga
12.55	Pod krinko, ameriški film
14.35	Sedma nebesa, 7. sezona, ponovitev 1. dela ameriške nanizanke
15.25	Diagnoza: umor, 7. sezona, 23. del am. nan.
16.15	Zvezde v divljini: Williams in delfini, dokumentarna oddaja
17.10	24UR - vreme
17.15	Sodnik, ameriški film
19.00	24UR
20.00	Filmski hit: Angleski pacient, ameriški film
22.55	Naga resnica, ameriški film
0.55	24UR, ponovitev
1.55	Nočna panorama

TevePika

10.00	Spekter, študentska oddaja, pon
11.00	POP TRAX, oddaja o najnovejši pop glasbi, vodi: Matjaž Kosi

12.00	Na Piki, aktualna pogovorna oddaja, pon
13.00	Sašine slaščice iz zabavne pečice, vodi: Saša Lendero, pon
14.00	Do zdravja tudi tako, gost: dr. Peter Gregor, vodi: Jana Debeljak, pon
14.30	Video top 30, lestvica glasbenih spotov
18.30	Zeleni vodnik, oddaja o hortikulturi
19.00	Glasbeni koncert, sportna dvorana Tabor
20.00	Sanjska poroka, serija oddaj o pripravah na poroko, vodi: Urška Hlebec, prvič
20.30	A to je to?, oddaja o kuhanju "da padeš dol", vodi: Alenka Strnad - Reza, pon
21.00	Ljubljanska elektrotehnika, oddaja o elektrotehničnem izobraževanju srednjih šol, pon
22.00	Šola na Jupitru, pon
22.30	Živeti zdravo, vodi: Milka Krapež, pon
23.00	ABCD, svet avtomobilizma, pon
23.30	Veliko platno, oddaja o filmu, pon
00.00	POP TRAX, oddaja o najnovejši pop glasbi, vodi: Matjaz Kosi, pon
01.00	Video top 30, lestvica glasbenih spotov

Kanal III

07.00	Videostrani
08.00	TV prodaja
09.00	Sto izložb, sto strasti, ponovitev 124. dela
09.25	Sto izložb, sto strasti, ponovitev 125. dela
09.50	Sto izložb, sto strasti, ponovitev 126. dela
10.10	Sto izložb, sto strasti, ponovitev 127. dela
10.35	Sto izložb, sto strasti, ponovitev 128. dela
11.00	Ski Open, smučarsko tekmovanje
11.30	Za vas in mesto, ponovitev
12.30	Štiri tačke, ponovitev
13.00	TV prodaja
13.30	Resnična gospa McCartney, dokumentarna oddaja
14.30	20 kraljev rocka, glasbena oddaja
15.30	TV prodaja
16.00	Raketa pod kozolcem, ponovitev
17.30	Moderna orožja, ponovitev
18.30	Automobile
19.00	Videalisti, glasbene lestvice
20.00	The Best Of Story Supernova
21.50	Nevidno zlo, angleški akcijski triler, 2002
23.40	TV prodaja
00.10	Videostrani

NEDELJA,

15.2.2004

Slovenija 1

7.05	TELETEKST TV SLOVENIJA do 06.20
7.30	ŽIV ŽAV: MEDVEDEK, RISANA NANIZANKA, 7/26; TRNOVO ROBIDEVJE, LUTKOVNA NANIZANKA, 8/8; GRIMMOVJE PRAVLJICE, RISANA NANIZANKA, 23/26 (VPS 07.30)
9.30	O ŽIVALIH IN LJUDEH, ODDAJA TV MARIBOR, PONOVITEV
9.55	SLEDI, ODDAJA O KULTURNI DEDIŠČINI TV MARIBOR (VPS 09.55)
10.25	MED VALOVI, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA (VPS 10.25)
10.55	SIROTE DIVJINE, AVSTRALSKA POLJUDNOZNANST. SERIJA, 5/6 (VPS 11.00)
11.25	OZARE, PONOVITEV
11.30	OBZORJA DUHA (VPS 11.30)
12.00	LJUDJE IN ZEMLJA, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 12.00)
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.15	TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA (VPS 13.15)
13.15	SKRITA KAMERA
13.20	ČLOVEK IN POL
13.30	NEDELJSKO OKO
13.40	GLAS LJUDSTVA
13.45	KULINARIKA
13.55	PET MINUT SLAVE
14.00	PLANETV
15.00	ČLOVEŠKI FAKTOR
15.10	VABILO ZA DVA
15.30	TRIKOTNIK
15.45	ŠPORT NA DANAŠNJI DAN
15.55	FENOMENI
16.00	GLASBENI DVOBOJ
16.30	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 16.30)
16.45	TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA (VPS 16.50)
16.45	AKCIJA
16.50	LORELLA
17.05	PREDMET POŽELEJNA

17.20	DRUŽABNA KRONIKA
17.35	VSAKDANIK IN PRAZNIK (VPS 17.35)
18.35	ŽREBANJE LOTA (VPS 18.30)
18.40	RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.25	ŠPORT
19.35	ZRCALO TEDNA
19.50	VREME
20.00	EMA 2004, PRENOS (VPS 20.00)
22.05	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 22.05)
22.35	ŽENSKA V IZLOŽBI, AMERIŠKI ČB FILM (VPS 22.35)
0.15	NOČNI IZBOR
0.15	DNEVNIK, ŠPORT
0.55	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 00.55)
1.40	SFILTRON, KONCERT SLOVENSKE ROCK SKUPINE (VPS 01.40)
2.20	TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA

Slovenija 2

7.45	TELETEKST TV SLOVENIJA do 08.00
8.00	VIDEOSTRANI - VREMENSKA PANORAMA
9.20	TV PRODAJA
9.50	ST. ANTON: SVETOVNI POKAL V ALPSKEM SMUČANJU, SLALOM (M), PRENOS 1. VOŽNJE (VPS 09.50)
10.55	VEYSONNAZ: SVETOVNI POKAL V ALPSKEM SMUČANJU, SUPERVELESALOM (Ž), PRENOS (VPS 10.55)
12.40	ST. ANTON: SVETOVNI POKAL V ALPSKEM SMUČANJU, SLALOM (M), PRENOS 2. VOŽNJE (VPS 12.40)
13.30	TV PRODAJA
14.40	WILLINGEN: SVETOVNI POKAL V SMUČARSKIH SKOKIH, PRENOS (VPS 13.55)
16.30	SKOZI ČAS
16.45	CELJE: LIGA PRVAČOV V ROKOMETU, ČETRTFINALE: CELJE PIVOVARNA LAŠKO - LEMGO, PRENOS (VPS 16.45)
18.50	SVETOVNO PRVENSTVO V BIATLONU: MNOŽIČNI ŠTART 15 KM (M), POSNETEK IZ OBERHOFA (VPS 15.45)
20.00	LOVCI NA BISERE, AMERIŠKA DOKUMENTARNA ODDAJA (VPS 20.05)
20.45	NAŠE SKRIVNO ŽIVLJENJE, AVSTRALSKA NADALJEVANKA, 4/22 (VPS 21.00)
21.30	3. GALA VEČER NOVIH BALETNIH KOREOGRAFIJ, POSNETEK PRIREDITVE (VPS 21.50)
22.45	ODVETNIŠKE ZDRAHE, ANGLEŠKA HUMORISTIČNA NANIZANKA, 5/6, PONOVITEV (VPS 23.00)
23.15	POD RUŠO, AMERIŠKA NADALJEVANKA, 10/13, PONOVITEV (VPS 23.30)
0.10	VIDEOSTRANI

Kanal A

9.20	TV prodaja
9.50	Mladi in nemirni, 3. sezona, ponovitev 75. dela ameriške nadaljevanke
10.40	Mladi in nemirni, 3. sezona, ponovitev 76. dela ameriške nadaljevanke
11.30	Mladi in nemirni, 3. sezona, ponovitev 77. dela ameriške nadaljevanke
12.20	Mladi in nemirni, 3. sezona, ponovitev 78. dela ameriške nadaljevanke
13.10	Mladi in nemirni, 3. sezona, ponovitev 79. dela ameriške nadaljevanke
14.00	Dannyjeve zvezde, posnetek
15.00	Dr. Phil, pogovorna oddaja
15.55	Oprah Show, pogovorna oddaja
16.50	Čarovnice, 3. sezona, 12. del ameriške nan.
17.40	Izganjalka vampirjev, 6. sezona, 20. del ameriške nanizanke
18.30	Planet 10
19.00	Non Stop Music
20.00	Družinski film: Gospod varuška, amrški film
21.35	Tih zločin, 1. sezona, 1. del ameriške nanizanke
22.30	Goodyear liga, Geoplin Slovan: Crvena zvezda, posnetek košarke
0.20	Dannyjeve zvezde, ponovitev

Pop TV

7.30	TV prodaja
8.00	Ringa-Raja:
8.00	Katka in Orbi, sinhronizirana risana serija
8.10	Palčica, sinhronizirana risana serija
8.35	Moj prijatelj Roki, sinhronizirana risana serija
8.45	Naš mali svet, sinhronizirana risana serija

8.50	Obuti maček, sinhronizirana risana serija
9.15	Mjavi Mjavi, sinhronizirana risana serija
9.25	Hikarini, sinhronizirana risana serija
9.50	Alica v čudežni deželi, sinhronizirani risani film
10.45	Bobek in Ciril, sinhronizirana risana serija
11.10	Mali mečevalci, risana serija
11.35	Dogodivščine Jackieja Chana, risana serija
12.00	Šolska košarkarska liga, ponovitev
12.55	Kandidat za zločin, ameriški film
14.40	Močno zdravilo, 3. sezona, 19. del ameriške nanizanke
15.35	Diagnoza: umor, 7. sezona, zadnji del ameriške nanizanke
16.30	Pot domov, kanadski film
18.15	24UR - vreme
18.20	Triki Jamieja Oliverja, 2. sezona, 13. del angleške dokumentarne oddaje
19.00	24UR
20.00	Nedeljski film: Zoolander, ameriški film
21.40	Športna scena
22.40	Nevarnost pod vodo, ameriški film
0.20	24UR, ponovitev
1.20	Nočna panorama

TevePika

9.30	Sašine slaščice iz zabavne pečice, vodi: Saša Lendero, pon
10.30	Klepce z jasnovidko Maručo, pon
11.00	Razgledovanja, potopisna reportaža, pon
11.30	Sanjska poroka, serija oddaj o pripravah na poroko, vodi: Urška Hlebec, pon
12.00	A to je to?, oddaja o kuhanju "da padeš dol", vodi: Alenka Strnad - Reza, pon
12.30	Živeti zdravo, vodi: Milka Krapež, pon
13.00	Tam kjer je veselje doma, narodno zabavni program z turističnimi informacijami
17.00	POP TRAX, oddaja o najnovejši pop glasbi, vodi: Matjaz Kosi
18.00	Do zdravja tudi tako, gost: dr. Peter Gregor, vodi: Jana Debeljak, pon
18.30	Jana, oddaja o sončni strani življenja, knjižnica Otona Župandčiča Ljubljana, pon
19.00	Na Piki, aktualna pogovorna oddaja, pon
20.00	Parni Valjak praznuje svojih 25let - spektakularni koncert z največjimi hiti iz Doma Športov v Zagrebu
22.00	Ljubljanska elektrotehnika, oddaja o elektrotehničnem izobraževanju srednjih šol, pon
23.00	A to je to?, poučno zabavna oddaja, vodi: Alenka Strnad - Reza, pon
23.30	Spekter, študentska oddaja, pon
00.30	Video top 30, lestvica glasbenih spotov

Kanal III

07.00	Videostrani
08.00	TV prodaja
09.00	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
11.00	Rad igram nogomet
11.30	Za vas in mesto, oddaja o kmetijstvu in turizmu
12.30	Risanke
13.00	TV prodaja
13.30	Sijaj, ponovitev
14.00	Ski Open, smučarsko tekmovanje
14.30	Automobile
14.45	TV prodaja
15.00	Dan slovenske ženske košarke, reportaža
17.00	Ekskluzivni magazin
17.30	Komet 13, ponovitev
18.30	Štiri tačke
19.00	Videalisti, glasbene lestvice
20.00	Raketa pod kozolcem, ponovitev zabavnoglasbene oddaje
21.30	Reporter X
22.00	Dan slovenske ženske košarke, reportaža
00.00	K 1, športni program
01.00	TV prodaja
01.30	Videostrani

PONEDELJEK,

16.2.2004

Slovenija 1

6.10	TELETEKST TV SLOVENIJA do 06.15
6.30	TEDENSKI IZBOR
6.30	UTRIP

6.45	ZRCALO TEDNA
7.00	DOBRO JUTRO (VPS 07.00)
9.00	POROČILA (VPS 09.00)
9.05	TEDENSKI IZBOR
9.05	IZ POPOTNE TORBE: PREPROGA
9.20	PLEME, ANGLEŠKA NANIZANKA, 6/26
9.45	RAZPOKE V ČASU: JUNKINJA ZVEŠTOBE, IGRANO-DOKUMENTARNA NANIZANKA, 7/17
10.15	NA VRTU, ODDAJA TV MARIBOR
10.40	EMA 2004
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME
13.30	TEDENSKI IZBOR
13.30	OBZORJA DUHA
14.05	LJUDJE IN ZEMLJA, ODDAJA TV MARIBOR
15.00	VSAKDANIK IN PRAZNIK, PONOVITEV
15.55	DOBER DAN, KOROŠKA (VPS 15.55)
16.30	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 16.30)
16.50	RAĐOVEDNI TAČEK: SMETI (VPS 16.50)
17.00	GOLOBAR SAM, KRATKI DOKUMENTARNI FILM (VPS 17.00)
17.15	ZGODBE STAREGA MEDVEDKA, RISANKA, 7/26 (VPS 17.15)
17.35	ODMEVI S SEVERA, KANADSKA POLJUDNOZNANSTVENA ODDAJA (VPS 17.35)
18.25	ŽREBANJE 3X3 PLUS 6 (VPS 18.25)
18.35	ŽREBANJE ASTRA (VPS 18.35)
18.40	RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.40	ŠPORT, VREME, MAGNET
20.00	JULIJA, AVSTRIJSKA NAD., 5/13 (VPS 20.00)
20.55	SVETOVNI IZZIVI (VPS 20.55)
21.25	UMETNOST IGRE (VPS 21.25)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.50	GLADIATORJI 2. SVETOVNE VOJNE, ANGLEŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 5/13 (VPS 22.50)
23.40	NOČNI IZBOR
23.40	MARCEL BUH - JURIJ PERVANJE: VRTIČKARIJI, TV NANIZANKA, 5. EPIZODA: KDO JE GLAVNI?
0.10	DNEVNIK, ŠPORT
1.00	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 01.05)
1.25	ODMEVI S SEVERA, KANADSKA POLJUDNOZNANSTVENA ODDAJA
2.15	SVETOVNI IZZIVI
2.45	UMETNOST IGRE
3.10	SLON, KANADSKI KOPRODUKCIJSKI FILM (VPS 03.20)
5.05	GLASBENA ODDAJA

Slovenija 2

7.45	TELETEKST TV SLOVENIJA do 08.00
8.00	VIDEOSTRANI - VREMENSKA PANORAMA
9.05	PRIMORSKI MOZAIK, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA (VPS 09.05)
9.35	TEDENSKI IZBOR
9.35	SLOVENCJI V ITALIJI
10.05	DICK VAN DYKE, AM. NANIZANKA, 32/158
10.25	VIDEOSTRANI
11.00	TV PRODAJA
11.30	VIDEOSTRANI - VREMENSKA PANORAMA
12.55	TV PRODAJA
13.25	TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA, PONOVITEV
17.25	SKOZI ČAS (VPS 17.25)
17.40	DICK VAN DYKE, AMERIŠKA NANIZANKA, 33/158 (VPS 17.40)
18.05	PRIČA OBOŽBE, AMERIŠKI ČB FILM, PONOVITEV (VPS 18.00)
20.00	KONČNICA (VPS 20.05)
21.00	STUDIO CITY (VPS 21.00)
21.55	ZGODBA Z ZAHODNE STRANI S ŠTUDENTI AGRFT (VPS 22.00)
22.30	VIDEOSPOTNICE (VPS 22.30)
23.00	BRANE RONČEL IZZA ODRU (VPS 23.00)
0.25	POD RUŠO, AMERIŠKA NADALJEVANKA, 11/13, PONOVITEV (VPS 00.25)
1.20	VIDEOSTRANI

Kanal A

9.05	TV prodaja
9.10	Tabornice z Beverly Hillsa, mladinski film
11.00	Non Stop Music, ponovitev
12.30	TV prodaja
13.00	Xena, 5. sezona, 13. del ameriške nadaljevanke
13.50	Mladi in nemirni, 3. sezona, 80. del ameriške nadaljevanke
14.40	Obala ljubezni, 3. sezona, 210. del am. nad.
15.30	TV prodaja
16.00	Varuhi luke, 5. sezona, 32. del avstralske nan.
16.55	Hal: Da, draga?, 2. sezona, 9. del ameriške humoristične nanizanke
17.25	Sam doma, 2. sezona, 15. del ameriške humoristične nanizanke

17.55	Oh, ta sedemdeseta, 5. sezona, 12. del ameriške humoristične nanizanke
18.25	XXI premiere
18.30	Non Stop Music
20.00	Filmski cikelus Stevensa Seagala: Maščevanje, ameriški film
21.45	Mikser: Vsi županovi možje, 4. sezona, 1. del ameriške humoristične nanizanke
22.15	Raymonda imajo vsi radi, 3. sezona, 8. del ameriške humoristične nanizanke
22.45	Domáce kraljestvo, 4. sezona, 5. del ameriške humoristične nanizanke
23.15	Šov Jerryja Springerja, pogovorna oddaja

Pop TV

7.30	Dogodivščine Jackie Chana, risana serija
7.55	Ricki Lake, ponovitev pogovorne oddaje
8.45	Maščevanje ljubezni, ponovitev 15. dela španske nadaljevanke
9.40	Skrivnost ljubezni, ponovitev 110. dela venezuelske nadaljevanke
10.30	TV prodaja
11.00	Čudež življenja, ponovitev 107. dela venezuelske nadaljevanke
11.50	Družinske vezi, ponovitev 37. dela brazil. nad.
12.40	Športna scena, ponovitev
13.40	TV prodaja
14.10	Ricki Lake, pogovorna oddaja
15.00	Družinske vezi, 38. del brazilске nadaljevanke
15.55	Čudež življenja, 108. del venezuelske nad.
16.55	Skrivnost ljubezni, 111. del venezuelske nad.
17.55	24UR - vreme
18.00	Maščevanje ljubezni, 16. del španske nad.
19.00	24UR
20.00	Kralj Ralph, ameriški film
21.45	Sedma nebesa, 7. sezona, 2. del ameriške nan.
22.40	Naša sodnica, 3. sezona, 1. del ameriške nan.
23.35	XXI premiere
23.40	Na kraju zločina, 1. sezona, 22. del am. nan.
0.30	24UR, ponovitev
1.30	Nočna panorama

TevePika

9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
9.30	Glasbeni koncert, športna dvorana Tabor, pon
10.30	ABCD, svet avtomobilizma, pon
11.00	Zeleni vodnik, oddaja o hortikulturi, pon
11.30	Šola na Jupitru, pon
12.00	Jana, oddaja o sončni strani življenja, knjižnica Otona Župancića Ljubljana, pon
12.30	Ziveti zdravo, vodi: Milka Krapež, pon
13.00	Video top 30, lestvica glasbenih spotov
16.30	Ljubljanska elektrotehnika, oddaja o elektrotehničnem izobraževanju, srednjih šol, pon
17.30	Do zdravja tudi tako, gost: dr. Peter Gregor, vodi: Jana Debeljak, pon
18.00	Sanjska poroka, serija oddaj o pripravah na poroko, vodi: Urška Hlebec, pon
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, živo
19.00	24 UR, prenos v živo
20.00	Na Piki aktualna pogovorna oddaja, vodi: Brane Šalamon
21.00	A to je to?, oddaja o kuhanju "da padeš dol", vodi: Alenka Strnad - Reza, prvič
21.30	Košarka - 1A liga moški, Helios Domžale: Elektra posnetek tekme
23.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
23.30	Video top 30, lestvica glasbenih spotov

Kanal III

06.00	Videostrani
07.00	Pokémoni, sinhronizirana risana serija
07.30	Risanke
07.55	TV prodaja
08.25	Risanke
08.50	TV prodaja
09.10	Automobile
09.25	Risanke
10.10	TV prodaja
10.25	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
10.55	Videalisti, glasbene lestvice
12.30	TV prodaja
12.55	Risanke
13.45	TV prodaja
14.00	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
14.30	Pokémoni, sinhronizirana risana serija

15.00	The Best Of Story Supernova, ponovitev
16.45	TV prodaja
17.00	Kako preživeti, ponovitev
18.00	Sto izlozb, sto strasti, 129. del italijanske telen.
18.30	Pokémoni, sinhronizirana risana serija
19.00	Videalisti, glasbene lestvice
19.40	Ilirika, turistična TV prodaja
20.00	Moderna orožja, dokumentarna oddaja
21.00	Agencija, 13. del ameriške nanizanke
21.45	Klub golih pesti, ameriška drama, 1999
00.10	K1, športni program
01.10	TV prodaja
01.40	Videostrani

TOREK,

17.2.2004

Slovenija 1

6.00	TELETEKST TV SLOVENIJA do 06.15
6.20	TEDENSKI IZBOR
6.20	KULTURA
6.30	ODMEVI
7.00	DOBRO JUTRO (VPS 07.00)
9.00	POROČILA (VPS 09.00)
9.05	TEDENSKI IZBOR
9.05	RADOVEDNI TAČEK: SMETI
9.15	GOLOBAR SAM, KRATKI DOKUMENTARNI FILM
9.30	ZGODBE STAREGA MEDVEDKA, RISANKA, 7/26
9.40	MARSUPILAMI, RISANA NANIZANKA, 3/26
10.05	RISANKA
10.15	SPREHODI V NARAVO
10.30	ODMEVI S SEVERA, KANADSKA POLJUDNOZNANSTVENA ODDAJA
11.25	VSADKANJIK IN PRAZNIK
12.20	UMETNOST IGRE
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME
13.15	TEDENSKI IZBOR
13.15	SLOVENSKI MAGAZIN
13.40	SVETOVNI IZZIVI
14.10	GLADIATORJI 2. SVETOVNE VOJNE, ANGLEŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 5/13
15.05	JULIJA, AVSTRIJSKA NAD., 5/13, PONOVITEV
15.55	MOSTOVI - HIDAK: POTEKANJA - BARANGOLŠOK (VPS 15.55)
16.30	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 16.30)
16.50	PRAVLJICE MIKE MAKE: KJE NAJDEŠ PRAVLJICO?, OTROŠKA NANIZANKA, 16/26 (VPS 16.50)
16.55	RISANKA
17.05	MLADI VIRTUOZI: TOLKALNA SKUPINA STICK CONTROL (VPS 17.00)
17.20	KNJIGA MENE BRIGA - BRANE MOZETIČ: BANALIJE, PONOVITEV (VPS 17.15)
17.45	POLHI, DOKUMENTARNA ODDAJA (VPS 17.45)
18.15	DUHOVNI UTRIP (VPS 18.15)
18.40	RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.40	ŠPORT, VREME, MAGNET
20.00	KAJ PA GOSPOD BACH, DOKUMENTAREC MESECA (VPS 20.00)
20.55	POD ŽAROMETOM (VPS 21.00)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.50	DVA DNEVA UPANJA, NEMŠKA DRAMA (VPS 22.50)
0.20	NOČNI IZBOR
0.20	DNEVNIK, ŠPORT
1.10	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 01.15)
1.30	POLHI, DOKUMENTARNA ODDAJA
2.00	DUHOVNI UTRIP
2.20	KAJ PA GOSPOD BACH, DOKUMENTAREC MESECA
3.10	POD ŽAROMETOM
4.00	DVA DNEVA UPANJA, NEMŠKA DRAMA
5.50	GLASBENA ODDAJA

Slovenija 2

7.45	TELETEKST TV SLOVENIJA do 08.00
8.00	VIDEOSTRANI - VREMENSKA PANORAMA
9.05	GLASNIK, ODDAJA O KULTURI TV MARIBOR (VPS 09.05)
9.35	TEDENSKI IZBOR
9.35	DOBER DAN, KOROŠKA
10.05	DICK VAN DYKE, AM. NANIZANKA, 33/158
10.25	VIDEOSTRANI
11.00	TV PRODAJA
11.30	VIDEOSTRANI - VREMENSKA PANORAMA
15.45	TV PRODAJA
16.20	TEDENSKI IZBOR

16.20	ZGODBA Z ZAHODNE STRANI S ŠTUDENTI AGRFT
16.50	STUDIO CITY
17.50	VIDEOSPOTNICE, PONOVITEV
18.20	SKOZI ČAS (VPS 18.15)
18.35	DICK VAN DYKE, AMERIŠKA NANIZANKA, 34/158 (VPS 18.30)
19.00	DANIEL DERONDA, ANGLEŠKA LITERARNA NADALJEVANKA, 3/4, PONOVITEV (VPS 19.00)
19.50	SKOZI ČAS, PONOVITEV
20.00	FRASIER, AM. NAN., 22. EPIZODA (VPS 20.05)
20.20	VERA BR-NHE, NEMŠKA NADALJEVANKA, 2., ZADNJI DEL (VPS 20.30)
22.50	BRATA WITMAN, MADŽARSKI FILM (VPS 23.00)
0.20	VIDEOSPOTNICE (VPS 00.30)
0.50	POD RUŠO, AMERIŠKA NADALJEVANKA, 12/13, PONOVITEV (VPS 01.00)
1.45	VIDEOSTRANI

Kanal A

9.35	TV prodaja
9.40	Moja draga Magdalena, sinhronizirani risani film
11.00	Non Stop Music, ponovitev
12.30	TV prodaja
13.00	Xena, 5. sezona, 14. del ameriške nadaljevanke
13.50	Mladi in nemirni, 3. sezona, 81. del ameriške nadaljevanke
14.40	Obala ljubezni, 3. sezona, 211. del ameriške nadaljevanke
15.30	TV prodaja
16.00	Varuhi luke, 6. sezona, 1. del avstralske nanizanke
16.55	Hal: Da, draga?, 2. sezona, 10. del ameriške humoristične nanizanke
17.25	Sami doma, 2. sezona, 16. del ameriške humoristične nanizanke
17.55	Oh, ta sedemdeseta, 5. sezona, 13. del ameriške humoristične nanizanke
18.25	XXI premiere
18.30	Non Stop Music
20.00	Akcija: Votla konica, kanadsko-ameriški film
21.50	Mikser: Vsi županovi možje, 4. sezona, 2. del ameriške humoristične nanizanke
22.20	Raymonda imajo vsi radi, 3. sezona, 9. del ameriške humoristične nanizanke
22.50	Domáce kraljestvo, 4. sezona, 6. del ameriške humoristične nanizanke
23.20	Šov Jerryja Springerja, pogovorna oddaja

Pop TV

7.30	Dogodivščine Jackie Chana, risana serija
7.55	Ricki Lake, ponovitev pogovorne oddaje
8.45	Maščevanje ljubezni, ponovitev 16. dela španske nadaljevanke
9.40	Skrivnost ljubezni, ponovitev 111. dela venezuelske nadaljevanke
10.30	TV prodaja
11.00	Čudež življenja, ponovitev 108. dela venezuelske nadaljevanke
11.50	Družinske vezi, ponovitev 38. dela brazil. nad.
12.45	Sedma nebesa, 7. sezona, ponovitev 2. dela ameriške nanizanke
13.40	TV prodaja
14.10	Ricki Lake, pogovorna oddaja
15.00	Družinske vezi, 39. del brazilске nadaljevanke
15.55	Čudež življenja, 109. del venezuelske nad.
16.55	Skrivnost ljubezni, 114. del venezuelske nad.
17.55	24UR - vreme
18.00	Maščevanje ljubezni, 17. del španske nad.
19.00	24UR
20.00	Preverjeno
21.00	Življenjska zgodba: Temni konj, ameriški film
22.45	XXI premiere
22.50	Na kraju zločina, 1. sezona, zadnji del ameriške nanizanke
23.40	24UR, ponovitev
0.40	Nočna panorama

TevePika

9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
9.30	Košarka - 1A liga moški, Helios Domžale: Elektra posnetek tekme, pon
11.00	Jana, oddaja o sončni strani življenja, knjižnica Otona Župancića Ljubljana, pon
11.30	Ljubljanska elektrotehnika, oddaja o elektrotehničnem izobraževanju srednjih šol, pon

12.30	Samozdravilna energetska metoda Rudija Klarica, prvič
13.00	Video top 30, lestvica glasbenih spotov
17.00	Aktualno: pogovor z Janezom Stanovnikom, pon
18.00	ABCD, svet avtomobilizma, pon
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, živo
19.00	24 UR, prenos v živo
20.00	POP TRAX, oddaja o najnovejši pop glasbi, vodi: Matjaz Kosi
21.00	Jana, oddaja o sončni strani življenja, Duhovna univerza, prvič
21.30	Pogovor o slovenskem nogometu
22.30	A to je to?, oddaja o kuhanju "da padeš dol", vodi: Alenka Strnad - Reza, pon
23.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
23.30	Na Piki aktualna pogovorna oddaja, vodi: Brane Šalamon, pon
00.30	Video top 30, lestvica glasbenih spotov

Kanal III

06.00	Videostrani
07.00	Pokémoni, sinhronizirana risana serija
07.30	Risanke
07.55	TV prodaja
08.25	Risanke
08.50	TV prodaja
09.10	Moderna orožja, dokumentarna oddaja
10.10	TV prodaja
10.25	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
10.55	Videalisti, glasbene lestvice
12.30	TV prodaja
12.55	Risanke
13.45	TV prodaja
14.00	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
14.30	Pokémoni, sinhronizirana risana serija
15.00	Dan slovenske ženske košarke, reportaža
16.45	TV prodaja
17.00	Ekstremni magazin, ponovitev
17.30	Štiri tacke, ponovitev
18.00	Sto izlozb, sto strasti, 130. del italijanske telenovele
18.30	Pokémoni, risani film
19.00	Videalisti, glasbene lestvice
19.40	Ilirika, turistična TV prodaja
20.00	Mož, ki je vedel premalo, ameriška komedija, 1997
21.45	Film, da te kap, ameriška parodija, 2000
23.25	Ekstremni magazin, ponovitev
23.55	Automobile
00.10	TV prodaja
00.40	Videostrani

SREDA,

18.2.2004

Slovenija 1

6.00	TELETEKST TV SLOVENIJA do 06.15
6.20	TEDENSKI IZBOR
6.20	KULTURA
6.30	ODMEVI
7.00	DOBRO JUTRO (VPS 07.00)
9.00	POROČILA (VPS 09.00)
9.05	TEDENSKI IZBOR
9.05	PRAVLJICE MIKE MAKE: KJE NAJDEŠ PRAVLJICO?, OTROŠKA NANIZANKA, 16/26
9.10	BABAR, RISANA NANIZANKA, 13., ZADNJA EPIZODA
9.30	PIPSI, RISANA NANIZANKA, 1/26
10.10	MLADI VIRTUOZI: TOLKALNA SKUPINA STICK CONTROL
10.25	KNJIGA MENE BRIGA - BRANE MOZETIČ: BANALIJE
10.50	POLHI, DOKUMENTARNA ODDAJA
11.20	DUHOVNI UTRIP
11.40	SLEDI, ODDAJA O KULTURNI DEDIŠČINI TV MARIBOR
12.10	MED VALOVI, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA
12.40	KULINARIKA Z LEONOM
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME
13.15	TEDENSKI IZBOR
13.15	NA VRTU, ODDAJA TV MARIBOR
13.40	ŠIV V ČASU, FRANCOŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 8/13
14.05	KAJ PA GOSPOD BACH, DOKUMENTAREC MESECA
15.00	POD ŽAROMETOM, PONOVITEV

15.55	MOSTOVI - HIDAK (VPS 15.55)
16.30	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 16.30)
16.50	POD KLOBUKOM (VPS 16.50)
17.25	VOLKOVI, ČAROVNICE IN VELIKANI, RISANA NANIZANKA, 11/38 (VPS 17.25)
17.45	BARVE JESENI (VPS 17.45)
18.40	RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNİK
19.40	ŠPORT, VREME, MAGNET
20.00	SEDMI PEČAT: UČITELJICA KLAVIRJA, FRANČOSKI FILM (VPS 20.00)
22.10	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
23.05	F. M. DOSTOJEVSKI-A. WAJDA: ZLOČIN IN KAZEN, TV PRIREDBA PREDSTAVE PRIMORSKEGA POLETNEGA FESTIVALA (VPS 22.55)
1.40	NOČNI IZBOR
1.40	DNEVNİK, ŠPORT
2.30	DNEVNİK ZAMEJSKE TV (VPS 02.20)
2.50	BARVE JESENI
3.45	BELE NOČI, FRANČOSKI FILM (VPS 03.35)
5.30	GLASBENA ODDAJA

Slovenija 2

7.45	TELETEKST TV SLOVENIJA do 08.00
8.00	VIDEOSTRANI - VREMENSKA PANORAMA
9.05	TEDENSKI IZBOR
9.05	CITY FOLK, LJUDJE EVROPSKIH MEST: DUNAJ
9.30	MOSTOVI - HIDAK: POTEPAJKA - BARANČOLŠOK
10.00	DICK VAN DYKE, AM. NANIZANKA, 34/158
10.25	VIDEOSTRANI - VREMENSKA PANORAMA
11.00	TV PRODAJA
11.30	VIDEOSTRANI - VREMENSKA PANORAMA
16.20	TV PRODAJA
16.50	LOVCI NA IZGUBLJENE ZAKLADE, NEMŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 3., ZADNJI DEL, PON.
17.50	VIDEOSPOTNICE, PONOVITEV
18.20	SKOZI ČAS (VPS 18.15)
18.35	DICK VAN DYKE, AM. NAN., 35/158 (VPS 18.30)
19.00	KONČNICA, PONOVITEV
20.00	PLANICA: SVETOVNO PRVENSTVO V SMUČARSKIH POLETIH (VPS 20.05)
20.15	EP V UMETNOSTNEM DRŠANJU - REVILJA, POSNETEK IZ BUDIMPEŠTE (VPS 20.20)
22.25	VIDEOSPOTNICE (VPS 22.30)
22.55	POSLEDNJI OBJEM, AMERIŠKI FILM (VPS 23.00)
0.35	VIDEOSTRANI

Kanal A

9.35	TV prodaja
9.40	Junaški Zorro, sinhronizirani risani film
11.00	Non Stop Music, ponovitev
12.30	TV prodaja
13.00	Xena, 5. sezona, 15. del ameriške nadaljevanke
13.50	Mladi in nemirni, 3. sezona, 82. del am. nad.
14.40	Obala ljubezni, 3. sezona, 212. del am. nad.
15.30	TV prodaja
16.00	Varuhi luke, 6. sezona, 2. del avstralske nan.
16.55	Hal: Da, draga?, 2. sezona, 11. del ameriške humoristične nanizanke
17.25	Sami doma, 2. sezona, 17. del ameriške humoristične nanizanke
17.55	Oh, ta sedemdeseta, 5. sezona, 14. del ameriške humoristične nanizanke
18.25	XXL premiere
18.30	Non Stop Music
20.00	Ekstra magazin
20.50	Vroč Ruby Wax, angleška pogovorna oddaja
21.30	Mikser: Vsi županovi moške, 4. sezona, 3. del ameriške humoristične nanizanke
22.00	Raymonda imajo vsi radi, 3. sezona, 10. del ameriške humoristične nanizanke
22.30	Domače kraljestvo, 4. sezona, 7. del ameriške humoristične nanizanke
23.00	Šov Jerryja Springerja, pogovorna oddaja

Pop TV

7.30	Dogodivščine Jackieja Chana, risana serija
7.55	Ricki Lake, ponovitev pogovorne oddaje
8.45	Maščevanje ljubezni, ponovitev 17. dela španske nadaljevanke
9.40	Skrivnost ljubezni, ponovitev 114. dela venezuelske nadaljevanke
10.30	TV prodaja
11.00	Čudež življenja, ponovitev 109. dela venezuelske nadaljevanke
11.50	Družinske vezi, ponovitev 39. dela brazil. nad.
12.45	Preverjeno, ponovitev

13.40	TV prodaja
14.10	Ricki Lake, pogovorna oddaja
15.00	Družinske vezi, 40. del brazilske nadaljevanke
15.55	Čudež življenja, 110. del venezuelske nad.
16.55	Skrivnost ljubezni, 112. del venezuelske nad.
17.55	24UR - vreme
18.00	Maščevanje ljubezni, 18. del španske nad.
19.00	24UR
20.00	TV kriminalka: Pravilo in izjema, kanadsko-ameriški film
21.50	Na kraju zločina, 3. sezona, 1. del ameriške nan.
22.45	XXL premiere
22.50	Tretja izmena, 3. sezona, 1. del ameriške nan.
23.50	24UR, ponovitev
0.50	Nočna panorama

TevePika

9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
9.30	Razgledovanja, potopisna reportaža, pon
10.00	Naš vrt, svetovalna oddaja za vrtničarje, pon
10.30	A to je to?, oddaja o kuhanju "da paše dol", vodi: Alenka Strnad - Reza, pon
11.00	Šasine slaščice iz zabavne pečice, vodi: Saša Lendero, pon
12.00	Pogovor o slovenskem nogometu, pon
13.00	Video top 30, lestvica glasbenih spotov
17.30	Veliko platno, oddaja o filmu, prvič
18.00	Zrela leta z Melanijo Šter, oddaja za tretje življenjsko obdobje, prvič
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, živo
19.00	24 UR, prenos v živo
20.00	ABCD, svet avtomobilizma, prvič
20.30	Živeti zdravo, vodi: Milka Krapež
21.00	Ljubezen do čebelarstva
21.30	Šola na Jupitru, živo
22.00	Državni svet, posnetek razprave
23.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
23.30	Sanjska poroka, serija oddaj o pripravah na poroko, vodi: Urška Hlebec, pon
00.00	Video top 30, lestvica glasbenih spotov

Kanal III

06.00	Videostrani
07.00	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
07.30	Risanke
07.55	TV prodaja
08.25	Risanke
08.50	TV prodaja
09.10	Agencija, 1. del ameriške nanizanke
10.10	TV prodaja
10.25	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
10.55	Videalisti, glasbene lestvice
12.30	TV prodaja
12.55	Risanke
13.45	TV prodaja
14.00	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
14.30	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
15.00	Mož, ki je vedel premalo, am. komedija, 1997
16.45	TV prodaja
17.00	Agencija, ponovitev
18.00	Sto izlozb, sto strasti, 131. del italijanske telen.
18.30	Pokemoni, risani film
19.00	Videalisti, glasbene lestvice
19.40	Ilirika, turistična TV prodaja
20.00	Lisice, 14. del jugoslovanske serije
21.00	Sijaj
21.30	Postenjak, angleška komedija, 2000
23.30	Reporter X, ponovitev
00.00	TV prodaja
00.30	Videostrani

ČETRTEK,

19.2.2004

Slovenija 1

6.00	TELETEKST TV SLOVENIJA do 06.15
6.20	TEDENSKI IZBOR
6.20	KULTURA
6.30	ODMEVI
7.00	DOBRO JUTRO (VPS 07.00)
9.00	POROČILA (VPS 09.00)
9.05	TEDENSKI IZBOR
9.05	POD KLOBUKOM

9.40	VOLKOVI, ČAROVNICE IN VELIKANI, RISANA NANIZANKA, 11/38
9.50	ZGODBE IZ ŠKOLJKE
10.35	BARVE JESENI
11.30	SIROTE DIVJINE, AVSTRALSKA POLJUDNOZNANSTVENA SERIJA, 5/6
11.55	RUSKA CESTA, DOKUMENTARNO-IGRANA ODDAJA (VPS 11.55)
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME
13.20	PREPROSTO DARILO, ITALIJANSKI FILM, PONOVITEV (VPS 13.25)
15.55	MOSTOVI - HIDAK: KANAPE - KANAP... (VPS 15.55)
16.30	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 16.30)
16.50	NA LINIJI, ODDAJA ZA MLADE (VPS 16.50)
17.25	JASNO IN GLASNO (VPS 17.25)
18.10	ZENIT (VPS 18.10)
18.40	RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNİK
19.40	ŠPORT, VREME, MAGNET
20.00	TEDNIK (VPS 20.00)
21.00	OSMI DAN (VPS 21.00)
21.30	KNJIGA MENE BRIGA - ELFRIDE JELINEK: UČITELJICA KLAVIRJA (VPS 21.30)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.50	GLASBENI VEČER: PIHALNI KVINTET SLOWIND IN DIRIGENT HEINZ HOLLIGER - G. MAHLER: PESEM O ZEMLJI (VPS 22.50)
0.00	NOČNI IZBOR
0.00	DNEVNİK, ŠPORT
0.50	DNEVNİK ZAMEJSKE TV (VPS 00.55)
1.10	JASNO IN GLASNO
1.50	ZENIT
2.20	TEDNIK
3.15	OSMI DAN
3.45	PET DNI NEKEGA POLETJA, AMERIŠKI FILM (VPS 03.50)
5.50	GLASBENA ODDAJA

Slovenija 2

7.45	TELETEKST TV SLOVENIJA do 08.00
8.00	VIDEOSTRANI - VREMENSKA PANORAMA
9.05	EVROPSKI MAGAZIN, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 09.05)
9.35	TEDENSKI IZBOR
9.35	MOSTOVI - HIDAK
10.05	DICK VAN DYKE, AM. NANIZANKA, 35/158
10.25	VIDEOSTRANI
10.55	PLANICA: SVETOVNO PRVENSTVO V SMUČARSKIH POLETIH, PRENOS (VPS 10.55)
12.35	TV PRODAJA
13.05	VIDEOSTRANI - VREMENSKA PANORAMA
14.25	TV PRODAJA
14.55	LOVCI NA BISERE, AMERIŠKA DOKUMENTARNA ODDAJA, PONOVITEV
15.40	SVETOVNO PRVENSTVO V SMUČARSKIH POLETIH, POSNETEK IZ PLANICE (VPS 15.40)
16.45	VIDEOSPOTNICE, PONOVITEV
17.15	SKOZI ČAS (VPS 17.15)
17.30	DICK VAN DYKE, AM. NAN., 36/158 (VPS 17.30)
17.55	GRBAVEC, FRANČOSKI KOPRODUKCIJSKI FILM, PONOVITEV (VPS 17.55)
20.00	PLANICA: SVETOVNO PRVENSTVO V SMUČARSKIH POLETIH (VPS 20.05)
20.25	LJUBLJANA: EVROLIGA V KOŠARKI, UNION OLIMPIJA - CIBONA, PRENOS (VPS 20.25)
22.30	EVROLIGA V KOŠARKI, PANATHINAIKOS - KRKA, POSNETEK IZ ATEN (VPS 22.30)
0.00	VIDEOSPOTNICE (VPS 00.00)
0.30	POD RUŠO, AMERIŠKA NADALJEVANKA, 13., ZADNJI DEL, PONOVITEV (VPS 00.30)
1.25	VIDEOSTRANI

Kanal A

9.15	TV prodaja
9.20	Tri nindže vračajo udarec, mladinski film
11.00	Non Stop Music, ponovitev
12.30	TV prodaja
13.00	Xena, 5. sezona, 16. del ameriške nadaljevanke
13.50	Mladi in nemirni, 3. sezona, 83. del am. nad.
14.40	Obala ljubezni, 3. sezona, 213. del am. nad.
15.30	TV prodaja
16.00	Varuhi luke, 6. sezona, 3. del avstralske nan.
16.55	Hal: Da, draga?, 2. sezona, 12. del ameriške humoristične nanizanke
17.25	Sami doma, 2. sezona, 18. del ameriške humoristične nanizanke
17.55	Oh, ta sedemdeseta, 5. sezona, 15. del ameriške humoristične nanizanke
18.25	XXL premiere
18.30	Non Stop Music
20.00	Krimic: Pogajalka, ameriški film

21.40	Tajni agenti, 2. sezona, 1. del angleške nan.
22.40	Samo bedaki in konji, 1. sezona, 1. del angleške humoristične nanizanke
23.20	Šov Jerryja Springerja, pogovorna oddaja

Pop TV

7.30	Dogodivščine Jackieja Chana, risana serija
7.55	Ricki Lake, ponovitev pogovorne oddaje
8.45	Maščevanje ljubezni, ponovitev 18. dela španske nadaljevanke
9.40	Skrivnost ljubezni, ponovitev 112. dela venezuelske nadaljevanke
10.30	TV prodaja
11.00	Čudež življenja, ponovitev 110. dela venezuelske nadaljevanke
11.50	Družinske vezi, ponovitev 40. dela brazil. nad.
12.45	Na kraju zločin, 3. sezona, ponovitev 1. dela ameriške nanizanke
13.40	TV prodaja
14.10	Ricki Lake, pogovorna oddaja
15.00	Družinske vezi, 41. del brazilske nadaljevanke
15.55	Čudež življenja, 111. del venezuelske nad.
16.55	Skrivnost ljubezni, 113. del venezuelske nad.
17.55	24UR - vreme
18.00	Maščevanje ljubezni, 19. del španske nad.
20.00	24UR
20.00	Trenja
21.30	Popolni četrti: Prijatelji, 10. sezona, 2. del ameriške nanizanke
22.00	Na kraju zločina: Miami, 1. sezona, 3. del ameriške nanizanke
22.55	XXL premiere
23.00	Avtopsi: Oziviljeni mrtveci, dokument. oddaja
23.55	24UR, ponovitev
0.55	Nočna panorama

TevePika

9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
9.30	Jana, oddaja o sončni strani življenja, Duhovna univerza, pon
10.00	Na Piki aktualna pogovorna oddaja, vodi: Brane Šalamon, pon
11.00	ŠKL, šolska košarkarska liga, prvič
12.00	Samozdravilna energetska metoda Rudija Klarica, pon
12.30	Video top 30, lestvica glasbenih spotov
16.30	Državni svet, posnetek razprave, pon
18.00	Štiri točke, oddaja o hišnih ljubljencih, prvič
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, živo
19.00	24 UR, prenos v živo
20.00	Pod židano marelo, oddaja z narodno zabavnimi ansambli, prvič
21.30	Jana, oddaja o sončni strani življenja, sladkorna bolezen, prvič
22.00	Spekter, studentska oddaja, prvič
23.00	Poslovni studio, dnevno informat. oddaja, pon
23.30	POP TRAX, oddaja o najnovejši pop glasbi, vodi: Matjaz Kosi, pon
00.30	Video top 30, lestvica glasbenih spotov

Kanal III

06.00	Videostrani
07.00	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
07.30	Risanke
07.55	TV prodaja
08.25	Risanke
08.50	TV prodaja
09.10	Kako preživeti, 1. del ameriške serije
10.10	TV prodaja
10.25	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
10.55	Videalisti, glasbene lestvice
12.30	TV prodaja
12.55	Risanke
13.45	TV prodaja
14.00	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
14.30	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
15.00	Postenjak, angleška komedija, 2000
16.45	TV prodaja
17.00	Lisice, ponovitev
18.00	Sto izlozb, sto strasti, 132. del italijanske telen.
18.30	Pokemoni, risani film
19.00	Videalisti, glasbene lestvice
19.40	Ilirika, turistična TV prodaja
20.00	3000 milj do Gracelanda, ameriški akcijski triler, 2001
23.40	Autobille
00.55	TV prodaja
00.25	Videostrani

PETEK

05.00	Pogumno v novi dan
05.10	Vreme, ceste
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Svetnik dneva
06.10	Biser za dušo
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila+AMZS, osmrtnice, obvestila
07.50	Jezikovni brevir
08.00	Kmetijski nasvet
08.30	Koledar prireditvev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
11.15	Knjižne minute (presoje)
12.00	Zvonjenje
12.05	Biser za dušo
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
13.00	Mali oglasi
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
14.45	Komentar tedna
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.50	Koledar prireditvev
17.00	Ob petkih pospravljamo podstrešje
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	2. in 4. Skriti zaklad
19.00	Glas Amerike
19.10	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Iz Mohorjeve skrinje
21.30	Ponovitev Komentarja tedna
21.30	Mozaik dneva
22.00	Klasična glasba
	Ponovitev:
23.00	Dozivetja gora in narave
24.00	Srečno na poti
04.40	Radio Vatikan

SOBOTA

05.00	Pogumno v novi dan
05.10	Vreme, ceste
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Svetnik dneva
06.10	Biser za dušo
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.30	Poročila+AMZS, osmrtnice, obvestila
07.50	Jezikovni brevir
08.00	Naravoslovne zanimivosti
08.30	Koledar prireditvev
08.45	Spominjamo se
09.00	Sobotna iskrica
10.30	Poročila, Vaša pesem
11.00	Za življenje, danes in jutri: 1. Besede mičejo 2. Zakonci 3. Svet oblikuje mlade 4. Betanija
12.00	Zvonjenje
12.05	Biser za dušo
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
13.00	Glasbena voščila

15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.50	Koledar prireditvev
16.00	Mali oglasi
17.00	Slovenec Slovenca vabi
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Naš gost
19.30	Poročila
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Radijska molitev
21.00	Škofov govor pred nedeljo
21.15	1. Gospod kliče 2.-4. Vodnik po Sv. pismu 3. Jezus živi
	Ponovitev:
22.00	Za življenje
23.00	Obala neznanega
24.00	Slovenec Slovenca vabi
04.40	Radio Vatikan

NEDELJA

05.00	Pogumno v novi dan
05.10	Vreme, ceste
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Svetnik dneva
06.10	Biser za dušo
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Škofov govor za nedeljo (ponov.)
07.00	Zvonjenje
07.30	Poročila+AMZS, osmrtnice, obvestila
07.50	Jezikovni brevir
08.00	Iz življenja vesoljne Cerkve
08.30	Koledar prireditvev
08.45	Spominjamo se
09.00	Prenos sv. maše
10.00	Oznanila
10.15	Graditelji slovenskega doma
11.00	Poročila, osmrtnice, obvestila
11.15	Kmetijska oddaja
12.00	Zvonjenje
12.05	Biser za dušo
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Glasbena voščila
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.50	Koledar prireditvev
17.00	Slovenec po svetu in domovini
18.30	Sakralna glasba
19.30	Za otroke
19.45	Škofov govor za nedeljo
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Obala neznanega - izživi vere
21.30	Radijski roman
	Ponovitev:
22.00	Naš gost
23.00	Iz življenja vesoljne Cerkve
23.30	Sobota ob 21.15
00.30	Graditelji
04.40	Radio Vatikan

PONEDELJEK

05.00	Pogumno v novi dan
05.10	Vreme, ceste
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Svetnik dneva
06.10	Biser za dušo
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila+AMZS, osmrtnice, obvestila
07.50	Jezikovni brevir
08.00	Kmetijski nasvet
08.30	Koledar prireditvev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
11.15	Iz založbe TDO
12.00	Zvonjenje
12.05	Biser za dušo
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
13.00	Mali oglasi

13.30	Stare, ma lepe
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.50	Koledar prireditvev
17.00	1. Zdravstvena 2. O solstvu 3. Pravne zagate 4. Za streho nad glavo
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Glasovanje za Vašo pesem
19.00	Glas Amerike
19.10	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Prijatelji radia Ognjišče
21.30	Mozaik dneva
22.00	1. Zanimivosti nočnega neba
	Ponovitev:
23.00	Sakralna glasba
24.00	Slovenec po svetu in domovini
04.40	Radio Vatikan

TOREK

05.00	Pogumno v novi dan
05.10	Vreme, ceste
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Svetnik dneva
06.10	Biser za dušo
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila+AMZS, osmrtnice, obvestila
07.50	Jezikovni brevir
08.00	Kmetijski nasvet
08.30	Koledar prireditvev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
12.00	Zvonjenje
12.05	Biser za dušo
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
13.00	Mali oglasi
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.50	Koledar prireditvev
16.00	Glasbena voščila
17.00	Šport na Radiju Ognjišče I.
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Šport na Radiju Ognjišče II.
19.00	Glas Amerike
19.10	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	1. Luč v temi, 3. Vstani in hodi 2. 4. in 5. Juretov večer
21.30	Mozaik dneva
22.00	1. in 3. Sončna pesem, 2. 4. in 5. Svetloba in sence
	Ponovitev:
23.00	Ponedeljek ob 17.00
24.00	Prijatelji radia Ognjišče
04.40	Radio Vatikan

SREDA

05.00	Pogumno v novi dan
05.10	Vreme, ceste
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Svetnik dneva
06.10	Biser za dušo
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)

07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila+AMZS, osmrtnice, obvestila
07.50	Jezikovni brevir
08.00	Kmetijski nasvet
08.30	Koledar prireditvev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
10.15	Srečno na poti
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
12.00	Zvonjenje
12.05	Biser za dušo
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
13.00	Zlati zvoki
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.50	Koledar prireditvev
16.00	Mali oglasi
17.00	Pogovor o
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Aktualna tema
19.00	Glas Amerike
19.10	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Sveta vera bodi vam luč (radijska kateheza)
21.30	Mozaik dneva
22.00	Glasba z znamko
	Ponovitev:
23.00	Šport na Radiju Ognjišče
04.40	Radio Vatikan

ČETRTEK

05.00	Pogumno v novi dan
05.10	Vreme, ceste
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Svetnik dneva
06.10	Biser za dušo
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila+AMZS, osmrtnice, obvestila
07.50	Jezikovni brevir
08.00	Kmetijski nasvet
08.30	Koledar prireditvev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
09.30	Založba Družina
10.00	Poročila
10.15	Dozivetja gora in narave
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
12.00	Zvonjenje
12.05	Biser za dušo
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
13.00	Mali oglasi
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
14.45	Komentar Družine
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.50	Koledar prireditvev
16.00	Glasbena voščila
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	1.-3. Dijaška oddaja 2.-4. Skavtski potep
19.00	Glas Amerike
19.10	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Karavana prijateljstva I.
21.30	Mozaik dneva
22.00	Karavana prijateljstva II.
	Ponovitev:
23.00	Pogovor o
24.00	Sveta vera bodi vam luč
04.40	Radio Vatikan

Esad Babačić

Mora me tlačiti

V nekaterih kulturnih krogih pri nas velja prepletanje poezije in športa za skoraj bogokletno. Težko bomo našli primer, ko je slovenski pesnik našel motiviko v nekem športniku, kaj šele športnem dogodku.

Ena od izjem je veliki Tomaž Šalamun, ki je napisal odlično pesem, posvečeno največjemu boksarju vseh časov Mohamedu Aliju. Objavljena je bila v zgodnji zbirki Namen pelerine. Združiti formo športnega poročanja z močjo pesniške besede in napisati takšen hvalospev človeku, ki je bil veliko več kot samo športnik, je enkratni dogodek, skoraj brez primere v naši književnosti. Seveda so se tu in tam pojavljale pesmice, ki so imele podobno intenco, toda nobena ni bila niti približno tako dobra kot Šalamunova. Če lahko torej izkoristim tale prostor, potem bi jo v duhu kulturnega praznika razglasil za najboljšo pesem s športno tematiko. Tudi sam sem na praznični večer želel napisati nekaj primernih verzov, toda tako kot že leta poprej se mi je zgodila ustvarjalna blokada, ki je ni mogel odpraviti niti derbi med Romo in Juventusom. Če bi lahko napisal pesem o nedeljskem večeru na Prešernov dan, bi bila ta pesem žalostna, čeprav je Roma zabila štiri gole. Samo še en dokaz, kako močan je v resnici slovenski kulturni praznik, na katerega bi morali vsi pesniki kaj napisati ali prebrati. Verjemite mi, da bi rad pisal poezijo, toda v takšnem ozračju je to preprosto nemogoče. Medtem ko se država pripravlja, da bo pesnikom vrnila tisto, kar jim od nekdanj pripada, to pa je revščina do

groba, se varuhi uboge umetniške drhali hvalijo, da lahko čustvujejo s svojimi "žrtvami". Začutil sem grenkobo ob spoznanju, da bom moral po prvem maju garati do konca svojih dni in delati za rodove, ki morda sploh ne bodo prišli. Spomnil sem se pesmi sarajevske skupine Zabranjeno pušenje, ki gre takole nekako: "Fikreta mi trešnje donjela, a ja se sjetih jedne pjesme o pticama: kada je ptici u lošoj formi drug, tada ni ona ne leti na jug." Prevajeno v slovenščino je nakaako takole: Fikreta mi je prinesla češnje, jaz pa sem se spomnil nekega filma o pticah. Ko ima ptica prijatelja, ki ni v formi, takrat tudi ona ne leti na jug. Verjetno ste opazili, da je bila v tej poeziji uporabljena fraza iz

Začutil sem grenkobo ob spoznanju, da bom moral po prvem maju garati do konca svojih dni in delati za rodove, ki morda sploh ne bodo prišli.

športnega žargona, ki nam razkriva, da se lahko nekdo tudi slabo počuti, ne pa samo slabo igra. Da je nekdo lahko v slabi formi, mora imeti težave, najpogostejše čustvene narave, ki jih ne more izraziti skozi igro. Dolgo se je zdelo, da je tudi Simon Petrov žrtev nekakšne poezije, ki ga ovira pri izražanju, toda na koncu se je vendarle izkazalo, da je fant v odlični formi, le da gledalci tega niso videli tako. Njim se je zdelo, da ga je zadel Amorjeva puščica in zato

ni mogel odigrati poštene tekme. Simon ima dejansko malce tistega Prešernovega svetobolja, brez katerega pri nas ne sme biti prave poezije. Drugače pa je na las podoben povprečnemu Slovincu, ki bo pridno garal in čakal svojih pet minut, četudi mu bodo vsi skakali po glavi, kajti pridnost in pohlevnost sta pri nas močnejši od vsake ekspresije, zato tudi toliko žalosti, ko pomislimo na poezijo, ki bi morala slaviti življenje. Simon Petrov bi si zaslužil pravcati ep za vse, kar je moral doživeti, preden je dokazal, da je čisto preprost fant, ki zna lepo igrati. Seveda bo eden glavnih junakov njegov trener Sašo Filipovski, ki je končno sprevidel, da pretirano trpljenje ni pogoj za dobro pesem. Včasih se je

treba tudi malce spočiti in pogledati okrog sebe, da sploh lahko še kaj ustvariš. Res ne vem, kaj bo z nami, ko nam bodo ukradli še tisto malo brezdelnega duha, s katerim smo se družili desetletja. Komu bo še do pisanja lepih slovenskih pesmi ali navijanja za našo malo državico, ki se bo kmalu zgubila v objemu otrple Evrope. Vse, kar nam bo ostalo, bo pesem: "Saj že veste, da sem Simon, pridno delam dan in noč."

Biatlonci v teh dneh (od 6. do 15. februarja) tečejo odločilni krog letošnje tekmovalne sezone, saj v nemškem Oberhofu poteka biatlonsko svetovno prvenstvo. Biatlon pa iz leta v leto postaja bolj priljubljen in je tako v svetovnem kot tudi v slovenskem merilu že prestal "inkubacijsko" dobo v samem razvoju športne discipline.

V Oberhofu nas zastopa deveterica biatloncev in biatlonk: Janez Marič, Marko Dolenc, Matjaž Poklukar, Danilo Kodela, Klemen Lausager, Andreja Mali, Tadeja Brankovič, Dijana Grudicek in Teja Gregorin.

Odločilni biatlonski krog

Biatlon je predvsem zimski šport in je zmes smučarskega teka in streljanja. Prvo tekmovalje so izvedli že leta 1767, ko so se ob norveško-švedski meji pomerile obmejne patrolje. Čez približno dve stoletji pa se je že izkristaliziral koncept modernega zimskega biatlona in leta 1956 se je za naslednjih 40 let pod skupnim okriljem pridružil modernemu peterboju. V vmesnem obdobju se je biatlon dokončno uveljavil, postal nepogrešljiva olimpijska disciplina, z njim pa se danes ukvarja čedalje več nacij. Na 39. svetovnem prvenstvu v Oberhofu je denimo prijavljenih rekordnih in tudi simboličnih 39 držav.

Med najbolj gledanimi zimskimi športi

V Nemčiji, ki ima izjemno kritično maso odjemalcev v medijskošportnem smislu, je biatlon med zimskimi športi prispel že do dru-

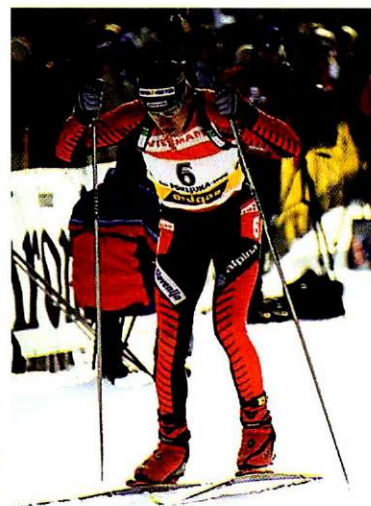
gega mesta po gledanosti. K temu so precej pripomogli izvrstni uspehi nemških biatloncev in biatlonk, zanesljivo pa tudi zanimiva specifičnost in gledalčeva nenaključna povezanost z biatlonom. Gre namreč za izjemno privlačen in v današnji zgoščen in izenačen konkurenci razburljiv šport, pri katerem mora tekmovalci sestaviti kar najhitrejši tek (navadno v prostem slogu) in čim natančnejše streljanje. Pomemben in presunljiv podatek pa je, da lahko med tekom na smučeh tekmovalcev pulz preseže tudi 180 utripov na minuto; kljub zadihanosti in utujenosti pa mora ohraniti mirno roko in na strelišču skušati zadeti majhno, do 50 m oddaljeno tarčo. Biatlonci mora biti izjemno telesno pripravljen in skoncentriran, če želi doseči harmonijo med svojim popolnim tekom in popolnim streljanjem. Če torej povežemo

harmonijo teka in streljanja, izjemne telesne pripravljenosti in vrhunske koncentracije ter človeka in narave, lahko ugotovimo, da gledalec ob spremljanju biatlona podzavestno podoživlja neko preteklo izkušnjo (tekmovalnost, lov, boj za preživetje) in ga zatorej tudi zlahka dojema in spoštuje.

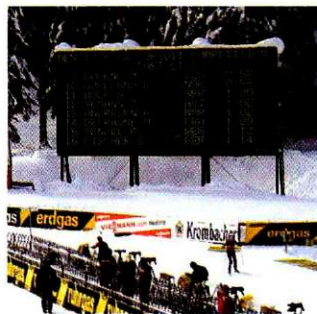
Zibelka biatlona – Polkjuka

Slovenski biatlon je nekakšna zrcalna podoba svetovnega. Tudi po zgledni organiziranosti, ki ji je dal odločen pečat oče slovenskega biatlona Janez Vodičar (športni direktor IBU, Mednarodne biatlonske organizacije). Biatlon je tudi pri nas že nabral precej navdušencev, vsa prizadevanja pa so usmerjena v dva cilja: vsakoletno poključsko prireditve in svetovno prvenstvo. Poključsko tekmovalje je navadno

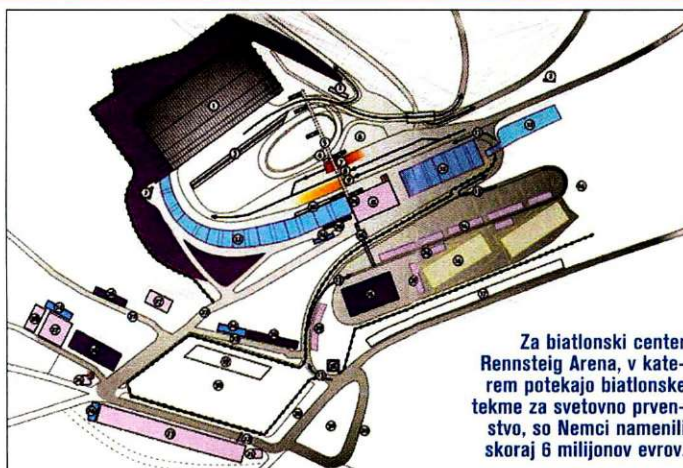
prvi tekmovalni višek sezone in da prepotreben ustvarjalni zagon tako tekmovalcem kot krovni organizaciji za nadaljevanje. Tudi letos smo bili na Pokljuki po tekmovalni plati priče vrhunskim predstavam najboljših svetovnih biatloncev in biatlonk – 6 različnih tekmovalcev je namreč prineslo 6 različnih zmagovalcev. Pri ženskah so kraljevale Norvežanka Poiréejeva, Nemka Dieslova in Rusinja Bogalijeva, pri

Janez Marič: "O dosežkih v Oberhofu ne želim razmišljati na glas. Večkrat se je nato vse skupaj zasukalo v povsem drugačno smer, zatorej tokrat o ciljih ne želim razpredati. Sam pri sebi natančno vem, kaj si želim. Če mi bo uspelo odstreljati brez večjih napak, potem bo tudi uspeh hitro tu!"

moških pa Francoz Poirée in Norvežana Bjoerndalen in Hanevold. Poključna tekma je kot ustvarjena za najboljšo, presenečenj skoraj ni, naši pa navadno pred domačim občinstvom "pregorijo". Zizjemo Marka Dolenc (9. mesto v šprintu) in 29. mesta Dijane Grudiček v zasledovanju (njene prve točke svetovnega pokala) so preostali zaostali za pričakovanji. V nasprotju s tem pa so bili organizacijski rezultati povsem pri vrhu. Organizacijsko se je namreč Pokljuka v lepem vremenu spet izkazala za izredno prizorišče tekem svetovnega pokala. Pozitivno presenečenje je bil tudi obisk gledalcev in odziv medijev. Zaradi izredno težke lanske finančne situacije, v kateri se je znašel OK Pokljuka, zaradi selitve tekme na Švedsko (zaradi preložitve tekme v Östersund so imeli 150.000 evrov izgube) smo bili letos sicer prikrajšani za nekaj detajlov (veliki zaslon, dodatne tribune za gledalce, večji prostor za novinarsko središče), ki so zatorej nekoliko zmanjšali standard poključne tekme. A nič zato, če bo letošnji prihodek šel v prave roke (pomoč najmlajšim biatloncem in graditev tekmovalnega centra) in če se hkrati organizatorji zavedajo pomanjkljivosti.

Za biatloni center Rennsteig Arena, v katerem potekajo biatlonske tekme za svetovno prvenstvo, so Nemci namenili skoraj 6 milijonov evrov.

Svetovno prvenstvo

Letošnja tekmovalna sezona se je začela imenitno. Slovenija je na pravkar minule svetovnem mladinskem in juniorskem prvenstvu osvojila kar 6 biatlonskih odličij. Iz Francije (Haute Maurienne) je torej prišla nadvse pomembna novica za slovensko biatlonsko prihodnost: Klemen Bauer (2. v šprintu, 3. v posamični tekmi in 3. v štafeti), Peter Dokl (2. v posamični tekmi, 3. v štafeti), Andraž Šemrov (3. v štafeti) in mladinka Gabi Humerca (5. v šprintu). Uroš Velepec, trener mladinske ekipe, je podaril, da so imeli v pripravljalnem obdobju vse pogoje za uspešno in kakovostno vadbo, zato so dosegli tudi dober rezultat. V isti rog je pritegnil tudi glavni trener slovenske biatlon-

ske reprezentance Čeh Tomaš Kos, ki je bil prav tako izjemno zadovoljen z dosežki na zaključnih pripravah v italijanskem biatlonskem središču Anterselva/Antholz. Treninji so potekali individualno, saj so tekmovalci posamično izboljševali še preostale pomanjkljivosti in pilili formo, ki naj bi bila na najvišji ravni prav v času svetovnega prvenstva. V Oberhofu nas torej zastopa deveterica (Janez Marič, Marko Dolenc, Matjaž Poklukar, Danilo Kodela, Klemen Lauseger, Andreja Mali, Tadeja Brankovič, Dijana Grudiček in Teja Gregorin). Direktor reprezentanc v biatlonu Jure Velepec je na tiskovni konferenci neposredno pred svetovnim prvenstvom izdal načrte: "Tihha želja je kolajna, za katero se lahko

realno potegujeta dva tekmovalca. Naši realno zastavljeni cilji pa so še ena uvrstitev do šestega mesta, tri uvrstitve do 15. mesta in uvrstitve obeh štafet med najboljšo osmerico. Prav gotovo pa nam ne bo lahko, saj v letošnji sezoni tekmujejo brez Tomasa Globočnika (v tej sezoni se je odločil za zdravljenje kroničnih težav s sklepi), Andreje Grašič (zaradi pričakovanja naraščaja bo izpustila doberšen del sezone) in obolelega Janeza Ožbolta." Glavna aduta sta potemtakem Janez Marič, ki je na predzadnji tekmi v Anterselvi navdušil z drugim mestom v šprintu, in Marko Dolenc, ki se je redno uvrščal med desetim in dvajsetim mestom. Glede na to, da se v današnjem biatlonu meri izenačena konkurenca tridesetih, bi torej lahko pričakovali tudi kakšno slovensko presenečenje iz ozadja. Pri dekletih je Brankovičeva še najbolj konstantna, nepredvidljiva Malijeva pa lahko kot edina ob odličnem streljanju poseže med najboljšo. Biatlonci torej v Oberhofu ob bučni podpori nepreglednih množic že tečejo odločilne kroge. Morda pa so bili med najboljšimi tudi Andreja, Janez ali pa Marko. Da bi le zdržali ... in predvsem odstreljali brez napak!

Lovro Kastelic

na kratko

Fotografiji: Reuters

SLOVENC V ZLATI SREDINI

Evropska nogometna zveza je pretekli teden objavila seznam najbolj nogometno discipliniranih držav pod njenim okriljem. Na njem se je kot najvzornejša, na prvem mestu, znašla Švedska, druga je Anglija, tretja pa Danska. Naša reprezentanca je izmed 52 držav na 36. mestu, nekaj nižje torej od zlate sredine. Seznam nogometna zveza sestavlja po petih kriterijih, med katerimi je tudi obnašanje gledalcev na tekmah.

KOSTELIČEVA NA GENSKO RAZMNOŽEVANJE HRUSTANCA

Dva tedna po operaciji ščitnice je hrvaška alpska smučarka Janica Kostelič odpotovala v Avstrijo in Švico, kjer so ji opravili pregled kolena. Na koncu so se zdravniki odločili, da bodo trikratni olimpijski prvakinji opravili gensko

razmnoževanje hrustanca. Njen vzorec bodo poslali na neki inštitut v Združene države Amerike na razmnoževanje, po treh ali štirih tednih pa ga bodo spet vsadili v koleno.

Metoda ni nova, saj so pred nekaj leti tako že rešili koleno Švicarke Sonje Nef, po isti metodi pa se je zdravila tudi Nemka Martina Ertl.

TUDI TO SE DOGAJA

Kitajski nogometaš Shang Yi si je tako močno zaželel igrati v španski ligi, da je španskemu drugoligašu Xerezu plačal 60.000 evrov, da bi lahko zaigral za njihov klub. Kitajec, ki se je nogometnih veščin učil tudi v Braziliji, naj bi bil dobil denar od osebnega pokrovitelja, zadnji mesec pa je že igral v tem klubu, saj mu ga je na posodo dal njegov matični kitajski klub Guaoana. Nogometaš za svoje delo seveda ne bo prejel nobenega denarja.

V ATENAH NAJ BI POTEKALE TRETJE OI

Bill Mallon, predsednik Mednarodnega združenja olimpijskih zgodovinarjev, in ameriški zgodovinar David Young z Univerze Florida sta pretekli teden neko-

liko presenetila z izjavo, da bi morali olimpijske igre avgusta letos v Atenah šteti kot tretje in ne kot druge, kot jih štejejo zdaj. Kot namreč pravita, bi moral olimpijski komite upoštevati tudi igre 1906 v grškem Volosu, kjer so se tega leta zbrali športniki z vsega sveta, da bi oživili olimpijske ideale. V strokovni javnosti je dosaj mu ga je na posodo dal njegov matični kitajski klub Guaoana. Nogometaš za svoje delo seveda ne bo prejel nobenega denarja.

kaj razširjeno mnenje, da so te igre v resnici znova spravile v tek olimpijsko gibanje, olimpijski komite pa to razlago zavrača.

www.rapplus.com

**RADIO
PLUS**

Red Hot Chilli Peppers razprodani

Red Hot Chilli Peppers so na svetovni glasbeni sceni iz leta v leto boljši. In kaže, da imajo vsak trenutek več oboževalcev. Na to opozarja tudi podatek, da je bilo te dni v manj kot štirih urah prodanih več kot 200 tisoč vstopnic za njihovo britansko turnejo. Zaradi velikega zanimanja

za vstopnice so organizatorji z veseljem dodali še en koncert v Londonu, ki pa je bil prav tako takoj razprodan. Peppers bodo britansko turnejo začeli junija in jo končali še istega meseca v Londonu. Na koncertih bo skupina igrala svoje največje uspešnice, ki so jih nedavno izdali na (prvem) albumu največjih uspešnic.

Janet pokazala bradavičko

Justin Timberlake se je opravičil, ker je nerodno strgal del obleke z Janet Jackson, medtem ko jo je v živo gledalo več kot 75.000 ljudi, dogodek pa je pred televizijo spremljalo še nekaj milijonov ljudi. Janet in

Justin sta nastopala skupaj v polčasu na ameriskem Superbowlu v soboto zvečer. Pevec je odkril desno dojko Janet Jackson in tako omogočil, da je lahko več milijonov ljudi po svetu videlo njen uhanček, ki ga ima v bradavički. Odgovorni za prenos tega do-

godka so dejali, da se je vse skupaj zgodilo po nesreči, toda nekateri sumijo, da ni šlo za naključje: Janet se je razkrila v trenutku, ko je Justin zapel konec svoje pesmi Rock Your Body, ki se glasi: "Bet I'll have you naked by the end of this song." Neki oboževalec Janet je povedal, da niso prepričani, da se je dogodek zgodil po nesreči. "Njen izraz na obrazu ni bil tako presenečen, kot bi pričakovali. Mislim, ni vzklila oh! – vse je bilo načrtovano! Najprej je pogledala dol in šele potem vse skupaj prekrila."

Coldplay

Skupina Coldplay se je zaprla v studio in snema tako

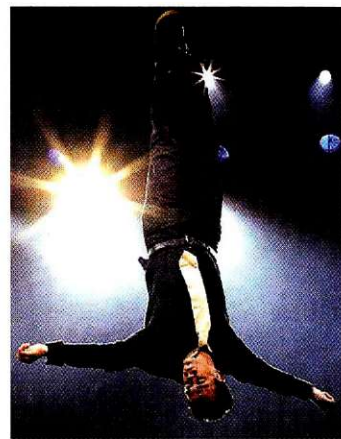

imenovani globalni album A Rush Of Blood To The Head. Še enkrat bodo delali s producentom Kenom Nelsonom, ki je bil na čelu skupininega zadnjega albuma kot tudi debitantskega Parachutes. Po nekat-

Robbie Williams je našel smisel življenja

Robbie Williams je dejal, da je sprehajanje s psom in posedanje v kavarnah najboljša stvar, ki se mu je zgodila, odkar se je odpovedal

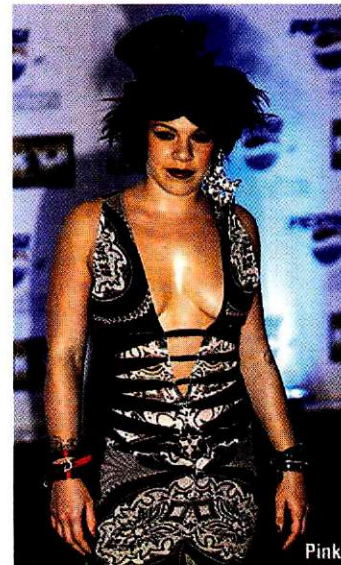
svojemu zabavniškemu slogu življenja. Zvezdnik je za nemški časnik TV direct dejal, da je, čeprav se približuje njegov 30. rojstni dan (13. februar), v krasni kondiciji. Rob-

bie: "Nisem več playboy. Zdaj se mi zdi najbolj fino, da lahko grem v kavarno in peljem na sprehod svoje pse. Ko imaš 17, 18, 19 let, živiš življenje na robu in si prepričan, da bodo stvari tako tekle naprej do konca življenja. 29 let sem potreboval, da sem ugotovil, da nisem nesmrten. Ne vem, ali bi mi lahko šlo bolje, kot mi gre v tem trenutku, čeprav tega ne bom vedel, dokler ne bom o svojem življenju pripovedoval svojim vnukom."

Beyonce, Pink in Britney prepevajo Queene

Britney Spears, Beyonce in Pink so se lotile ponarodele rokavske klasične Queenov We Will Rock You. Novo različico skladbe je naročila družba Pepsi za svojo najnovejšo reklamo, v kateri bodo pevke tudi igrale. Na-

Pink

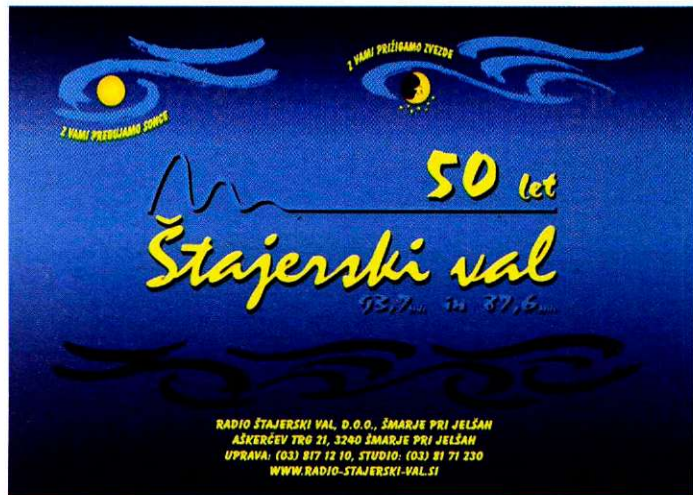
siju so dejali, da je vsaka pevka skladbi dodala kanček svojega sloga. Skladbo so posneli v Rimu. Reklamo bodo prihodnji mesec prvič predvajali v Londonu. Na premiero bodo osebnosti prišle tudi vse tri popdive.

Kingston in njihova balada

Od skupine Kingston, idrijskih prvakov slovenskega popa, smo vajeni predvsem hitrih in energičnih skladb, tokrat pa so fantje, ki bodo prav letos praznovali svojo desetletnico obstoja, ubrali povsem drugačno pot. Za vse nežne in romantične dušice so na željo oboževalcev za novi singel izbrali skladbo Luna nad obalo, ki jo najdemo na njihovem aktualnem albumu Republika Banana. Vse kaže, da je to ena tistih skladb, ki so jo poslušalci vzeli za svojo še pred njenim uradnim 'izidom' in jo publika na nastopih vedno znova zahteva. Zadnja balada skupine, ki jo je plasirala kot singel, je bila skladba Ona sanja leta 1996.

stopile bodo v vlogi rimskih gladiatorov. Na snemanju sta sodelovala tudi člana zasedbe Queen, kitarist Brian May in bobnar Roger Taylor.

"Fantastično je, da bodo za reklamo uporabili We Will Rock You," je dejal May in dodal: "Snemanje je bilo razburljivo. Britney, Beyoncé in Pink pojejo skladbo Queenov, jaz igram kitaro in Roger bobne – zabave skoraj ne bi moglo biti." Pri Pep-

RADIO ŠTAJERSKI VAL, D.O.O., ŠMARJE PRI JELŠAN
ASKERČEV TRG 21, 3240 ŠMARJE PRI JELŠAN
UPRAVA: (03) 817 12 10, STUDIO: (03) 81 71 230
WWW.RADIO-SHAJERSKI-VAL.SI

EVJ
ELEKTROPROM d.o.o.

Loke 22

1412 KISOVEC

tel.: 03 56 57 150

fax: 03 56 71 488

www.elektroprom.si

- ♦ projektiranje strojnih in elektro instalacij in geodetske storitve
- ♦ bar sedmica
- ♦ lokalna televizija ETV
- ♦ trgovina EVJ Center
- ♦ elektroinstalacije
- ♦ centralne kurjave, vodovod, plinske instalacije
- ♦ kabelsko komunikacijski sistemi
- ♦ grafitne ščetke
- ♦ tiskana vezja
- ♦ delovni stroji in nizke gradnje

horoskop

Vodnar (20. januar – 18. februar)

Zdaj imate končno možnost, da se predstavite tako, da vas bodo ljudje razumeli in spoštovali. Pravzaprav boste končno opazili, da vaša priljubljenost naglo narašča in da utegnute tudi vi stati na stopnicah. Seveda pa morate vztrajati na tej dobri poti.

Ribi (19. februar – 20. marec)

Spodbude, da bi imeli čim boljše odnose z ljudmi, je dovolj, le vi ste od časa do časa preleni, da bi kar koli naredili. Bodite tako pametni in ne poležavajte zjutraj predolgo – tudi ob koncu tedna ne, saj utegnute zamuditi nekaj zelo pomembnega.

Oven (21. marec – 20. april)

Še en pozitiven teden je pred vami – kozmos ima za vas veliko pripravljenega. Polna luna bo spodbujala vašo ustvarjalnost in ljubezensko življenje. Vaše partnerstvo bo doseglo novo raven predanosti. Za nekaj se boste odločili povsem spontano in zaslužili več.

Bik (21. april – 21. maj)

Zasebno življenje bo v prehodni fazi – nekaj časa se boste počutili zmedeno. Nova oblika komunikacije vam bo prinesla nekaj osupljivih novosti in spoznanj. Ljubezensko življenje bo še naprej zabavno in prijetno. Čakajo vas nove poslovne možnosti.

Dvojčka (22. maj – 21. junij)

Doletela vas bo sprememba v zvezi z vašim odnosom do neke osebe. Pričakujte burno reakcijo, ko boste povedali za svojo odločitev. Prepričevali vas bodo, naj se kljub vsemu premislite, vendar bo za vas bolje, če boste vztrajali pri svojem.

Rak (22. junij – 21. julij)

Na začetku tedna vas bodo nekoliko skrbele vaše finance, kmalu pa se bo s pritokom na vaš bančni račun vse uredilo. Pričakujte, da boste zelo zaposleni pa tudi da boste srečali veliko novih ljudi. Ob koncu tedna se poskusite sprostiti, kar se le da.

Lev (22. julij – 21. avgust)

Pripravite se, da se boste počutili bolj nestabilne kot sicer. Drugače pa ne bo nobenih posebnih sprememb. Vaše zadeve se bodo odvijale po načrtih, ki ste si jih pripravili že zdavnaj. Kaže vam na romantične počitnice. Povezanost z družino bo močna.

Devica (22. avgust – 21. september)

Odkrili boste svoje nezavedne želje in se postavili pred dejstvo, da bi bilo bolje, če bi se enkrat končno le poslušali. V službi bo kakor vedno ogromno dela, doma pa bo na srečo ta teden več reda, kot ga pričakujete. Pazite nase.

Tehtnica (22. september – 22. oktober)

Ne jemljite preveč zares vsega, kar slišite o sebi. Raje se posmehajte in pojdite naprej. Človeku ste navajeni povedati resnico v obraz, zato vas večkrat lahko zadene kakšno poleno, ki ga je vrgel užaljeni sogovorec. Hujšega tako ne bo.

Škorpion (23. oktober – 21. november)

Veliko kresajočih se pogovorov vas čaka in veliko skrbi, ki bodo povezane z vašim delovnim mestom. Sicer se bo zadeva uredila dovolj ugodno, da boste lahko mirno spali. Presenečenje vas čaka na ravni vašega ljubezenskega življenja. Bodite pogumni.

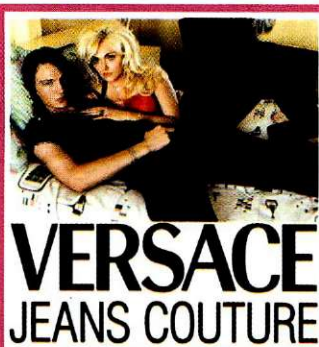
Strelec (22. november – 20. december)

Pazite, če imate komu povedati kaj pomembnega, da vas ne slišijo nepovabljeni ušesa. Počakajte s podpisom ali dogovorom še nekaj dni. Fizična in materialna plat življenja bo postala nenadoma zelo pomembna. Rutina vas bo reševala.

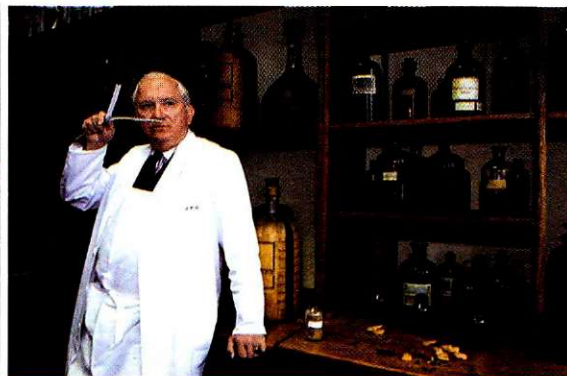
Kozorog (21. december – 19. januar)

Pripravite se na presenečenje, ki morda ne bo tako ugodno, kot mislite. Nekdo ima zelo velik vpliv na vaše življenje in tega se morate počasi začeti zavedati, sicer vam utegne trda presti. Zabave, ki se jih boste udeleževali, vam bodo pustile lep občutek.

VERSACE
JEANS COUTURE

Vonj je prvi in najprimernejši človekov čut. Prepogosto se ne zavedamo njegove moči, čeprav se naša podzavest intenzivno odziva na vsakršne vonjave. ženske lahko s pravilno izbiro parfuma delajo čudeže ...

Moč vonja

Ko so nekoč vprašali privlačno Marilyn Monroe, v kaj je oblečena med spanjem, je odgovorila, da nima na sebi ničesar, edino nekaj kapljic chanela za ušesom. Ženske že tisočletja uporabljajo parfume z namenom, da bi zapeljale izbrana moškega. Kleopatra se je recimo podala na jadrane preko morij in poskrbela, da so bila jadra naparfumirana z zavajajočimi vonji. Rezultat je bil, da so za njo vzdihovali vsi rimski cesarji. Zdaj je znano tudi, da njena lepota le ni bila prevladujoča, kot so sprva prikazovali. Prav nič lepa dama Coco Chanel je bila pri moških več kot uspešna. Njen nasvet pa se je glasil: nanesite parfum tja, kamor bi želele dobiti poljub.

S parfumom torej lahko zapeljujemo. Ljudje nagonsko sledimo vonjav, ki nam je prijetna. Dejstvo je, da nam dobre vonjave zmešajo glavo, ker popolnoma osvojijo naš najobčutljivejši čut – voh. Nos odloča o tem, ali se bosta dva človeka vzljubila ali ne. In to v nekaj sekundah, brez zavestnega odločanja. Za

spremembo so v tem primeru moški veliko bolj občutljivi od nežnejšega spola in se lahko spominjajo vonjave precej bolj intenzivno.

Skrivnost vonjav

Vonjava je rastlinska različica feromonov: njena naloga je, da privlači. Skoraj vsi parfumi vsebujejo rastlinska olja in ženske si prisvojijo spolno privlačnost cvetov, kadar si nadenejo njihovo vonjavo.

Jasmin je znan kot najbolj erotična cvetlica, opojna mešanica toplote in hladnosti, vzvišenosti in mesenosti. Živalski pridih mu daje snov, imenovana indol. Te snovi je veliko tudi v tuberozah, ki so druga težka, omamna vrsta cvetic. Seveda je pomembno vprašanje razmerij. V pravem odmerku je indol neverjetno vznemirljiv. Če ga je preveč, lahko povzroči glavobol. Parfumov ne uporabljamo za pre-

krivanje svojih vonjav, temveč za njihovo stopnjevanje. Vonj cvetja in sadja je pogosto povezan z našimi lastnimi izločki za spolno privlačnost. Torej je treba izjemno dobro izbrati vonjavo, ki bo poudarila spolno privlačnost.

Prava izbira

Izbira parfuma je pomembna. Danes prodajne police ponujajo milijone različnih vonjav in nedvomno lahko vsak najde svojo. Majhen namig: v zimskem času si lahko privoščite močnejšo in bolj sladko vonjavo (kot je recimo Gucci – Gucci, Hugo – Deep red, Armanijeva Mania), v toplejših dneh pa se nadišavite z lažjo in bolj svežo (Dolce&Gabbana – Light blue, Armani – Aqua di Gio). Odlična vonjava ni več razkošje, kot je veljalo nekoč, ampak je nujnost za samozavesten korak v sodobnem svetu. **Barbara Kavtčnik**

KNJIŽNI KLUB SAMOROG

Dalmatinova 1, 1000 Ljubljana

**ČLANSTVO V KLUBU SAMOROG
VAS NE OBVEZUJE K NAKUPU**

**CENEJŠE VSTOPNICE V GLEDALIŠČIH
IN DRUGIH KULTURNIH USTANOVAH**

**POPUSTI PRI NAKUPU KNJIG
IN CD PLOŠČ OD 10 - 50%**

telefon: 01 433 40 74, e-mail: info@samorog.com, www.samorog.com

SESTAVIL: MIRAN ERCEG	GESLO	PREBIVALCI IRANA	RIMSKI HIŠNI BOG	REZULTAT	CELICA (STARINSKO)	RIMSKI BOG LJUBEZNI
MANJŠA DILA						
HUMANIST, ROTTER- DAMSKI						
KARIMA ČAROVNO MOC (KNJIŽNO)						
JAN NERUDA			DARILO DALJŠE ČASOVNO OBDOBJE			
NAŠ PESNIK MERMOLJA				DORAŠ- ČAJOC MLAD MOŠKI	BEOTIJCI, AONCI	SEVERNO- ATLANTSKI PAKT
NEGOTO- VINSKI PROMET KOBALT						
MAJHNA TRAVNIŠKA RASTLINA			TROPSKA RASTLINA RASTLINSKI IZRASTEK			
LASTNOST UMIRJENEGA			STARI SLOVAN AM. IGRALKA (JEAN)			
SESTAVINA DREVES IN GRMOV		TROPSKA PAPIGA MASTO NA TAJVANU	REKA V ČRNI GORI RADIJSKI SPREJEMNIK KARENINA			
GRŠKI DIDAKTIČNI PESNIK		ENO OD IMEN MARADONE			FILMSKI IGRALEC REEVES	TVOREC
LJUDSTVO V ZAMBIJI SL. IGRALKA (BERNARDA)		MESTO V SVICI VAS PRI DRNIŠU	KRAJ NA FINSKEM BABICA NA PRIMORSKEM			
PLANIKA		POVZROČ. RANE TRINITRO- TOLUOL				
ZVEZNA DRŽAVA V ZDA		ZNAK ZA TANTAL ANTON SOVRE	OBREDNA OPRAVA ALEŠ VALIČ			
PREBIVALEC ANKARANA			KADMOŠOVA HČI (IZ ČRK ONI)			
KEMIJSKI ZNAK ZA NIKEJ		PAST, ZANKA	JUŽNOAZ OSEL (IZ ČRK RUK)			

rešitev prejšnje križanke

DARILO, ARAMIS, LITOTA,
NAO, IR, JS, ANI, KE, OLAJ,
SLATNIČAN, TV,
POTISKANJE, AML, OMET,
ARTILEREK, ON, AVALON,
ENARE, ATEST, DD,
NOGAVICA, TORRE,
ISOLANO, TINTAR, CORONA,
ČEK, ALA, AVA, SH, URA, ČOK

nagrajenci 5. številke

- 1. nagrada:** MARJAN STAROVASNIK,
V zatišju 8, 2354 Bresterica
- 2. nagrada:** MARINKA MARINKO,
Dobrova 38, 1356 Dobrova
- 3. nagrada:** KARLI GABROVEC,
Pohorska c. 26,
2380 Slovenj Gradec

Dobitnikom čestitamo in jih hkrati prosimo,
da nam pošljejo svojo davčno številko.

nagrade

- 1. nagrada:** bon v vrednosti 7.000,00 tolarjev za nakup
knjige iz knjižnega kluba Samorog
- 2. nagrada:** bon v vrednosti 5.000,00 tolarjev za nakup
knjige iz knjižnega kluba Samorog
- 3. nagrada:** bon v vrednosti 3.000,00 tolarjev za nakup
knjige iz knjižnega kluba Samorog

Nagradno križanko izrežite in najpozneje do
19. 2. 2004 pošljite na naš naslov:
Demokracija, p.p. 4315, 1001 Ljubljana,
s pripisom "Nagradna križanka".

- **9. 2. 1869** se je v Kostanjevici na Krki rodil slovenski zdravnik Ivan Oražen. Vse svoje premoženje je zapustil za ustanovitev in vzdrževanje Oražnovega doma, namenjenega bivanju manj premožnih študentov medicine v Ljubljani.
- **9. 2. 1871** se je v Doslovčah rodil slovenski pisatelj Fran Saleški Finžgar.
- **9. 2. 1900** je predsednik ameriške teniške zveze Dwight Davies ustanovil tekmovanje za teniški pokal.
- **10. 2. 1783** je cesar Jožef II. določil, da se lahko tlaka odkupi z denarjem ali v naturalijah.
- **10. 2. 1890** se je rodil ruski pesnik in pisatelj Boris Pasternak. Leta 1958 je zavrnil Nobelovo nagrado, ki jo je dobil za roman Dr. Živago.
- **10. 2. 1898** se je rodil nemški književnik Bertold Brecht.
- **10. 2. 1992** je na sodišču v Berlinu sedel na zatožno klop Erich Mielke, dolgoletni vodja vzhodnonemške varnostne službe Stasi. Slovenija je edina nekdanja komunistična država, kjer ni bil obtožen niti en pripadnik tajnih služb, nasprotno, Udba naj bi bila celo "kulturna dediščina".
- **11. 2. 600 pr. Kr.** je zasedel japonski prestol Jimu Teno (vladar nebes), potomec boginje sonca Amaterasu. Japonci imajo ta dan za začetek svojega cesarstva.
- **11. 2. 1847** se je rodil ameriški elektrotehnik in izumitelj Thomas Alva Edison. S 1.000 iznajdbami velja za najuspešnejšega ameriškega izumitelja.
- **11. 2. 1975** je bila izvoljena Margaret Thatcher za predsednico britanske konservativne stranke. Bila je prva ženska, izvoljena na ta položaj.
- **12. 1. 1774** se je v Bodrežu blizu Kanala na Goriškem rodil slovenski pesnik in planinec, predhodnik modernega alpinističnega raziskovanja Valentin Stanič.
- **12. 2. 1809** se je rodil slavni angleški naravoslovec in fiziolog Charles Darwin.
- **12. 2. 1828** se je v Skopem rodil slovenski podjetnik in izumitelj Valentin Matija Živic. Leta 1909 je ustanovil podjetje za razvoj in izdelovanje helikopterjev ter promet z njimi.
- **13. 2. 1873** se je rodil znameniti ruski basist Fjodor Ivanovič Šaljapin.
- **13. 2. 1952** je začelo v Sloveniji snežiti. V dveh dneh je zapadlo toliko snega, da je morala vlada ustanoviti krizni štab in razglasiti izredne razmere.
- **14. 2. 1769** se je rodil največji basnopolisec, ruski pisatelj Ivan Sergejevič Krilov.
- **14. 2. 1845** so službovanje v aktivni vojski v Avstriji zmanjšali s 14 na 8 let.
- **15. 2. 1564** se je rodil italijanski astronom in fizik Galileo Galilei, ki velja za začetnika moderne znanosti.
- **15. 2. 1971** so v Britaniji uvedli decimalne enote.

Janez Sigismund Popovič Inž. Stanko Bloudek

Slovenec so dolgo krivično privzgjajali občutek nepomembnosti. Slovenski znanstvenik, začetnik naravoslovnih raziskav in jezikoslovec Janez Sigismund Popovič, ki se je rodil **9. februarja 1705** v Arclinu, sodi med tiste, ki so s svojim delom dokazovali, da ni tako. Tako kot sedaj tudi včasih nismo o njem nič slišali, njegov priimek pa nam pove, da je balkanskega izvora. V resnici je bil človek, ki je bil v svojem času med najbolj vsestransko izobraženimi in razgledanimi Slovenci, bolj navezan na nemško govorico svet, kljub temu pa je bil ponosen in je pogosto omenjal svoj slovenski izvor.

Med drugim je bil tudi učitelj nemškega jezika in govornišva na dunajski univerzi. Napisal je celo Slovnico in priročnik za izboljšanje nemškega uradnega sloga. Poznal je številne jezike in naravoslovje v najširšem pomenu. Raziskoval je Pohorje in zbral herbarij pohorske flore. Razmišljal je o razširjenosti slovenščine in o sorodstvu med jeziki. V črkopisju se je zavzemal za eno črko za en glas. Tudi po smrti je ostal Slovenec, saj je namenil del zapuščine za podeljevanje devetih Popovičevih stipendij, ki so jih do leta 1918 podeljevali za študij Štajercev na graški univerzi.

Resnični Robinson

Pretežno na podlagi življenja škotskega mornarja Alexandra Selkirka je leta 1719 angleški pisatelj Daniel Defoe napisal knjigo o življenju in nenavadnih dogodivščinah Robinsona Crusoeja.

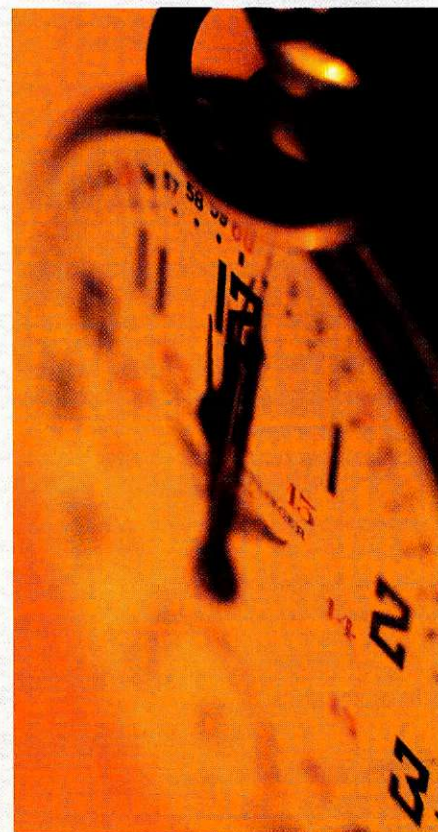
Selkirka je **12. februarja 1709** rešila britanska ladja Duke s samotnega otoka Mas a Tiera, ki leži v Tihem oceanu 400 km zahodno od Čila. Na njem je preživel popolnoma sam štiri leta in štiri mesece.

Alexander Selkirk se je leta 1703 pridružil gusarskemu kapitanu Dampieru. Po sporu s kapitanom so ga na njegovo željo izkrcali na nenaseljenem otoku. Uporni mornar se je sicer pokesal in prosil, naj ga vzamejo s seboj, vendar je bil gusarski kapitan neusmiljen. Pustil mu je najnujnejše stvari za preživetje in tako se je Selkirk štiri leta in štiri mesece preživljal z lovom in poljedelstvom in bil popolnoma sam vse do 31. januarja, ko se je na otoku zasedrila ladja Duke. Roman o Robinsonu Crusoeju je bil prvi moderni angleški roman, pisan v reportažni tehniki. Defoe je v predgovoru zapisal, da je roman napisal na podlagi resničnega doživetja.

V Idriji se je **11. februarja 1890** rodil slovenski izumitelj in konstruktor inž. Stanko Bloudek. Bil je mecen in začetnik organiziranega športnega udejstvovanja Slovencev ter začetnik graditve smučarskih skakalnic. Od leta 1948 je bil član Mednarodnega olimpijskega komiteja.

Stanko Bloudek je najprej v Pragi študiral slikarstvo, kasneje pa je prešel na strojništvo, iz katerega je leta 1913 diplomiral. Leta 1917 je načrtoval prvi helikopter. V ljubljanskem aeroklubu sta po njegovi zamisli nastali enokrilno letalo Sraka in enokrilno dvosedežno letalo Lojze. Leta 1935 so v njegovi delavnici Avtomontaža naredili prvi slovenski avtomobil triglav z Bludkovsko karoserijo in DKW motorjem.

Stanko Bloudek je bil pionir mnogih športov na Slovenskem. Sodeloval je pri

ustanovitvi prvega slovenskega nogometnega kluba Hermes, bil vodilni delavec pri Iliriji, prvak v metanju diska in večkratni prvak Jugoslavije v umetnostnem drsanju. Bil je načrtovalec in vodja graditve velikih planinskih smučarskih skakalnic, na katerih so prvi leta 1936 preskočili 100 metrov in leta 1948 120 metrov, kar pomeni praktično mejo med skoki in poleti.

Spoštovani bralci,

uredništvo si pridruzuje pravico do krajšanja pisem, ki presegajo dolžino 45 vrstic. Pisma bralcev objavljamo v skladu z načelom profesionalne novinarske etike, katere namen je služiti interesom javnosti ne glede na politično, svetovnonazorsko ali kakršno koli drugo prepričanje.

Zastopniku t. i. izbrisanih

Vaše prizadevanje za nekakšno popravo krivic tujcem, ki se popularno imenujejo "izbrisanci", je po mojem mnenju preseglo vse meje normalnosti.

Kot se je izkazalo, ste takrat, ko ste bili ustavni sodnik, "zamočili" ravno pri problemu "izbrisanih", sedaj pa se pojavljate v javnosti kot slab odvetnik ustavnega sodišča in goreč zagovornik "izbrisanih". Pa naj bo, imejte svoje veselje!

V svojih javnih nastopih ste do sedaj v imenu svojih "izbrisanih" prijateljev pljuvali vse povprek, podobno kot vodja vašega društva.

Vse to me sicer ne preseneča, imate tudi vso pravico, vendar se mi zdi, da ste s svojim napadom na predsednika države, gospoda Drnovška (Radio SLO 1), pretiravali. Vaš odziv na govor predsednika države, ki je govoril na temo "izbrisanih", kaže na vašo veliko nestrpnost do vseh, ki ne govorijo tako, kot vam ustreza. Videti je, da se je nekaj spremenilo. Na mestu predsednika države pač ni več tistega, ki bi brezpogojno trobil v isti rog z vami in vašimi prijatelji (kot je bilo v bližnji preteklosti).

Sam sem kot državljani Slovenije zadovoljen z nastopom gospoda Drnovška in v njegovem nastopu ne vidim nič spornega.

Vam, gospod Krivic, predlagam, da tudi vi malce ustavite svoje "osle"!

Čeprav se vi in vaši "pajdaši" vedno znova pojavljate v medijih s svojimi trditvami, lahko rečem, da me niste prepričali o pravilnosti svojega prizadevanja. Pravzaprav se mi zdi vaše skakanje v zrak že prav tragikomično. Govorite o nestrpnosti, ksenofobiji, nacionalizmu in kaj vem o čem vse. Pogledajte svoje početje! Mar ni

to nestrpnost? Nestrpnost do vseh tistih, ki ne mislimo tako kot vi!

Veste, tudi vi niste vseved in edini zveličani, ki bi lahko "pumpal" državljane, kdaj imajo prav in kdaj ne!

Morda pa se pripravljate le na državnozborske volitve? No, kar kandidirate, volilci bomo zagotovo znali oceniti vašo "(ne)okusnost".

Marjan Bebar, Polhov Gradec

Kako dolgo še?

K pisanju me je spodbudil članek g. Iveta Staniča v Demokraciji z naslovom Ne živite v lažeh. Zato naj še sam napišem eno od lastnih izkušenj, kako so se tovariši herojsko obnašali. Bilo je v začetku septembra leta 1944; star sem bil 15 let. Tisti dan bi bil moral kmet Zdolšek, ki je živel malo višje na hribu, voziti suho mrvo domov s precej oddaljenega travnika ob železniški progi. Pri hiši so bili trije sinovi, od katerih sta bila dva v vojski, od tega eden, Jože, v nemški vojski in je pozneje padel, Tone pa pri partizanih. Ker je bila že navada, da smo jim vsakokrat pomagali zvoziti krmo domov, je tudi ta dan prišel prosit za

pomoč, in to prav tedaj, ko je v vas prihajala nemška policija, ki je hajkala za partizani.

Bilo je okoli šestih zvečer in oče ga je opozoril, da ta večer ni preveč varno, že pred tem pa smo tudi slišali, da so na vrhu hriba partizani iz Šercarjeve brigade, kjer je bil tudi Tone. Ko smo opazovali ta mogočni nemški "Vermacht" – s seboj so imeli mule, ki so nosile minomete in težke strojnice, vsega skupaj 75 kosov, stopi neki oficir k mojemu očetu in reče: "Wo sind die Banditen?" Oče je moral z njimi še v Pečice, meni pa naročil, naj vprežem vole in grem na furo. Ko smo prišli na sredo gozda, so spustili na nas rafal. Obšla nas je groza in še sreča, da je bilo malo klanca. Ležali smo na tleh, misleč, da nas bodo vsak čas pobili kot živino. Vrh hriba pa je bilo slišati kričanje "hura" in vse mogoče krike, okoli nas so padala svetleča se telesa, tako da je bilo kot podnevi. Ko se je vse nekoliko poleglo, smo šli po najkrajši poti proti domu, pod hribom pa smo zagledali strahoten ogenj – gorila je Pajmanova domačija.

Pozneje mi je Tone pripovedoval, da so tisti večer mislili zakuriti njegovo domačijo, on pa jim je dejal, da bo še isti večer, če to storijo, odšel od njih. Komendant mu je odvrnil, da nekaj pač morajo storiti. In tako je Pajmanova družina z osmimi otroki zaradi takih lumpov ostala brez vsega.

Dragi Slovenci, se še ne bomo spametovali in bomo še naprej verjeli ljudem, ki so tako pohabili slovenski narod? Upam, da ste si ogledali oddajo g. Jožeta Možine. To ni bila narodnoosvobodilna vojna, bolj narodnoubijalska vojna. Dobesedno so si prizadevali, da bi čim več vsega uničili, čim več ljudi pobili, izkoristili so narodovo stisko in izpolnjevali geslo zdaj ali nikoli!

Kljub vsemu pa menim, da bi bil čas, da postavimo vse sile za ohranitev lastne države in da se oklenemo spet naših

resničnih krščanskih vrednot, ki so nam jih zasadili v srce naši predniki.

Alojzij Šibal, Ponikva

Zarota neke manjšine

Kako neki se je kotilo to preklemsko brisanje in vpisovanje izbrisanih in za njimi še priseganje na džamijo? Kot da smo pristali v zlatih časih nekdanjega socializma, vendar na čelu z materialno bogato vladajočo nomenklaturjo, ki največ potroši in sama bore malo proizvaja.

Politična zarota vladajoče manjšine proti večini slovenskega prebivalstva je preizkušen način obvladovanja proletarskih množic iz komunizma, star kot komunizem sam. Naravnana je tako, naj bi bilo zarotnik ljudstvo, ki da se upira iz nizkotnih nagibov, ko je nestrpnost, ksenofobično in fašistoidno (zanimivo, da ne komunistoidno). Skratka, ljudstvo je razpoloženo sovražno do vladajoče nomenklature, njenih izbrisanih in njene džamije kot elementov, tujih slovenskemu kulturnemu utripu. Humanizem nekdanjih komunistov postaja tu razvidno razpoznaven v nasilju nad prepričanjem ljudi, ko jim vsiljuje idejo o popravni namišljenih krivic. Gre za "prijatelje" in nomenklaturne sopotnike v prevari s tranzicijsko zgodbo o uspehu. Zdaj se ta zgodba spontano podira, na dan prihaja prevarantski fenomen najvišjih institucij vladajoče kontinuitete. Kontinuiteta je zagorela, je v ognju, gori in dogoreva. Medijski, eldesovski in afezejevski gasilci in gasilke so nenadoma ostali brez moči, s svojo ihto lahko ogenj le še podpihujejo in razpihujejo sebi v škodo.

Ljubezen do ljubljene vodje naposled ugaša, prevara o socialni, pravični in uspešni državi je spregledana, ugled kontinuitetnih strank razvrednoten. Revni, brezposelni, brezdomni in prevarani se naposled zavedajo vzrokov svojega stanja, politike svoje vrženosti v nesmisel vla-

» davine kontinuitete. Pa to vse še ne zadostuje. Velika prevara naj bi se nadgrajevala še z eno podobno podmeno, imenovano džamija. Meščani prestolnice so ogorčeni, kako jim nomenklatura zabija klin za klinom v doslej negibno in poslušno telo in ga ogroža. Županja v rdečem dela napako za napako kot uslugo svojim proti večini, brani korupcijo svojih, njihovo materialno in položajno okoriščenje. Glasno vzklika postavitvi džamije v prazno. Ne zna nehati. Ateizem se tu zapleta v svoje protislovje, zgublja verodostojnost v lastnem diamatu z brez-pogojno podporo tujemu verstvu.

Tako je poslednja zarota neke manjšine v polnem razcvetu. Njen sad je nasilje nad prevladujočim javnim mnenjem, pravno državo, medijsko demokracijo, nad socialnim statusom državljanov. Čas je, da v komunizmu prekaljeni zarotniki in zarotnice sestopijo in si zapojejo žalostinko o iluziji, kako so nekdanj lahko obvladovali poslušno gmoto slovenskega prebivalstva.

Dr. Anton P. Železnikar,
Ljubljana

Državljanstvo in ZDA

Po prvi svetovni vojni sta se v Ameriko izselila Jože Žabkar in Marija Jereb in se tam poročila. Njun 76-letni sin Edvard z ženo Margaretto je po 30 letih leta 2000 spet obiskal prelepo domovino svojih staršev, Slovenijo. Margaret, po poklicu učiteljica, je bila rojena v Kanadi. Njeni predniki so prišli v Kanado iz Irske. Šest let pred prihodom v Slovenijo sta se Edvard in Margaret poročila in preselila na Florido. Takrat je Margaret postala legalna prebivalca Amerike, ne pa državljanica.

Margaret je pripovedovala, kako težko je v Ameriki priti do državljanstva.

Dejala je, da se po skoraj šestih letih bivanja v ZDA ni dobila ameriškega državljanstva, čeprav je zanj zaprosila kmalu po preselitvi na Florido. Pripovedovala je, kako resno se je pripravljala na izpit za pridobitev državljanstva. Naučiti se je bilo treba odgovore na 150 vprašanj s področja državne ureditve, pravic in dolžnosti; jezik pri njej seveda ni bil vprašljiv, izpit iz jezika pa je vseeno morala opraviti. Državljanstvo se pridobi s prisego za spoštovanje zakonov in domovinskih obveznosti.

Ko sta se vrnila v Ameriko, je Margaret 6. julija dobila ameriško državljanstvo in s tem tudi volilno pravico, ki je dotlej ni imela. Z naslednjimi nekaj stavki je sporočila svoje navdušenje in zadovoljstvo, da je končno postala državljanica ZDA:

"On July 6th I became an American citizen! Since Ed and I were married six years ago, I have been legal resident of the U.S.A. But now I am a citizen! The swearing-in ceremony took place at the Convention Center in Tampa, Florida. It was a very moving ceremony, with flags and speeches and patriotic music."

Kaj ne bi bilo prav, da bi tudi v Sloveniji uvedli tak postopek za pridobitev državljanstva za vse, ki so ga dobili po letu 1991 in ga bodo še dobili? S tem bi se izognili vsem perepetijam in izmišljajam o izbrisanih in odnos do države bi v splošnem postal bolj spoštljiv.

Biti državljan Slovenije pomeni spoštovati ustavo, zakonodajo, brez-

pogojno znati govoriti slovenski jezik in biti domoljub. Zapriseženemu državljanu mora biti ravnanje po teh načelih v ponos in zadovoljstvo. Država pa bi morala poskrbeti za bolj pošten, spoštljiv, zahteven in dostojanstven postopek za pridobitev državljanstva Slovenije. Tako bi se tisti, ki bi pridobil državljanstvo, zavedal svoje pripadnosti državi Sloveniji in obveznosti, ki jih mora do nje izpolnjevati tudi takrat, kadar državi preti nevarnost.

Anton Koselj, Vrba

Vladajoči razdvajajo Slovence

Po trinajstih letih samostojnosti Slovenije in več kot 10-letnem vladanju LDS in ZLS skupaj s sateliti je uspelo tem strankam razdeliti Slovence na dvoje samo zaradi njihove demagogije. Toliko ksenofobije, sovražstva, lahko bi rekel neofašizma, ošabnosti, grozljive demagogije je v omenjenih strankah, ki vladata in sta povzročili pravi razdor med Slovenci. Zares jima je uspelo razdeliti Slovenijo na dva dela. Na srečo je njun manjši del, večinski je tisti, ki razmišlja pametneje. Večurna razprava o "izbrisanih" v DZ 12. januarja je pokazala v celoti demagogijo levih strank in njenih satelitov. Prav vsi poslanci leve so imeli že napisane govore, zato se niti poskušali niso vsaj malo popraviti, ampak so raje trobili v isti rog, kot so trobili v času sprejemanja teh-

ničnega zakona, zaradi katerega so Slovenijo pripeljali v totalno zmedo. Prav nič se jih ni prišlo, niti potem ne, ko jim je Krivic že dvakrat povedal, koliko naj bi plačali "izbrisanim". Take vsote, ki silijo v višave, so prikazali tudi nekateri, ki že pripravljajo tožbe proti Sloveniji, vendar ne smemo nasedati ne Krivicu ne "izbrisanim", ki nikoli niso bili izbrisani, bili so nemarni, preračunljivi, leni in nepošteni do Slovenije. Krivde nase nočejo prevzeti in zato raje lažejo kar pred kamerami in označujejo Slovence za ksenofobe, fašiste, rasiste ipd. Prav to počne tudi njihov "varuh" človekovih pravic, ki ga ne morem imeti za to, za kar se razglašja. Preveč je demagoško obrnjen v preteklost. Neverjetno, koliko laži in sprenevedanja je nastalo v zvezi z omenjenim tehničnim zakonom, potem ko niso več našli poti, kako se izvleči iz totalnega pravniskega kaosa, kateremu je veliko pripomoglo tudi ustavno sodišče. Na žalost je tako res. V oddaji Trenja na POP TV dne 15. 1. 2004 sta dva glavna ideologa še kar naprej vztrajala, vendar sta govorila že drugače kot tedaj, ko so sprejemali tehnični zakon, ko ni veljalo prav nobeno dobronamerno opozorilo opozicije. Omenjenega dne se je kot pred dnevi v DZ pokazala pohlepnost "izbrisanih" v polni luči. Tega, kar od nas zahtevajo, četudi jim ne gre, jim ne smemo dati, najmanj pa tistim, ki so delovali proti Sloveniji. Prav tistega dne sem se spre-

hodil po Miklošičevi cesti in sem se zagledal v črn plakat, na katerem naj bi bili vsi "krivci" za "izbrisane". Plakat je bil podoben tistim iz druge svetovne vojne, ki jih je lepila Črna roka. Levičarji valijo krivdo na Demos, nočejo pa pogledati resnici v oči in se vprašati, kaj so delali celih deset let. Saj je taka krivda, če o tem lahko govorimo, tudi desekrat večja od tiste, ki naj bi jo bil storil Demos, čeprav vemo, da tega ni storil! Ravnal je pravilno in po tedanji zakonodaji, ki je "izbrisani" s Krivicem na čelu niso upoštevali niti je ne upošteva ustavno sodišče, ki je pripeljalo Slovenijo in Slovence v pravi nered. Stalno ponavljanje "varuha" človekovih pravic o človekovih pravicah in sramotenje Slovenije in Slovencev je demagogija. Seveda so poleg predstavnikov omenjenih strank tam nastopali tudi tisti, ki se bojujejo za "izbrisane", kot je g. Krivic, predstavnica Helsinškega monitorja ipd. Krivic je javno lagal in bi za taka dejanja v pravni državi moral odgovarjati. Predstavnica Helsinškega monitorja ga. Predanova pa je Slovenijo in Slovence obtožila genocida, ksenofobije, nacizma, fašizma itd., prav nič pa se ni poglobila v problem, ki ga umetno delajo "izbrisani" skupaj z levičarji in ustavnim sodiščem. Krivic govori o izmečkih itd., v Evropi nas neupravičeno blati, tako delajo tudi "izbrisani" in vedno so vsi skupaj na strani vladajoče garniture. V Evropi pa niso Balkanci in znajo razločevati plevel od žita. Poslanci vladajočih strank prikazujejo sami sebe kot pravičnike, ne govorijo resnice, saj omenjajo le referendum, za katerega dobro vedo, da je predvi-

den zaradi neustreznega zakona. Najbolj žaljivi in protislovensko nabrušeni so prav poslanci LDS in ZLSD, ki po nepotrebnem razdvajajo Slovenijo in Slovence. Tako početje je značilno tudi za Krivica, ki javno laže in grozi Slovincem in Sloveniji, v resnici pa je njegovo delovanje že vprašljivo in moteče. Tri leta in pol ni naredil nič, čeprav bi prav on moral reševati zadevo "izbrisanih". Kaj pomeni zahteva za 100-odstotno izpolnjevanje odločitev ustavnega sodišča? Kakšno barantanje? Kakšno grobo izbrisanje? O vsem tem govori upokojeni nekdanji ustavni sodnik, ki danes deluje proti Sloveniji in Slovincem. Ustavno sodišče pa, menim, bi lahko v celoti zadostilo človekovim pravicam in hkrati zavarovalo Slovenijo in Slovence, če bi malo drugače ravnalo z njeno odločitvijo, tako pa dopuščajo opravičen sum, da delajo tako, kot želi vladajoča elita, ki nas tokrat ne pelje v blaginjo, ampak v marksistično-liberalistični kapitalizem. Poslanec italijanske manjšine g. Batelli je potrdil svojo demagogijo, ker je njegov odstop prav sedaj, ko se Slovenija bojuje proti nepoštenemu delovanju "izbrisanih", dokaz, da je to storil prav zaradi tega, saj ni znal povedati, kaj bi bilo narobe z italijansko manjšino, ki ima vsaj desetkrat več pravic kot številčnejša manjšina Slovencev v Italiji. Vendar pa oba poslanca manjšin vedno složno podpirata drug drugega in vladajočo elito. Nad kom se torej sedaj pritožujeta? Človekove pravice manjšinam gotovo niso kršene, kot bi verjetno želela prikazati. Naša mala dežela je ponudila zatočišče priselkom, tudi naši državljani so bili brez služb ob propa- »

"Polentarska polica"

Vse, kar se je dogajalo 2. februarja tega leta v državnem zboru na izredni seji, ki jo je izsilila vladna koalicija oz. večina, bi lahko označili z istoimenskim romanom ameriškega pisatelja Johna Steinbecka: Polentarska polica. Pa ne le potek omenjene izredne seje, kjer so se do obisti razgalili poslanci LDS, združene liste in DeSUS, temveč tudi vse, kar se že mesece dolgo dogaja v slovenski politiki na temo "izbrisanih". Tiskovna konferenca predsednice ustavnega sodišča Dragice Wedam Lukič je bila tempirana in namenjena pomagati poslancem vladne večine. Slednji so se med potekom burne seje večkrat sklicevali prav na to tiskovno konferenco. Predsednica US velikodušno dopušča, da je mogoča tudi kritika "stroke" na odločitve omenjenega sodišča, a "kje in na kakšen način", dodati bi morala še "in kdo". Menim, da je prav ustavno sodišče v zadnjem letu večkrat prestopilo meje dobrega okusa in normalnega komuniciranja. SIC. Kaj so meje dobrega okusa in normalnega komuniciranja za predsednico US? Pred izsiljeno izredno sejo so se glavne stvari dogajale in dogovarjale v odboru na notranjo politiko, katerega predsednik je poslanec LDS Maks Lavrinc. Že prejšnji dan so zaradi nezaslišane arogance Maksa Lavrinca zapustili omenjeno sejo tako poslanca koalicije Slovenija kot poslanec SNS. Že pred začetkom določitve dnevnega reda izredne seje je poslanec SLS Janez Podobnik menil, da je razprava o referendumu nezakonita. Predsednik državnega zbora Borut Pahor se je obrnil za pomoč na pravnosvetovalno službo državnega zbora.

Za posvet in medli odgovor so potrebovali debelo uro, čeprav ni dvoma, da so se že pred tem dodobra "domenili". Občutek gledalca in poslušalca je, da je od vsega začetka zavladala "babilonska" zmešnjava. Vladna koalicija je ponujala sistemski zakon, za katerega pa je opozicija menila, da ni potreben. Potrebna je izvršitev pravice do referenduma, katerega je tudi ustavno sodišče presodilo kot zakonitega in določilo datum, ta se je iztekel opolnoči 2. februarja, za končno odločitev datuma izvedbe referenduma. Vladna koalicija, tu so nosili zastavo Miran Potrč, Maks Lavrinc in Anton Anderlič, se je ne-prestano sklicevala na obveznost izpolnitve odločb ustavnega sodišča. Pa so prav poslanci vladne koalicije tisti, ki so že nešteto krat v preteklosti in prejšnji teden zavrnili odločbo ustavnega sodišča glede vatikanskega sporazuma. Se bo ustavno sodišče odzvalo na to očitno kršenje odločbe? Očitno ne, kajti sestava sedanjega ustavnega sodišča je zrcalna slika vladne koalicije. Pa saj to morajo vedeti, saj se med seboj dogovarjajo, mar ne? Pravzaprav je vse skupaj potekalo kot ping-pong med ustavnim sodiščem in državnim zborom. Premalo je prostora, da bi navedla vse "fantastične" govore poslancev vladne večine. Morda zasluži posebno omembo poslanec LDS Jelko Kacin, ki se je obnašal, kot da je pravkar sestopil s Parnasa, prebivališča boga Apolona. Omembo zasluži tudi gospa Irma Pavlinič Krebs z Raven na Koroškem, podpredsednica državnega zbora. Gospa se je v svoji "tiradi" (vsebinsko prazen govor) želela prikazati državljankom Slovenije kot občutljiva in socialno čuteča oseba, ki ima en sam cilj: pomagati potrebnim in preganjanim. Smola, kajti pismo osebe, ki se je obrnila nanjo, ko je bila načelnica Upravne enote Ravne na Koroškem, dokazuje prav nasprotno. Grobo jo je zavrnila in svetovala, naj njen mož zapusti državo, sicer ga bo policija vrgla čez mejo. Seveda je bilo to daljnega leta 1991 in takrat je ravnala po takrat veljavni "zakonodaji". Tako odgovarja Irma Pavlinič Krebs. Veljavni zakoni osamosvojenе Slovenije niso v ničemer in nikoli dovoljevali ali celo narekovali samovolje, ošabnosti in brezčutnosti. Kdor je hotel, je zakone prav razumel, stara občinska "trobila" pa tega niso dojela.

Marija Vodišek, Ljubljana

GOOD VIBRATIONS

107.8 MHz

RADIO VELENJE

www.radiovelenje.com

Naš čas, d.o.o. Kidričeva 2a, Velenje
tel: 03/ 897 50 03, fax: 03/ 5869 263

» du socializma, vendar nihče ne zahteva odškodnine. Svoji po vojni pobitih pa naj takoj od vlade zahtevajo odškodnine, ki jih nikoli niso dobili, in to od leta 1945 do danes. Kolikor se te dni ne bodo zmenili za spremembo zakona in ureditev zadeve tako, da Slovenci ne bomo oškodovani, mora biti referendum, na katerem naj ljudstvo pove, kaj misli, saj je ljudstvo nad vsem, tudi nad ustavnim sodiščem.

Silvan Štokelj, Ljubljana

Razmišljanja, jeza in žalost

Že nekaj časa zgrozena, jezna in žalostna gledam dnevnike in seje državnega zbora. Nekateri poslanci pa tudi ministri dobesedno teptajo lasten narod in pridobitve osamosvojitve, saj dajejo vso pravico tistim, ki so nas 80 let poniževali. Na pladnju jim ponujajo visoke odškodnine zato, ker niso hoteli pridobiti slovenskega državljanstva in večinoma niso bili solidarni z osamosvojitelji Slovenije.

Sprašujem se, kako so ti ljudje živeli v Sloveniji dvanajst let brez državljanstva, ki ga takrat niso hoteli. Niso imeli službe, niso bili socialno zavarovani, niso imeli zdravniške pomoči in podobno. Kdo jih je vzdrževal? Zakaj niso šli nazaj v svojo državo, če se niso strinjali z osamosvojitvijo Slovenije? Kakšna država pa smo, če niti ne vemo, koliko ljudi, ki nimajo potrebnih dokumentov, se sprehaja po Sloveniji? Kako da zdaj kar nenadoma pristojni za to vedo, kdo so in koliko odškodnine bi jim morali Slovenci plačati? Vsi, ki ste za to, da se jim da slovensko državljanstvo in odškodnina, kar podpisite, da boste vi plačevali, od vseh drugih slovenskih državljanov pa nimate pravice terjati niti stotina! Marsikoga v državnem zboru bi rada vprašala, ali res nimajo narodne zvesti, in če ne, potem niso vredni, da hodi po slovenski zemlji. Toliko govorite o njihovih človekovih pravicah, mar mi, Slovenci, na lastni zemlji kmalu ne bomo imeli nobenih človekovih pravic? Se sploh zavedate škode, ki jo delate lastnemu narodu, ki vas je izvolil?

Zgrozena sem gledala dnevnik na POP TV 7. 1. 2004 o praznovanju pravoslavnega božiča. Kaj so si ti iz-

brisani in tudi drugi, ki že imajo slovenska državljanstva, privoščili! Zaprlji so cesto, naredili celo kanonado in ognjemet, hodili s četniškimi kordami in srbsko zastavo. To praznovanje je bolj dišalo po mitingu, ki ga niso mogli izvesti leta 1990. Kako noro se mi je zdelo, ko so na POP TV po nekaj dneh v dnevniku objavili drugo različico praznovanja pravoslavnega božiča, češ, kako mirno so ga praznovali pri hrastovih drevsah in s prižganimi svečkami. Lepo vas prosim, za kakšne osle nas pa imate? Pravico imajo praznovati božič, a ne tako provokativno. Naj le vedo, da je tu samostojna država Slovenija. Seveda ni bilo nikjer nobene policista, da bi jih miril. Takim ljudem smo dali in jim bomo dali slovensko državljanstvo in odškodnino. Slovenci smo upravičeno užaljeni in jezni. Ko smo mi praznovali božič, še petarda ne bi smela počiti ...

Zdaj bi radi v Ljubljani gradili še džamijo, njihov predstavnik pa na TV še slovensko noče govoriti. Ima pa prav gotovo slovensko državljanstvo. Mar ni v ustavi zapisano, da je uradni jezik na javnih mestih slovenščina? Posebej to velja za tiste, ki imajo slovensko državljanstvo, pa jim kar puste, da govorijo po svoje. V Bruslju nam bodo vse prevajali v slovenščino, tu doma pa kar popuščamo. Sem za ljudi, ki so se priselili in se naučili našega jezika, se dodatno asimilirali in se vključili v naš način življenja, ne sprejemam pa tistih, ki niso lojalni državljani.

Če ste na TV 22. 1. 2004 gledali oddajo Trenja, vam je lahko jasno, gospodje in gospe, kolikšno škodo povzročate lastnemu narodu. Dr. Jože Pučnik, pokončen mož, ki si je tako želel svobodno Slovenijo in za to tudi veliko storil, pa je umrl vase zaprt, kot je dejala njegova soproga. Niste mu bili sposobni vsaj brez besed izkazati spoštovanja, ampak ste se raje prerekali o žalni seji in pogrebu. Tudi častnega znaka svobode mu niste dali za časa življenja. Sramujte se v srcu, če ga sploh imate!

Veliko je govora o tem, kako nas bo LDS pripeljala v Evropo. Veste, kaj govorijo mladi? Čemu bi se gnali za delom, saj tako ne bomo prišli do pokojnin, saj je vse zadolženo. Sami

pa ste si uredili svoj sklad, s katerim boste iz davkoplačevalskega denarja poskrbeli za svoje pokojnine.

Bliza se kulturni praznik 8. februar, ki je prav tako poseben fenomen, saj praznujemo smrt pesnika in ne rojstva. Upam, da nikoli več ne bo prikazana nadaljevanka, v kateri ga v tako ponižajočem stanju kažejo gledalcem, ko da je bil le pijanec in prešuštnik. Kaj pa pesmi, ki nam jih je zapustil, mar otrokom v šoli ne poveste nič o njem in ali v naših solah otroci sploh kaj slišijo o ljubezni do domovine? Namesto da "izbrisancem" ponujate odškodnine, raje kupite slovenske zastave in jih razobesite ob državnih praznikih!

Toliko pravnikov in pravnih strokovnjakov sedi na najrazličnejših položajih, vsi so se šolali iz davkoplačevalskega denarja, zdaj pa niti po zakonu noben pošten državljan ni zaščiten. Ljudje varčujejo za stanovanja in druge dobrine, pa se nenadoma izkaže, da njihov denar ponikne in ni zakona, ki bi zavaroval oškodovanca. Kakšen pregled pa imate nad podjetji, ki se ukvarjajo s taki-

mi goljufijami? Kakšna država je to, da štiti le goljufe in podleže? Pred kratkim ste vzeli nazaj v službo nekoga, ki je prejel visoko podkupnino, in mu za nagrado dali še odškodnino za čas, ko ni bil v službi. Kakšne zakone ste pa sprejeli, da lahko pride do takih nesmislov, saj se javno norčujete iz volilcev? Velike goljufije in korupcija, na katere opozarja opozicija, mirno pometete pod preprogo in nikomur se nič ne zgodi. Včasih, ko gledam TV, imam občutek, da gledam kako kriminalko, kjer se svinjari vseprek.

In tako me vseprek grabi jeza, hkrati pa sem žalostna, saj imam tako rada to našo Slovenijo. Verjamem, da na tisoče ljudi razmišlja enako. Upam le, da bodo Slovenci ob vseh teh aferah, ki se dnevno dogajajo, končno spregledali in da se bodo v čim večjem številu udeležili volitev, na katerih moramo končno izbrati prave ljudi, ne pa lizunov iz prejšnjega režima. V opoziciji je veliko dobrih ljudi, ki s pokončno držo branijo osamosvojitve in so vredni zaupanja.

Nada Hočevar, Kranj

IZ ARHIVOV SLOVENSKE POLITIČNE POLICIJE

KNJIGA IZ ARHIVOV SLOVENSKE POLITIČNE POLICIJE JE ENA NAJBOLJ ISKANIH KNJIG.

Razkriva podrobnosti slovenskih komunističnih tajnih služb vključno z imeni njenih članov. Zajema obdobje od zametkov ustanavljanja teh služb leta 1941, obdobje revolucije in druge svetovne vojne in obdobje poveljnih pobojev. Konča se z letom 1950.

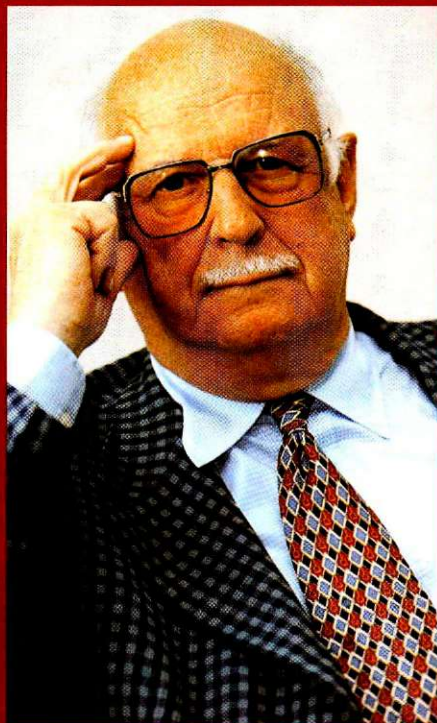
ZA KNJIGO, KI OBSEGA 520 STRANI, BOSTE ODŠTELI 5.000 TOLARJEV (V CENO NI VKLJUČENA POŠTNINA).

Knjigo lahko naročite na številki 01-434-54-63 ali prek elektronske pošte: obzorja.narocnine@siol.net

Pripoved o življenju, v katerem je avtor doživel na stotine nevarnih in zanimivih dogodkov.

MED SVOBODO IN RDEČO ZVEZDO

Dušan S. Lajovic

Knjiga obsega 350 strani napetega in zanimivega branja. Priloženo naročilnico pošljite na naslov: Nova Obzorja, d. o. o., Komenskega 11, 1000 Ljubljana. Knjigo lahko naročite tudi na telefonski številki: 01-434-54-63 ali na elektronskem naslovu: obzorja.narocnine@siol.net ali plačate v tajnistvu založbe na Komenskega 11 v Ljubljani.

Napeta avtobiografska pripoved Dušana S. Lajovca, zavednega Slovence, uspešnega poslovnega in nekdanjega častnega generalnega konzula Republike Slovenije na Novi Zelandiji.

Pripoved o življenju, v katerem je avtor doživel na stotine nevarnih in zanimivih dogodkov. Mnogokrat je ostal živ in zdrav predvsem zato, ker je tudi v najtežjih preizkušnjah ohranil vedrino in smisel za humor, ki ga spremljata še danes. Sin znanega ljubljanskega tovarnarja Lajovca, ustanovitelja Saturnusa in Tube, se je skozi burno obdobje druge svetovne vojne prebijal kot ilegalec Kraljeve vojske v domovini, kot obveščevalec za potrebe zaveznikov v boju z nemškim okupatorjem in komunističnimi partizani. Po vojni je delal za angleško obveščevalno službo, pomagal demokratični emigraciji v zamejstvu, študiral v izgnanstvu in nato odšel v Avstralijo, kjer je začel novo življenje kot navaden delavec. Komunistična policija mu je doma zaprla starše in zaročenko, ki jo je grobo zasliševal znani udbovec in donedavni svetovalec Milana Kučana dr. Zdenko Roter. Avtor opisuje tudi novo življenje v Avstraliji, kjer postavi na noge Impact International, uspešno podjetje s tovarnami po vsem svetu, in svoje vezi z domovino, ki je za desetletja potonila v močvirje komunističnega enoumja. Ob osamosvojitvi se prvič vrne v domovino

in doživi napad JLA na Slovenijo junija 1991. Z vsemi močmi dela za mednarodno priznanje Slovenije in Avstralija ter Nova Zelandija predvsem po njegovi zaslugi Slovenijo priznata med prvimi.

Postane častni konzul na Novi Zelandiji in še naprej pomaga demokratičnim procesom v Sloveniji. Prizadeva si za resnico o preteklosti in zbere številne dokumente in druge dokaze o kršenju človekovih pravic v času komunističnega režima. Spozna ljudi, ki so bili nekoč na drugi strani in želijo sedaj popraviti napake iz preteklosti. Veliko ve o ljudeh, ki so v Sloveniji še vedno na oblasti. Kako je prišel do seznamov Udbe, na katerih je tudi sam kot strogo nadzorovana oseba, ki ji je bil vse do leta 1990 prepovedan prihod v domovino? Vse to in še več v knjigi, ki posveti v doslej temachne kote slovenske polpreteklosti.

V knjigi je objavljen tudi obsežen seznam glavnih sodelavcev Udbe.

Narocilnica

Po posebni založniški ceni 6.200 SIT nepreklicno naročam knjigo
Dušana S. Lajovca MED SVOBODO IN RDEČO ZVEZDO

ime in priimek: _____

datum: _____

ulica: _____

kraj, poštna št.: _____

podpis naročnika: _____

V ceni je všteti DDV, ni pa všteta poštnina.

Imam svoj Life.

Z OKUSOM JABOLKA

MAGNEZIUM VITAMINI

Life

Z OKUSOM JABOLKA

MAGNEZIUM VITAMINI

Life